راهنمای

از طراحی تا ارزشیابی پایه یازدهم انسانی

مبتنی بر واحدهای یادگیری کتاب‌های درسی

با رویکرد طراحی الکترونیک

ویژه مدرسه-مرداد۱۳۹۹

فهرست مطالب

شیوه کاربست پایه

- سخنی با مدیریت و رهبر آموزشی مدرسه — صفحه ۱
- واحدهای یادگیری کتاب‌های درسی و اسناد بالادستی — صفحه ۳
- واحدهای یادگیری کتاب‌های درسی و طراحی آموزشی مدرسه — صفحه ۱۵
- واحدهای یادگیری کتاب‌های درسی و انواع ارزشیابی‌ها — صفحه ۱۷
- واحدهای یادگیری کتاب‌های درسی خودارزیابی آنلاین و آزمون هماهنگ — صفحه ۱۹

دستنامه طرح درس نویسی هر درس

- سخنی با معلمان
- طرح درس مبتنی بر واحدهای یادگیری
- واحدهای یادگیری و انواع ارزشیابی‌ها
- واحدهای یادگیری، اپلیکیشن خودارزیابی و آزمون هماهنگ

شیوه کاربست

- جدول واحدهای یادگیری درس و پایه در یک نگاه — پیوست ۱
- کتاب درسی، اهداف دوره تحصیلی و ساحت‌ها در یک نگاه — پیوست ۲
- نقشه مفهومی عناوین یادگیری واحدهای یادگیری و موضوع‌های یادگیری کتاب درسی — پیوست ۳
- طرح درس‌های نیمه ساخته مبتنی بر واحدهای یادگیری — پیوست ۴
- برگه مراقبت و وارسی واحدهای یادگیری — پیوست ۵

سخنی با مدیریت و رهبر آموزشی مدرسه

رویکرد سیستمی به عنوان یکی از کارآمدترین و جدیدترین سبک‌های مدیریتی در گردانندگی مدارس به‌شمار می‌رود. این رویکرد، یک نگرش کل‌نگرانه در اختیار مدرسه قرار می‌دهد تا بتواند مدرسه را با همه عناصر و فرایندهای پیچیده آن به ویژه فرایند اصلی سیستم یعنی طراحی، اجرا و ارزشیابی یاری نماید. سیستم طراحی آموزشی را به طور ساده می‌توان در تصویر زیر مشاهده کرد:

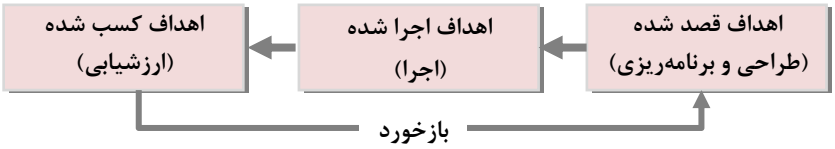

"اهداف قصد شده آموزشی" در مدرسه، اهداف آموزشی کتاب‌های درسی (بر اساس حوزه‌های تربیت و یادگیری برنامه درسی ملی به عنوان یکی از زیرنظام‌های سند تحول بنیادین آموزش و پرورش) می‌باشد. در این مجلد، اهداف کتاب درسی در قالب مفهومی تحت عنوان **واحدهای یادگیری** طراحی و ارتباط آن‌ها با بالادست یعنی کتاب درسی و برنامه درسی ملی و ارتباط آن‌ها با پایین‌دست یعنی موضوعات و اهداف آموزشی ترسیم شده است. سوال اساسی در رابطه با "اهداف قصد شده" یعنی فرایند طراحی و برنامه‌ریزی آموزشی مدرسه این است که:

«دست‌اندرکاران مدرسه چقدر با اهداف قصد شده کتاب‌های درسی آشنا هستند؟»

پاسخگویی به این سوال، گام اول طراحی آموزشی در مدرسه به شمار می‌رود. با پاسخگویی به این سوال می‌توان به راحتی همه دست‌اندرکاران مدرسه را در اجرای بهتر برنامه قصد شده یاری کرد. در راستای پشتیبانی از مدارس در پاسخگویی به سوال مذکور، مجلد "از طراحی تا ارزشیابی" با اهداف زیر تدوین گردیده است:

- آشنایی با اهداف آموزشی کتاب‌های درسی در قالب واحدهای یادگیری
- آشنایی با نقشه مفهومی عناوین یادگیری، واحدهای یادگیری و موضوع‌های یادگیری کتاب‌های درسی
- آشنایی با طرح درس‌نویسی بر اساس طرح درس‌های نیمه ساخته مبتنی بر واحدهای یادگیری

پیشنهاد می‌شود معلمان با مطالعه دستنامه این مجلد و شرکت در دوره‌های آموزشی ضمن خدمت راهنمای عملی نگارش طرح درس (در سامانه مدارس یادگیرنده مرآت به نشانی ltms.ir)، طرح درس‌های خود را بر اساس واحدهای یادگیری به منظور اجرای آن در طول سال تحصیلی متناسب با "اهداف قصد شده" طراحی نمایند.

پس از طراحی و برنامه‌ریزی "اهداف آموزشی قصد شده" و اجرای آن در طول سال تحصیلی توسط دست‌اندرکاران آموزشی مدرسه، ارزشیابی میزان تحقق آن‌ها به منظور رصد و مراقبت از برنامه درسی ملی در مدرسه، لازم و ضروری می‌باشد و سوال اساسی در رابطه با "اهداف کسب شده" در فرایند آموزشی مدرسه مطرح می‌شود:

«چقدر از اهداف قصد شده کتاب‌های درسی، در مدرسه تحقق یافته است؟»

یا به عبارتی هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟ و یا هر معلم چقدر از واحدهای یادگیری قصد شده هر کتاب درسی را به آموزش گرفته است؟ گر چه محور اصلی این سوال اساسی، دانش آموز یا یادگیرنده است، اما در واقع این سوال باید به طور مستمر توسط همه دست‌اندرکاران آموزشی مدرسه پاسخ داده شود (دانش آموز با خودارزیابی از خود، معلّم با انواع ارزشیابی‌های کلاسی و در نهایت مدرسه با رصد و ارزشیابی‌های مدرسه‌محور). در واقع ارزشیابی بخشی از فرایند آموزش تلقی می‌گردد، به این معنا که ارزشیابی در جریان آموزش جاری است. در راستای پشتیبانی از مدارس در پاسخگویی به این سوال، خدمات ارزشیابی زیر ارائه می‌گردد:

- **خودارزیابی‌های آنلاین:** به منظور توسعه یادگیری فردی دانش‌آموزان در هر واحد یادگیری؛
- **آزمون هماهنگ:** به منظور ارزشیابی عملکرد مدرسه در یک دوره آموزشی مبتنی بر واحدهای یادگیری؛
- **بسته ارزشیابی تشریحی:** به منظور ارزشیابی همه سطوح یادگیری مبتنی بر واحدهای یادگیری

ارائه بازخورد مؤثر همراه با بازآموزی هدفمند از اهمیت ویژه‌ای در ارزشیابی‌های آموزشی برخوردار است. درگیر کردن مؤثر دانش‌آموزان در فرایند یادگیری، توانا کردن دانش‌آموزان در ارزیابی از خود، آگاه کردن معلمان از وضعیت آموزشی کلاس درس متناسب با هر واحد یادگیری و ... همه به ارتقای آموزش در مدرسه یاری می‌رساند. در این راستا پس از اجرای ارزشیابی‌ها، **کارپوشه الکترونیکی** به منظور تجمیع نتایج آزمون‌ها باقابلیت دسترسی طبقه‌بندی شده با ویژگی‌های زیر ارائه می‌گردد:

- ارائه میزان تسلط در هر واحد یادگیری به ازای خودارزیابی‌ها در اپلیکیشن و سؤال‌های آن واحد یادگیری در آزمون هماهنگ
- قابلیت مشاهده سوال و پاسخ تشریحی خودارزیابی‌ها و آزمون‌های هماهنگ به ازای هر واحد یادگیری
- ارائه پاسخ ویدیوییِ آموزشی برای سوال‌های پیشرفته آزمون به منظور بازآموزی هدفمند
- امکان مقایسه عملکرد هر دانش‌آموز با خود در هر واحد یادگیری و در طول سال تحصیلی
- ارائه گزارش‌های توصیفی به منظور بازخورد مؤثر
- امکان ذخیره نتایج عملکرد به ازای هر واحد یادگیری در سنوات مختلف

واحدهای یادگیری کتاب‌های درسی و اسناد بالا دستی

نهاد تعلیم و تربیت در هر جامعه‌ای می تواند محور توسعه و رشد آن جامعه باشد، چرا که گستره فعالیت این نهاد، تمام عرصه‌های زندگی را در بر می‌گیرد. در اهمیت وجود فلسفه تربیت برای هر نظام آموزشی باید گفت که وجود چنین فلسفه‌ای به‌عنوان اساس آموزش‌وپرورش، منجر به هدفمند شدن و انسجام فعالیت‌های بخش‌های مختلف نظام تربیتی می‌شود. نظام آموزشی متکی بر فلسفه نه‌تنها اهداف و موازین تربیتی را با دید نقادانه انتخاب و تعیین می‌کند، بلکه برای تحقق آن‌ها، رهنمودهای کلی نیز نشان می‌دهد. طی سه دهه گذشته، نهادهای سیاستگذار در حوزه تعلیم‌وتربیت ایران، تلاش‌های فراوانی را در این جهت انجام داده‌اند که از بنیادی‌ترین آن‌ها در سال‌های اخیر، تدوین «سند تحول بنیادین آموزش‌وپرورش جمهوری اسلامی ایران» است. این سند در سال ۱۳۹۰ به تصویب شورای عالی انقلاب فرهنگی رسید و به وزارت آموزش‌وپرورش برای اجرا ابلاغ شد.

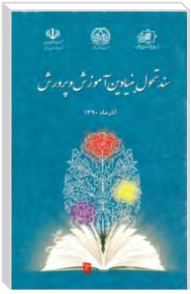

سند مذکور درصدد است با بازخوانی و بازتولید تمام مؤلفه‌ها و عوامل آشکار و پنهان نظام تعلیم وتربیت، اعم از مبانی نظری و فلسفی، اهداف، اصول، رویکردها، روش‌ها و .... زمینه تربیت آگاهانه و آزادانه، نسلی مؤمن، خلاق، فعال، با نشاط، شایسته و وفادار به ارزش‌های ایران اسلامی را متناسب با تحولات محیطی و نیازهای زمان، تا رسیدن به مراتبی از حیات طیبه فراهم آورد. انجام این رسالت خطیر، از منظر سازمانی، نیازمند آموزش و پرورشی با کیفیت، چابک، کارآمد و اثربخش، مشارکت‌جو و رقابت‌پذیر و برخوردار از فناوری‌های نوین و بهره‌مند از آخرین یافته‌های علمی و پژوهشی است. سند تحول بنیادین، منادی چنین نهاد فرهنگی ـ تربیتی و تحقق‌بخش تحولات اساسی و همه‌جانبه در نظام آموزش‌وپرورش کشور در افق ۱۴۰۴ است.

در این سند در یک نگاه کلی مفهوم تعلیم و تربیت در شش ساحت طبقه‌بندی شده است. این شش وجه در فرایند یادگیری و تربیتی بسیار مهم است و دانستن آن به مدرسه کمک می‌کند که در طراحی آموزشی خود هدفمند عمل نماید. این شش وجه عبارت‌اند از: وجه اعتقادی، عبادی و اخلاقی؛ وجه اجتماعی و سیاسی؛ وجه زیستی و بدنی؛ وجه زیباشناسی و هنری؛ وجه اقتصادی و حرفه‌ای در پایان هم وجه علمی و فناورانه.

به عبارت دیگر، تعلیم و تربیت به معنای کلّی از شش ساحت تشکیل می‌شود که مدرسه می‌بایست بتواند در طراحی آموزشی مدرسه از این ساحت‌ها بهره‌مند گردد. این ساحت‌ها در قالب **تعریف**، **قلمرو** و **رویکرد** آن به شرحی که در ادامه می‌آید، می‌باشند:

۱. اعتقادی، عبادی و اخلاقی

- **تعریف:** ساحت تربیت اعتقادی، عبادی و اخلاقی ناظر بر رشد و تقویت مرتبه قابل قبولی از جنبه دینی و اخلاقی حیات طیبه در وجود متربیان؛
- **قلمرو:** عقاید و ارزش‌های دینی، ایمان، تقید عملی به احکام، مناسک و ارزش‌های دینی، رعایت اصول و آداب اخلاقی در زندگی روزمره در ابعاد فردی و اجتماعی، تلاش پیوسته برای خودسازی براساس نظام معیار؛
- **رویکرد:** فطرت‌مداری، تعالی مَرتِبَتی، جامع بودن بین روش موضوعی و روش تلفیقی؛

دین‌داری و دین‌ورزی + اخلاق = ساحت تربیت اعتقادی، عبادی و اخلاقی

۲. اجتماعی و سیاسی

- **تعریف:** ساحت تربیت اجتماعی و سیاسی ناظر به کسب شایستگی‌هایی است که متربیان را قادر می‌سازد تا شهروندانی فعال و آگاه باشند و در فعالیت‌های سیاسی و اجتماعی مشارکت کنند.
- **قلمرو:**
  - ارتباط مناسب با دیگران (اعضای خانواده، خویشاوندان، دوستان، همسایگان،
  - تعامل شایسته با نهاد دولت و سایر نهادهای مدنی و سیاسی؛
  - کسب دانش و اخلاق اجتماعی و مهارت‌های ارتباطی.
- **رویکرد** و جهت‌گیری ساحت تربیت اجتماعی و سیاسی، تربیت برای عضویت فضیلت‌مدارانه در «خانواده صالح و جامعه صالح» است.

۳. زیستی و بدنی

- **تعریف:** ساحت تربیت زیستی و بدنی ناظر به حفظ و ارتقای سلامت و رعایت بهداشت جسمی و روانی متربیان در قبال خود و دیگران، تقویت قوای جسمی و روانی، مبارزه با عوامل ضعف و بیماری، حفاظت از محیط زیست و احترام به طبیعت.
- **قلمرو:**
  - تربیت جنسی؛
  - سلامت فردی و اجتماعی؛
  - بهداشت زیست‌محیطی؛
  - زیست‌بوم شهری (احساس مسئولیت در قبال حفظ زیست‌بوم شهری، آگاهی مصرف و ...)؛
  - منابع طبیعی و شناخت طبیعت.
- **رویکرد:** تعامل مستمر روح و بدن.

۴. زیباشناختی و هنری

- **تعریف:** ساحت تربیت زیباشناختی و هنری، ناظر بر رشد قوه خیال و پرورش عواطف، احساسات و ذوق زیبایی‌شناختی متربیان است.
- **قلمرو:** تولید هنر، تاریخ هنر، زیبایی‌شناسی، نقد هنر
- **رویکرد:** تربیت هنری موضوع‌محور، پرورش ادراک زیبایی‌شناسی همه متربیان نه پرورش هنرمند حرفه‌ای، دریافت احساس و معنا به عنوان مبنای سیاست‌گذاری، تصمیم‌گیری و برنامه‌ریزی.

۵. اقتصادی و حرفه‌ای

- **تعریف:** ساحت تربیت اقتصادی و حرفه‌ای ناظر به رشد توانایی متربیان در تدبیر امر معاش و تلاش اقتصادی و حرفه‌ای (درک و فهم مسائل اقتصادی، مهارت حرفه‌ای، اخلاق حرفه‌ای، توان کارآفرینی، پرهیز از بیکاری و بطالت و ...)؛
- **قلمرو:** بعد اقتصادی و معیشتی؛
- **رویکرد:** کلی‌گرا و تلفیقی با مشخصه‌های:
  - به حساب آوردن نیازهای فردی، تحول مشاغل و حرفه‌ها در جامعه؛
  - تلفیق تربیت اقتصادی و حرفه‌ای با تربیت رسمی و عمومی در همه مراحل تربیت رسمی و عمومی؛
  - توجه به تجربه کاری به عنوان بخشی از فرایند یادگیری؛
  - ایجاد شایستگی یادگیری مادام‌العمر؛

به جای رویکرد دانش‌محور یا مهارت مدارِ خشک و محصور شده در یک دوره زمانی مشخص که نتیجه آن توسعه و تعالی کلیه ظرفیت‌های وجودی متربیان در راستای اصلاح و بهبود مستمر موقعیت خود و دیگران است.

۶. علمی و فناورانه

- **تعریف:** ساحت تربیت علمی و فناوری ناظر به کسب شایستگی‌ها، صفات، توانمندی‌ها و مهارت‌هایی است که متربیان را در موارد زیر یاری می‌نماید:
  - شناخت و بهره‌گیری و توسعه نتایج تجارب بشر در عرصه علم و فناوری؛
  - رشد توانمندی در راستای فهم دانش‌های پایه و عمومی؛
  - کسب مهارت دانش‌افزایی؛
  - به‌کارگیری شیوه تفکر علمی و منطقی؛
  - توان تفکر انتقادی؛
  - آمادگی جهت بروز خلاقیت و نوآوری؛
  - کسب دانش، بینش و تفکر فناورانه برای بهبود کیفیت زندگی.
- **رویکرد:** کلی‌نگر و تلفیقی در چارچوب نظام معیار اسلامی دارای مشخصه‌هایی از قبیل:
  - تلفیق نظر و عمل، تلفیق علم و فناوری؛
  - تأکید بر هماهنگی علم و دین؛
  - توجه متعادل و متوازن به رویکردهای پژوهش کمی و کیفی؛
  - تلفیق مهارت، دانش و نگرش به ویژه تلفیق بین مهارت‌های فرایندی؛

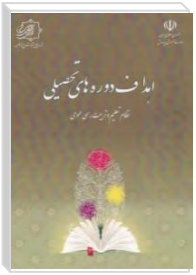

لازم به ذکر است برای این ساحت‌ها متناسب با هر مقطع تحصیلی، اهدافی تحت عنوان «اهداف دوره‌های تحصیلی» مدون شده است. جدول اهداف چهار مقطع در شش ساحت در ادامه آمده است:

ساحت تعلیم و تربیت	اهداف دورهٔ تحصیلی دوره اول ابتدایی
اعتقادی، عبادی و اخلاقی	۱. با صفات مهربانی، بخشندگی، دانایی و توانایی خداوند آشنا شود و احساس اطمینان و آرامش حاصل از آن را ابراز نماید. ۲. با شناخت روش زندگی و آموزه‌های اخلاقی پیشوایان دینی (آداب و رفتار فردی و اجتماعی، راستگویی، نظم و پشتکار)، تأثیر آن را در رفتار خود نشان دهد. ۳. با قرائت صحیح نماز و آیات آسان قرآن، آموخته‌های قرآنی خود را در زندگی به کار گیرد.
زیبایی‌شناسی و هنری	۱. با مشاهدهٔ اشیاء اطراف، پدیده‌های طبیعی، فرهنگی و هنری ساده، دریافت حسی خود و لذت حاصل از آن را با زبان هنر ابراز کند. ۲. با تغییر سازنده در محیط و اشیاء اطراف، قدرت تخیل، تجسم و خلاقیت خود را پرورش دهد.
زیستی و بدنی	۱. با شناسایی ویژگی‌ها، نیازها و توانمندی‌های جسمی- حرکتی خود، رفتارهای متناسب با آن را برای حفظ شادابی، ارتقای سطح سلامت و توانایی‌های بدنی خویش به عنوان امانت الهی انجام دهد. ۲. با کسب آگاهی نسبت به محیط زیست، تأثیر عملکرد خود بر محیط زندگی را بررسی کند و نتایج آن را به کار گیرد.
علمی و فناورانه	۱. با بهره‌گیری از مهارت پایهٔ یادگیری، پدیده‌های طبیعی و روابط ریاضی را مطالعه کند و یافته‌های خود را با دیگران به اشتراک بگذارد. ۲. با کسب مهارت‌های پایهٔ فناوری، پرسشگری و خلاقیت، فرایند تولید یک محصول را تجربه کند.
اجتماعی و سیاسی	۱. با ایفای نقش خود به عنوان عضوی از گروه (خانواده، دوستان، مدرسه)، احساس تعلق خود را نسبت به گروه با رفتار همدلانه، محترمانه و مشارکت‌جویانه نشان دهد. ۲. با رعایت نظم و قانون در روابط خانوادگی و اجتماعی (محیط زندگی و مدرسه) وظایف خود را در قبال دیگران انجام دهد. ۳. با شناخت خود به‌عنوان یک شهروند ایرانی، تعلق خاطر خود را نسبت به وطن و نمادهای آن نشان دهد.
اقتصادی و حرفه‌ای	۱. با درک مفاهیم پایهٔ اقتصاد (فایده، هزینه، مصرف)، روش‌های مصرف بهینه را در زندگی شخصی و خانوادگی به‌کار گیرد. ۲. با کسب مهارت‌های ساده کارآفرینی، قدرت تخیل و خلاقیت خود را برای تولید یک محصول یا خدمت به‌کار گیرد.

ساحت تعلیم و تربیت	اهداف دورهٔ تحصیلی دوره دوم ابتدایی
اعتقادی، عبادی و اخلاقی	۱. با درک مفهوم اولیه هر یک از اصول دین، پذیرش و احساس تعلق خاطر خود نسبت به آن را نشان دهد. ۲. با مطالعهٔ روش زندگی و آموزه‌های اخلاقی پیشوایان دینی (عزت نفس، تکریم والدین، احترام به طبیعت و دیگران، وفای به عهد) و شناخت احکام مورد نیاز، الگوهایی را برای عمل صالح شناسایی کند و در زندگی به کار گیرد. ۳. با قرائت صحیح و روان، درک مفاهیم عینی و انس با قرآن کریم، آموزه‌های آن را در زندگی به کار گیرد.
زیبایی‌شناسی و هنری	۱. با شناسایی و درک اهمیت عناصر زیبایی‌ساز در پیرامون خود، فضای زندگی خویش را بهبود بخشد. ۲. با خلق یک اثر هنری با استفاده از معیارهای زیبایی‌شناسی، قدرت تخیل، تجسم و ایده‌پردازی خود را تقویت کند. ۳. با شناخت اصول اولیهٔ زیبایی‌شناسی، یک پدیدهٔ طبیعی یا اثر هنری را بررسی و چگونگی تأثیر آن را بر خود توصیف کند.
زیستی و بدنی	۱. با شناسایی ویژگی‌ها، نیازها و توانمندی‌های جسمی- حرکتی و روانی خود، الگوی رفتاری متناسب با موقعیت‌های مختلف را انتخاب کند و سطح سلامت و شادابی خود را ارتقاء دهد. ۲. با مشارکت در طرح‌ها و برنامه‌های بهداشت، سلامت، تفریحات سالم، تربیت بدنی و فعالیت‌های ورزشی، تأثیرگذاری آن را بر سلامت خود و دیگران مورد بررسی قرار دهد. ۳. با شناسایی محیط زندگی خود، تأثیر الگوی رفتاری خویش بر محیط زیست به مثابه آیات الهی را تبیین کند و عملکرد خود را بهبود بخشد.
علمی و فناورانه	۱. با استفاده از مهارت‌های کار علمی و تفکر، پدیده‌های طبیعی (آیات الهی) و الگوها و روابط ریاضی را مطالعه کند و نتایج آن را برای حل مسائل روزمره زندگی بکار گیرد. ۲. با استفاده از مهارت‌های کار با دیگران، ایده‌ها و یافته‌های حاصل از فعالیت‌های علمی- پژوهشی (فردی و گروهی) را با دیگران به مشارکت بگذارد. ۳. با استفاده از یافته‌های علمی و فناورانه و بهره‌گیری از مهارت‌های پایهٔ فناوری، کالاها و وسایل مورد استفاده در زندگی روزمره را بررسی و ایده‌هایی برای بهبود کیفیت و استفاده مسئولانه از منابع پیشنهاد کند.
اجتماعی و سیاسی	۱. با شناخت حقوق و مسئولیت‌های خود در زندگی خانوادگی و اجتماعی و بکارگیری رفتار سازنده و مسالمت‌جویانه، از قوانین و مقررات به صورت آزادانه و سازنده پیروی کند. ۲. با شناخت تغییرات محیط طبیعی و اجتماعی در گذر زمان، تأثیر آن را در زندگی خود تبیین کند. ۳. با کسب مهارت‌های شهروندی، نقش‌ها و وظایف خود را در قبال جامعه محلی با مشارکت در فعالیت‌ها و برنامه‌های زیست محیطی، فرهنگی، سیاسی اجتماعی انجام دهد.
اقتصادی و حرفه‌ای	۱. با شناسایی مفاهیم عمومی اقتصاد (تولید، توزیع و مصرف) و درک نقش مسئولیت‌پذیری و انضباط مالی در فعالیت‌های اقتصادی، روش‌هایی را برای حل مسائل ساده اقتصادی شناسایی کند و به‌کار گیرد. ۲. با کسب مهارت‌های اصلی کارآفرینی، قدرت تخیل و خلاقیت خود را برای تولید یک محصول یا خدمت اجرا و نتایج آن را تحلیل کند. ۳. با درک مفاهیم اخلاق اقتصادی (کار و تلاش، رعایت حق‌الناس، نیکوکاری، امانتداری، پرهیز از اسراف و تبذیر)، رفتار خود در زندگی شخصی و ارتباط با دیگران را بر مبنای آن سازمان دهد و عمل کند.

ساحت تعلیم و تربیت	اهداف دورهٔ تحصیلی دوره متوسطه اول
اعتقادی، عبادی و اخلاقی	۱. با شناخت کلی نظام معارف دینی و چگونگی تأثیر آن بر انتخاب‌ها و تصمیم‌ها در زندگی انسان، توانایی شکل‌دهی به هویت دینی و اخلاقی خود را کسب کند. ۲. با بررسی گفتار و سیره پیشوایان دینی (حق‌الناس، کرامت نفس، جدیت، قانون‌گرایی، امرارمعاش، حفظ سلامت فردی، جمعی و زیست محیطی) ملاک‌هایی را برای انتخاب سبک زندگی شخصی و اجتماعی خود انتخاب و با عمل به آنها، میزان تأثیر آن را ارزیابی کند. ۳. با قرائت صحیح و روان قرآن کریم و تدبر در آیات موضوعی، آموزه‌های قرآنی را در زندگی به کار گیرد و به رعایت احکام مورد نیاز و اقامهٔ نماز (فرادا و جماعت) اهتمام ورزد.
زیبایی‌شناسی و هنری	۱. با بکارگیری اصول زیبایی‌شناسی و ارزشی، محیط زندگی خود را تغییر دهد و تأثیر آن را در بهبود کیفیت زندگی و دستیابی به آرامش روحی و روانی ارزیابی کند. ۲. با بهره‌گیری از قدرت تخیل، تجسم و ایده‌پردازی خود، اثر فرهنگی هنری خلق کند و ابعاد زیبایی‌شناسی آن را توصیف نماید. ۳. با انتخاب آثار فرهنگی هنری، آنها را بر مبنای اصول زیبایی‌شناسی و ارزشی بررسی و تأثیر آن را بر هویت خویش توصیف کند.
زیستی و بدنی	۱. با شناسایی معیارهای زندگی سالم، سطح سلامت جسمی، روانی، اجتماعی، معنوی خود را بررسی و روش‌هایی را برای شکل‌دهی به هویت خود انتخاب کند و به کار گیرد. ۲. با پذیرش مسئولیت در قبال سلامت و بهداشت جامعه، در برنامه‌های ارتقای سلامت، تفریحات سالم و تربیت بدنی، سالم‌سازی محیط زیست (محله / مدرسه) مشاکت کند و روش‌هایی را برای بهبود کیفیت زندگی فردی و اجتماعی به‌کار گیرد. ۳. با شناسایی معیارهای محیط زیست سالم و بررسی تأثیر الگوی رفتاری خود و دیگران بر سامانه‌های زیست محیطی محلی و منطقه‌ای، راه حل‌هایی را برای حفظ و بهسازی زیستگاه خود به‌کار گیرد.
علمی و فناورانه	۱. با استفاده از راهبردهای تفکر، الگوها و روابط حاکم بر پدیده‌ها را شناسایی کند و یافته‌های خود را برای حل مسایل و توسعهٔ علمی به‌کار گیرد. ۲. در فرایند کار مشارکتی با بررسی ایده‌ها و یافته‌های علمی- فناورانه یا گزاره‌های علمی و پژوهشی، دیدگاه‌های خود را ارائه و برای پاسخ به پرسشی جدید، طرح مطالعاتی و پژوهشی تهیه و اجرا کند. ۳. با بررسی فرایندها، قوانین، اصول علمی و فناورانه بکار گرفته شده در تولید یک محصول، روش‌هایی را برای بهینه‌سازی آن بکار گیرد.
اجتماعی و سیاسی	۱. با مشارکت در فعالیت‌های اجتماعی هویت‌ساز، نوعدوستی، ایثار و مسئولیت‌پذیری در قبال دیگران را تجربه کند و با پرهیز از روحیهٔ فردگرایی، توانایی تصمیم‌گیری مبتنی بر خرد جمعی خود را توسعه دهد. ۲. با شناخت وظایف و مسئولیت‌های خود در قبال زیست اجتماعی، روش‌هایی برای تأثیرگذاری بر بهبود سبک زندگی اجتماعی و حفاظت از خود و دیگران در برابر مسایل و آسیب‌های اجتماعی انتخاب کند و به‌کار گیرد. ۳. با بررسی علل تکوین، تغییر و تداوم محیط طبیعی، اجتماعی، سیاسی و آشنایی با قانون اساسی و ساختار سیاسی کشور، درک خود را از روند تغییرات و تأثیرات آن بر زیست اجتماعی بیان کند. ۴. با شناخت شاخص‌های هویت ملی (ایرانی- اسلامی)، عملکرد خود را در راستای حفظ و ارتقای آن مورد بررسی قرار دهد.
اقتصادی و حرفه‌ای	۱. با شناسایی مفاهیم اصلی اقتصاد خانواده و درک شیوه‌های مالیه شخصی (پس‌انداز و مدیریت ریسک)، مصادیق آن را در زندگی به‌کار بگیرد و در بهبود اقتصاد خانواده فعالانه مشارکت نماید. ۲. با شناخت از حرفه‌ها، مشاغل و کسب صلاحیت‌های فنی پایه در تولید و عرضه محصول، متناسب با علایق، استعدادها و جنسیت، برای انتخاب مسیر شغلی آینده خود برنامه‌ریزی کند. ۳. با شناخت مفاهیم کلیدی رفتار اقتصادی سازنده (شکر، قناعت، تعاون، منافع جمعی، رعایت حلال و حرام و حمایت از تولید ملی)، تأثیر آنها را در امور فردی، خانوادگی و اجتماعی تحلیل کند و روش‌هایی را برای بهسازی رفتارهای اقتصادی پیشنهاد دهد.

ساحت تعلیم و تربیت	اهداف دورهٔ تحصیلی دوره متوسطه دوم
اعتقادی، عبادی و اخلاقی	۱. با درک وجه استدلالی و عقلانی معارف دینی، در مواجهه با پرسش‌ها و مسائل، پاسخ‌های متقاعدکننده‌ای را با تکیه بر منابع و شواهد دینی ارائه کند و تأثیر آن را مورد ارزیابی قرار دهد. ۲. با الگوگیری از سیرهٔ پیشوایان دینی، نقش ایشان را در احیای دین و ترسیم آیندهٔ بشریت (جامعه عدل مهدوی: عدالت‌خواهی، ظلم‌ستیزی، صلح‌جویی، عمران و آبادی) تبیین کند و دلالت‌های آن را در موقعیت‌های مختلف زندگی فردی و اجتماعی به کار گیرد. ۳. با باور به ظرفیت‌های قرآن و جاودانگی دین اسلام (جامعیت، ثبات، سازگاری با فطرت، پویایی نسبت به نیازهای حال و آینده) قادر است از آن برای حل نمونه‌ای از مسایل دنیای امروز استفاده کند.
زیبایی‌شناسی و هنری	۱. با مطالعهٔ آثار و مسایل حوزه هنر (رابطه هنر با: فناوری، اقتصاد، فرهنگ، اخلاق ...)، آن‌ها را بر اساس اصول زیبایی‌شناسی و ارزشی، نقد و تأثیر آن را بر خود و جامعه ارزیابی کند. ۲. با بکارگیری قدرت تخیل و ذوق هنری، اثری فرهنگی هنری را خلق کند و آن را بر اساس معیارهای زیبایی‌شناسی مورد ارزیابی قرار دهد. ۳. با انتخاب و بررسی آثار فرهنگی هنری بر مبنای اصول ارزشی و زیبایی‌شناسی، نقش هنر را به عنوان زبان مشترک میان انسان‌ها در بستر زمان و مکان تبیین نماید.
زیستی و بدنی	۱. عوامل فرهنگی اجتماعی، اقتصادی و سیاسی تأثیرگذار بر سلامت و توانایی جسمانی، روانی، اجتماعی و معنوی خود را شناسایی کند و با به‌کارگیری راهبردهای زندگی شایسته، به الگوی رفتاری پایداری دست یابد. ۲. با مشارکت در طرح‌ها و برنامه‌های بهبود سبک زندگی، تفریحات سالم، تربیت‌بدنی و ورزش، سالم‌سازی محیط زیست و عام‌المنفعه مسئولیت‌های خویش را نسبت به حفظ آفریده‌های خداوند و سلامت خود، خانواده و جامعه انجام دهد و میزان تأثیرگذاری آن را ارزیابی کند. ۳. با مطالعهٔ مسایل و مشکلات محیط زیست در سطح ملی و جهانی و شناخت کارکرد نهادهای اجتماعی، به عنوان دوست‌دار و فعال زیست‌محیطی برای اصلاح و بهبود پایدار آن ایفای نقش کند.
علمی و فناورانه	۱. با تحلیل و ارزیابی الگوها و روابط حاکم بر پدیده‌های انسانی، طبیعی (آیات الهی) و حل مسایل ریاضی از مدل‌سازی برای شناخت و حل مسایل واقعی زندگی استفاده کند. ۲. طی یک فرایند کار مشارکتی در سطح مدرسه، ایده‌ها و یافته‌های علمی- فناورانه را دربارهٔ یک موضوع مطالعه و آزمایش کند و یافته‌های خود را با رعایت اخلاق علمی در سطح فرامدرسه‌ای ارائه کند. ۳. با بهره‌گیری از سواد فناوری و بررسی وضعیت آینده / تحولات علمی و فناوری، ایده خود را در قالب یک طرح یا محصول ارائه کند.
اجتماعی و سیاسی	۱. با شناخت حقوق و مسئولیت‌های خود در زندگی اجتماعی- سیاسی، مسایل جامعه (مشکلات و آسیب‌های اجتماعی، زیست‌محیطی و ...) را شناسایی کند و وظایف خود را برای حل آن‌ها در راستای حفظ امنیت و منافع ملی، وحدت و انسجام اجتماعی انجام دهد. ۲. با بهره‌گیری از شیوه کنش اقناعی در تعاملات اجتماعی- سیاسی، مهارت گفتگو و مشارکت سازنده در فعالیت‌های جمعی و مدیریت مشارکتی را تجربه کند. ۳. با تحلیل سازوکارهای تکوین، تداوم و تغییر زندگی اجتماعی- سیاسی، موقعیت مکانی/ زمانی را انتخاب کند و وظایف و مسئولیت‌های اجتماعی- سیاسی مترتب بر آن را در سطح خانوادگی، محلی، ملی و بین‌المللی انجام دهد. ۴. با تحلیل و ارزیابی فرهنگ و تمدن ایرانی- اسلامی و سیر تحول آن، روش‌هایی را برای صیانت و گسترش این فرهنگ و تعامل میان فرهنگی در سطح محلی، ملی و بین‌المللی پیشنهاد کند.
اقتصادی و حرفه‌ای	۱. با درک ابعاد و روند شکل‌گیری مسائل و تحولات اقتصادی در فضای واقعی و مجازی، الگوی رفتار اقتصادی خود، خانواده و جامعه را بررسی کند و روش‌هایی برای تدبیر معاش حلال به کار گیرد. ۲. با شناسایی تحولات عرصه اشتغال و سرمایه‌گذاری، صلاحیت‌های حرفه‌ای خود را ارزیابی و برای کسب و کار و نقش‌آفرینی اقتصادی در آینده برنامه‌ریزی کند. ۳. با شناخت عمومی از بخش‌ها و سیاست‌های کلان اقتصادی و درک رفتارهای مثبت و منفی بازیگران اقتصادی در سطح ملی و فراملی تأثیر آن را بر مسائل اقتصادی جامعه تحلیل کند.

• زیرنظام‌ها و چرخش‌های اساسی نظام آموزش و پرورش

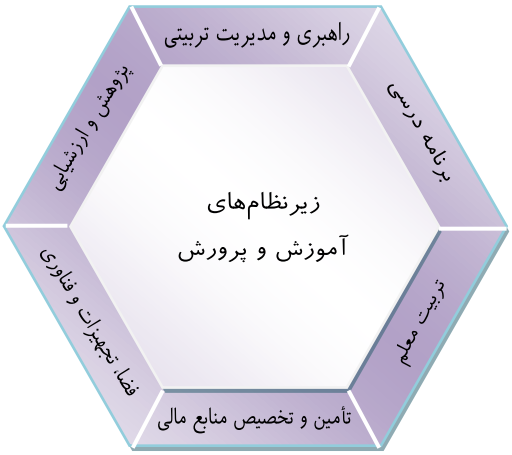

در سند تحول بنیادین آموزش و پرورش برای نظام تربیت رسمی و عمومی، شش زیرنظام عنوان شده است که هر یک نقش پراهمیتی در تحقق اهداف نظام تربیتی دارند. این زیرنظام‌های شش‌گانه را می‌توانید در شکل روبه‌رو مشاهده کنید. نکته مهمی که باید به آن اشاره کرد این است که تحولات بنیادین در نظام آموزش و پرورش شامل تغییرات هماهنگ و منظمی است که براساس یافته‌های مطالعات نظری باید تمامی زیرنظام‌ها[1] مؤلفه‌ها و فرایندها و روابط درون و بیرون آموزش و پرورش و عملکرد ارکان و عوامل سهیم و مؤثر را در برگیرد. این سلسله تغییرات منظم که از آن‌ها در اینجا تحت عنوان «چرخش‌ها از وضع موجود به سمت وضع مطلوب» نام برده می‌شود، از سویی مبتنی بر یافته‌های مطالعات نظری است و از دیگر سو با توجه به نتایج پژوهش‌های توصیفی- تحلیلی انجام شده در قالب «راهکارها» در «سند تحول بنیادین آموزش و پرورش» طراحی و تدوین شده است.

چرخش‌های اساسی در زیرنظام رهبری و مدیریت

چرخش‌های اساسی در زیرنظام رهبری و مدیریت عبارت‌اند از:

- از مدیریت اداری و کنترلی به راهبری تربیتی مبتنی بر نظام معیار اسلامی؛
- از تمرکزگرایی به مشارکت‌جویی و مسئولیت‌پذیری مبتنی بر خرد جمعی؛
- از برنامه‌ریزی‌های موردی و پراکنده به برنامه‌ریزی‌های راهبردی و آینده‌نگر؛
- از حاکمیت نگاه جزیره‌ای در حوزه‌های اجرایی به تأکید بر فرایندها و پیامدها براساس نظام معیار اسلامی؛
- از انتصاب سلیقه‌ای مدیران براساس ضوابط اداری به شایسته‌سالاری در مدیریت.

۱ . زیرنظام‌های اصلی نظام تربیت رسمی و عمومی، بخش‌های اساسی این نظام‌ها در جهت پشتیبانی از جریان تربیت، انجام رسالت نظام و کمك به تحقق اهداف و کارکردهای آن هستند. عملکرد این زیرنظام‌ها تمامی مؤلفه‌های نظام تربیت رسمی و عمومی را تحت تأثیر خود قرار می‌دهند. البته ترتیب عناوین زیرنظام‌های اصلی ناظر به اولویت و تقدم

چرخش‌های تحول‌آفرین در زیرنظام برنامه درسی

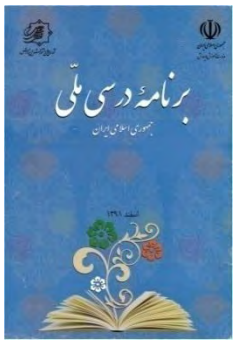

- از برنامه درسی موضوع‌محور به برنامه درسی مبتنی بر ساحت‌های تربیت برای کسب شایستگی‌ها؛
- از برنامه درسی نتیجه‌محور به برنامه درسی پیامدمحور (تحقق شایستگی‌ها در سطح محصول و سطح برون‌داد نظام و پیامد آن در سطح جامعه)؛
- از یادگیری موضوعات به فرایند دستیابی به اندیشه‌ورزی و درک معنا؛
- از جداسازی برنامه‌های آموزشی و پرورشی به برنامه درسی یکپارچه؛
- از کتاب‌محوری به تولید بسته‌های آموزشی.

چرخش‌های تحول‌آفرین در زیرنظام تربیت معلم و تأمین منابع انسانی

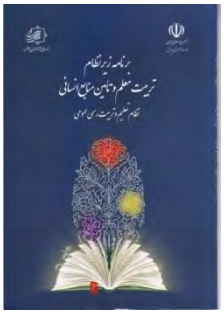

- از معلم به عنوان انتقال‌دهنده دانش به معلم به عنوان مربی تربیتی و سازمان‌دهنده فرصت‌های تربیتی متنوع برای احیاء و ارتقاء مراتب حیات طیبه متربیان؛
- از معلم به عنوان مجری تصمیمات برنامه درسی به معلم تصمیم‌ساز در فرایند برنامه‌ریزی درسی؛
- از فرهنگ سازمانی بسته (محصور نمودن مربیان در فضای مدرسه) به مشارکت‌جویی علمی و انتقال تجربیات در سطوح مختلف (مدرسه، محلی، ملی و بین‌المللی)؛
- از نگاه به معلم به عنوان کارمند اداری به معلم به عنوان شخصیتی علمی و تربیتی.

چرخش‌های تحول‌آفرین در حوزه زیرنظام تأمین و تخصیص منابع مالی

- از انحصار در تأمین منابع به مشارکت در تأمین منابع؛
- از هزینه‌کرد منابع به مدیریت و سیاست‌گذاری بهینه منابع و مصارف؛
- از عرضه مدار و نهاده‌محور به ستانده‌مدار و نتیجه‌محور؛
- از توزیع یکسان منابع به تنوع منابع و توزیع عادلانه؛
- از نگاه به نظام تعلیم و تربیت به مثابه دستگاهی مصرفی به دستگاهی سرمایه‌ای و مولد منابع انسانی.

چرخش‌های تحول‌آفرین زیرنظام فضا، تجهیزات و فناوری

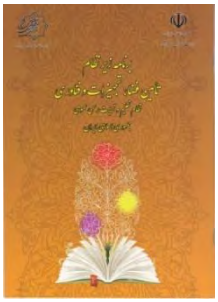

- از تأمین کلاس درس به ساماندهی موقعیت‌های یادگیری؛
- از انحصار یادگیری در کلاس درس به تنوع‌بخشی به محیط‌های یادگیری و تربیتی؛
- از مدارس بی‌هویت و فاقد امکانات و فناوری به مدارسی باهویت مدرسه صالح، کانون تربیتی محله؛
- از نگاه ابزاری به فناوری‌ها به استفاده هوشمندانه از فناوری‌های نوین متناسب با نظام معیار اسلامی.

چرخش‌های اساسی در زیرنظام پژوهش و ارزشیابی

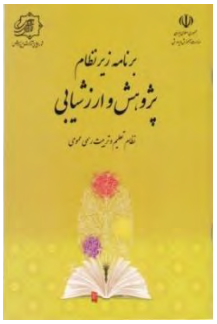

- از نگاه جزئی‌نگر به نگاه آینده‌نگر و کل‌نگرانه برای مواجهه سازنده با چالش‌های نظام تعلیم و تربیت؛
- از تمرکز بر روش‌های کمی در پژوهش به تنوع و کثرت در روش‌های پژوهشی؛
- از پژوهش‌های توصیفی، موردی و پراکنده به پژوهش‌های نظام‌مند، نوآورانه و تحول‌آفرین در راستای عملیاتی نمودن اهداف نظام تربیت رسمی و عمومی؛
- از تخصیص فرصت‌های پژوهشی به مراکز رسمی و پژوهشگران حرفه‌ای در سطوح کلان به ایجاد فرصت‌های پژوهشی و جاری و ساری شدن پژوهش در تمامی سطوح؛
- از رویکرد آکادمیک و نظری در پژوهش‌های تربیتی و پژوهش برای پژوهش به جهت‌گیری عمل‌مدار، تشخیصی و درمانی، تصمیم‌ساز و کاربستی.

می‌توان گفت این شش زیرنظام، چرخ‌دنده‌های اصلی در به حرکت درآوردن موتور نظام آموزشی کشور جهت تحقق حداکثری اهداف تربیتی خواهند بود. البته نحوه ارتباط این چرخ‌دنده‌ها با یکدیگر و همیاری آن‌ها در چرخاندن محور اصلی نظام آموزشی و همچنین روان بودن حرکات این چرخ‌ها با کمترین اصطکاک مسئله بسیار اساسی و مهمی است.

همان‌طور که اشاره شد، با توجه به دیدگاه تدوین‌کنندگان سند تحول بنیادین، شش زیرنظام به‌عنوان ستون‌های اصلی این سند مبتنی بر فلسفه تربیت رسمی و عمومی تعریف شده است که انتظار می‌رود از انسجام و یکپارچگی موردنظر برخوردار باشند؛ چرا که یکی از ضعف‌های موجود در نظام آموزشی کشور از گذشته تاکنون، عدم وجود نگاه سیستمی نسبت به اجزا و مؤلفه‌های نظام بوده که سبب شده در بسیاری از موارد عملکرد این اجزا به‌صورت جزیره‌ای و جدا از هم رقم بخورد. آن‌طور که در اسناد تحول بنیادین آمده است تفکیک زیرنظام‌ها از یکدیگر ناشی از جدا بودن مؤلفه‌های مؤثر در تربیت از یکدیگر نبوده، بلکه همان‌طور که در «مبانی نظری تحول بنیادین» بیان‌شده است: «ارتباط میان مؤلفه‌ها و زیرنظام‌های اصلی رابطه‌ای سیستماتیک و به‌هم پیوسته است و هر یک از زیرنظام‌ها، حسب قلمرو، وظایف و کارکردهای خود ارتباط مستقیمی با برخی از مؤلفه‌های نظام تربیت رسمی و عمومی و ارتباط غیرمستقیمی با برخی دیگر از مؤلفه‌ها دارد.»

دو زیرنظام «برنامه‌درسی» و «راهبری و مدیریت» در سطوح مختلف نقش محوری و جهت دهنده دارند. از این‌رو، زیرنظام برنامه درسی در سطح برنامه‌ریزی کلان و به عبارتی در مرحله طراحی برنامه‌های درسی نقش محوری و خط دهندگی دارد، چرا که برنامه درسی به‌عنوان نقشه راه یادگیری، فرایند یاددهی ـ یادگیری را هدایت می‌کند. از طرفی عناصر برنامه درسی در تعامل با دیگر زیرنظام‌ها می‌باشند. به عبارت دیگر برنامه درسی است که مشخص می‌کند برای محقق شدن اهداف، به چه معلمی و با چه شایستگی‌هایی، چه نوع فضا و تجهیزات و فناوری (محیط یادگیری)، چه روش ارزشیابی و غیره نیاز داریم. زیرنظام راهبری و مدیریت نیز، در سطح مدرسه، محور و موتور محرک نظام تربیتی است. به‌عبارتی چرخ‌دنده اصلی در سطح برنامه‌ریزی کلان، زیرنظام برنامه درسی و در سطح مدرسه، زیرنظام راهبری و مدیریت است. این مدیر است که در مدرسه، یعنی پایگاه تربیتی - آموزشی، با برنامه‌ریزی و ایجاد انسجام و یکپارچگی بین اجزا و عناصر نظام آموزشی، تحقق حداکثری اهداف را امکان‌پذیر می‌سازد.

در برنامهٔ درسی ملی، یازده حوزه تربیت و یادگیری و یک برنامه ویژه هم تحت عنوان «برنامه بوم» که برنامه ویژه مدرسه است، عنوان شده است که این حوزه‌ها را در شکل زیر مشاهده می‌کنید که در طول سال‌های آموزشی و مقاطع و پایه‌ها در قالب کتاب درسی رخنمون پیدا می‌کنند و هر کتاب درسی در قالب **عناوین**، **واحدها** و **موضوعات یادگیری** در **سال تحصیلی**، **هفته آموزشی** و **جلسه آموزشی** به آموزش گرفته می‌شود.

واحدهای یادگیری کتاب‌های درسی و طراحی آموزشی مدرسه

در یک نگاه اجمالی تعداد عناوین و واحدهای یادگیری هر پایه را در جدول زیر مشاهده می‌کنید که مراقبت و صیانت از آموزش این واحدهای یادگیری در راستای اهداف در چارچوب ساحت‌ها وظیفه اصلی مدرسه تلقی می‌گردد.

جدول تعداد عناوین و واحدهای یادگیری کتاب‌های درسی در یک نگاه

مقطع	پایه	عنوان یادگیری	واحد یادگیری	تعداد صفحات
دوره اول ابتدایی	اول	۴۲	۶۳	۳۹۳
	دوم	۲۹	۶۲	۳۶۲
	سوم	۲۹	۷۰	۴۱۷
	جمع	۱۰۰	۱۹۵	۱۱۷۲
دوره دوم ابتدایی	چهارم	۵۲	۱۰۴	۶۷۹
	پنجم	۴۷	۹۴	۶۲۷
	ششم	۵۶	۹۶	۶۱۷
	جمع	۱۵۵	۲۹۴	۱۹۲۳
متوسطه ۱	هفتم	۶۷	۱۲۳	۱۰۰۱
	هشتم	۶۵	۱۲۰	۱۰۴۵
	نهم	۶۲	۱۱۶	۹۶۹
	جمع	۱۹۴	۳۵۹	۳۰۱۵
متوسطه ۲	دهم	۴۱	۱۱۵	۱۰۵۹
	یازدهم	۳۹	۱۱۶	۱۱۳۰
	دوازدهم	۳۸	۱۵۰	۱۰۵۹
	جمع	۱۱۸	۳۸۱	۳۲۴۸
جمع کل		۴۴۰	۱۲۲۹	۹۱۹۸

همان‌طور که در مقدمه اشاره شد سیستم طراحی آموزشی را به طور ساده می‌توان در تصویر زیر مشاهده کرد:

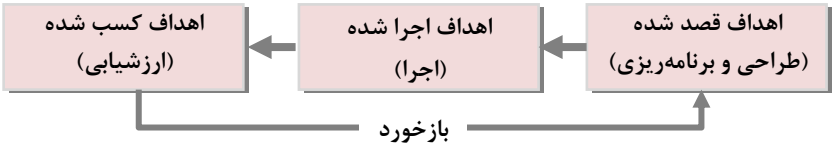

برای طراحی آموزشی در مدرسه می‌بایست کتاب‌های درسی را به واحدهای یادگیری و واحدهای یادگیری را به زیرواحدهای یادگیری (موضوعات یادگیری) تقسیم کنیم تا بتوانیم برای هر موضوع یادگیری، اهداف آموزشی آن را مشخص کنیم.

در این راستا، طرح درس‌نویسی معلمان مبتنی بر واحد یادگیری از اهمیت ویژه‌ای به جهت عملیاتی‌سازی طراحی آموزشی برخوردار است که در دستنامه پیوست، به چگونگی طرح درس نویسی معلمان مبتنی بر واحد یادگیری می‌پردازیم. در پیوست‌های این مجلد می‌توانید موارد زیر را مربوط به کتاب‌های درسی هر پایه مشاهده نمایید.

۱. جدول واحدهای یادگیری درس و پایه در یک نگاه

۲. کتاب درسی، اهداف دوره‌های تحصیلی و ساحت‌ها در یک نگاه

۳. نقشه مفهومی هر کتاب درسی

۴. طرح درس‌های نیمه ساخته هر کتاب درسی

۵. برگه مراقبت و وارسی واحدهای یادگیری هر کتاب درسی

پیشنهاد می‌شود معلمان با مطالعه دستنامه این مجلد و شرکت در دوره‌های آموزشی ضمن خدمت راهنمای عملی نگارش طرح درس (در سامانه مدارس یادگیرنده مرآت به نشانی ltms.ir)، طرح درس‌های خود را بر اساس واحدهای یادگیری به منظور اجرای آن در سال تحصیلی متناسب با "اهداف قصد شده" طراحی نمایند.

واحدهای یادگیری کتاب‌های درسی و انواع ارزشیابی‌ها

پس از طراحی آموزشی مدرسه بر اساس واحدهای یادگیری و اجرای آن در طول سال تحصیلی، ارزشیابی میزان تحقق اهداف آموزشی هر واحد یادگیری به منظور رصد و مراقبت از برنامه درسی ملی در مدرسه با انواع ارزشیابی‌ها لازم و ضروری می‌باشد. دسته‌بندی انواع ارزشیابی‌ها عبارتند از:

ارزشیابی با توجه به ملاک مورد استفاده: معروف‌ترین تقسیم‌بندی برای ارزشیابی‌های آموزشی تقسیم‌بندی آن‌ها به ارزشیابی وابسته به ملاک و ارزشیابی وابسته به هنجار است.

- ارزشیابی وابسته به ملاک: در این ارزشیابی که ارزشیابی ملاکی نامیده می‌شود، معیار یا ملاک ارزشیابی از پیش تعیین می‌شود و عملکرد دانش‌آموز با توجه به آن ملاک مورد قضاوت قرار می‌گیرد. این نوع ارزشیابی تعیین می‌کند که آیا دانش‌آموزان مطالب و هدف‌های یک واحد یادگیری را که قرار بوده است بیاموزند، به چه میزان آموخته‌اند.
- ارزشیابی وابسته به هنجار: این نوع ارزشیابی به جای یک ملاک مطلق از پیش تعیین شده بر نوعی ملاک نسبی وابسته است. در این نوع ارزشیابی می‌توان تعیین کرد که پیشرفت یک دانش‌آموز نسبت به دانش‌آموزان دیگر یا یک کلاس درس نسبت به کلاس دیگر چه وضعی دارد.

ارزشیابی با توجه به زمان و هدف استفاده: ارزشیابی‌های آموزشی را با توجه به زمان و هدف استفاده به چهار دسته ارزشیابی‌های آغازین، تکوینی، تشخیصی و تراکمی تقسیم می‌کنند:

- ارزشیابی آغازین: نخستین ارزشیابی که پیش از انجام فعالیت‌های آموزشی به اجرا درمی‌آید، ارزشیابی آغازین یا سنجش آغازین نامیده می‌شود.
- ارزشیابی تکوینی: هدف از کاربرد ارزشیابی تکوینی در رابطه با پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان، آگاهی یافتن از میزان و نحوه‌ی یادگیری آنان برای تعیین نقاط قوت و ضعف یادگیری و نیز، تشخیص مشکلات روش آموزش معلم در رابطه با هدف‌های آموزشی است.
- ارزشیابی تشخیصی: این ارزشیابی با هدف تشخیص مشکلات یادگیری دانش‌آموزان به‌کار می‌رود و زمانی مورد استفاده قرار می‌گیرد که معلم با مشکلات مبرم و مکرری در یک یا چند دانش‌آموز روبه‌رو می‌شود، که با روش‌های اصلاحیِ معمولِ ارزشیابی تکوینی قابل رفع نیست.

- ارزشیابی تراکمی: در ارزشیابی تراکمی[1] تمام آموخته‌های دانش‌آموزان در طول یک دوره‌ی آموزشی ارزشیابی می‌شوند و هدف آن، نمره دادن به دانش‌آموزان و قضاوت درباره‌ی اثربخشی طراحی آموزشی و مقایسه‌ی برنامه‌های مختلف درسی با یکدیگر است.

ارزشیابی با توجه به ارزشیابان: ارزشیابی درونی[2] و ارزشیابی بیرونی[3] دو نوع ارزشیابی آموزشی دیگر است. منظور از ارزشیابی درونی، این است که بر اساس آزمون درون‌مدرسه‌ای (معلم ساخته) انجام گیرد و منظور از ارزشیابی بیرونی، ارزشیابی توسط موسسه‌های آموزشی بیرونیست که آزمون آن‌ها به صورت هماهنگ بین مدارس برگزار می‌گردد. هر دو نوع ارزشیابی درونی و بیرونی ضروری هستند. چرا که مدرسه همواره می‌بایست به دو پرسش زیر پاسخ دهد:

۱. هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟

۲. در مقایسه با سایر مدارس، وضع ما چگونه است؟

ارزشیابی با استفاده از کارپوشه: بنا به تعریف، کارپوشه[4] «به مجموعه‌ای از فعالیت‌های یادگیرنده گفته می‌شود که نشان‌دهنده‌ی کوشش، پیشرفت و موفقیت تحصیلی او در یک واحد یادگیری است». با استفاده از کارپوشه هم می‌توان ارزشیابی تکوینی به عمل آورد و هم تراکمی. قبلاً توضیح دادیم که ارزشیابی تکوینی یا سنجش تکوینی در جریان آموزش معلم و یادگیری دانش‌آموزان صورت می‌گیرد و هدف آن کمک به تکوین یا شکل‌گیری یادگیری دانش‌آموزان و رفع نواقص روش آموزشی معلم است. در مقابل، ارزشیابی تراکمی یا سنجش تراکمی (دوره‌ای) به عنوان وسیله‌ای برای تعیین آموخته‌های متراکم شده یا جمع شده‌ی دانش‌آموزان در طول یک مدت معین تحصیلی به کار می‌رود. از فنّاوری الکترونیکی می‌توان برای سازمان دادن، ذخیره کردن، و ارائه دادن کار پوشه‌های دانش‌آموزی استفاده کرد. که به اصطلاح به آن، کارپوشه‌ی الکترونیکی[5] گفته می‌شود.

---

[1] summative evaluation

[2] internal evaluation

[3] external evaluation

[4] portfolio (در اصطلاح لغوی، این کلمه به یك کیف چرمی پَهن گفته می‌شود که برای حمل برگه‌های کاغذ، صفحات پیش‌نویس یك نمایش‌نامه، یا مجموعه نقاشی‌های یك فرد به کار می‌رود. این اصطلاح از آنجا در آموزش به عنوان یك روش به کار رفته که در آن دانش‌آموز مجموعه‌ای از کارهای خود را که در طول یك سال یا نیمسال تحصیلی انجام داده است، معمولاً در داخل یك پوشه، برای نشان دادن توانایی‌اش به معلم یا ارزشیاب ارائه می‌دهد.)

[5] electronic portfolio

واحدهای یادگیری کتاب‌های درسی، خودارزیابی آنلاین و آزمون هماهنگ

مدیران مدارس، با انواع ارزشیابی‌های مذکور از وضعیت تحصیلی دانش‌آموزان و عملکرد آموزشی معلمان و مسئولین آموزشی کسب اطلاع می‌نمایند. اما آن‌چه مهم است، این است که اولاً اطلاعات فراهم شده با دقت کافی و صحت قابل اعتماد و متناسب با واحدهای یادگیری تهیه شده باشد؛ ثانیاً سریع و روزآمد باشد. در این راستا مرآت با ارائه خدمات زیر بنا دارد همه دست‌اندرکاران مدرسه را در جریان میزان تحقق اهداف آموزشی هر واحد یادگیری قرار دهد.

خودارزیابی دانش‌آموزان در هر واحد یادگیری توسط اپلیکیشن[1]

اپلیکیشن بستری است که دانش‌آموزان می‌توانند برای ایجاد موقعیت یادگیری اقدام به شخصی سازی یادگیری بر اساس واحدهای یادگیری کتاب‌های درسی نمایند. ویژگی‌های اپلیکیشن عبارت‌اند از:

- انجام خودارزیابی های مستمر و روزانه با قابلیت مشاهده میزان تسلط در هر واحدیادگیری و ثبت نتایج در کارپوشه
- بازآموزی هدفمند دانش آموزان پس از انجام خودارزیابی از طریق مشاهده پاسخنامه تشریحی و فیلم‌های آموزشی و بررسی خطاهای یادگیری در هر سوال (این سرویس برای مدارس عضو رایگان است)
- امکان ثبت برنامه مطالعاتی روزانه در هر واحد یادگیری به همراه پیشنهاد مطالعاتیِ هوشمند
- ایجاد کارپوشه الکترونیکی شخصی از وضعیت پیشرفت و میزان تسلط دانش آموز در هر واحد یادگیری با دسترسی طبقه‌بندی شده در کارپوشه مدرسه به منظور ارزشیابی مستمر عملکرد آموزشی توسط دست‌اندرکاران مدرسه
- دارای تأییدیه از سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش

ارزشیابی عملکرد یک دوره آموزشی با آزمون هماهنگ

آزمون‌های هماهنگ مدارس با هدف رصد میزان تحقق اهداف واحدهای یادگیری توسط تمامی دست‌اندرکاران مدرسه و متناسب با برنامه آموزشی، طراحی شده است. مدارس می‌توانند این آزمون‌ها را هم به صورت حضوری و هم از طریق اپلیکیشن به صورت آنلاین برگزار نمایند. ویژگی‌های برجسته این آزمون‌ها به شرح زیر است:

- گام‌های آزمون متناسب با برنامه مدرسه و واحدهای یادگیری
- طراحی سوالات آزمون متناسب با اهداف کتاب درسی[2]

---

۱ جهت نصب اپلیکیشن بر روی تلفن همراه می توانید عبارت «مرآت» را در google play (ویژه اندروید) یا اناردونی (ویژه ios) جستجو و نصب نمایید.

۲ در آزمون‌های شبیه ساز کنکور پایه‌های دهم و یازدهم و آزمون‌های پایه دوازدهم، علاوه بر اهداف کتاب درسی، رویکرد طراحی سوالات کنکور سراسری با هدف موفقیت دانش‌آموزان مدنظر بوده است.

- ارزشیابی از لایه‌های مختلف آموزش در مدرسه
- هماهنگی با طرح درس معلم
- آسیب‌سنجی و بازخوردگیری دقیق برای معلمان
- تشکیل کارپوشه بر اساس واحدهای یادگیری
- ارائه گزارش بر اساس واحدهای یادگیری به منظور رصد تحقق اهداف آموزشی
- ارائه گزارش‌های نوشتاری
- ارائه تقدیرنامه برای تشویق موفق‌ها

ایجاد کارپوشه عملکرد آموزشی برای بازخورد مؤثر و بازآموزی هدفمند

تجمیع اطلاعات آموزشی دانش آموز به منظور رصد میزان تحقق اهداف آموزشی برای اولیا و مشاور به جهت کمک به یادگیری او و برای معلم برای بازبینی مجدد طرح درس خود بسیار پراهمیت می‌باشد. بدیهی است زمان زیادی از دانش آموز، معلم، مدرسه به جمع آوری و طبقه‌بندی اطلاعات آموزشی می‌گذرد تا بتوانند یک ارزشیابی آموزشی برای برنامه و فعالیت بعدی خود داشته باشند. بدین‌منظور کارپوشهٔ الکترونیکی از تجمیع اطلاعات داینامیک فعالیت‌های آموزشی دانش آموز (در اپلیکیشن و آزمون‌های هماهنگ) ایجاد شده است. مدارس می‌توانند از طریق نام کاربری و رمز عبور اختصاصی خود به آن دسترسی داشته باشند.

دستنامه طرح درس‌نویسی

فارسی یازدهم عمومی (کلیهٔ رشته‌ها)

مبتنی بر واحدهای یادگیری

ویژه معلم

نام و نام خانوادگی معلم: .....

مدرسه: .....

پیوست‌ها

- جدول واحدهای یادگیری
- کتاب در یک نگاه
- نقشه مفهومی کتاب
- طرح درس‌های نیمه‌ساخته کتاب
- برگه مراقبت و وارسی کتاب

سخنی با معلمان

همچنان که می‌دانیم علاوه بر مهارت‌های عمومی و مهارت‌های تخصصی معلمان، مجموعه‌ای از مهارت‌های پیشه و شغل معلمی وجود دارند که به آن‌ها مهارت‌های حرفه‌ای گفته می‌شود. از میان خیل عظیم این مهارت‌ها که عموماً در قالب دوره‌های آموزشی ضمن خدمت ارائه می‌گردد، مهارت‌های سه گانه حرفه‌ای معلمان شامل **مهارت طرح درس‌نویسی**، **مهارت تدریس** و **مهارت ارزشیابی** برای طراحی آموزشی لازم است. به طور ساده می‌توان طراحی آموزشی کلاس درس را در تصویر زیر مشاهده کرد:

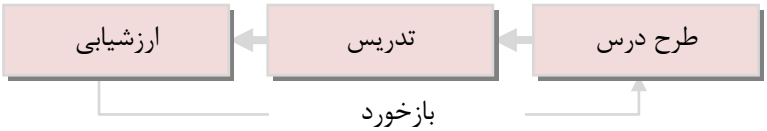

معلمان به عنوان محور آموزش در مدرسه و طراح آموزشیِ کلاس درس همواره کتاب درسی را به عنوان طرح و برنامه رسمی خود در کلاس درس به آموزش می‌گیرند. اما نکته اساسی این است که کتاب درسی دارای چه اهداف آموزشی می‌باشد؟ یکی از نیازهای معلمان به منظور طراحی طرح درس خود، آشنایی با اهداف آموزشی کتاب درسی است. یک معلم نیاز دارد بداند:

اهداف قصد شده کتاب درسی چیست؟

تا بتواند متناسب به کمیت و کیفیت اهداف قصد شده کتاب درسی طراحی آموزشی خود را برای یک سال تحصیلی برنامه‌ریزی کرده و فرایند تدریس خود را متناسب با هر هدف، انتخاب و پس از تدریس آن را ارزشیابی نماید. لذا دستنامه‌ای به جهت پاسخ به این سوال تهیه شده است که معلمان با آن بتوانند علاوه بر مشاهده نقشه مفهومی کتاب درسی و عناوین آن با مفهوم دیگری با عنوان **"واحدهای یادگیری"**، جلسات آموزشی کلاس خود را طراحی و متناسب با **"موضوعات یادگیری"** اهداف آموزشی خود را در **"طرح درس‌های نیمه ساخته"** تکمیل و تولید نمایند. این دستنامه با اهداف زیر تدوین گردیده است.

- آشنایی با اهداف آموزشی کتاب‌های درسی در قالب واحدهای یادگیری
- آشنایی با نقشه مفهومی عناوین یادگیری، واحدهای یادگیری و موضوع‌های یادگیری کتاب‌های درسی
- آشنایی با طرح درس‌نویسی بر اساس طرح درس‌های نیمه ساخته مبتنی بر واحدهای یادگیری با ارائه "موضوعات یادگیری"

پیشنهاد می‌شود معلمان با به کارگیری این دستنامه و شرکت در دوره‌های آموزشی ضمن خدمت "راهنمای عملی نگارش طرح درس" (در سامانه مدارس یادگیرنده مرآت به نشانی ltms.ir)، طرح درس‌های خود را بر اساس واحدهای یادگیری به منظور اجرای آن در طول سال تحصیلی متناسب با "اهداف قصد شده" طراحی نمایند.

پس از طراحی و برنامه‌ریزی "اهداف آموزشی قصد شده" در طرح درس و اجرای آن در طول سال تحصیلی در کلاس درس، ارزشیابی میزان تحقق آن‌ها لازم و ضروری می‌باشد و سوال اساسی در این رابطه مطرح می‌شود:

«چقدر از اهداف قصد شده کتاب‌های درسی، در کلاس درس تحقق یافته است؟»

یا به عبارتی هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟ و یا چقدر از واحدهای یادگیری قصد شده هر کتاب درسی به آموزش گرفته شده است؟ در واقع ارزشیابی، بخشی از فرایند آموزش تلقی می‌گردد، به این معنا که ارزشیابی در جریان آموزش جاری است. در راستای پشتیبانی از مدارس در پاسخگویی به این سوال، خدمات ارزشیابی زیر ارائه می‌گردد:

- **خودارزیابی‌های آنلاین:** به منظور توسعه یادگیری فردی دانش‌آموزان در هر واحد یادگیری؛
- **آزمون هماهنگ:** به منظور ارزشیابی عملکرد در یک دوره آموزشی مبتنی بر واحدهای یادگیری؛
- **بسته ارزشیابی تشریحی:** به منظور ارزشیابی همه سطوح یادگیری مبتنی بر واحدهای یادگیری.

ارائه بازخورد مؤثر همراه با بازآموزی هدفمند از اهمیت ویژه‌ای در ارزشیابی‌های آموزشی برخوردار است. درگیر کردن مؤثر دانش‌آموزان در فرایند یادگیری، توانا کردن دانش‌آموزان در ارزیابی از خود، آگاه کردن معلمان از وضعیت آموزشی کلاس درس متناسب با هر واحد یادگیری و ... همه به ارتقای آموزش در کلاس درس یاری می‌رساند. در این راستا پس از اجرای ارزشیابی‌ها، **کارپوشه الکترونیکی** به منظور تجمیع نتایج آزمون‌ها باقابلیت دسترسی طبقه‌بندی شده با ویژگی‌های زیر ارائه می‌گردد:

- ارائه میزان تسلط در هر واحد یادگیری به ازای خودارزیابی‌ها در اپلیکیشن و سؤال‌های آن واحد یادگیری در آزمون هماهنگ
- قابلیت مشاهده سوال و پاسخ تشریحی خودارزیابی‌ها و آزمون‌های هماهنگ به ازای هر واحد یادگیری
- ارائه پاسخ ویدیوییِ آموزشی برای سوال‌های پیشرفته آزمون به منظور بازآموزی هدفمند
- امکان مقایسه عملکرد هر دانش‌آموز با خود در هر واحد یادگیری و در طول سال تحصیلی
- ارائه گزارش‌های توصیفی به منظور بازخورد مؤثر
- امکان ذخیره نتایج عملکرد به ازای هر واحد یادگیری در سنوات مختلف

طرح درس مبتنی بر واحدهای یادگیری

همچنان که می‌دانیم در یک طبقه‌بندی کلی، مهارت‌هایی که معلمان به جهت توسعه شغلی به آن احتیاج دارند، در سه گروه مهارت‌های عمومی، مهارت‌های تخصصی و مهارت‌های حرفه‌ای طبقه‌بندی می‌شوند.

معلمان می‌توانند برای توسعه مهارت‌های حرفه‌ای خود اعم از مهارت‌های بدو خدمت، درس‌پژوهی، اقدام پژوهی، روان‌شناسی تربیتی و ... به سایت مدارس یادگیرنده مرآت به آدرس ltms.ir مراجعه نمایند. در این مجلد تلاش شده تا معلمان را در طراحی آموزشی کلاس درس، یاری رسانیم.

اگر کوچک‌ترین واحد محتوای آموزشی کتاب درسی را که می‌بایست توسط دانش‌آموز فراگرفته شود را واحد یادگیری بنامیم؛ معلم می‌تواند برای هر واحد یادگیری طرح درس بنویسد، آن را تدریس کند و با ارزشیابی آن می‌تواند به طور مستمر به این سوال اساسی پاسخ دهد که «هر دانش آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است» و با بازخورد موثر به بهبود مستمر آن یاری رساند.

فرایند یاددهی- یادگیری تحت عنوان طراحی آموزشی انجام می‌پذیرد که قسمتی از آن در کلاس درس، قسمتی از آن در خانه و حتی محیط‌های دیگر توسط دانش‌آموز انجام می‌گردد و معلم به عنوان طراح این فرایند به ابزارهایی احتیاج دارد تا هم در فرایند یادگیری، دانش‌آموزان را یاری کند و هم خود از میزان تحقق اهداف قصد شده در طرح درس مطمئن گردد و مدرسه را مطمئن سازد که اهداف کتاب درسی در درس مربوطه محقق شده است.

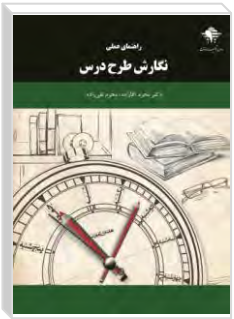

طرح درس، سندی است که اجزای مختلف فرایند آموزشی برای مشارکت دانش‌آموز به منظور دستیابی به اهداف یک سال تحصیلی را ترسیم می‌کند. در یک طرح درس مجموعه فعالیت‌هایی که معلم از پیش برای رسیدن به یک یا چند هدف آموزشی ویژه تدارک می‌بیند، پیش‌بینی و تنظیم شده است و معلم با کمک طرح درس می‌تواند فعالیت‌های ضروری آموزشی را به ترتیب و در مراحل و زمان‌های مشخص و به شیوه‌ای منطقی پیش ببرد. برای این‌که بتوانید از این مجموعه به نحو احسن استفاده کنید، پیشنهاد می‌شود که دوره ضمن خدمت «راهنمای عملی نگارش طرح درس» را در سایت موسسه مدارس یادگیرنده مرآت به آدرس ltms.ir مشاهده نمایید و یا از کتاب «راهنمای عملی نگارش طرح درس» استفاده کنید. در این دوره ۱۰ الی ۱۲ ساختار پیشنهاد شده است. یکی از ساختارهای عمومی و همگانی که معمولاً معلمان استفاده می‌کنند، ساختار «**طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری**» است. در مجلد پیش رو، مجموعهٔ حداقلی و نیمه‌ساخته مبتنی بر واحدهای یادگیری به منظور تدوین طرح درس ارائه شده است.

در طرح درس‌های نیمه ساخته، یک معلم باید به این سؤال پاسخ بدهد که: برای آموزش یک واحد یادگیری، چه چیزی را به عنوان تِم استفاده کند؟ (نوع فعالیتی را که مد نظر معلم برای ایجاد انگیزه یعنی گرم کردن کلاس درس تِم گفته می‌شود.)

عنصر ثابت همهٔ ساختارهای طرح درس، مفهومی است تحت عنوان «هدف». یک معلم زمانی که بتواند اهداف یک واحد یادگیری را بنویسد می‌تواند به‌راحتی برای آن نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه، روش تدریس، روش ارزشیابی، مواد و وسایل مورد نیاز را به دست آورد.

یک جملهٔ هدفی معمولاً سه بخش دارد: **شرایط**، **عملکرد** و **معیار**.

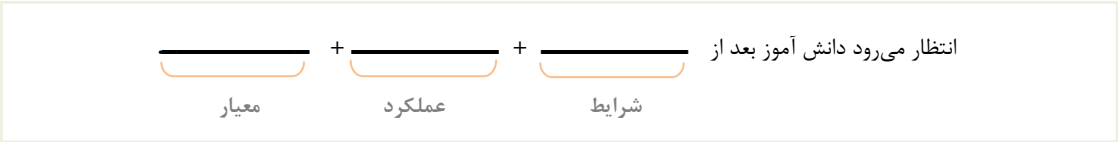

برای مثال، شما باید یک جملهٔ هدفی را این‌گونه بنویسید: انتظار می‌رود دانش‌آموز بعد از خواندن این کتاب، دانش‌آموز بعد از خواندن این مطلب، دانش‌آموز بعد از تمرین این موضوع، دانش‌آموز بعد از دیدن این فیلم، دانش‌آموز بعد از انجام مباحثه، دانش‌آموز بعد از خلاصه‌نویسی، این‌ها شرایط است. بعد از چه شرایطی؟ معمولاً رایج‌ترین حالتی را که یک معلم استفاده می‌کند، «انتظار می‌رود بعد از پایان این کلاس» است.

معیار یعنی در چه سطحی است. در چه سطحی را معمولاً با فعل نشان می‌دهند: بخواند، بداند، بپرد، بدود، ایمان بیاورد، اعتقاد داشته باشد، باور کند. می‌توانید در حیطه جانشین، در حیطه مهارتی یا در حیطه نگرشی اینها را طبقه‌بندی کنید. انتظار می‌رود دانش‌آموز بعد از این شرایط، عملکردی را در چه سطحی داشته باشد.

نکتهٔ آخر که حتماً بایستی مد نظر داشته باشید، نوع فعل جمله هدفی شماست که مشخص می‌کند نوع هدف شما **نگرش** دانش‌آموز مد نظر است، **شناخت** دانش‌آموز مد نظر است، یا این‌که **مهارت** دانش‌آموز مد نظر است. به عبارت دیگر، نوع فعل شما نوع هدف سه‌گانه شما را مشخص می‌کند. اگر فعل شناختی به کار ببرید با شناخت دانش‌آموز کار دارید، اگر فعل نگرشی به کار ببرید با نگرش دانش‌آموز کار دارید. اگر فعل مهارتی به کار ببرید با مهارت دانش‌آموز کار دارید. وقتی می‌گویید بداند، شناخت است. وقتی می‌گویید بپرد، ببُرد، مهارت است. وقتی می‌گویید اعتراض کند، مقایسه کند، باور کند، نگرش است.

واحدهای یادگیری کتاب‌های درسی و انواع ارزشیابی‌ها

ارزشیابی میزان اجرای طرح درس به معنای میزان تحقق یادگیری دانش‌آموزان می‌باشد. به عبارت دیگر، اجرای گام به گام طرح درس حول محور اهداف واحدهای یادگیری هر درس می‌چرخد و یک معلم توانمند باید به این سؤال بسیار مهم پاسخ دهد که «هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟».

ارزشیابی، آخرین حلقه از زنجیره‌ی طراحی آموزشی معلم است و تکمیل کننده سایر فعالیت‌های مرتبط به حساب می‌آید. در این مرحله معلم به کمک روش‌ها و فنون مختلف به سنجش[1] فرایندهای یادگیری دانش‌آموزان اقدام می‌کند و با توجه به نتایج حاصله درباره‌ی کم و کیف پیشرفت آنان در یادگیری و توفیق خود در آموزش به داوری می‌پردازد. دسته‌بندی انواع ارزشیابی‌ها عبارتند از:

ارزشیابی با توجه به ملاک مورد استفاده: معروف‌ترین تقسیم‌بندی برای ارزشیابی‌های آموزشی تقسیم‌بندی آن‌ها به ارزشیابی وابسته به ملاک و ارزشیابی وابسته به هنجار است.

- ارزشیابی وابسته به ملاک: در این ارزشیابی که ارزشیابی ملاکی نامیده می‌شود، معیار یا ملاک ارزشیابی از پیش تعیین می‌شود و عملکرد دانش‌آموز با توجه به آن ملاک مورد قضاوت قرار می‌گیرد. این نوع ارزشیابی تعیین می‌کند که آیا دانش‌آموزان مطالب و هدف‌های یک واحد یادگیری را که قرار بوده است بیاموزند، به چه میزان آموخته‌اند.
- ارزشیابی وابسته به هنجار: این نوع ارزشیابی به جای یک ملاک مطلق از پیش تعیین شده بر نوعی ملاک نسبی وابسته است. در این نوع ارزشیابی می‌توان تعیین کرد که پیشرفت یک دانش‌آموز نسبت به دانش‌آموزان دیگر یا یک کلاس درس نسبت به کلاس دیگر چه وضعی دارد.

ارزشیابی با توجه به زمان و هدف استفاده: ارزشیابی‌های آموزشی را با توجه به زمان و هدف استفاده به چهار دسته ارزشیابی‌های آغازین، تکوینی، تشخیصی و تراکمی تقسیم می‌کنند:

- ارزشیابی آغازین: نخستین ارزشیابی که پیش از انجام فعالیت‌های آموزشی به اجرا درمی‌آید، ارزشیابی آغازین یا سنجش آغازین نامیده می‌شود.
- ارزشیابی تکوینی: هدف از کاربرد ارزشیابی تکوینی در رابطه با پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان، آگاهی یافتن از میزان و نحوه‌ی یادگیری آنان برای تعیین نقاط قوت و ضعف یادگیری و نیز، تشخیص مشکلات روش آموزش معلم در رابطه با هدف‌های آموزشی است.

---

[1] سنجش یك اصطلاح کلی است و به صورت فرایندی تعریف می‌شود که برای گردآوری اطلاعات مورد نیاز تصمیم‌گیری درباره‌ی دانش‌آموزان، برنامه‌های درسی و سیاست‌های آموزشی مورد استفاده قرار می‌گیرد

- ارزشیابی تشخیصی: این ارزشیابی با هدف تشخیص مشکلات یادگیری دانش‌آموزان به‌کار می‌رود و زمانی مورد استفاده قرار می‌گیرد که معلم با مشکلات مبرم و مکرری در یک یا چند دانش‌آموز روبه‌رو می‌شود، که با روش‌های اصلاحیِ معمولِ ارزشیابی تکوینی قابل رفع نیست.
- ارزشیابی تراکمی: در ارزشیابی تراکمی[1] تمام آموخته‌های دانش‌آموزان در طول یک دوره‌ی آموزشی ارزشیابی می‌شوند و هدف آن، نمره دادن به دانش‌آموزان و قضاوت درباره‌ی اثربخشی طراحی آموزشی و مقایسه‌ی برنامه‌های مختلف درسی با یکدیگر است.

ارزشیابی با توجه به ارزشیابان: ارزشیابی درونی[2] و ارزشیابی بیرونی[3] دو نوع ارزشیابی آموزشی دیگر است. منظور از ارزشیابی درونی، این است که بر اساس آزمون درون‌مدرسه‌ای (معلم ساخته) انجام گیرد و منظور از ارزشیابی بیرونی، ارزشیابی توسط موسسه‌های آموزشی بیرونیست که آزمون آن‌ها به صورت هماهنگ بین مدارس برگزار می‌گردد. هر دو نوع ارزشیابی درونی و بیرونی ضروری هستند. چرا که مدرسه همواره می‌بایست به دو پرسش زیر پاسخ دهد:

۱. هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟

۲. در مقایسه با سایر مدارس، وضع ما چگونه است؟

ارزشیابی با استفاده از کارپوشه: بنا به تعریف، کارپوشه[4] «به مجموعه‌ای از فعالیت‌های یادگیرنده گفته می‌شود که نشان‌دهنده‌ی کوشش، پیشرفت و موفقیت تحصیلی او در یک واحد یادگیری است». با استفاده از کارپوشه هم می‌توان ارزشیابی تکوینی به عمل آورد و هم تراکمی. قبلاً توضیح دادیم که ارزشیابی تکوینی یا سنجش تکوینی در جریان آموزش معلم و یادگیری دانش‌آموزان صورت می‌گیرد و هدف آن کمک به تکوین یا شکل‌گیری یادگیری دانش‌آموزان و رفع نواقص روش آموزشی معلم است. در مقابل، ارزشیابی تراکمی یا سنجش تراکمی (دوره‌ای) به عنوان وسیله‌ای برای تعیین آموخته‌های متراکم شده یا جمع شده‌ی دانش‌آموزان در طول یک مدت معین تحصیلی به کار می‌رود. از فنّاوری الکترونیکی می‌توان برای سازمان دادن، ذخیره کردن، و ارائه دادن کار پوشه‌های دانش‌آموزی استفاده کرد. که به اصطلاح به آن، کارپوشه‌ی الکترونیکی[5] گفته می‌شود.

---

[1] summative evaluation

[2] internal evaluation

[3] external evaluation

[4] portfolio (در اصطلاح لغوی، این کلمه به یك کیف چرمی پَهن گفته می‌شود که برای حمل برگه‌های کاغذ، صفحات پیش‌نویس یك نمایش‌نامه، یا مجموعه نقاشی‌های یك فرد به کار می‌رود. این اصطلاح از آنجا در آموزش به عنوان یك روش به کار رفته که در آن دانش‌آموز مجموعه‌ای از کارهای خود را که در طول یك سال یا نیمسال تحصیلی انجام داده است، معمولاً در داخل یك پوشه، برای نشان دادن توانایی‌اش به معلم یا ارزشیاب ارائه می‌دهد.)

[5] electronic portfolio

واحدهای یادگیری کتاب‌های درسی، خودارزیابی آنلاین و آزمون هماهنگ

معلمان با انواع ارزشیابی‌های مذکور از وضعیت تحصیلی دانش‌آموزان کسب اطلاع می‌نمایند. اما آن‌چه مهم است، این است که اولاً اطلاعات فراهم شده با دقت کافی و صحت قابل اعتماد و متناسب با واحدهای یادگیری تهیه شده باشد؛ ثانیاً سریع و روزآمد باشد. در این راستا مرآت با ارائه خدمات زیر بنا دارد معلمان را در جریان میزان تحقق اهداف آموزشی هر واحد یادگیری قرار دهد.

خودارزیابی دانش‌آموزان در هر واحد یادگیری توسط اپلیکیشن[1]

اپلیکیشن بستری است که دانش‌آموزان می‌توانند برای ایجاد موقعیت یادگیری اقدام به شخصی سازی یادگیری بر اساس واحدهای یادگیری کتاب‌های درسی نمایند. ویژگی‌های اپلیکیشن عبارت‌اند از:

- انجام خودارزیابی‌های مستمر و روزانه با قابلیت مشاهده میزان تسلط در هر واحدیادگیری و ثبت نتایج در کارپوشه
- بازآموزی هدفمند دانش آموزان پس از انجام خودارزیابی از طریق مشاهده پاسخنامه تشریحی و فیلم‌های آموزشی و بررسی خطاهای یادگیری در هر سوال (این سرویس برای مدارس عضو رایگان است)
- امکان ثبت برنامه مطالعاتی روزانه در هر واحد یادگیری به همراه پیشنهاد مطالعاتیِ هوشمند
- ایجاد کارپوشه الکترونیکی شخصی از وضعیت پیشرفت و میزان تسلط دانش آموز در هر واحد یادگیری با دسترسی طبقه‌بندی شده در کارپوشه مدرسه به منظور ارزشیابی مستمر عملکرد آموزشی دانش‌آموزان
- دارای تأییدیه از سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش

ارزشیابی عملکرد یک دوره آموزشی با آزمون هماهنگ

آزمون‌های هماهنگ مدارس با هدف رصد میزان تحقق اهداف واحدهای یادگیری متناسب با برنامه آموزشی، طراحی شده است. دانش‌آموزان می‌توانند در این آزمون‌ها هم به صورت حضوری و هم از طریق اپلیکیشن به صورت آنلاین شرکت نمایند. ویژگی‌های برجسته این آزمون‌ها به شرح زیر است:

- گام‌های آزمون متناسب با برنامه مدرسه و واحدهای یادگیری
- طراحی سوالات آزمون متناسب با اهداف کتاب درسی[2]

---

۱ جهت نصب اپلیکیشن بر روی تلفن همراه می توانید عبارت «مرآت» را در google play (ویژه اندروید) یا اناردونی (ویژه ios) جستجو و نصب نمایید.

۲ در آزمون‌های شبیه ساز کنکور پایه‌های دهم و یازدهم و آزمون‌های پایه دوازدهم، علاوه بر اهداف کتاب درسی، رویکرد طراحی سوالات کنکور سراسری با هدف موفقیت دانش‌آموزان مدنظر بوده است.

- ارزشیابی از حیطه‌های شناختی
- هماهنگی با طرح درس معلم
- آسیب‌سنجی و بازخوردگیری دقیق برای معلمان
- تشکیل کارپوشه بر اساس واحدهای یادگیری
- ارائه گزارش بر اساس واحدهای یادگیری به منظور رصد تحقق اهداف آموزشی
- ارائه گزارش‌های نوشتاری
- ارائه تقدیرنامه برای تشویق

ایجاد کارپوشه عملکرد آموزشی برای بازخورد مؤثر و بازآموزی هدفمند

تجمیع اطلاعات آموزشی دانش آموز برای معلمان به منظور رصد میزان تحقق اهداف آموزشی طرح درس خود بسیار پراهمیت می‌باشد. بدیهی است زمان زیادی از معلمان به جمع آوری و طبقه‌بندی اطلاعات آموزشی می‌گذرد تا بتوانند یک ارزشیابی آموزشی برای برنامه و فعالیت بعدی خود داشته باشند. بدین‌منظور کارپوشهٔ الکترونیکی از تجمیع اطلاعات داینامیک فعالیت‌های آموزشی دانش آموز (در اپلیکیشن و آزمون‌های هماهنگ) ایجاد شده است. معلمان می‌توانند از طریق نام کاربری و رمز عبور اختصاصی خود به آن دسترسی داشته باشند.

جدول واحدهای یادگیری یازدهم عمومی (کلیهٔ رشته‌ها)
در یک نگاه

ردیف	نام درس	فصل / بخش	واحد یادگیری	صفحه							
۱	فارسی	۸	۱۶	۱۶۸	ستایش: لطف خدا / درس یکم: نیکی / گنج حکمت: همّت	درس دوم: قاضی بُست / شعرخوانی: زاغ و کبک	درس سوم: در امواج سند / گنج حکمت: چو سرو باش	درس پنجم: آغازگری تنها / روان‌خوانی: تا غزل بعد	درس ششم: پرورده عشق / گنج حکمت: مردان واقعی	درس هفتم: باران محبّت / شعرخوانی: آفتاب حُسن	درس هشتم: در کوی عاشقان / گنج حکمت: چنان باش	درس نهم: ذوق لطیف / روان‌خوانی: میثاق دوستی
					درس دهم: بانگ جرس/ گنج حکمت: به یاد ۲۲ بهمن	درس یازدهم: یاران عاشق / شعرخوانی: صبح بی تو	درس دوازدهم: کاوه دادخواه / گنج حکمت: کاردانی	درس چهاردهم: حمله حیدری / شعرخوانی: وطن	درس پانزدهم: کبوتر طوق‌دار / گنج حکمت: مهمان ناخوانده	درس شانزدهم: قصّه عینکم / روان‌خوانی: دیدار	درس هفدهم: خاموشی دریا / گنج حکمت: تجسّم عشق	درس هجدهم: خوان عدل / روان‌خوانی: آذرباد / نیایش: الهی
۲	عربی	۷	۷	۹۱	مواعظ قیّمة / اسم التّفضیل و اسم المکان / حوار فی سوق مشهد	صناعة التّلمیع فی الأدب الفارسیّ / اسم الفاعل و اسم المفعول و اسم المبالغة / شراء شریحة الهاتف الجوّال	عجائب المخلوقات / أسلوب الشّرط و أدواته / حوار فی الملعب الرّیاضی	تأثیر اللّغة الفارسیّة علی اللّغة العربیّة /المعرفة و النّکرة / ترجمة الفعل المضارع (۱)	الصّدق / الجملة بعد النّکرة / حوار، شراء شریحة الهاتف الجوّال	ارحموا ثلاثا / ترجمة الفعل المضارع (۲)	لاتقنطوا / معانی الأفعال النّاقصة	
۳	دین و زندگی	۲	۱۸	۲۳۰	درس ۱: هدایت الهی	درس ۲: تداوم هدایت	درس ۳: آخرین پیامبر	درس ۴: معجزه جاودان	درس ۵: مسئولیت های پیامبر (ص)	درس ۶: پیشوای اسوه		
					درس ۷: امامت، تداوم رسالت	درس ۸: جان و جانشین پیامبر (ص)	درس ۹: وضعیت فرهنگی، اجتماعی و سیاسی مسلمانان، پس از رسول خدا (ص)	درس ۱۰ : احیای ارزش های راستین	درس ۱۱ : جهاد در راستای ولایت ظاهری	درس ۱۲ : عصر غیبت امام زمان (ع)		
					درس ۱۳ : در انتظار ظهور	درس ۱۴ : مرجعیت و ولایت فقیه	درس ۱۵ : رهبری و مردم	درس ۱۶ : عزّت نفس	درس ۱۷ : زمینه های پیوند	درس ۱۸ : پیوند مقدّس		
۴	انگلیسی	۳	۹	۱۰۷	Conversation / New Words & Expressions	Reading / Vocabulary Development	Grammar / Listening & Speaking / Pronunciation / Writing					
					Conversation / New Words & Expressions	Reading / Vocabulary Development	Grammar / Listening & Speaking / Pronunciation / Writing					
					Conversation / New Words & Expressions	Reading / Vocabulary Development	Grammar / Listening & Speaking / Pronunciation / Writing					
۵	ریاضی و آمار	۳	۷	۷۰	درس ۱: گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها	درس ۲: استدلال ریاضی	درس ۱: توابع ثابت، چندضابطه‌ای و همانی	درس ۲: توابع پلکانی و قدرمطلقی				
					درس ۳: اعمال بر روی توابع	درس ۱: شاخص‌های آماری	درس ۲: سری‌های زمانی					
۶	علوم و فنون ادبی	۴	۱۲	۱۰۸	درس ۱: تاریخ ادبیات فارسی در قرن‌های هفتم، هشتم و نهم	درس ۲: پایه‌های آوایی	درس ۳: تشبیه	درس ۴: سبک‌شناسی قرن‌های هفتم، هشتم و نهم (سبک عراقی)				
					درس ۵: پایه‌های آوایی همسان (۱)	درس ۶: مجاز	درس ۷: تاریخ ادبیات فارسی در قرن‌های دهم و یازدهم	درس ۸: پایه‌های آوایی همسان (۲)				
					درس ۹: استعاره	درس ۱۰: سبک‌شناسی قرن‌های دهم و یازدهم (سبک هندی)	درس ۱۱: پایه‌های آوایی همسان دو لختی	درس ۱۲: کنایه				
۷	تاریخ	۴	۱۶	۱۸۶	درس ۱: منابع پژوهش در تاریخ اسلام و ایران دوران اسلامی	درس ۲: روش پژوهش در تاریخ؛ بررسی و سنجش اعتبار شواهد و مدارک	درس ۳: اسلام در مکه	درس ۴: امت و حکومت نبوی در مدینه	درس ۵: تثبیت و گسترش اسلام در دوران خلفای نخستین			
					درس ۶: امویان بر مسند قدرت	درس ۷: جهان اسلام در عصر خلافت عباسی	درس ۸: اسلام در ایران؛ زمینه‌های ظهور تمدن ایرانی - اسلامی	درس ۹: ظهور و گسترش تمدن ایرانی - اسلامی	درس ۱۰: ایران در دوران غزنوی، سلجوقی و خوارزمشاهی	درس ۱۱: حکومت، جامعه و اقتصاد در عصر مغول - تیموری		
					درس ۱۲: فرهنگ و هنر در عصر مغول - تیموری	درس ۱۳: تحولات سیاسی و اقتصادی ایران در دوره صفوی	درس ۱۴: فرهنگ و تمدن در عصر صفوی	درس ۱۵: قرون وسطا	درس ۱۶: رنسانس و عصر جدید			
۸	جغرافیا	۴	۱۱	۱۷۳	درس ۱: معنا و مفهوم ناحیه	درس ۲: انسان و ناحیه	درس ۳: نواحی آب و هوایی	درس ۴: ناهمواری‌ها و اشکال زمین	درس ۵: نواحی زیستی	درس ۶: نواحی فرهنگی		
					درس ۷: نواحی اقتصادی (کشاورزی و صنعتی)	درس ۸: نواحی اقتصادی (تجارت و اقتصاد جهانی)	درس ۹: معنا و مفهوم ناحیه سیاسی	درس ۱۰: کشور، یک ناحیه سیاسی	درس ۱۱: ژئوپلیتیک			
۹	جامعه‌شناسی	۴	۱۵	۱۳۳	درس ۱: جهان فرهنگی	درس ۲: فرهنگ جهانی	درس ۳: نمونه‌های فرهنگ جهانی ۱	درس ۴: نمونه‌های فرهنگ جهانی ۲	درس ۵: باورها و ارزش‌های بنیادین فرهنگ غرب			
					درس ۶: چگونگی تکوین فرهنگ معاصر غرب	درس ۷: جامعه جهانی	درس ۸: تحولات نظام جهانی	درس ۹: جهان دوقطبی	درس ۱۰: جنگ‌ها و تقابل‌های جهانی			
					درس ۱۱: بحران‌های اقتصادی و زیست‌محیطی	درس ۱۲: بحران‌های معرفتی و معنوی	درس ۱۳: سرآغاز بیداری اسلامی	درس ۱۴: انقلاب اسلامی ایران؛ نقطه عطف بیداری اسلامی	درس ۱۵: افق بیداری اسلامی			
۱۰	فلسفه	۳	۱۱	۹۳	درس ۱: چیستی فلسفه	درس ۲: ریشه و شاخه‌های فلسفه	درس ۳: فلسفه و زندگی	درس ۴: آغاز تاریخی فلسفه	درس ۵: زندگی بر اساس اندیشه			
					درس ۶: امکان شناخت	درس ۷: ابزارهای شناخت	درس ۸: نگاهی به تاریخچه معرفت	درس ۹: چیستی انسان (۱)	درس ۱۰: چیستی انسان (۲)	درس ۱۱: انسان، موجود اخلاق‌گرا		
۱۱	روان‌شناسی	۸	۸	۲۰۶	روان‌شناسی: تعریف و روش مورد مطالعه	روان‌شناسی رشد	احساس، توجه، ادراک	حافظه و علل فراموشی	تفکر (۱) حل مسئله	تفکر (۲) تصمیم‌گیری	انگیزه و نگرش	روان‌شناسی سلامت
	مجموع	**۵۰**	**۱۳۰**	**۱۵۶۵**								

پیوست ۱ فارسی یازدهم عمومی

کتاب فارسی پایه یازدهم عمومی (کلیهٔ رشته‌ها) در یک نگاه

در آموزش این کتاب ساحت‌ها و اهداف پایه را مدنظر قرار دهیم.

ساحت تعلیم و تربیت	اهداف دورهٔ تحصیلی
اعتقادی، عبادی و اخلاقی	۱. با درک وجه استدلالی و عقلانی معارف دینی، در مواجهه با پرسش‌ها و مسائل، پاسخ‌های متقاعدکننده‌ای را با تکیه بر منابع و شواهد دینی ارائه کند و تأثیر آن را مورد ارزیابی قرار دهد. ۲. با الگوگیری از سیرهٔ پیشوایان دینی، نقش ایشان را در احیای دین و ترسیم آیندهٔ بشریت (جامعه عدل مهدوی: عدالت‌خواهی، ظلم‌ستیزی، صلح‌جویی، عمران و آبادی) تبیین کند و دلالت‌های آن را در موقعیت‌های مختلف زندگی فردی و اجتماعی به کار گیرد. ۳. با باور به ظرفیت‌های قرآن و جاودانگی دین اسلام (جامعیت، ثبات، سازگاری با فطرت، پویایی نسبت به نیازهای حال و آینده) قادر است از آن برای حل نمونه‌ای از مسایل دنیای امروز استفاده کند.
زیبایی‌شناسی و هنری	۱. با مطالعهٔ آثار و مسایل حوزه هنر (رابطه هنر با: فناوری، اقتصاد، فرهنگ، اخلاق ...)، آن‌ها را بر اساس اصول زیبایی‌شناسی و ارزشی، نقد و تأثیر آن را بر خود و جامعه ارزیابی کند. ۲. با بکارگیری قدرت تخیل و ذوق هنری، اثری فرهنگی هنری را خلق کند و آن را بر اساس معیارهای زیبایی‌شناسی مورد ارزیابی قرار دهد. ۳. با انتخاب و بررسی آثار فرهنگی هنری بر مبنای اصول ارزشی و زیبایی‌شناسی، نقش هنر را به عنوان زبان مشترک میان انسان‌ها در بستر زمان و مکان تبیین نماید.
زیستی و بدنی	۱. عوامل فرهنگی اجتماعی، اقتصادی و سیاسی تأثیرگذار بر سلامت و توانایی جسمانی، روانی، اجتماعی و معنوی خود را شناسایی کند و با به‌کارگیری راهبردهای زندگی شایسته، به الگوی رفتاری پایداری دست یابد. ۲. با مشارکت در طرح‌ها و برنامه‌های بهبود سبک زندگی، تفریحات سالم، تربیت‌بدنی و ورزش، سالم‌سازی محیط زیست و عام‌المنفعه مسئولیت‌های خویش را نسبت به حفظ آفریده‌های خداوند و سلامت خود، خانواده و جامعه انجام دهد و میزان تأثیرگذاری آن را ارزیابی کند. ۳. با مطالعهٔ مسایل و مشکلات محیط زیست در سطح ملی و جهانی و شناخت کارکرد نهادهای اجتماعی، به عنوان دوستدار و فعال زیست‌محیطی برای اصلاح و بهبود پایدار آن ایفای نقش کند.
علمی و فناورانه	۱. با تحلیل و ارزیابی الگوها و روابط حاکم بر پدیده‌های انسانی، طبیعی (آیات الهی) و حل مسایل ریاضی از مدل‌سازی برای شناخت و حل مسایل واقعی زندگی استفاده کند. ۲. طی یک فرایند کار مشارکتی در سطح مدرسه، ایده‌ها و یافته‌های علمی- فناورانه را دربارهٔ یک موضوع مطالعه و آزمایش کند و یافته‌های خود را با رعایت اخلاق علمی در سطح فرامدرسه‌ای ارائه کند. ۳. با بهره‌گیری از سواد فناوری و بررسی وضعیت آینده / تحولات علمی و فناوری، ایده خود را در قالب یک طرح یا محصول ارائه کند.
اجتماعی و سیاسی	۱. با شناخت حقوق و مسئولیت‌های خود در زندگی اجتماعی- سیاسی، مسایل جامعه (مشکلات و آسیب‌های اجتماعی، زیست‌محیطی و ...) را شناسایی کند و وظایف خود را برای حل آن‌ها در راستای حفظ امنیت و منافع ملی، وحدت و انسجام اجتماعی انجام دهد. ۲. با بهره‌گیری از شیوه کنش اقناعی در تعاملات اجتماعی- سیاسی، مهارت گفتگو و مشارکت سازنده در فعالیت‌های جمعی و مدیریت مشارکتی را تجربه کند. ۳. با تحلیل سازوکارهای تکوین، تداوم و تغییر زندگی اجتماعی- سیاسی، موقعیت مکانی/ زمانی را انتخاب کند و وظایف و مسئولیت‌های اجتماعی- سیاسی مترتب بر آن را در سطح خانوادگی، محلی، ملی و بین‌المللی انجام دهد. ۴. با تحلیل و ارزیابی فرهنگ و تمدن ایرانی- اسلامی و سیر تحول آن، روش‌هایی را برای صیانت و گسترش این فرهنگ و تعامل میان فرهنگی در سطح محلی، ملی و بین‌المللی پیشنهاد کند.
اقتصادی و حرفه‌ای	۱. با درک ابعاد و روند شکل‌گیری مسائل و تحولات اقتصادی در فضای واقعی و مجازی، الگوی رفتار اقتصادی خود، خانواده و جامعه را بررسی کند و روش‌هایی برای تدبیر معاش حلال به کار گیرد. ۲. با شناسایی تحولات عرصه اشتغال و سرمایه‌گذاری، صلاحیت‌های حرفه‌ای خود را ارزیابی و برای کسب و کار و نقش‌آفرینی اقتصادی در آینده برنامه‌ریزی کند. ۳. با شناخت عمومی از بخش‌ها و سیاست‌های کلان اقتصادی و درک رفتارهای مثبت و منفی بازیگران اقتصادی در سطح ملی و فراملی تأثیر آن را بر مسائل اقتصادی جامعه تحلیل کند.

جایگاه این کتاب را در حوزه‌های تربیت و یادگیری برنامه درسی ملّی بدانیم.

۱. حکمت و معارف اسلامی	○	۲. قرآن و عربی	○	۳.زبان و ادبیات فارسی	○	۴. فرهنگ و هنر	○	۵. سلامت و تربیت بدنی	○	۶. کار و فن‌آوری	○
۷. علوم انسانی و مطالعات اجتماعی	○	۸. ریاضیات	○	۹. علوم تجربی	○	۱۰. زبان‌های خارجی	○	۱۱. آداب و مهارت‌های زندگی و بنیان خانواده	○	۱۲. بوم (برنامه ویژه مدرسه)	○

با مشخصات کمّی این کتاب آشنا شویم.

۱	عناوین یادگیری (فصل)	۸
۲	واحدهای یادگیری (درس)	۱۶
۳	زیرواحد یادگیری	۹۲
۴	تعداد صفحه	۱۶۸
۵	پیش‌نیاز	
۶	عناصر هر واحد یادگیری	

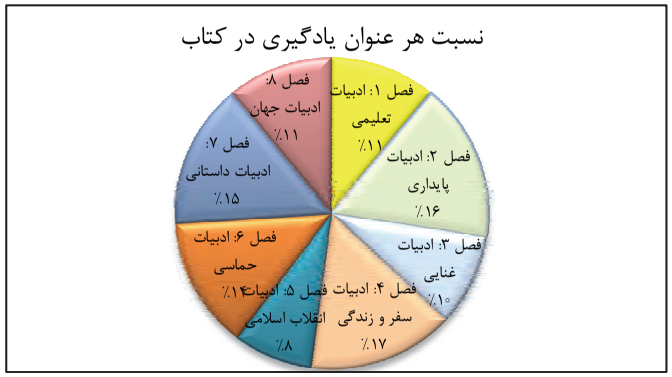

پیوست ۲ فارسی یازدهم عمومی

نقشه مفهومی کتاب فارسی یازدهم عمومی (کلیهٔ رشته‌ها)

فصل ۱: ادبیات تعلیمی

- ۲. درس دوم: قاضی بُست / شعرخوانی: زاغ و کبک
  - ۱. قلمرو زبانی: لغت ۲. قلمرو زبانی: املا ۳. قلمرو زبانی: دستور ۴. قلمرو ادبی: آرایه ۵. قلمرو ادبی: تاریخ ادبیات ۶. قلمرو فکری: قرابت ۷. ...
- ۱. ستایش: لطف خدا / درس یکم: نیکی / گنج حکمت: همّت
  - ۱. قلمرو زبانی: لغت ۲. قلمرو زبانی: املا ۳. قلمرو زبانی: دستور ۴. قلمرو ادبی: آرایه ۵. قلمرو فکری: قرابت ۶. ...

فصل ۲: ادبیات پایداری

- ۴. درس پنجم: آغازگری تنها / روان‌خوانی: تا غزل بعد
  - ۱. قلمرو زبانی: لغت ۲. قلمرو زبانی: املا ۳. قلمرو زبانی: دستور ۴. قلمرو ادبی: آرایه ۵. قلمرو ادبی: تاریخ ادبیات ۶. قلمرو فکری: قرابت ۷. ...
- ۳. درس سوم: در امواج سند / گنج حکمت: چو سرو باش
  - ۱. قلمرو زبانی: لغت ۲. قلمرو زبانی: املا ۳. قلمرو زبانی: دستور ۴. قلمرو ادبی: آرایه ۵. قلمرو ادبی: تاریخ ادبیات ۶. قلمرو فکری: قرابت ۷. ...

فصل ۳: ادبیات غنایی

- ۶. درس هفتم: باران محبّت / شعرخوانی: آفتاب حُسن
  - ۱. قلمرو زبانی: لغت ۲. قلمرو زبانی: املا ۳. قلمرو زبانی: دستور ۴. قلمرو ادبی: آرایه ۵. قلمرو ادبی: تاریخ ادبیات ۶. قلمرو فکری: قرابت ۷. ...
- ۵. درس ششم: پرورده عشق / گنج حکمت: مردان واقعی
  - ۱. قلمرو زبانی: لغت ۲. قلمرو زبانی: املا ۳. قلمرو زبانی: دستور ۴. قلمرو ادبی: آرایه و دانش ادبی ۵. قلمرو ادبی: تاریخ ادبیات ۶. قلمرو فکری: قرابت ۷. ...

فصل ۴: ادبیات سفر و زندگی

- ۸. درس نهم: ذوق لطیف / روان خوانی: میثاق دوستی
  - ۱. قلمرو زبانی: لغت ۲. قلمرو زبانی: املا ۳. قلمرو زبانی: دستور ۴. قلمرو ادبی: آرایه ۵. قلمرو فکری: قرابت ۶. ...
- ۷. درس هشتم: در کوی عاشقان / گنج حکمت: چنان باش
  - ۱. قلمرو زبانی: لغت ۲. قلمرو زبانی: املا ۳. قلمرو زبانی: دستور ۴. قلمرو ادبی: آرایه و دانش ادبی ۵. قلمرو فکری: قرابت ۶. ...

فصل ۵: ادبیات انقلاب اسلامی

- ۱۰. درس یازدهم: یاران عاشق / شعرخوانی: صبح بی تو
  - ۱. قلمرو زبانی: لغت ۲. قلمرو زبانی: املا ۳. قلمرو زبانی: دستور ۴. قلمرو ادبی: آرایه ۵. قلمرو ادبی: تاریخ ادبیات ۶. قلمرو فکری: قرابت ۷. ...
- ۹. درس دهم: بانگ جرس / گنج حکمت: به یاد ۲۲ بهمن
  - ۱. قلمرو زبانی: لغت ۲. قلمرو زبانی: املا ۳. قلمرو زبانی: دستور ۴. قلمرو ادبی: آرایه و دانش ادبی ۵. قلمرو فکری: قرابت ۶. ...

فصل ۶: ادبیات حماسی

- ۱۲. درس چهاردهم: حمله حیدری / شعرخوانی: وطن
  - ۱. قلمرو زبانی: لغت ۲. قلمرو زبانی: املا ۳. قلمرو زبانی: دستور ۴. قلمرو ادبی: آرایه ۵. قلمرو ادبی: تاریخ ادبیات ۶. قلمرو فکری: قرابت ۷. ...
- ۱۱. درس دوازدهم: کاوه دادخواه / گنج حکمت: کاردانی
  - ۱. قلمرو زبانی: لغت ۲. قلمرو زبانی: املا ۳. قلمرو زبانی: دستور ۴. قلمرو ادبی: آرایه ۵. قلمرو ادبی: تاریخ ادبیات ۶. قلمرو فکری: قرابت ۷. ...

فصل ۷: ادبیات داستانی

- ۱۴. درس شانزدهم: قصّه عینکم / روان‌خوانی: دیدار
  - ۱. قلمرو زبانی: لغت ۲. قلمرو زبانی: املا ۳. قلمرو زبانی: دستور ۴. قلمرو ادبی: آرایه ۵. قلمرو ادبی: تاریخ ادبیات ۶. قلمرو فکری: قرابت ۷. ...
- ۱۳. درس پانزدهم: کبوتر طوق‌دار / گنج حکمت: مهمان ناخوانده
  - ۱. قلمرو زبانی: لغت ۲. قلمرو زبانی: املا ۳. قلمرو زبانی: دستور ۴. قلمرو ادبی: آرایه ۵. قلمرو ادبی: تاریخ ادبیات ۶. قلمرو فکری: قرابت ۷. ...

فصل ۸: ادبیات جهان

- ۱۶. درس هجدهم: خوان عدل / روان‌خوانی: آذرباد / نیایش: الهی
  - ۱. قلمرو زبانی: لغت ۲. قلمرو زبانی: املا ۳. قلمرو زبانی: دستور ۴. قلمرو ادبی: آرایه ۵. قلمرو ادبی: تاریخ ادبیات ۶. قلمرو فکری: قرابت ۷. ...
- ۱۵. درس هفدهم: خاموشی دریا / گنج حکمت: تجسّم عشق
  - ۱. قلمرو زبانی: لغت ۲. قلمرو زبانی: املا ۳. قلمرو زبانی: دستور ۴. قلمرو ادبی: آرایه ۵. قلمرو ادبی: تاریخ ادبیات ۶. قلمرو فکری: قرابت ۷. ...

پیوست ۴

طرح درس‌های نیمه‌ساخته
فارسی یازدهم عمومی (کلیه رشته‌ها)

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	فارسی
نام مدرسه		واحد یادگیری	ستایش: لطف خدا / درس یکم: نیکی / گنج حکمت: همّت
پایه تحصیلی	یازدهم عمومی (کلیهٔ رشته‌ها)	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: لغت را .....

۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: املا را .....

۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: دستور را .....

۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو ادبی: آرایه را .....

۵. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو فکری: قرابت را .....

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	فارسی
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس دوم: قاضی بُست / شعرخوانی: زاغ و کبک
پایه تحصیلی	یازدهم عمومی (کلیهٔ رشته‌ها)	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: لغت را .....

۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: املا را .....

۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: دستور را .....

۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو ادبی: آرایه را .....

۵. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو ادبی: تاریخ ادبیات را .....

۶. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو فکری: قرابت را .....

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	فارسی
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس سوم: در امواج سند / گنج حکمت: چو سرو باش
پایه تحصیلی	یازدهم عمومی (کلیهٔ رشته‌ها)	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: لغت را .....

۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: املا را .....

۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: دستور را .....

۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو ادبی: آرایه را .....

۵. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو ادبی: تاریخ ادبیات را .....

۶. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو فکری: قرابت را .....

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	فارسی
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس پنجم: آغازگری تنها / روان‌خوانی: تا غزل بعد
پایه تحصیلی	یازدهم عمومی (کلیهٔ رشته‌ها)	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: لغت را .....

۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: املا را .....

۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: دستور را .....

۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو ادبی: آرایه را .....

۵. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو ادبی: تاریخ ادبیات را .....

۶. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو فکری: قرابت را .....

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	فارسی
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس ششم: پرورده عشق / گنج حکمت: مردان واقعی
پایه تحصیلی	یازدهم عمومی (کلیهٔ رشته‌ها)	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: لغت را .....

۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: املا را .....

۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: دستور را .....

۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو ادبی: آرایه و دانش ادبی را .....

۵. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو ادبی: تاریخ ادبیات را .....

۶. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو فکری: قرابت را .....

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	فارسی
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس هفتم: باران محبّت / شعرخوانی: آفتاب حُسن
پایه تحصیلی	یازدهم عمومی (کلیهٔ رشته‌ها)	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: لغت را .....

۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: املا را .....

۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: دستور را .....

۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو ادبی: آرایه را .....

۵. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو ادبی: تاریخ ادبیات را .....

۶. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو فکری: قرابت را .....

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	فارسی
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس هشتم: در کوی عاشقان / گنج حکمت: چنان باش
پایه تحصیلی	یازدهم عمومی (کلیهٔ رشته‌ها)	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: لغت را .....

۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: املا را .....

۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: دستور را .....

۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو ادبی: آرایه و دانش ادبی را .....

۵. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو فکری: قرابت را .....

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	فارسی
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس نهم: ذوق لطیف / روان‌خوانی: میثاق دوستی
پایه تحصیلی	یازدهم عمومی (کلیهٔ رشته‌ها)	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: لغت را .....

۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: املا را .....

۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: دستور را .....

۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو ادبی: آرایه را .....

۵. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو فکری: قرابت را .....

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	فارسی
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس دهم: بانگ جرس/ گنج حکمت: به یاد ۲۲ بهمن
پایه تحصیلی	یازدهم عمومی (کلیهٔ رشته‌ها)	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: لغت را .....

۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: املا را .....

۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: دستور را .....

۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو ادبی: آرایه و دانش ادبی را .....

۵. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو فکری: قرابت را .....

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	فارسی
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس یازدهم: یاران عاشق / شعرخوانی: صبح بی تو
پایه تحصیلی	یازدهم عمومی (کلیهٔ رشته‌ها)	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: لغت را .....

۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: املا را .....

۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: دستور را .....

۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو ادبی: آرایه را .....

۵. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو ادبی: تاریخ ادبیات را .....

۶. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو فکری: قرابت را .....

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	فارسی
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس دوازدهم: کاوه دادخواه / گنج حکمت: کاردانی
پایه تحصیلی	یازدهم عمومی (کلیهٔ رشته‌ها)	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: لغت را .....

۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: املا را .....

۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: دستور را .....

۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو ادبی: آرایه را .....

۵. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو ادبی: تاریخ ادبیات را .....

۶. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو فکری: قرابت را .....

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	فارسی
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس چهاردهم: حمله حیدری / شعرخوانی: وطن
پایه تحصیلی	یازدهم عمومی (کلیهٔ رشته‌ها)	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: لغت را .....

۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: املا را .....

۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: دستور را .....

۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو ادبی: آرایه را .....

۵. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو ادبی: تاریخ ادبیات را .....

۶. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو فکری: قرابت را .....

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	فارسی
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس پانزدهم: کبوتر طوق‌دار / گنج حکمت: مهمان ناخوانده
پایه تحصیلی	یازدهم عمومی (کلیهٔ رشته‌ها)	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: لغت را .....

۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: املا را .....

۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: دستور را .....

۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو ادبی: آرایه را .....

۵. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو ادبی: تاریخ ادبیات ا .....

۶. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو فکری: قرابت را .....

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	فارسی
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس شانزدهم: قصّه عینکم / روان‌خوانی: دیدار
پایه تحصیلی	یازدهم عمومی (کلیهٔ رشته‌ها)	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: لغت را .....

۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: املا را .....

۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: دستور را .....

۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو ادبی: آرایه را .....

۵. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو ادبی: تاریخ ادبیات را .....

۶. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو فکری: قرابت را .....

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	فارسی
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس هفدهم: خاموشی دریا / گنج حکمت: تجسّم عشق
پایه تحصیلی	یازدهم عمومی (کلیهٔ رشته‌ها)	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: لغت را .....

۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: املا را .....

۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: دستور را .....

۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو ادبی: آرایه را .....

۵. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو ادبی: تاریخ ادبیات را .....

۶. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو فکری: قرابت را .....

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	فارسی
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس هجدهم: خوان عدل / روان‌خوانی: آذرباد / نیایش: الهی
پایه تحصیلی	یازدهم عمومی (کلیهٔ رشته‌ها)	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: لغت را .....

۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: املا را .....

۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو زبانی: دستور را .....

۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو ادبی: آرایه را .....

۵. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو ادبی: تاریخ ادبیات را .....

۶. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قلمرو فکری: قرابت را .....

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

پیوست ۵

برگه مراقبت و وارسی واحدهای یادگیری فارسی یازدهم عمومی (کلیه رشته‌ها)

برگهٔ مراقبت و وارسی واحدهای یادگیری فارسی یازدهم عمومی (کلیهٔ رشته‌ها)

واحد یادگیری ۱: ستایش: لطف خدا / درس یکم: نیکی / گنج حکمت: همّت

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
قلمرو زبانی: لغت						
قلمرو زبانی: املا						
قلمرو زبانی: دستور						
قلمرو ادبی: آرایه						
قلمرو فکری: قرابت						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم — تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول — تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۲: درس دوم: قاضی بُست / شعرخوانی: زاغ و کبک

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
قلمرو زبانی: لغت						
قلمرو زبانی: املا						
قلمرو زبانی: دستور						
قلمرو ادبی: آرایه						
قلمرو ادبی: تاریخ ادبیات						
قلمرو فکری: قرابت						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم — تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول — تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۳: درس سوم: در امواج سند / گنج حکمت: چو سرو باش

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
قلمرو زبانی: لغت						
قلمرو زبانی: املا						
قلمرو زبانی: دستور						
قلمرو ادبی: آرایه						
قلمرو ادبی: تاریخ ادبیات						
قلمرو فکری: قرابت						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم — تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول — تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۴: درس پنجم: آغازگری تنها / روان‌خوانی: تا غزل بعد

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
قلمرو زبانی: لغت						
قلمرو زبانی: املا						
قلمرو زبانی: دستور						
قلمرو ادبی: آرایه						
قلمرو ادبی: تاریخ ادبیات						
قلمرو فکری: قرابت						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم — تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول — تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۵: درس ششم: پرورده عشق / گنج حکمت: مردان واقعی

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
قلمرو زبانی: لغت						
قلمرو زبانی: املا						
قلمرو زبانی: دستور						
قلمرو ادبی: آرایه و دانش ادبی						
قلمرو ادبی: تاریخ ادبیات						
قلمرو فکری: قرابت						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم
تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول
تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۶: درس هفتم: باران محبّت / شعرخوانی: آفتاب حُسن

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
قلمرو زبانی: لغت						
قلمرو زبانی: املا						
قلمرو زبانی: دستور						
قلمرو ادبی: آرایه						
قلمرو ادبی: تاریخ ادبیات						
قلمرو فکری: قرابت						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم
تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول
تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۷: درس هشتم: در کوی عاشقان / گنج حکمت: چنان باش

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
قلمرو زبانی: لغت						
قلمرو زبانی: املا						
قلمرو زبانی: دستور						
قلمرو ادبی: آرایه و دانش ادبی						
قلمرو فکری: قرابت						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم
تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول
تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۸: درس نهم: ذوق لطیف / روان‌خوانی: میثاق دوستی

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
قلمرو زبانی: لغت						
قلمرو زبانی: املا						
قلمرو زبانی: دستور						
قلمرو ادبی: آرایه						
قلمرو فکری: قرابت						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم
تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول
تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۹: درس دهم: بانگ جرس / گنج حکمت: به یاد ۲۲ بهمن

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
قلمرو زبانی: لغت						
قلمرو زبانی: املا						
قلمرو زبانی: دستور						
قلمرو ادبی: آرایه و دانش ادبی						
قلمرو فکری: قرابت						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم
تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول
تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۱۰: درس یازدهم: یاران عاشق / شعرخوانی: صبح بی تو

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
قلمرو زبانی: لغت						
قلمرو زبانی: املا						
قلمرو زبانی: دستور						
قلمرو ادبی: آرایه						
قلمرو ادبی: تاریخ ادبیات						
قلمرو فکری: قرابت						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم
تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول
تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۱۱: درس دوازدهم: کاوه دادخواه / گنج حکمت: کاردانی

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
قلمرو زبانی: لغت						
قلمرو زبانی: املا						
قلمرو زبانی: دستور						
قلمرو ادبی: آرایه						
قلمرو ادبی: تاریخ ادبیات						
قلمرو فکری: قرابت						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم
تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول
تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۱۲: درس چهاردهم: حمله حیدری / شعرخوانی: وطن

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
قلمرو زبانی: لغت						
قلمرو زبانی: املا						
قلمرو زبانی: دستور						
قلمرو ادبی: آرایه						
قلمرو ادبی: تاریخ ادبیات						
قلمرو فکری: قرابت						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم
تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول
تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۱۳: درس پانزدهم: کبوتر طوق‌دار / گنج حکمت: مهمان ناخوانده

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
قلمرو زبانی: لغت						
قلمرو زبانی: املا						
قلمرو زبانی: دستور						
قلمرو ادبی: آرایه						
قلمرو ادبی: تاریخ ادبیات						
قلمرو فکری: قرابت						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم
تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول
تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۱۴: درس شانزدهم: قصّه عینکم / روان‌خوانی: دیدار

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
قلمرو زبانی: لغت						
قلمرو زبانی: املا						
قلمرو زبانی: دستور						
قلمرو ادبی: آرایه						
قلمرو ادبی: تاریخ ادبیات						
قلمرو فکری: قرابت						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم
تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول
تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۱۵: درس هفدهم: خاموشی دریا / گنج حکمت: تجسّم عشق

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
قلمرو زبانی: لغت						
قلمرو زبانی: املا						
قلمرو زبانی: دستور						
قلمرو ادبی: آرایه						
قلمرو ادبی: تاریخ ادبیات						
قلمرو فکری: قرابت						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم
تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول
تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۱۶: درس هجدهم: خوان عدل / روان‌خوانی: آذرباد / نیایش: الهی

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
قلمرو زبانی: لغت						
قلمرو زبانی: املا						
قلمرو زبانی: دستور						
قلمرو ادبی: آرایه						
قلمرو ادبی: تاریخ ادبیات						
قلمرو فکری: قرابت						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم
تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول
تاریخ و امضاء

دستنامه طرح درس‌نویسی

عربی یازدهم علوم انسانی

مبتنی بر واحدهای یادگیری

ویژه معلم

نام و نام خانوادگی معلم: .....

مدرسه: .....

پیوست‌ها

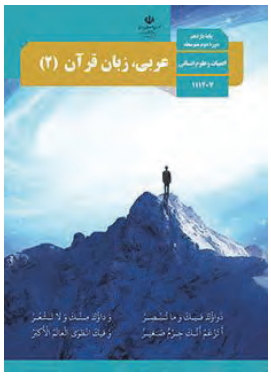

- جدول واحدهای یادگیری
- کتاب در یک نگاه
- نقشه مفهومی کتاب
- طرح درس‌های نیمه‌ساخته کتاب
- برگه مراقبت و وارسی کتاب

سخنی با معلمان

همچنان که می‌دانیم علاوه بر مهارت‌های عمومی و مهارت‌های تخصصی معلمان، مجموعه‌ای از مهارت‌های پیشه و شغل معلمی وجود دارند که به آن‌ها مهارت‌های حرفه‌ای گفته می‌شود. از میان خیل عظیم این مهارت‌ها که عموماً در قالب دوره‌های آموزشی ضمن خدمت ارائه می‌گردد، مهارت‌های سه گانه حرفه‌ای معلمان شامل **مهارت طرح درس‌نویسی**، **مهارت تدریس** و **مهارت ارزشیابی** برای طراحی آموزشی لازم است. به طور ساده می‌توان طراحی آموزشی کلاس درس را در تصویر زیر مشاهده کرد:

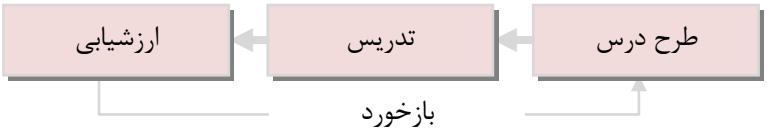

معلمان به عنوان محور آموزش در مدرسه و طراح آموزشیِ کلاس درس همواره کتاب درسی را به عنوان طرح و برنامه رسمی خود در کلاس درس به آموزش می‌گیرند. اما نکته اساسی این است که کتاب درسی دارای چه اهداف آموزشی می‌باشد؟ یکی از نیازهای معلمان به منظور طراحی طرح درس خود، آشنایی با اهداف آموزشی کتاب درسی است. یک معلم نیاز دارد بداند:

اهداف قصد شده کتاب درسی چیست؟

تا بتواند متناسب به کمیت و کیفیت اهداف قصد شده کتاب درسی طراحی آموزشی خود را برای یک سال تحصیلی برنامه‌ریزی کرده و فرایند تدریس خود را متناسب با هر هدف، انتخاب و پس از تدریس آن را ارزشیابی نماید. لذا دستنامه‌ای به جهت پاسخ به این سوال تهیه شده است که معلمان با آن بتوانند علاوه بر مشاهده نقشه مفهومی کتاب درسی و عناوین آن با مفهوم دیگری با عنوان **"واحدهای یادگیری"**، جلسات آموزشی کلاس خود را طراحی و متناسب با **"موضوعات یادگیری"** اهداف آموزشی خود را در **"طرح درس‌های نیمه ساخته"** تکمیل و تولید نمایند. این دستنامه با اهداف زیر تدوین گردیده است.

- آشنایی با اهداف آموزشی کتاب‌های درسی در قالب واحدهای یادگیری
- آشنایی با نقشه مفهومی عناوین یادگیری، واحدهای یادگیری و موضوع‌های یادگیری کتاب‌های درسی
- آشنایی با طرح درس‌نویسی بر اساس طرح درس‌های نیمه ساخته مبتنی بر واحدهای یادگیری با ارائه "موضوعات یادگیری"

پیشنهاد می‌شود معلمان با به کارگیری این دستنامه و شرکت در دوره‌های آموزشی ضمن خدمت "راهنمای عملی نگارش طرح درس" (در سامانه مدارس یادگیرنده مرآت به نشانی ltms.ir)، طرح درس‌های خود را بر اساس واحدهای یادگیری به منظور اجرای آن در طول سال تحصیلی متناسب با "اهداف قصد شده" طراحی نمایند.

پس از طراحی و برنامه‌ریزی "اهداف آموزشی قصد شده" در طرح درس و اجرای آن در طول سال تحصیلی در کلاس درس، ارزشیابی میزان تحقق آن‌ها لازم و ضروری می‌باشد و سوال اساسی در این رابطه مطرح می‌شود:

«چقدر از اهداف قصد شده کتاب‌های درسی، در کلاس درس تحقق یافته است؟»

یا به عبارتی هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟ و یا چقدر از واحدهای یادگیری قصد شده هر کتاب درسی به آموزش گرفته شده است؟ در واقع ارزشیابی، بخشی از فرایند آموزش تلقی می‌گردد، به این معنا که ارزشیابی در جریان آموزش جاری است. در راستای پشتیبانی از مدارس در پاسخگویی به این سوال، خدمات ارزشیابی زیر ارائه می‌گردد:

- **خودارزیابی‌های آنلاین:** به منظور توسعه یادگیری فردی دانش‌آموزان در هر واحد یادگیری؛
- **آزمون هماهنگ:** به منظور ارزشیابی عملکرد در یک دوره آموزشی مبتنی بر واحدهای یادگیری؛
- **بسته ارزشیابی تشریحی:** به منظور ارزشیابی همه سطوح یادگیری مبتنی بر واحدهای یادگیری.

ارائه بازخورد مؤثر همراه با بازآموزی هدفمند از اهمیت ویژه‌ای در ارزشیابی‌های آموزشی برخوردار است. درگیر کردن مؤثر دانش‌آموزان در فرایند یادگیری، توانا کردن دانش‌آموزان در ارزیابی از خود، آگاه کردن معلمان از وضعیت آموزشی کلاس درس متناسب با هر واحد یادگیری و ... همه به ارتقای آموزش در کلاس درس یاری می‌رساند. در این راستا پس از اجرای ارزشیابی‌ها، **کارپوشه الکترونیکی** به منظور تجمیع نتایج آزمون‌ها باقابلیت دسترسی طبقه‌بندی شده با ویژگی‌های زیر ارائه می‌گردد:

- ارائه میزان تسلط در هر واحد یادگیری به ازای خودارزیابی‌ها در اپلیکیشن و سؤال‌های آن واحد یادگیری در آزمون هماهنگ
- قابلیت مشاهده سوال و پاسخ تشریحی خودارزیابی‌ها و آزمون‌های هماهنگ به ازای هر واحد یادگیری
- ارائه پاسخ ویدیوییِ آموزشی برای سوال‌های پیشرفته آزمون به منظور بازآموزی هدفمند
- امکان مقایسه عملکرد هر دانش‌آموز با خود در هر واحد یادگیری و در طول سال تحصیلی
- ارائه گزارش‌های توصیفی به منظور بازخورد مؤثر
- امکان ذخیره نتایج عملکرد به ازای هر واحد یادگیری در سنوات مختلف

طرح درس مبتنی بر واحدهای یادگیری

همچنان که می‌دانیم در یک طبقه‌بندی کلی، مهارت‌هایی که معلمان به جهت توسعه شغلی به آن احتیاج دارند، در سه گروه مهارت‌های عمومی، مهارت‌های تخصصی و مهارت‌های حرفه‌ای طبقه‌بندی می‌شوند.

معلمان می‌توانند برای توسعه مهارت‌های حرفه‌ای خود اعم از مهارت‌های بدو خدمت، درس‌پژوهی، اقدام پژوهی، روان‌شناسی تربیتی و ... به سایت مدارس یادگیرنده مرآت به آدرس ltms.ir مراجعه نمایند. در این مجلد تلاش شده تا معلمان را در طراحی آموزشی کلاس درس، یاری رسانیم.

اگر کوچک‌ترین واحد محتوای آموزشی کتاب درسی را که می‌بایست توسط دانش‌آموز فراگرفته شود را واحد یادگیری بنامیم؛ معلم می‌تواند برای هر واحد یادگیری طرح درس بنویسد، آن را تدریس کند و با ارزشیابی آن می‌تواند به طور مستمر به این سوال اساسی پاسخ دهد که «هر دانش آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است» و با بازخورد موثر به بهبود مستمر آن یاری رساند.

فرایند یاددهی- یادگیری تحت عنوان طراحی آموزشی انجام می‌پذیرد که قسمتی از آن در کلاس درس، قسمتی از آن در خانه و حتی محیط‌های دیگر توسط دانش‌آموز انجام می‌گردد و معلم به عنوان طراح این فرایند به ابزارهایی احتیاج دارد تا هم در فرایند یادگیری، دانش‌آموزان را یاری کند و هم خود از میزان تحقق اهداف قصد شده در طرح درس مطمئن گردد و مدرسه را مطمئن سازد که اهداف کتاب درسی در درس مربوطه محقق شده است.

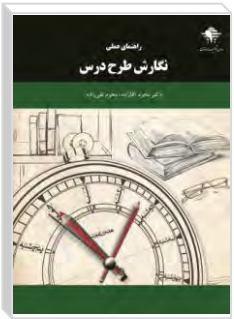

طرح درس، سندی است که اجزای مختلف فرایند آموزشی برای مشارکت دانش‌آموز به منظور دستیابی به اهداف یک سال تحصیلی را ترسیم می‌کند. در یک طرح درس مجموعه فعالیت‌هایی که معلم از پیش برای رسیدن به یک یا چند هدف آموزشی ویژه تدارک می‌بیند، پیش‌بینی و تنظیم شده است و معلم با کمک طرح درس می‌تواند فعالیت‌های ضروری آموزشی را به ترتیب و در مراحل و زمان‌های مشخص و به شیوه‌ای منطقی پیش ببرد. برای این‌که بتوانید از این مجموعه به نحو احسن استفاده کنید، پیشنهاد می‌شود که دوره ضمن خدمت «راهنمای عملی نگارش طرح درس» را در سایت موسسه مدارس یادگیرنده مرآت به آدرس ltms.ir مشاهده نمایید و یا از کتاب «راهنمای عملی نگارش طرح درس» استفاده کنید. در این دوره ۱۰ الی ۱۲ ساختار پیشنهاد شده است. یکی از ساختارهای عمومی و همگانی که معمولاً معلمان استفاده می‌کنند، ساختار «**طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری**» است. در مجلد پیش رو، مجموعهٔ حداقلی و نیمه‌ساخته مبتنی بر واحدهای یادگیری به منظور تدوین طرح درس ارائه شده است.

در طرح درس‌های نیمه ساخته، یک معلم باید به این سؤال پاسخ بدهد که: برای آموزش یک واحد یادگیری، چه چیزی را به عنوان تِم استفاده کند؟ (نوع فعالیتی را که مد نظر معلم برای ایجاد انگیزه یعنی گرم کردن کلاس درس تِم گفته می‌شود.)

عنصر ثابت همهٔ ساختارهای طرح درس، مفهومی است تحت عنوان «هدف». یک معلم زمانی که بتواند اهداف یک واحد یادگیری را بنویسد می‌تواند به‌راحتی برای آن نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه، روش تدریس، روش ارزشیابی، مواد و وسایل مورد نیاز را به دست آورد.

یک جملهٔ هدفی معمولاً سه بخش دارد: **شرایط**، **عملکرد** و **معیار**.

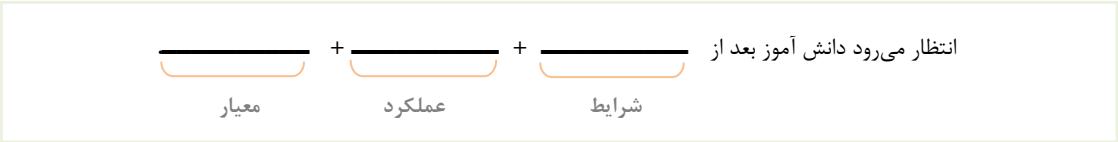

برای مثال، شما باید یک جملهٔ هدفی را این‌گونه بنویسید: انتظار می‌رود دانش‌آموز بعد از خواندن این کتاب، دانش‌آموز بعد از خواندن این مطلب، دانش‌آموز بعد از تمرین این موضوع، دانش‌آموز بعد از دیدن این فیلم، دانش‌آموز بعد از انجام مباحثه، دانش‌آموز بعد از خلاصه‌نویسی، این‌ها شرایط است. بعد از چه شرایطی؟ معمولاً رایج‌ترین حالتی را که یک معلم استفاده می‌کند، «انتظار می‌رود بعد از پایان این کلاس» است.

معیار یعنی در چه سطحی است. در چه سطحی را معمولاً با فعل نشان می‌دهند: بخواند، بداند، بپرد، بدود، ایمان بیاورد، اعتقاد داشته باشد، باور کند. می‌توانید در حیطه جانشین، در حیطه مهارتی یا در حیطه نگرشی اینها را طبقه‌بندی کنید. انتظار می‌رود دانش‌آموز بعد از این شرایط، عملکردی را در چه سطحی داشته باشد.

نکتهٔ آخر که حتماً بایستی مد نظر داشته باشید، نوع فعل جمله هدفی شماست که مشخص می‌کند نوع هدف شما **نگرش** دانش‌آموز مد نظر است، **شناخت** دانش‌آموز مد نظر است، یا این‌که **مهارت** دانش‌آموز مد نظر است. به عبارت دیگر، نوع فعل شما نوع هدف سه‌گانه شما را مشخص می‌کند. اگر فعل شناختی به کار ببرید با شناخت دانش‌آموز کار دارید، اگر فعل نگرشی به کار ببرید با نگرش دانش‌آموز کار دارید. اگر فعل مهارتی به کار ببرید با مهارت دانش‌آموز کار دارید. وقتی می‌گویید بداند، شناخت است. وقتی می‌گویید بپرد، ببُرد، مهارت است. وقتی می‌گویید اعتراض کند، مقایسه کند، باور کند، نگرش است.

واحدهای یادگیری کتاب‌های درسی و انواع ارزشیابی‌ها

ارزشیابی میزان اجرای طرح درس به معنای میزان تحقق یادگیری دانش‌آموزان می‌باشد. به عبارت دیگر، اجرای گام به گام طرح درس حول محور اهداف واحدهای یادگیری هر درس می‌چرخد و یک معلم توانمند باید به این سؤال بسیار مهم پاسخ دهد که «هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟».

ارزشیابی، آخرین حلقه از زنجیره‌ی طراحی آموزشی معلم است و تکمیل کننده سایر فعالیت‌های مرتبط به حساب می‌آید. در این مرحله معلم به کمک روش‌ها و فنون مختلف به سنجش[1] فرایندهای یادگیری دانش‌آموزان اقدام می‌کند و با توجه به نتایج حاصله درباره‌ی کم و کیف پیشرفت آنان در یادگیری و توفیق خود در آموزش به داوری می‌پردازد. دسته‌بندی انواع ارزشیابی‌ها عبارتند از:

ارزشیابی با توجه به ملاک مورد استفاده: معروف‌ترین تقسیم‌بندی برای ارزشیابی‌های آموزشی تقسیم‌بندی آن‌ها به ارزشیابی وابسته به ملاک و ارزشیابی وابسته به هنجار است.

- ارزشیابی وابسته به ملاک: در این ارزشیابی که ارزشیابی ملاکی نامیده می‌شود، معیار یا ملاک ارزشیابی از پیش تعیین می‌شود و عملکرد دانش‌آموز با توجه به آن ملاک مورد قضاوت قرار می‌گیرد. این نوع ارزشیابی تعیین می‌کند که آیا دانش‌آموزان مطالب و هدف‌های یک واحد یادگیری را که قرار بوده است بیاموزند، به چه میزان آموخته‌اند.
- ارزشیابی وابسته به هنجار: این نوع ارزشیابی به جای یک ملاک مطلق از پیش تعیین شده بر نوعی ملاک نسبی وابسته است. در این نوع ارزشیابی می‌توان تعیین کرد که پیشرفت یک دانش‌آموز نسبت به دانش‌آموزان دیگر یا یک کلاس درس نسبت به کلاس دیگر چه وضعی دارد.

ارزشیابی با توجه به زمان و هدف استفاده: ارزشیابی‌های آموزشی را با توجه به زمان و هدف استفاده به چهار دسته ارزشیابی‌های آغازین، تکوینی، تشخیصی و تراکمی تقسیم می‌کنند:

- ارزشیابی آغازین: نخستین ارزشیابی که پیش از انجام فعالیت‌های آموزشی به اجرا درمی‌آید، ارزشیابی آغازین یا سنجش آغازین نامیده می‌شود.
- ارزشیابی تکوینی: هدف از کاربرد ارزشیابی تکوینی در رابطه با پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان، آگاهی یافتن از میزان و نحوه‌ی یادگیری آنان برای تعیین نقاط قوت و ضعف یادگیری و نیز، تشخیص مشکلات روش آموزش معلم در رابطه با هدف‌های آموزشی است.

---

[1] سنجش یك اصطلاح کلی است و به صورت فرایندی تعریف می‌شود که برای گردآوری اطلاعات مورد نیاز تصمیم‌گیری درباره‌ی دانش‌آموزان، برنامه‌های درسی و سیاست‌های آموزشی مورد استفاده قرار می‌گیرد

- ارزشیابی تشخیصی: این ارزشیابی با هدف تشخیص مشکلات یادگیری دانش‌آموزان به‌کار می‌رود و زمانی مورد استفاده قرار می‌گیرد که معلم با مشکلات مبرم و مکرری در یک یا چند دانش‌آموز روبه‌رو می‌شود، که با روش‌های اصلاحیِ معمولِ ارزشیابی تکوینی قابل رفع نیست.
- ارزشیابی تراکمی: در ارزشیابی تراکمی[1] تمام آموخته‌های دانش‌آموزان در طول یک دوره‌ی آموزشی ارزشیابی می‌شوند و هدف آن، نمره دادن به دانش‌آموزان و قضاوت درباره‌ی اثربخشی طراحی آموزشی و مقایسه‌ی برنامه‌های مختلف درسی با یکدیگر است.

ارزشیابی با توجه به ارزشیابان: ارزشیابی درونی[2] و ارزشیابی بیرونی[3] دو نوع ارزشیابی آموزشی دیگر است. منظور از ارزشیابی درونی، این است که بر اساس آزمون درون‌مدرسه‌ای (معلم ساخته) انجام گیرد و منظور از ارزشیابی بیرونی، ارزشیابی توسط موسسه‌های آموزشی بیرونیست که آزمون آن‌ها به صورت هماهنگ بین مدارس برگزار می‌گردد. هر دو نوع ارزشیابی درونی و بیرونی ضروری هستند. چرا که مدرسه همواره می‌بایست به دو پرسش زیر پاسخ دهد:

۱. هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟

۲. در مقایسه با سایر مدارس، وضع ما چگونه است؟

ارزشیابی با استفاده از کارپوشه: بنا به تعریف، کارپوشه[4] «به مجموعه‌ای از فعالیت‌های یادگیرنده گفته می‌شود که نشان‌دهنده‌ی کوشش، پیشرفت و موفقیت تحصیلی او در یک واحد یادگیری است». با استفاده از کارپوشه هم می‌توان ارزشیابی تکوینی به عمل آورد و هم تراکمی. قبلاً توضیح دادیم که ارزشیابی تکوینی یا سنجش تکوینی در جریان آموزش معلم و یادگیری دانش‌آموزان صورت می‌گیرد و هدف آن کمک به تکوین یا شکل‌گیری یادگیری دانش‌آموزان و رفع نواقص روش آموزشی معلم است. در مقابل، ارزشیابی تراکمی یا سنجش تراکمی (دوره‌ای) به عنوان وسیله‌ای برای تعیین آموخته‌های متراکم شده یا جمع شده‌ی دانش‌آموزان در طول یک مدت معین تحصیلی به کار می‌رود. از فنّاوری الکترونیکی می‌توان برای سازمان دادن، ذخیره کردن، و ارائه دادن کار پوشه‌های دانش‌آموزی استفاده کرد. که به اصطلاح به آن، کارپوشه‌ی الکترونیکی[5] گفته می‌شود.

---

[1] summative evaluation

[2] internal evaluation

[3] external evaluation

[4] portfolio (در اصطلاح لغوی، این کلمه به یك کیف چرمی پَهن گفته می‌شود که برای حمل برگه‌های کاغذ، صفحات پیش‌نویس یك نمایش‌نامه، یا مجموعه نقاشی‌های یك فرد به کار می‌رود. این اصطلاح از آنجا در آموزش به عنوان یك روش به کار رفته که در آن دانش‌آموز مجموعه‌ای از کارهای خود را که در طول یك سال یا نیمسال تحصیلی انجام داده است، معمولاً در داخل یك پوشه، برای نشان دادن توانایی‌اش به معلم یا ارزشیاب ارائه می‌دهد.)

[5] electronic portfolio

واحدهای یادگیری کتاب‌های درسی، خودارزیابی آنلاین و آزمون هماهنگ

معلمان با انواع ارزشیابی‌های مذکور از وضعیت تحصیلی دانش‌آموزان کسب اطلاع می‌نمایند. اما آن‌چه مهم است، این است که اولاً اطلاعات فراهم شده با دقت کافی و صحت قابل اعتماد و متناسب با واحدهای یادگیری تهیه شده باشد؛ ثانیاً سریع و روزآمد باشد. در این راستا مرآت با ارائه خدمات زیر بنا دارد معلمان را در جریان میزان تحقق اهداف آموزشی هر واحد یادگیری قرار دهد.

خودارزیابی دانش‌آموزان در هر واحد یادگیری توسط اپلیکیشن[1]

اپلیکیشن بستری است که دانش‌آموزان می‌توانند برای ایجاد موقعیت یادگیری اقدام به شخصی سازی یادگیری بر اساس واحدهای یادگیری کتاب‌های درسی نمایند. ویژگی‌های اپلیکیشن عبارت‌اند از:

- انجام خودارزیابی‌های مستمر و روزانه با قابلیت مشاهده میزان تسلط در هر واحدیادگیری و ثبت نتایج در کارپوشه
- بازآموزی هدفمند دانش آموزان پس از انجام خودارزیابی از طریق مشاهده پاسخنامه تشریحی و فیلم‌های آموزشی و بررسی خطاهای یادگیری در هر سوال (این سرویس برای مدارس عضو رایگان است)
- امکان ثبت برنامه مطالعاتی روزانه در هر واحد یادگیری به همراه پیشنهاد مطالعاتیِ هوشمند
- ایجاد کارپوشه الکترونیکی شخصی از وضعیت پیشرفت و میزان تسلط دانش آموز در هر واحد یادگیری با دسترسی طبقه‌بندی شده در کارپوشه مدرسه به منظور ارزشیابی مستمر عملکرد آموزشی دانش‌آموزان
- دارای تأییدیه از سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش

ارزشیابی عملکرد یک دوره آموزشی با آزمون هماهنگ

آزمون‌های هماهنگ مدارس با هدف رصد میزان تحقق اهداف واحدهای یادگیری متناسب با برنامه آموزشی، طراحی شده است. دانش‌آموزان می‌توانند در این آزمون‌ها هم به صورت حضوری و هم از طریق اپلیکیشن به صورت آنلاین شرکت نمایند. ویژگی‌های برجسته این آزمون‌ها به شرح زیر است:

- گام‌های آزمون متناسب با برنامه مدرسه و واحدهای یادگیری
- طراحی سوالات آزمون متناسب با اهداف کتاب درسی[2]

---

۱ جهت نصب اپلیکیشن بر روی تلفن همراه می توانید عبارت «مرآت» را در google play (ویژه اندروید) یا اناردونی (ویژه ios) جستجو و نصب نمایید.

۲ در آزمون‌های شبیه ساز کنکور پایه‌های دهم و یازدهم و آزمون‌های پایه دوازدهم، علاوه بر اهداف کتاب درسی، رویکرد طراحی سوالات کنکور سراسری با هدف موفقیت دانش‌آموزان مدنظر بوده است.

- ارزشیابی از حیطه‌های شناختی
- هماهنگی با طرح درس معلم
- آسیب‌سنجی و بازخوردگیری دقیق برای معلمان
- تشکیل کارپوشه بر اساس واحدهای یادگیری
- ارائه گزارش بر اساس واحدهای یادگیری به منظور رصد تحقق اهداف آموزشی
- ارائه گزارش‌های نوشتاری
- ارائه تقدیرنامه برای تشویق

ایجاد کارپوشه عملکرد آموزشی برای بازخورد مؤثر و بازآموزی هدفمند

تجمیع اطلاعات آموزشی دانش آموز برای معلمان به منظور رصد میزان تحقق اهداف آموزشی طرح درس خود بسیار پراهمیت می‌باشد. بدیهی است زمان زیادی از معلمان به جمع آوری و طبقه‌بندی اطلاعات آموزشی می‌گذرد تا بتوانند یک ارزشیابی آموزشی برای برنامه و فعالیت بعدی خود داشته باشند. بدین‌منظور کارپوشهٔ الکترونیکی از تجمیع اطلاعات داینامیک فعالیت‌های آموزشی دانش آموز (در اپلیکیشن و آزمون‌های هماهنگ) ایجاد شده است. معلمان می‌توانند از طریق نام کاربری و رمز عبور اختصاصی خود به آن دسترسی داشته باشند.

جدول واحدهای یادگیری یازدهم علوم انسانی
در یک نگاه

ردیف	نام درس	فصل / بخش	واحد یادگیری	صفحه	
۱	فارسی	۸	۱۶	۱۶۸	ستایش: لطف خدا / درس یکم: نیکی / گنج حکمت: همّت درس دوم: قاضی بُست / شعرخوانی: زاغ و کبک درس سوم: در امواج سند / گنج حکمت: چو سرو باش درس پنجم: آغازگری تنها / روان‌خوانی: تا غزل بعد درس ششم: پرورده عشق / گنج حکمت: مردان واقعی درس هفتم: باران محبّت / شعرخوانی: آفتاب حُسن درس هشتم: در کوی عاشقان / گنج حکمت: چنان باش درس نهم: ذوق لطیف / روان‌خوانی: میثاق دوستی درس دهم: بانگ جرس/ گنج حکمت: به یاد ۲۲ بهمن درس یازدهم: یاران عاشق / شعرخوانی: صبح بی تو درس دوازدهم: کاوه دادخواه / گنج حکمت: کاردانی درس چهاردهم: حمله حیدری / شعرخوانی: وطن درس پانزدهم: کبوتر طوق‌دار / گنج حکمت: مهمان ناخوانده درس شانزدهم: قصّه عینکم / روان‌خوانی: دیدار درس هفدهم: خاموشی دریا / گنج حکمت: تجسّم عشق درس هجدهم: خوان عدل / روان‌خوانی: آذرباد / نیایش: الهی
۲	عربی	۷	۷	۹۱	مواعظ قیّمة / اسم التّفضیل و اسم المکان / حوار فی سوق مشهد صناعة التّلمیع فی الأدب الفارسیّ / اسم الفاعل و اسم المفعول و اسم المبالغة / شراء شریحة الهاتف الجوّال عجائب المخلوقات / أسلوب الشّرط و أدواته / حوار فی الملعب الرّیاضی تأثیر اللّغة الفارسیّة علی اللّغة العربیّة / المعرفة و النّکرة / ترجمة الفعل المضارع (۱) الصّدق / الجملة بعد النّکرة / حوار، شراء شریحة الهاتف الجوّال ارحموا ثلاثا / ترجمة الفعل المضارع (۲) لاتقنطوا / معانی الأفعال النّاقصة
۳	دین و زندگی	۲	۱۸	۲۳۰	درس ۱: هدایت الهی درس ۲: تداوم هدایت درس ۳: آخرین پیامبر درس ۴: معجزه جاودان درس ۵: مسئولیت های پیامبر (ص) درس ۶: پیشوای اسوه درس ۷: امامت، تداوم رسالت درس ۸: جان و جانشین پیامبر (ص) درس ۹: وضعیت فرهنگی، اجتماعی و سیاسی مسلمانان، پس از رسول خدا (ص) درس ۱۰ : احیای ارزش های راستین درس ۱۱ : جهاد در راستای ولایت ظاهری درس ۱۲ : عصر غیبت امام زمان (ع) درس ۱۳ : در انتظار ظهور درس ۱۴ : مرجعیت و ولایت فقیه درس ۱۵ : رهبری و مردم درس ۱۶ : عزّت نفس درس ۱۷ : زمینه های پیوند درس ۱۸ : پیوند مقدّس
۴	انگلیسی	۳	۹	۱۰۷	Conversation / New Words & Expressions Reading / Vocabulary Development Grammar / Listening & Speaking / Pronunciation / Writing Conversation / New Words & Expressions Reading / Vocabulary Development Grammar / Listening & Speaking / Pronunciation / Writing Conversation / New Words & Expressions Reading / Vocabulary Development Grammar / Listening & Speaking / Pronunciation / Writing
۵	ریاضی و آمار	۳	۷	۷۰	درس ۱: گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها درس ۲: استدلال ریاضی درس ۱: توابع ثابت، چندضابطه‌ای و همانی درس ۲: توابع پلکانی و قدرمطلقی درس ۳: اعمال بر روی توابع درس ۱: شاخص‌های آماری درس ۲: سری‌های زمانی
۶	علوم و فنون ادبی	۴	۱۲	۱۰۸	درس ۱: تاریخ ادبیات فارسی در قرن‌های هفتم، هشتم و نهم درس ۲: پایه‌های آوایی درس ۳: تشبیه درس ۴: سبک‌شناسی قرن‌های هفتم، هشتم و نهم (سبک عراقی) درس ۵: پایه‌های آوایی همسان (۱) درس ۶: مجاز درس ۷: تاریخ ادبیات فارسی در قرن‌های دهم و یازدهم درس ۸: پایه‌های آوایی همسان (۲) درس ۹: استعاره درس ۱۰: سبک‌شناسی قرن‌های دهم و یازدهم (سبک هندی) درس ۱۱: پایه‌های آوایی همسان دو لختی درس ۱۲: کنایه
۷	تاریخ	۴	۱۶	۱۸۶	درس ۱: منابع پژوهش در تاریخ اسلام و ایران دوران اسلامی درس ۲: روش پژوهش در تاریخ؛ بررسی و سنجش اعتبار شواهد و مدارک درس ۳: اسلام در مکه درس ۴: امت و حکومت نبوی در مدینه درس ۵: تثبیت و گسترش اسلام در دوران خلفای نخستین درس ۶: امویان بر مسند قدرت درس ۷: جهان اسلام در عصر خلافت عباسی درس ۸: اسلام در ایران؛ زمینه‌های ظهور تمدن ایرانی - اسلامی درس ۹: ظهور و گسترش تمدن ایرانی - اسلامی درس ۱۰: ایران در دوران غزنوی، سلجوقی و خوارزمشاهی درس ۱۱: حکومت، جامعه و اقتصاد در عصر مغول - تیموری درس ۱۲: فرهنگ و هنر در عصر مغول - تیموری درس ۱۳: تحولات سیاسی و اقتصادی ایران در دوره صفوی درس ۱۴: فرهنگ و تمدن در عصر صفوی درس ۱۵: قرون وسطا درس ۱۶: رنسانس و عصر جدید
۸	جغرافیا	۴	۱۱	۱۷۳	درس ۱: معنا و مفهوم ناحیه درس ۲: انسان و ناحیه درس ۳: نواحی آب و هوایی درس ۴: ناهمواری‌ها و اشکال زمین درس ۵: نواحی زیستی درس ۶: نواحی فرهنگی درس ۷: نواحی اقتصادی (کشاورزی و صنعتی) درس ۸: نواحی اقتصادی (تجارت و اقتصاد جهانی) درس ۹: معنا و مفهوم ناحیه سیاسی درس ۱۰: کشور، یک ناحیه سیاسی درس ۱۱: ژئوپلیتیک
۹	جامعه‌شناسی	۴	۱۵	۱۳۳	درس ۱: جهان فرهنگی درس ۲: فرهنگ جهانی درس ۳: نمونه‌های فرهنگ جهانی ۱ درس ۴: نمونه‌های فرهنگ جهانی ۲ درس ۵: باورها و ارزش‌های بنیادین فرهنگ غرب درس ۶: چگونگی تکوین فرهنگ معاصر غرب درس ۷: جامعه جهانی درس ۸: تحولات نظام جهانی درس ۹: جهان دوقطبی درس ۱۰: جنگ‌ها و تقابل‌های جهانی درس ۱۱: بحران‌های اقتصادی و زیست‌محیطی درس ۱۲: بحران‌های معرفتی و معنوی درس ۱۳: سرآغاز بیداری اسلامی درس ۱۴: انقلاب اسلامی ایران؛ نقطه عطف بیداری اسلامی درس ۱۵: افق بیداری اسلامی
۱۰	فلسفه	۳	۱۱	۹۳	درس ۱: چیستی فلسفه درس ۲: ریشه و شاخه‌های فلسفه درس ۳: فلسفه و زندگی درس ۴: آغاز تاریخی فلسفه درس ۵: زندگی بر اساس اندیشه درس ۶: امکان شناخت درس ۷: ابزارهای شناخت درس ۸: نگاهی به تاریخچه معرفت درس ۹: چیستی انسان (۱) درس ۱۰: چیستی انسان (۲) درس ۱۱: انسان، موجود اخلاق‌گرا
۱۱	روان‌شناسی	۸	۸	۲۰۶	روان‌شناسی: تعریف و روش مورد مطالعه روان‌شناسی رشد احساس، توجه، ادراک حافظه و علل فراموشی تفکر (۱) حل مسئله تفکر (۲) تصمیم‌گیری انگیزه و نگرش روان‌شناسی سلامت
	مجموع	۵۰	۱۳۰	۱۵۶۵	

پیوست ۱ عربی یازدهم انسانی

کتاب عربی پایه یازدهم رشته علوم انسانی در یک نگاه

در آموزش این کتاب ساحت‌ها و اهداف پایه را مدنظر قرار دهیم.

ساحت تعلیم و تربیت	اهداف دورهٔ تحصیلی
اعتقادی، عبادی و اخلاقی	۱. با درک وجه استدلالی و عقلانی معارف دینی، در مواجهه با پرسش‌ها و مسائل، پاسخ‌های متقاعدکننده‌ای را با تکیه بر منابع و شواهد دینی ارائه کند و تأثیر آن را مورد ارزیابی قرار دهد. ۲. با الگوگیری از سیرهٔ پیشوایان دینی، نقش ایشان را در احیای دین و ترسیم آیندهٔ بشریت (جامعه عدل مهدوی: عدالت‌خواهی، ظلم‌ستیزی، صلح‌جویی، عمران و آبادی) تبیین کند و دلالت‌های آن را در موقعیت‌های مختلف زندگی فردی و اجتماعی به کار گیرد. ۳. با باور به ظرفیت‌های قرآن و جاودانگی دین اسلام (جامعیت، ثبات، سازگاری با فطرت، پویایی نسبت به نیازهای حال و آینده) قادر است از آن برای حل نمونه‌ای از مسایل دنیای امروز استفاده کند.
زیبایی‌شناسی و هنری	۱. با مطالعهٔ آثار و مسایل حوزه هنر (رابطه هنر با: فناوری، اقتصاد، فرهنگ، اخلاق ...)، آن‌ها را بر اساس اصول زیبایی‌شناسی و ارزشی، نقد و تأثیر آن را بر خود و جامعه ارزیابی کند. ۲. با بکارگیری قدرت تخیل و ذوق هنری، اثری فرهنگی هنری را خلق کند و آن را بر اساس معیارهای زیبایی‌شناسی مورد ارزیابی قرار دهد. ۳. با انتخاب و بررسی آثار فرهنگی هنری بر مبنای اصول ارزشی و زیبایی‌شناسی، نقش هنر را به عنوان زبان مشترک میان انسان‌ها در بستر زمان و مکان تبیین نماید.
زیستی و بدنی	۱. عوامل فرهنگی اجتماعی، اقتصادی و سیاسی تأثیرگذار بر سلامت و توانایی جسمانی، روانی، اجتماعی و معنوی خود را شناسایی کند و با به‌کارگیری راهبردهای زندگی شایسته، به الگوی رفتاری پایداری دست یابد. ۲. با مشارکت در طرح‌ها و برنامه‌های بهبود سبک زندگی، تفریحات سالم، تربیت‌بدنی و ورزش، سالم‌سازی محیط زیست و عام‌المنفعه مسئولیت‌های خویش را نسبت به حفظ آفریده‌های خداوند و سلامت خود، خانواده و جامعه انجام دهد و میزان تأثیرگذاری آن را ارزیابی کند. ۳. با مطالعهٔ مسایل و مشکلات محیط زیست در سطح ملی و جهانی و شناخت کارکرد نهادهای اجتماعی، به عنوان دوست‌دار و فعال زیست‌محیطی برای اصلاح و بهبود پایدار آن ایفای نقش کند.
علمی و فناورانه	۱. با تحلیل و ارزیابی الگوها و روابط حاکم بر پدیده‌های انسانی، طبیعی (آیات الهی) و حل مسایل ریاضی از مدل‌سازی برای شناخت و حل مسایل واقعی زندگی استفاده کند. ۲. طی یک فرایند کار مشارکتی در سطح مدرسه، ایده‌ها و یافته‌های علمی- فناورانه را دربارهٔ یک موضوع مطالعه و آزمایش کند و یافته‌های خود را با رعایت اخلاق علمی در سطح فرامدرسه‌ای ارائه کند. ۳. با بهره‌گیری از سواد فناوری و بررسی وضعیت آینده / تحولات علمی و فناوری، ایده خود را در قالب یک طرح یا محصول ارائه کند.
اجتماعی و سیاسی	۱. با شناخت حقوق و مسئولیت‌های خود در زندگی اجتماعی- سیاسی، مسایل جامعه (مشکلات و آسیب‌های اجتماعی، زیست‌محیطی و ...) را شناسایی کند و وظایف خود را برای حل آن‌ها در راستای حفظ امنیت و منافع ملی، وحدت و انسجام اجتماعی انجام دهد. ۲. با بهره‌گیری از شیوه کنش اقناعی در تعاملات اجتماعی- سیاسی، مهارت گفتگو و مشارکت سازنده در فعالیت‌های جمعی و مدیریت مشارکتی را تجربه کند. ۳. با تحلیل سازوکارهای تکوین، تداوم و تغییر زندگی اجتماعی- سیاسی، موقعیت مکانی/ زمانی را انتخاب کند و وظایف و مسئولیت‌های اجتماعی- سیاسی مترتب بر آن را در سطح خانوادگی، محلی، ملی و بین‌المللی انجام دهد. ۴. با تحلیل و ارزیابی فرهنگ و تمدن ایرانی- اسلامی و سیر تحول آن، روش‌هایی را برای صیانت و گسترش این فرهنگ و تعامل میان فرهنگی در سطح محلی، ملی و بین‌المللی پیشنهاد کند.
اقتصادی و حرفه‌ای	۱. با درک ابعاد و روند شکل‌گیری مسائل و تحولات اقتصادی در فضای واقعی و مجازی، الگوی رفتار اقتصادی خود، خانواده و جامعه را بررسی کند و روش‌هایی برای تدبیر معاش حلال به کار گیرد. ۲. با شناسایی تحولات عرصه اشتغال و سرمایه‌گذاری، صلاحیت‌های حرفه‌ای خود را ارزیابی و برای کسب و کار و نقش‌آفرینی اقتصادی در آینده برنامه‌ریزی کند. ۳. با شناخت عمومی از بخش‌ها و سیاست‌های کلان اقتصادی و درک رفتارهای مثبت و منفی بازیگران اقتصادی در سطح ملی و فراملی تأثیر آن را بر مسائل اقتصادی جامعه تحلیل کند.

جایگاه این کتاب را در حوزه‌های تربیت و یادگیری برنامه درسی ملّی بدانیم.

۱. حکمت و معارف اسلامی	○	۲. قرآن و عربی	○	۳.زبان و ادبیات فارسی	○	۴. فرهنگ و هنر	○	۵. سلامت و تربیت بدنی	○	۶. کار و فن‌آوری	○
۷. علوم انسانی و مطالعات اجتماعی	○	۸. ریاضیات	○	۹. علوم تجربی	○	۱۰. زبان‌های خارجی	○	۱۱. آداب و مهارت‌های زندگی و بنیان خانواده	○	۱۲. بوم (برنامه ویژه مدرسه)	○

با مشخصات کمّی این کتاب آشنا شویم.

۱	عنوان یادگیری (فصل)	۷
۲	واحد یادگیری (درس)	۷
۳	موضوع یادگیری	۴۰
۴	تعداد صفحه	۹۱
۵	پیش‌نیاز	
۶	عناصر هر واحد یادگیری	

نسبت هر عنوان یادگیری در کتاب

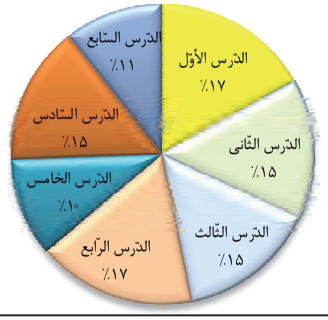

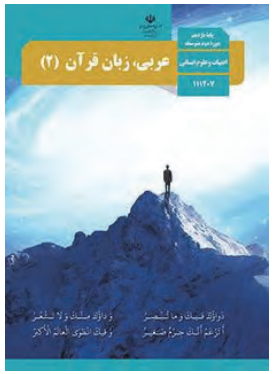

پیوست ۲ عربی یازدهم انسانی

نقشه مفهومی کتاب عربی یازدهم علوم انسانی

الدّرس الأوّل
۱. مواعظ قیّمة / اسم التّفضیل و اسم المکان / حوار فی سوق مشهد
۱. ترجمه ۲. واژگان ۳. حوار ۴. قواعد ۵. تعیین محل اعرابی ۶. ...

الدّرس الثّانی
۲. صناعة التّلمیع فی الأدب الفارسیّ / اسم الفاعل و اسم المفعول و اسم المبالغة / شراء شریحة الهاتف الجوّال
۱. ترجمه ۲. واژگان ۳. حوار ۴. قواعد ۵. تعیین محل اعرابی ۶. ...

الدّرس الثّالث
۳. عجائب المخلوقات / أسلوب الشّرط و أدواته / حوار فی الملعب الرّیاضی
۱. ترجمه ۲. واژگان ۳. حوار ۴. قواعد ۵. تعیین محل اعرابی ۶. درک مطلب ۷. ...

الدّرس الرّابع
۴. تأثیر اللّغة الفارسیّة علی اللّغة العربیّة / المعرفة و النّکرة / ترجمة الفعل المضارع (۱)
۱. ترجمه ۲. واژگان ۳. حوار ۴. قواعد ۵. تعیین محل اعرابی ۶. درک مطلب ۷. ...

الدّرس الخامس
۵. الصّدق / الجملة بعد النّکرة / حوار، شراء شریحة الهاتف الجوّال
۱. ترجمه ۲. واژگان ۳. حوار ۴. قواعد ۵. تعیین محل اعرابی ۶. درک مطلب ۷. ...

الدّرس السّادس
۶. ارحموا ثلاثا / ترجمة الفعل المضارع (۲)
۱. ترجمه ۲. واژگان ۳. حوار ۴. قواعد ۵. تعیین محل اعرابی ۶. درک مطلب ۷. ...

الدّرس السّابع
۷. لاتقنطوا / معانی الأفعال النّاقصة
۱. ترجمه ۲. واژگان ۳. حوار ۴. قواعد ۵. تعیین محل اعرابی ۶. درک مطلب ۷. ...

عنوان یادگیری | ۷ واحد یادگیری | ۴۰ موضوع یادگیری

پیوست ۴

طرح درس‌های نیمه‌ساخته
عربی یازدهم علوم انسانی

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	عربی
نام مدرسه		واحد یادگیری	مواعظ قيّمـة / اسم التّفضيل و اسم المكان / حوار في سوق مشهد
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع ترجمه را .....

۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع واژگان را .....

۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع حوار را .....

۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قواعد را .....

۵. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع تعیین محل اعرابی را .....

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	عربی
نام مدرسه		واحد یادگیری	صناعة التّلميع في الأدب الفارسيّ / اسم الفاعل و اسم المفعول و اسم المبالغة / شراء شريحة الهاتف الجوّال
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع ترجمه را .....

۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع واژگان را .....

۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع حوار را .....

۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قواعد را .....

۵. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع تعیین محل اعرابی را .....

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	عربی
نام مدرسه		واحد یادگیری	عجائب المخلوقات / أسلوب الشّـرط و أدواتـه / حوار في الملعب الرّياضي
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع ترجمه را .....

۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع واژگان را .....

۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع حوار را .....

۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قواعد را .....

۵. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع تعیین محل اعرابی را .....

۶. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع درک مطلب را .....

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	عربی
نام مدرسه		واحد یادگیری	تأثیر اللّغة الفارسیّة علی اللّغة العربیّة / المعرفـة و النّکرة / ترجمة الفعل المضارع (۱)
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع ترجمه را .....

۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع واژگان را .....

۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع حوار را .....

۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قواعد را .....

۵. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع تعیین محل اعرابی را .....

۶. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع درک مطلب را .....

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	عربی
نام مدرسه		واحد یادگیری	الصّدق / الجملة بعد النّكـرة / حوار، شراء شـريحة الهاتف الجوّال
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع ترجمه را .....

۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع واژگان را .....

۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع حوار را .....

۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قواعد را .....

۵. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع تعیین محل اعرابی را .....

۶. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع درک مطلب را .....

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	عربی
نام مدرسه		واحد یادگیری	ارحموا ثلاثا / ترجمة الفعل المضارع (۲)
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع ترجمه را .....

۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع واژگان را .....

۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع حوار را .....

۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قواعد را .....

۵. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع تعیین محل اعرابی را .....

۶. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع درک مطلب را .....

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	عربی
نام مدرسه		واحد یادگیری	لاتقنطوا / معاني الأفعال النّاقصة
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع ترجمه را .....

۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع واژگان را .....

۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع حوار را .....

۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قواعد را .....

۵. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع تعیین محل اعرابی را .....

۶. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع درک مطلب را .....

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

پیوست ۵
برگه مراقبت و وارسی واحدهای یادگیری عربی یازدهم علوم انسانی

برگهٔ مراقبت و وارسی واحدهای یادگیری عربی یازدهم علوم انسانی

واحد یادگیری ۱: مواعظ قيّمة / اسم التّفضيل و اسم المكان / حوار في سوق مشهد

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
ترجمه						
واژگان						
حوار						
قواعد						
تعيين محل اعرابي						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم — تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول — تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۲: صناعة التّلميع في الأدب الفارسيّ / اسم الفاعل و اسم المفعول و اسم المبالغة / شراء شريحة الهاتف الجوّال

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
ترجمه						
واژگان						
حوار						
قواعد						
تعيين محل اعرابي						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم — تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول — تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۳: عجائب المخلوقات / أسلوب الشّرط و أدواته / حوار في الملعب الرّياضي

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
ترجمه						
واژگان						
حوار						
قواعد						
تعيين محل اعرابي						
درک مطلب						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم — تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول — تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۴: تأثير اللّغة الفارسيّة على اللّغة العربيّة / المعرفة و النّكرة / ترجمة الفعل المضارع (۱)

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
ترجمه						
واژگان						
حوار						
قواعد						
تعيين محل اعرابي						
درک مطلب						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم — تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول — تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۵: الصّدق / الجملة بعد النّكرة / حوار، شراء شريحة الهاتف الجوّال

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
ترجمه						
واژگان						
حوار						
قواعد						
تعيين محل اعرابي						
درک مطلب						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم

تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول

تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۶: ارحموا ثلاثا / ترجمة الفعل المضارع (۲)

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
ترجمه						
واژگان						
حوار						
قواعد						
تعيين محل اعرابي						
درک مطلب						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم

تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول

تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۷: لاتقنطوا / معاني الأفعال النّاقصة

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
ترجمه						
واژگان						
حوار						
قواعد						
تعيين محل اعرابي						
درک مطلب						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم

تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول

تاریخ و امضاء

دستنامه طرح درس‌نویسی

دین و زندگی یازدهم علوم انسانی

مبتنی بر واحدهای یادگیری

ویژه معلم

نام و نام خانوادگی معلم: .....

مدرسه: .....

پیوست‌ها

- جدول واحدهای یادگیری
- کتاب در یک نگاه
- نقشه مفهومی کتاب
- طرح درس‌های نیمه‌ساخته کتاب
- برگه مراقبت و وارسی کتاب

سخنی با معلمان

همچنان که می‌دانیم علاوه بر مهارت‌های عمومی و مهارت‌های تخصصی معلمان، مجموعه‌ای از مهارت‌های پیشه و شغل معلمی وجود دارند که به آن‌ها مهارت‌های حرفه‌ای گفته می‌شود. از میان خیل عظیم این مهارت‌ها که عموماً در قالب دوره‌های آموزشی ضمن خدمت ارائه می‌گردد، مهارت‌های سه گانه حرفه‌ای معلمان شامل **مهارت طرح درس‌نویسی**، **مهارت تدریس** و **مهارت ارزشیابی** برای طراحی آموزشی لازم است. به طور ساده می‌توان طراحی آموزشی کلاس درس را در تصویر زیر مشاهده کرد:

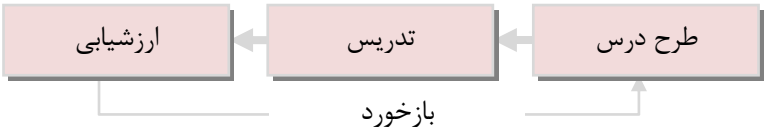

معلمان به عنوان محور آموزش در مدرسه و طراح آموزشیِ کلاس درس همواره کتاب درسی را به عنوان طرح و برنامه رسمی خود در کلاس درس به آموزش می‌گیرند. اما نکته اساسی این است که کتاب درسی دارای چه اهداف آموزشی می‌باشد؟ یکی از نیازهای معلمان به منظور طراحی طرح درس خود، آشنایی با اهداف آموزشی کتاب درسی است. یک معلم نیاز دارد بداند:

اهداف قصد شده کتاب درسی چیست؟

تا بتواند متناسب به کمیت و کیفیت اهداف قصد شده کتاب درسی طراحی آموزشی خود را برای یک سال تحصیلی برنامه‌ریزی کرده و فرایند تدریس خود را متناسب با هر هدف، انتخاب و پس از تدریس آن را ارزشیابی نماید. لذا دستنامه‌ای به جهت پاسخ به این سوال تهیه شده است که معلمان با آن بتوانند علاوه بر مشاهده نقشه مفهومی کتاب درسی و عناوین آن با مفهوم دیگری با عنوان **"واحدهای یادگیری"**، جلسات آموزشی کلاس خود را طراحی و متناسب با **"موضوعات یادگیری"** اهداف آموزشی خود را در **"طرح درس‌های نیمه ساخته"** تکمیل و تولید نمایند. این دستنامه با اهداف زیر تدوین گردیده است.

- آشنایی با اهداف آموزشی کتاب‌های درسی در قالب واحدهای یادگیری
- آشنایی با نقشه مفهومی عناوین یادگیری، واحدهای یادگیری و موضوع‌های یادگیری کتاب‌های درسی
- آشنایی با طرح درس‌نویسی بر اساس طرح درس‌های نیمه ساخته مبتنی بر واحدهای یادگیری با ارائه "موضوعات یادگیری"

پیشنهاد می‌شود معلمان با به کارگیری این دستنامه و شرکت در دوره‌های آموزشی ضمن خدمت "راهنمای عملی نگارش طرح درس" (در سامانه مدارس یادگیرنده مرآت به نشانی ltms.ir)، طرح درس‌های خود را بر اساس واحدهای یادگیری به منظور اجرای آن در طول سال تحصیلی متناسب با "اهداف قصد شده" طراحی نمایند.

پس از طراحی و برنامه‌ریزی "اهداف آموزشی قصد شده" در طرح درس و اجرای آن در طول سال تحصیلی در کلاس درس، ارزشیابی میزان تحقق آن‌ها لازم و ضروری می‌باشد و سوال اساسی در این رابطه مطرح می‌شود:

«چقدر از اهداف قصد شده کتاب‌های درسی، در کلاس درس تحقق یافته است؟»

یا به عبارتی هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟ و یا چقدر از واحدهای یادگیری قصد شده هر کتاب درسی به آموزش گرفته شده است؟ در واقع ارزشیابی، بخشی از فرایند آموزش تلقی می‌گردد، به این معنا که ارزشیابی در جریان آموزش جاری است. در راستای پشتیبانی از مدارس در پاسخگویی به این سوال، خدمات ارزشیابی زیر ارائه می‌گردد:

- **خودارزیابی‌های آنلاین:** به منظور توسعه یادگیری فردی دانش‌آموزان در هر واحد یادگیری؛
- **آزمون هماهنگ:** به منظور ارزشیابی عملکرد در یک دوره آموزشی مبتنی بر واحدهای یادگیری؛
- **بسته ارزشیابی تشریحی:** به منظور ارزشیابی همه سطوح یادگیری مبتنی بر واحدهای یادگیری.

ارائه بازخورد مؤثر همراه با بازآموزی هدفمند از اهمیت ویژه‌ای در ارزشیابی‌های آموزشی برخوردار است. درگیر کردن مؤثر دانش‌آموزان در فرایند یادگیری، توانا کردن دانش‌آموزان در ارزیابی از خود، آگاه کردن معلمان از وضعیت آموزشی کلاس درس متناسب با هر واحد یادگیری و ... همه به ارتقای آموزش در کلاس درس یاری می‌رساند. در این راستا پس از اجرای ارزشیابی‌ها، **کارپوشه الکترونیکی** به منظور تجمیع نتایج آزمون‌ها باقابلیت دسترسی طبقه‌بندی شده با ویژگی‌های زیر ارائه می‌گردد:

- ارائه میزان تسلط در هر واحد یادگیری به ازای خودارزیابی‌ها در اپلیکیشن و سؤال‌های آن واحد یادگیری در آزمون هماهنگ
- قابلیت مشاهده سوال و پاسخ تشریحی خودارزیابی‌ها و آزمون‌های هماهنگ به ازای هر واحد یادگیری
- ارائه پاسخ ویدیوییِ آموزشی برای سوال‌های پیشرفته آزمون به منظور بازآموزی هدفمند
- امکان مقایسه عملکرد هر دانش‌آموز با خود در هر واحد یادگیری و در طول سال تحصیلی
- ارائه گزارش‌های توصیفی به منظور بازخورد مؤثر
- امکان ذخیره نتایج عملکرد به ازای هر واحد یادگیری در سنوات مختلف

طرح درس مبتنی بر واحدهای یادگیری

همچنان که می‌دانیم در یک طبقه‌بندی کلی، مهارت‌هایی که معلمان به جهت توسعه شغلی به آن احتیاج دارند، در سه گروه مهارت‌های عمومی، مهارت‌های تخصصی و مهارت‌های حرفه‌ای طبقه‌بندی می‌شوند.

معلمان می‌توانند برای توسعه مهارت‌های حرفه‌ای خود اعم از مهارت‌های بدو خدمت، درس‌پژوهی، اقدام پژوهی، روان‌شناسی تربیتی و ... به سایت مدارس یادگیرنده مرآت به آدرس ltms.ir مراجعه نمایند. در این مجلد تلاش شده تا معلمان را در طراحی آموزشی کلاس درس، یاری رسانیم.

اگر کوچک‌ترین واحد محتوای آموزشی کتاب درسی را که می‌بایست توسط دانش‌آموز فراگرفته شود را واحد یادگیری بنامیم؛ معلم می‌تواند برای هر واحد یادگیری طرح درس بنویسد، آن را تدریس کند و با ارزشیابی آن می‌تواند به طور مستمر به این سوال اساسی پاسخ دهد که «هر دانش آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است» و با بازخورد موثر به بهبود مستمر آن یاری رساند.

فرایند یاددهی- یادگیری تحت عنوان طراحی آموزشی انجام می‌پذیرد که قسمتی از آن در کلاس درس، قسمتی از آن در خانه و حتی محیط‌های دیگر توسط دانش‌آموز انجام می‌گردد و معلم به عنوان طراح این فرایند به ابزارهایی احتیاج دارد تا هم در فرایند یادگیری، دانش‌آموزان را یاری کند و هم خود از میزان تحقق اهداف قصد شده در طرح درس مطمئن گردد و مدرسه را مطمئن سازد که اهداف کتاب درسی در درس مربوطه محقق شده است.

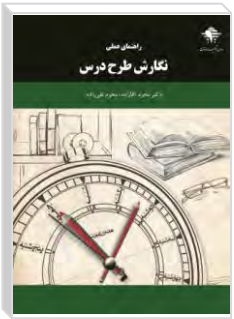

طرح درس، سندی است که اجزای مختلف فرایند آموزشی برای مشارکت دانش‌آموز به منظور دستیابی به اهداف یک سال تحصیلی را ترسیم می‌کند. در یک طرح درس مجموعه فعالیت‌هایی که معلم از پیش برای رسیدن به یک یا چند هدف آموزشی ویژه تدارک می‌بیند، پیش‌بینی و تنظیم شده است و معلم با کمک طرح درس می‌تواند فعالیت‌های ضروری آموزشی را به ترتیب و در مراحل و زمان‌های مشخص و به شیوه‌ای منطقی پیش ببرد. برای این‌که بتوانید از این مجموعه به نحو احسن استفاده کنید، پیشنهاد می‌شود که دوره ضمن خدمت «راهنمای عملی نگارش طرح درس» را در سایت موسسه مدارس یادگیرنده مرآت به آدرس ltms.ir مشاهده نمایید و یا از کتاب «راهنمای عملی نگارش طرح درس» استفاده کنید. در این دوره ۱۰ الی ۱۲ ساختار پیشنهاد شده است. یکی از ساختارهای عمومی و همگانی که معمولاً معلمان استفاده می‌کنند، ساختار «**طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری**» است. در مجلد پیش رو، مجموعهٔ حداقلی و نیمه‌ساخته مبتنی بر واحدهای یادگیری به منظور تدوین طرح درس ارائه شده است.

در طرح درس‌های نیمه ساخته، یک معلم باید به این سؤال پاسخ بدهد که: برای آموزش یک واحد یادگیری، چه چیزی را به عنوان تِم استفاده کند؟ (نوع فعالیتی را که مد نظر معلم برای ایجاد انگیزه یعنی گرم کردن کلاس درس تِم گفته می‌شود.)

عنصر ثابت همهٔ ساختارهای طرح درس، مفهومی است تحت عنوان «هدف». یک معلم زمانی که بتواند اهداف یک واحد یادگیری را بنویسد می‌تواند به‌راحتی برای آن نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه، روش تدریس، روش ارزشیابی، مواد و وسایل مورد نیاز را به دست آورد.

یک جملهٔ هدفی معمولاً سه بخش دارد: **شرایط**، **عملکرد** و **معیار**.

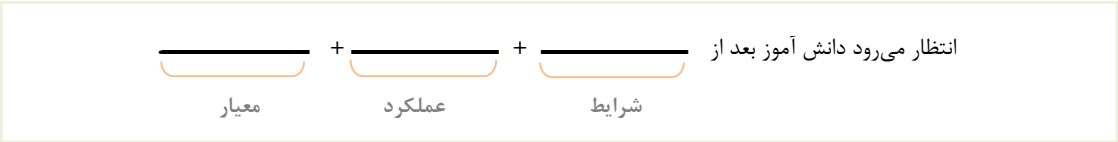

برای مثال، شما باید یک جملهٔ هدفی را این‌گونه بنویسید: انتظار می‌رود دانش‌آموز بعد از خواندن این کتاب، دانش‌آموز بعد از خواندن این مطلب، دانش‌آموز بعد از تمرین این موضوع، دانش‌آموز بعد از دیدن این فیلم، دانش‌آموز بعد از انجام مباحثه، دانش‌آموز بعد از خلاصه‌نویسی، این‌ها شرایط است. بعد از چه شرایطی؟ معمولاً رایج‌ترین حالتی را که یک معلم استفاده می‌کند، «انتظار می‌رود بعد از پایان این کلاس» است.

معیار یعنی در چه سطحی است. در چه سطحی را معمولاً با فعل نشان می‌دهند: بخواند، بداند، بپرد، بدود، ایمان بیاورد، اعتقاد داشته باشد، باور کند. می‌توانید در حیطه جانشین، در حیطه مهارتی یا در حیطه نگرشی اینها را طبقه‌بندی کنید. انتظار می‌رود دانش‌آموز بعد از این شرایط، عملکردی را در چه سطحی داشته باشد.

نکتهٔ آخر که حتماً بایستی مد نظر داشته باشید، نوع فعل جمله هدفی شماست که مشخص می‌کند نوع هدف شما **نگرش** دانش‌آموز مد نظر است، **شناخت** دانش‌آموز مد نظر است، یا این‌که **مهارت** دانش‌آموز مد نظر است. به عبارت دیگر، نوع فعل شما نوع هدف سه‌گانه شما را مشخص می‌کند. اگر فعل شناختی به کار ببرید با شناخت دانش‌آموز کار دارید، اگر فعل نگرشی به کار ببرید با نگرش دانش‌آموز کار دارید. اگر فعل مهارتی به کار ببرید با مهارت دانش‌آموز کار دارید. وقتی می‌گویید بداند، شناخت است. وقتی می‌گویید بپرد، ببُرد، مهارت است. وقتی می‌گویید اعتراض کند، مقایسه کند، باور کند، نگرش است.

واحدهای یادگیری کتاب‌های درسی و انواع ارزشیابی‌ها

ارزشیابی میزان اجرای طرح درس به معنای میزان تحقق یادگیری دانش‌آموزان می‌باشد. به عبارت دیگر، اجرای گام به گام طرح درس حول محور اهداف واحدهای یادگیری هر درس می‌چرخد و یک معلم توانمند باید به این سؤال بسیار مهم پاسخ دهد که «هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟».

ارزشیابی، آخرین حلقه از زنجیره‌ی طراحی آموزشی معلم است و تکمیل کننده سایر فعالیت‌های مرتبط به حساب می‌آید. در این مرحله معلم به کمک روش‌ها و فنون مختلف به سنجش[1] فرایندهای یادگیری دانش‌آموزان اقدام می‌کند و با توجه به نتایج حاصله درباره‌ی کم و کیف پیشرفت آنان در یادگیری و توفیق خود در آموزش به داوری می‌پردازد. دسته‌بندی انواع ارزشیابی‌ها عبارتند از:

ارزشیابی با توجه به ملاک مورد استفاده: معروف‌ترین تقسیم‌بندی برای ارزشیابی‌های آموزشی تقسیم‌بندی آن‌ها به ارزشیابی وابسته به ملاک و ارزشیابی وابسته به هنجار است.

- ارزشیابی وابسته به ملاک: در این ارزشیابی که ارزشیابی ملاکی نامیده می‌شود، معیار یا ملاک ارزشیابی از پیش تعیین می‌شود و عملکرد دانش‌آموز با توجه به آن ملاک مورد قضاوت قرار می‌گیرد. این نوع ارزشیابی تعیین می‌کند که آیا دانش‌آموزان مطالب و هدف‌های یک واحد یادگیری را که قرار بوده است بیاموزند، به چه میزان آموخته‌اند.
- ارزشیابی وابسته به هنجار: این نوع ارزشیابی به جای یک ملاک مطلق از پیش تعیین شده بر نوعی ملاک نسبی وابسته است. در این نوع ارزشیابی می‌توان تعیین کرد که پیشرفت یک دانش‌آموز نسبت به دانش‌آموزان دیگر یا یک کلاس درس نسبت به کلاس دیگر چه وضعی دارد.

ارزشیابی با توجه به زمان و هدف استفاده: ارزشیابی‌های آموزشی را با توجه به زمان و هدف استفاده به چهار دسته ارزشیابی‌های آغازین، تکوینی، تشخیصی و تراکمی تقسیم می‌کنند:

- ارزشیابی آغازین: نخستین ارزشیابی که پیش از انجام فعالیت‌های آموزشی به اجرا درمی‌آید، ارزشیابی آغازین یا سنجش آغازین نامیده می‌شود.
- ارزشیابی تکوینی: هدف از کاربرد ارزشیابی تکوینی در رابطه با پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان، آگاهی یافتن از میزان و نحوه‌ی یادگیری آنان برای تعیین نقاط قوت و ضعف یادگیری و نیز، تشخیص مشکلات روش آموزش معلم در رابطه با هدف‌های آموزشی است.

---

[1] سنجش یك اصطلاح کلی است و به صورت فرایندی تعریف می‌شود که برای گردآوری اطلاعات مورد نیاز تصمیم‌گیری درباره‌ی دانش‌آموزان، برنامه‌های درسی و سیاست‌های آموزشی مورد استفاده قرار می‌گیرد

- ارزشیابی تشخیصی: این ارزشیابی با هدف تشخیص مشکلات یادگیری دانش‌آموزان به‌کار می‌رود و زمانی مورد استفاده قرار می‌گیرد که معلم با مشکلات مبرم و مکرری در یک یا چند دانش‌آموز روبه‌رو می‌شود، که با روش‌های اصلاحیِ معمولِ ارزشیابی تکوینی قابل رفع نیست.
- ارزشیابی تراکمی: در ارزشیابی تراکمی[1] تمام آموخته‌های دانش‌آموزان در طول یک دوره‌ی آموزشی ارزشیابی می‌شوند و هدف آن، نمره دادن به دانش‌آموزان و قضاوت درباره‌ی اثربخشی طراحی آموزشی و مقایسه‌ی برنامه‌های مختلف درسی با یکدیگر است.

ارزشیابی با توجه به ارزشیابان: ارزشیابی درونی[2] و ارزشیابی بیرونی[3] دو نوع ارزشیابی آموزشی دیگر است. منظور از ارزشیابی درونی، این است که بر اساس آزمون درون‌مدرسه‌ای (معلم ساخته) انجام گیرد و منظور از ارزشیابی بیرونی، ارزشیابی توسط موسسه‌های آموزشی بیرونیست که آزمون آن‌ها به صورت هماهنگ بین مدارس برگزار می‌گردد. هر دو نوع ارزشیابی درونی و بیرونی ضروری هستند. چرا که مدرسه همواره می‌بایست به دو پرسش زیر پاسخ دهد:

۱. هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟

۲. در مقایسه با سایر مدارس، وضع ما چگونه است؟

ارزشیابی با استفاده از کارپوشه: بنا به تعریف، کارپوشه[4] «به مجموعه‌ای از فعالیت‌های یادگیرنده گفته می‌شود که نشان‌دهنده‌ی کوشش، پیشرفت و موفقیت تحصیلی او در یک واحد یادگیری است». با استفاده از کارپوشه هم می‌توان ارزشیابی تکوینی به عمل آورد و هم تراکمی. قبلاً توضیح دادیم که ارزشیابی تکوینی یا سنجش تکوینی در جریان آموزش معلم و یادگیری دانش‌آموزان صورت می‌گیرد و هدف آن کمک به تکوین یا شکل‌گیری یادگیری دانش‌آموزان و رفع نواقص روش آموزشی معلم است. در مقابل، ارزشیابی تراکمی یا سنجش تراکمی (دوره‌ای) به عنوان وسیله‌ای برای تعیین آموخته‌های متراکم شده یا جمع شده‌ی دانش‌آموزان در طول یک مدت معین تحصیلی به کار می‌رود. از فنّاوری الکترونیکی می‌توان برای سازمان دادن، ذخیره کردن، و ارائه دادن کار پوشه‌های دانش‌آموزی استفاده کرد. که به اصطلاح به آن، کارپوشه‌ی الکترونیکی[5] گفته می‌شود.

---

[1] summative evaluation

[2] internal evaluation

[3] external evaluation

[4] portfolio (در اصطلاح لغوی، این کلمه به یك کیف چرمی پَهن گفته می‌شود که برای حمل برگه‌های کاغذ، صفحات پیش‌نویس یك نمایش‌نامه، یا مجموعه نقاشی‌های یك فرد به کار می‌رود. این اصطلاح از آنجا در آموزش به عنوان یك روش به کار رفته که در آن دانش‌آموز مجموعه‌ای از کارهای خود را که در طول یك سال یا نیمسال تحصیلی انجام داده است، معمولاً در داخل یك پوشه، برای نشان دادن توانایی‌اش به معلم یا ارزشیاب ارائه می‌دهد.)

[5] electronic portfolio

واحدهای یادگیری کتاب‌های درسی، خودارزیابی آنلاین و آزمون هماهنگ

معلمان با انواع ارزشیابی‌های مذکور از وضعیت تحصیلی دانش‌آموزان کسب اطلاع می‌نمایند. اما آن‌چه مهم است، این است که اولاً اطلاعات فراهم شده با دقت کافی و صحت قابل اعتماد و متناسب با واحدهای یادگیری تهیه شده باشد؛ ثانیاً سریع و روزآمد باشد. در این راستا مرآت با ارائه خدمات زیر بنا دارد معلمان را در جریان میزان تحقق اهداف آموزشی هر واحد یادگیری قرار دهد.

خودارزیابی دانش‌آموزان در هر واحد یادگیری توسط اپلیکیشن[1]

اپلیکیشن بستری است که دانش‌آموزان می‌توانند برای ایجاد موقعیت یادگیری اقدام به شخصی سازی یادگیری بر اساس واحدهای یادگیری کتاب‌های درسی نمایند. ویژگی‌های اپلیکیشن عبارت‌اند از:

- انجام خودارزیابی‌های مستمر و روزانه با قابلیت مشاهده میزان تسلط در هر واحدیادگیری و ثبت نتایج در کارپوشه
- بازآموزی هدفمند دانش آموزان پس از انجام خودارزیابی از طریق مشاهده پاسخنامه تشریحی و فیلم‌های آموزشی و بررسی خطاهای یادگیری در هر سوال (این سرویس برای مدارس عضو رایگان است)
- امکان ثبت برنامه مطالعاتی روزانه در هر واحد یادگیری به همراه پیشنهاد مطالعاتیِ هوشمند
- ایجاد کارپوشه الکترونیکی شخصی از وضعیت پیشرفت و میزان تسلط دانش آموز در هر واحد یادگیری با دسترسی طبقه‌بندی شده در کارپوشه مدرسه به منظور ارزشیابی مستمر عملکرد آموزشی دانش‌آموزان
- دارای تأییدیه از سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش

ارزشیابی عملکرد یک دوره آموزشی با آزمون هماهنگ

آزمون‌های هماهنگ مدارس با هدف رصد میزان تحقق اهداف واحدهای یادگیری متناسب با برنامه آموزشی، طراحی شده است. دانش‌آموزان می‌توانند در این آزمون‌ها هم به صورت حضوری و هم از طریق اپلیکیشن به صورت آنلاین شرکت نمایند. ویژگی‌های برجسته این آزمون‌ها به شرح زیر است:

- گام‌های آزمون متناسب با برنامه مدرسه و واحدهای یادگیری
- طراحی سوالات آزمون متناسب با اهداف کتاب درسی[2]

---

۱ جهت نصب اپلیکیشن بر روی تلفن همراه می توانید عبارت «مرآت» را در google play (ویژه اندروید) یا اناردونی (ویژه ios) جستجو و نصب نمایید.

۲ در آزمون‌های شبیه ساز کنکور پایه‌های دهم و یازدهم و آزمون‌های پایه دوازدهم، علاوه بر اهداف کتاب درسی، رویکرد طراحی سوالات کنکور سراسری با هدف موفقیت دانش‌آموزان مدنظر بوده است.

- ارزشیابی از حیطه‌های شناختی
- هماهنگی با طرح درس معلم
- آسیب‌سنجی و بازخوردگیری دقیق برای معلمان
- تشکیل کارپوشه بر اساس واحدهای یادگیری
- ارائه گزارش بر اساس واحدهای یادگیری به منظور رصد تحقق اهداف آموزشی
- ارائه گزارش‌های نوشتاری
- ارائه تقدیرنامه برای تشویق

ایجاد کارپوشه عملکرد آموزشی برای بازخورد مؤثر و بازآموزی هدفمند

تجمیع اطلاعات آموزشی دانش آموز برای معلمان به منظور رصد میزان تحقق اهداف آموزشی طرح درس خود بسیار پراهمیت می‌باشد. بدیهی است زمان زیادی از معلمان به جمع آوری و طبقه‌بندی اطلاعات آموزشی می‌گذرد تا بتوانند یک ارزشیابی آموزشی برای برنامه و فعالیت بعدی خود داشته باشند. بدین‌منظور کارپوشهٔ الکترونیکی از تجمیع اطلاعات داینامیک فعالیت‌های آموزشی دانش آموز (در اپلیکیشن و آزمون‌های هماهنگ) ایجاد شده است. معلمان می‌توانند از طریق نام کاربری و رمز عبور اختصاصی خود به آن دسترسی داشته باشند.

جدول واحدهای یادگیری یازدهم علوم انسانی
در یک نگاه

ردیف	نام درس	فصل / بخش	واحد یادگیری	صفحه	
۱	فارسی	۸	۱۶	۱۶۸	ستایش: لطف خدا / درس یکم: نیکی / گنج حکمت: همّت درس دوم: قاضی بُست / شعرخوانی: زاغ و کبک درس سوم: در امواج سند / گنج حکمت: چو سرو باش درس پنجم: آغازگری تنها / روان‌خوانی: تا غزل بعد درس ششم: پرورده عشق / گنج حکمت: مردان واقعی درس هفتم: باران محبّت / شعرخوانی: آفتاب حُسن درس هشتم: در کوی عاشقان / گنج حکمت: چنان باش درس نهم: ذوق لطیف / روان‌خوانی: میثاق دوستی درس دهم: بانگ جرس/ گنج حکمت: به یاد ۲۲ بهمن درس یازدهم: یاران عاشق / شعرخوانی: صبح بی تو درس دوازدهم: کاوه دادخواه / گنج حکمت: کاردانی درس چهاردهم: حمله حیدری / شعرخوانی: وطن درس پانزدهم: کبوتر طوق‌دار / گنج حکمت: مهمان ناخوانده درس شانزدهم: قصّه عینکم / روان‌خوانی: دیدار درس هفدهم: خاموشی دریا / گنج حکمت: تجسّم عشق درس هجدهم: خوان عدل / روان‌خوانی: آذرباد / نیایش: الهی
۲	عربی	۷	۷	۹۱	مواعظ قیّمة / اسم التّفضیل و اسم المکان / حوار فی سوق مشهد صناعة التّلمیع فی الأدب الفارسیّ / اسم الفاعل و اسم المفعول و اسم المبالغة / شراء شریحة الهاتف الجوّال عجائب المخلوقات / أسلوب الشّرط و أدواته / حوار فی الملعب الرّیاضی تأثیر اللّغة الفارسیّة علی اللّغة العربیّة / المعرفة و النّکرة / ترجمة الفعل المضارع (۱) الصّدق / الجملة بعد النّکرة / حوار، شراء شریحة الهاتف الجوّال ارحموا ثلاثا / ترجمة الفعل المضارع (۲) لاتقنطوا / معانی الأفعال النّاقصة
۳	دین و زندگی	۲	۱۸	۲۳۰	درس ۱: هدایت الهی درس ۲: تداوم هدایت درس ۳: آخرین پیامبر درس ۴: معجزه جاودان درس ۵: مسئولیت های پیامبر (ص) درس ۶: پیشوای اسوه درس ۷: امامت، تداوم رسالت درس ۸: جان و جانشین پیامبر (ص) درس ۹: وضعیت فرهنگی، اجتماعی و سیاسی مسلمانان، پس از رسول خدا (ص) درس ۱۰ : احیای ارزش های راستین درس ۱۱ : جهاد در راستای ولایت ظاهری درس ۱۲ : عصر غیبت امام زمان (ع) درس ۱۳ : در انتظار ظهور درس ۱۴ : مرجعیت و ولایت فقیه درس ۱۵ : رهبری و مردم درس ۱۶ : عزّت نفس درس ۱۷ : زمینه های پیوند درس ۱۸ : پیوند مقدّس
۴	انگلیسی	۳	۹	۱۰۷	Conversation / New Words & Expressions Reading / Vocabulary Development Grammar / Listening & Speaking / Pronunciation / Writing Conversation / New Words & Expressions Reading / Vocabulary Development Grammar / Listening & Speaking / Pronunciation / Writing Conversation / New Words & Expressions Reading / Vocabulary Development Grammar / Listening & Speaking / Pronunciation / Writing
۵	ریاضی و آمار	۳	۷	۷۰	درس ۱: گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها درس ۲: استدلال ریاضی درس ۱: توابع ثابت، چندضابطه‌ای و همانی درس ۲: توابع پلکانی و قدرمطلقی درس ۳: اعمال بر روی توابع درس ۱: شاخص‌های آماری درس ۲: سری‌های زمانی
۶	علوم و فنون ادبی	۴	۱۲	۱۰۸	درس ۱: تاریخ ادبیات فارسی در قرن‌های هفتم، هشتم و نهم درس ۲: پایه‌های آوایی درس ۳: تشبیه درس ۴: سبک‌شناسی قرن‌های هفتم، هشتم و نهم (سبک عراقی) درس ۵: پایه‌های آوایی همسان (۱) درس ۶: مجاز درس ۷: تاریخ ادبیات فارسی در قرن‌های دهم و یازدهم درس ۸: پایه‌های آوایی همسان (۲) درس ۹: استعاره درس ۱۰: سبک‌شناسی قرن‌های دهم و یازدهم (سبک هندی) درس ۱۱: پایه‌های آوایی همسان دو لختی درس ۱۲: کنایه
۷	تاریخ	۴	۱۶	۱۸۶	درس ۱: منابع پژوهش در تاریخ اسلام و ایران دوران اسلامی درس ۲: روش پژوهش در تاریخ؛ بررسی و سنجش اعتبار شواهد و مدارک درس ۳: اسلام در مکه درس ۴: امت و حکومت نبوی در مدینه درس ۵: تثبیت و گسترش اسلام در دوران خلفای نخستین درس ۶: امویان بر مسند قدرت درس ۷: جهان اسلام در عصر خلافت عباسی درس ۸: اسلام در ایران؛ زمینه‌های ظهور تمدن ایرانی - اسلامی درس ۹: ظهور و گسترش تمدن ایرانی - اسلامی درس ۱۰: ایران در دوران غزنوی، سلجوقی و خوارزمشاهی درس ۱۱: حکومت، جامعه و اقتصاد در عصر مغول - تیموری درس ۱۲: فرهنگ و هنر در عصر مغول - تیموری درس ۱۳: تحولات سیاسی و اقتصادی ایران در دوره صفوی درس ۱۴: فرهنگ و تمدن در عصر صفوی درس ۱۵: قرون وسطا درس ۱۶: رنسانس و عصر جدید
۸	جغرافیا	۴	۱۱	۱۷۳	درس ۱: معنا و مفهوم ناحیه درس ۲: انسان و ناحیه درس ۳: نواحی آب و هوایی درس ۴: ناهمواری‌ها و اشکال زمین درس ۵: نواحی زیستی درس ۶: نواحی فرهنگی درس ۷: نواحی اقتصادی (کشاورزی و صنعتی) درس ۸: نواحی اقتصادی (تجارت و اقتصاد جهانی) درس ۹: معنا و مفهوم ناحیه سیاسی درس ۱۰: کشور، یک ناحیه سیاسی درس ۱۱: ژئوپلیتیک
۹	جامعه‌شناسی	۴	۱۵	۱۳۳	درس ۱: جهان فرهنگی درس ۲: فرهنگ جهانی درس ۳: نمونه‌های فرهنگ جهانی ۱ درس ۴: نمونه‌های فرهنگ جهانی ۲ درس ۵: باورها و ارزش‌های بنیادین فرهنگ غرب درس ۶: چگونگی تکوین فرهنگ معاصر غرب درس ۷: جامعه جهانی درس ۸: تحولات نظام جهانی درس ۹: جهان دوقطبی درس ۱۰: جنگ‌ها و تقابل‌های جهانی درس ۱۱: بحران‌های اقتصادی و زیست‌محیطی درس ۱۲: بحران‌های معرفتی و معنوی درس ۱۳: سرآغاز بیداری اسلامی درس ۱۴: انقلاب اسلامی ایران؛ نقطه عطف بیداری اسلامی درس ۱۵: افق بیداری اسلامی
۱۰	فلسفه	۳	۱۱	۹۳	درس ۱: چیستی فلسفه درس ۲: ریشه و شاخه‌های فلسفه درس ۳: فلسفه و زندگی درس ۴: آغاز تاریخی فلسفه درس ۵: زندگی بر اساس اندیشه درس ۶: امکان شناخت درس ۷: ابزارهای شناخت درس ۸: نگاهی به تاریخچه معرفت درس ۹: چیستی انسان (۱) درس ۱۰: چیستی انسان (۲) درس ۱۱: انسان، موجود اخلاق‌گرا
۱۱	روان‌شناسی	۸	۸	۲۰۶	روان‌شناسی: تعریف و روش مورد مطالعه روان‌شناسی رشد احساس، توجه، ادراک حافظه و علل فراموشی تفکر (۱) حل مسئله تفکر (۲) تصمیم‌گیری انگیزه و نگرش روان‌شناسی سلامت
	مجموع	**۵۰**	**۱۳۰**	**۱۵۶۵**	

پیوست ۱ دین و زندگی یازدهم انسانی

کتاب دین و زندگی پایه یازدهم رشته علوم انسانی در یک نگاه

در آموزش این کتاب ساحت‌ها و اهداف پایه را مدنظر قرار دهیم.

ساحت تعلیم و تربیت	اهداف دورهٔ تحصیلی
اعتقادی، عبادی و اخلاقی	۱. با درک وجه استدلالی و عقلانی معارف دینی، در مواجهه با پرسش‌ها و مسائل، پاسخ‌های متقاعدکننده‌ای را با تکیه بر منابع و شواهد دینی ارائه کند و تأثیر آن را مورد ارزیابی قرار دهد. ۲. با الگوگیری از سیرهٔ پیشوایان دینی، نقش ایشان را در احیای دین و ترسیم آیندهٔ بشریت (جامعه عدل مهدوی: عدالت‌خواهی، ظلم‌ستیزی، صلح‌جویی، عمران و آبادی) تبیین کند و دلالت‌های آن را در موقعیت‌های مختلف زندگی فردی و اجتماعی به کار گیرد. ۳. با باور به ظرفیت‌های قرآن و جاودانگی دین اسلام (جامعیت، ثبات، سازگاری با فطرت، پویایی نسبت به نیازهای حال و آینده) قادر است از آن برای حل نمونه‌ای از مسایل دنیای امروز استفاده کند.
زیبایی‌شناسی و هنری	۱. با مطالعهٔ آثار و مسایل حوزه هنر (رابطه هنر با: فناوری، اقتصاد، فرهنگ، اخلاق ...)، آن‌ها را بر اساس اصول زیبایی‌شناسی و ارزشی، نقد و تأثیر آن را بر خود و جامعه ارزیابی کند. ۲. با بکارگیری قدرت تخیل و ذوق هنری، اثری فرهنگی هنری را خلق کند و آن را بر اساس معیارهای زیبایی‌شناسی مورد ارزیابی قرار دهد. ۳. با انتخاب و بررسی آثار فرهنگی هنری بر مبنای اصول ارزشی و زیبایی‌شناسی، نقش هنر را به عنوان زبان مشترک میان انسان‌ها در بستر زمان و مکان تبیین نماید.
زیستی و بدنی	۱. عوامل فرهنگی اجتماعی، اقتصادی و سیاسی تأثیرگذار بر سلامت و توانایی جسمانی، روانی، اجتماعی و معنوی خود را شناسایی کند و با به‌کارگیری راهبردهای زندگی شایسته، به الگوی رفتاری پایداری دست یابد. ۲. با مشارکت در طرح‌ها و برنامه‌های بهبود سبک زندگی، تفریحات سالم، تربیت‌بدنی و ورزش، سالم‌سازی محیط زیست و عام‌المنفعه مسئولیت‌های خویش را نسبت به حفظ آفریده‌های خداوند و سلامت خود، خانواده و جامعه انجام دهد و میزان تأثیرگذاری آن را ارزیابی کند. ۳. با مطالعهٔ مسایل و مشکلات محیط زیست در سطح ملی و جهانی و شناخت کارکرد نهادهای اجتماعی، به عنوان دوستدار و فعال زیست‌محیطی برای اصلاح و بهبود پایدار آن ایفای نقش کند.
علمی و فناورانه	۱. با تحلیل و ارزیابی الگوها و روابط حاکم بر پدیده‌های انسانی، طبیعی (آیات الهی) و حل مسایل ریاضی از مدل‌سازی برای شناخت و حل مسایل واقعی زندگی استفاده کند. ۲. طی یک فرایند کار مشارکتی در سطح مدرسه، ایده‌ها و یافته‌های علمی- فناورانه را دربارهٔ یک موضوع مطالعه و آزمایش کند و یافته‌های خود را با رعایت اخلاق علمی در سطح فرامدرسه‌ای ارائه کند. ۳. با بهره‌گیری از سواد فناوری و بررسی وضعیت آینده / تحولات علمی و فناوری، ایده خود را در قالب یک طرح یا محصول ارائه کند.
اجتماعی و سیاسی	۱. با شناخت حقوق و مسئولیت‌های خود در زندگی اجتماعی- سیاسی، مسایل جامعه (مشکلات و آسیب‌های اجتماعی، زیست‌محیطی و ...) را شناسایی کند و وظایف خود را برای حل آن‌ها در راستای حفظ امنیت و منافع ملی، وحدت و انسجام اجتماعی انجام دهد. ۲. با بهره‌گیری از شیوه کنش اقناعی در تعاملات اجتماعی- سیاسی، مهارت گفتگو و مشارکت سازنده در فعالیت‌های جمعی و مدیریت مشارکتی را تجربه کند. ۳. با تحلیل سازوکارهای تکوین، تداوم و تغییر زندگی اجتماعی- سیاسی، موقعیت مکانی/ زمانی را انتخاب کند و وظایف و مسئولیت‌های اجتماعی- سیاسی مترتب بر آن را در سطح خانوادگی، محلی، ملی و بین‌المللی انجام دهد. ۴. با تحلیل و ارزیابی فرهنگ و تمدن ایرانی- اسلامی و سیر تحول آن، روش‌هایی را برای صیانت و گسترش این فرهنگ و تعامل میان فرهنگی در سطح محلی، ملی و بین‌المللی پیشنهاد کند.
اقتصادی و حرفه‌ای	۱. با درک ابعاد و روند شکل‌گیری مسائل و تحولات اقتصادی در فضای واقعی و مجازی، الگوی رفتار اقتصادی خود، خانواده و جامعه را بررسی کند و روش‌هایی برای تدبیر معاش حلال به کار گیرد. ۲. با شناسایی تحولات عرصه اشتغال و سرمایه‌گذاری، صلاحیت‌های حرفه‌ای خود را ارزیابی و برای کسب و کار و نقش‌آفرینی اقتصادی در آینده برنامه‌ریزی کند. ۳. با شناخت عمومی از بخش‌ها و سیاست‌های کلان اقتصادی و درک رفتارهای مثبت و منفی بازیگران اقتصادی در سطح ملی و فراملی تأثیر آن را بر مسائل اقتصادی جامعه تحلیل کند.

جایگاه این کتاب را در حوزه‌های تربیت و یادگیری برنامه درسی ملّی بدانیم.

۱. حکمت و معارف اسلامی	○	۲. قرآن و عربی	○	۳.زبان و ادبیات فارسی	○	۴. فرهنگ و هنر	○	۵. سلامت و تربیت بدنی	○	۶ کار و فن‌آوری	○
۷. علوم انسانی و مطالعات اجتماعی	○	۸. ریاضیات	○	۹. علوم تجربی	○	۱۰. زبان‌های خارجی	○	۱۱. آداب و مهارت‌های زندگی و بنیان خانواده	○	۱۲. بوم (برنامه ویژه مدرسه)	○

با مشخصات کمّی این کتاب آشنا شویم.

۱	عنوان یادگیری (فصل)	۲
۲	واحد یادگیری (درس)	۱۸
۳	موضوع یادگیری	؟
۴	تعداد صفحه	۲۳۰
۵	پیش‌نیاز	
۶	عناصر هر واحد یادگیری	

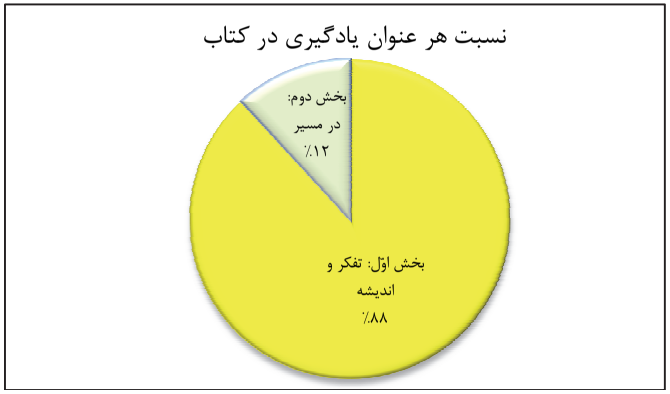

پیوست ۲ دین و زندگی یازدهم انسانی

نقشه مفهومی کتاب دین و زندگی یازدهم علوم انسانی

بخش اوّل: تفکر و اندیشه

- ۱. درس ۱: هدایت الهی — ۱. ... ۲. ...
- ۲. درس ۲: تداوم هدایت — ۱. ... ۲. ...
- ۳. درس ۳: آخرین پیامبر — ۱. ... ۲. ...
- ۴. درس ۴: معجزه جاودان — ۱. ... ۲. ...
- ۵. درس ۵: مسئولیت های پیامبر (ص) — ۱. ... ۲. ...
- ۶. درس ۶: پیشوای اسوه — ۱. ... ۲. ...
- ۷. درس ۷: امامت، تداوم رسالت — ۱. ... ۲. ...
- ۸. درس ۸: جان و جانشین پیامبر (ص) — ۱. ... ۲. ...
- ۹. درس ۹: وضعیت فرهنگی، اجتماعی و سیاسی مسلمانان، پس از رسول خدا (ص) — ۱. ... ۲. ...
- ۱۰. درس ۱۰: احیای ارزش های راستین — ۱. ... ۲. ...
- ۱۱. درس ۱۱: جهاد در راستای ولایت ظاهری — ۱. ... ۲. ...
- ۱۲. درس ۱۲: عصر غیبت امام زمان (ع) — ۱. ... ۲. ...
- ۱۳. درس ۱۳: در انتظار ظهور — ۱. ... ۲. ...
- ۱۴. درس ۱۴: مرجعیت و ولایت فقیه — ۱. ... ۲. ...
- ۱۵. درس ۱۵: رهبری و مردم — ۱. ... ۲. ...

بخش دوم: در مسیر

- ۱۶. درس ۱۶: عزّت نفس — ۱. ... ۲. ...
- ۱۷. درس ۱۷: زمینه های پیوند — ۱. ... ۲. ...
- ۱۸. درس ۱۸: پیوند مقدّس — ۱. ... ۲. ...

عنوان یادگیری | ۱۸ واحد یادگیری | موضوع یادگیری؟

پیوست ۴

طرح درس‌های نیمه‌ساخته
دین و زندگی یازدهم علوم انسانی

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	دین و زندگی
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس ۱: هدایت الهی
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	دین و زندگی
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس ۲: تداوم هدایت
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	دین و زندگی
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس ۳: آخرین پیامبر
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	دین و زندگی
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس ۴: معجزه جاودان
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	دین و زندگی
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس ۵: مسئولیت های پیامبر (ص)
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	دین و زندگی
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس ۶: پیشوای اسوه
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	دین و زندگی
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس ۷: امامت، تداوم رسالت
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	دین و زندگی
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس ۸: جان و جانشین پیامبر (ص)
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	دین و زندگی
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس ۹: وضعیت فرهنگی، اجتماعی و سیاسی مسلمانان، پس از رسول خدا (ص)
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	دین و زندگی
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس ۱۰: احیای ارزش‌های راستین
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	دین و زندگی
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس ۱۱: جهاد در راستای ولایت ظاهری
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	دین و زندگی
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس ۱۲: عصر غیبت امام زمان (ع)
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	دین و زندگی
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس ۱۳: در انتظار ظهور
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	دین و زندگی
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس ۱۴: مرجعیت و ولایت فقیه
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	دین و زندگی
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس ۱۵: رهبری و مردم
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	دین و زندگی
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس ۱۶: عزّت نفس
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	دین و زندگی
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس ۱۷: زمینه‌های پیوند
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	دین و زندگی
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس ۱۸: پیوند مقدّس
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

پیوست ۵

برگه مراقبت و وارسی واحدهای یادگیری دین و زندگی یازدهم علوم انسانی

برگهٔ مراقبت و وارسی واحدهای یادگیری دین و زندگی یازدهم علوم انسانی

واحد یادگیری ۱: درس ۱: هدایت الهی

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
...						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم: تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول: تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۲: درس ۲: تداوم هدایت

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
...						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم: تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول: تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۳: درس ۳: آخرین پیامبر

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
...						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم: تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول: تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۴: درس ۴: معجزه جاودان

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
...						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم: تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول: تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۵: درس ۵: مسئولیت های پیامبر (ص)

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
...						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم: تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول: تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۶: درس ۶: پیشوای اسوه

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
...						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم: تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول: تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۷: درس ۷: امامت، تداوم رسالت

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
...						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم: تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول: تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۸: درس ۸: جان و جانشین پیامبر (ص)

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
...						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم: تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول: تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۹: درس ۹: وضعیت فرهنگی، اجتماعی و سیاسی مسلمانان، پس از رسول خدا (ص)

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
...						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم: تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول: تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۱۰: درس ۱۰: احیای ارزش‌های راستین

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
...						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم: تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول: تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۱۱: درس ۱۱: جهاد در راستای ولایت ظاهری

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
...						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم: تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول: تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۱۲: درس ۱۲: عصر غیبت امام زمان (ع)

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
...						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم: تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول: تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۱۳: درس ۱۳: در انتظار ظهور

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
...						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم

تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول

تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۱۴: درس ۱۴: مرجعیت و ولایت فقیه

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
...						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم

تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول

تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۱۵: درس ۱۵: رهبری و مردم

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
...						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم

تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول

تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۱۶: درس ۱۶: عزّت نفس

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
...						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم

تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول

تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۱۷: درس ۱۷: زمینه‌های پیوند

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
...						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم

تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول

تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۱۸: درس ۱۸: پیوند مقدّس

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
...						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم

تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول

تاریخ و امضاء

دستنامه طرح درس‌نویسی

انگلیسی یازدهم عمومی (کلیهٔ رشته‌ها)

مبتنی بر واحدهای یادگیری

ویژه معلم

نام و نام خانوادگی معلم: .....

مدرسه: .....

پیوست‌ها

- جدول واحدهای یادگیری
- کتاب در یک نگاه
- نقشه مفهومی کتاب
- طرح درس‌های نیمه‌ساخته کتاب
- برگه مراقبت و وارسی کتاب

سخنی با معلمان

همچنان که می‌دانیم علاوه بر مهارت‌های عمومی و مهارت‌های تخصصی معلمان، مجموعه‌ای از مهارت‌های پیشه و شغل معلمی وجود دارند که به آن‌ها مهارت‌های حرفه‌ای گفته می‌شود. از میان خیل عظیم این مهارت‌ها که عموماً در قالب دوره‌های آموزشی ضمن خدمت ارائه می‌گردد، مهارت‌های سه گانه حرفه‌ای معلمان شامل **مهارت طرح درس‌نویسی**، **مهارت تدریس** و **مهارت ارزشیابی** برای طراحی آموزشی لازم است. به طور ساده می‌توان طراحی آموزشی کلاس درس را در تصویر زیر مشاهده کرد:

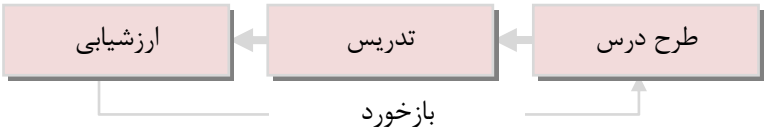

معلمان به عنوان محور آموزش در مدرسه و طراح آموزشیِ کلاس درس همواره کتاب درسی را به عنوان طرح و برنامه رسمی خود در کلاس درس به آموزش می‌گیرند. اما نکته اساسی این است که کتاب درسی دارای چه اهداف آموزشی می‌باشد؟ یکی از نیازهای معلمان به منظور طراحی طرح درس خود، آشنایی با اهداف آموزشی کتاب درسی است. یک معلم نیاز دارد بداند:

اهداف قصد شده کتاب درسی چیست؟

تا بتواند متناسب به کمیت و کیفیت اهداف قصد شده کتاب درسی طراحی آموزشی خود را برای یک سال تحصیلی برنامه‌ریزی کرده و فرایند تدریس خود را متناسب با هر هدف، انتخاب و پس از تدریس آن را ارزشیابی نماید. لذا دستنامه‌ای به جهت پاسخ به این سوال تهیه شده است که معلمان با آن بتوانند علاوه بر مشاهده نقشه مفهومی کتاب درسی و عناوین آن با مفهوم دیگری با عنوان **"واحدهای یادگیری"**، جلسات آموزشی کلاس خود را طراحی و متناسب با **"موضوعات یادگیری"** اهداف آموزشی خود را در **"طرح درس‌های نیمه ساخته"** تکمیل و تولید نمایند. این دستنامه با اهداف زیر تدوین گردیده است.

- آشنایی با اهداف آموزشی کتاب‌های درسی در قالب واحدهای یادگیری
- آشنایی با نقشه مفهومی عناوین یادگیری، واحدهای یادگیری و موضوع‌های یادگیری کتاب‌های درسی
- آشنایی با طرح درس‌نویسی بر اساس طرح درس‌های نیمه ساخته مبتنی بر واحدهای یادگیری با ارائه "موضوعات یادگیری"

پیشنهاد می‌شود معلمان با به کارگیری این دستنامه و شرکت در دوره‌های آموزشی ضمن خدمت "راهنمای عملی نگارش طرح درس" (در سامانه مدارس یادگیرنده مرآت به نشانی ltms.ir)، طرح درس‌های خود را بر اساس واحدهای یادگیری به منظور اجرای آن در طول سال تحصیلی متناسب با "اهداف قصد شده" طراحی نمایند.

پس از طراحی و برنامه‌ریزی "اهداف آموزشی قصد شده" در طرح درس و اجرای آن در طول سال تحصیلی در کلاس درس، ارزشیابی میزان تحقق آن‌ها لازم و ضروری می‌باشد و سوال اساسی در این رابطه مطرح می‌شود:

«چقدر از اهداف قصد شده کتاب‌های درسی، در کلاس درس تحقق یافته است؟»

یا به عبارتی هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟ و یا چقدر از واحدهای یادگیری قصد شده هر کتاب درسی به آموزش گرفته شده است؟ در واقع ارزشیابی، بخشی از فرایند آموزش تلقی می‌گردد، به این معنا که ارزشیابی در جریان آموزش جاری است. در راستای پشتیبانی از مدارس در پاسخگویی به این سوال، خدمات ارزشیابی زیر ارائه می‌گردد:

- **خودارزیابی‌های آنلاین:** به منظور توسعه یادگیری فردی دانش‌آموزان در هر واحد یادگیری؛
- **آزمون هماهنگ:** به منظور ارزشیابی عملکرد در یک دوره آموزشی مبتنی بر واحدهای یادگیری؛
- **بسته ارزشیابی تشریحی:** به منظور ارزشیابی همه سطوح یادگیری مبتنی بر واحدهای یادگیری.

ارائه بازخورد مؤثر همراه با بازآموزی هدفمند از اهمیت ویژه‌ای در ارزشیابی‌های آموزشی برخوردار است. درگیر کردن مؤثر دانش‌آموزان در فرایند یادگیری، توانا کردن دانش‌آموزان در ارزیابی از خود، آگاه کردن معلمان از وضعیت آموزشی کلاس درس متناسب با هر واحد یادگیری و ... همه به ارتقای آموزش در کلاس درس یاری می‌رساند. در این راستا پس از اجرای ارزشیابی‌ها، **کارپوشه الکترونیکی** به منظور تجمیع نتایج آزمون‌ها باقابلیت دسترسی طبقه‌بندی شده با ویژگی‌های زیر ارائه می‌گردد:

- ارائه میزان تسلط در هر واحد یادگیری به ازای خودارزیابی‌ها در اپلیکیشن و سؤال‌های آن واحد یادگیری در آزمون هماهنگ
- قابلیت مشاهده سوال و پاسخ تشریحی خودارزیابی‌ها و آزمون‌های هماهنگ به ازای هر واحد یادگیری
- ارائه پاسخ ویدیوییِ آموزشی برای سوال‌های پیشرفته آزمون به منظور بازآموزی هدفمند
- امکان مقایسه عملکرد هر دانش‌آموز با خود در هر واحد یادگیری و در طول سال تحصیلی
- ارائه گزارش‌های توصیفی به منظور بازخورد مؤثر
- امکان ذخیره نتایج عملکرد به ازای هر واحد یادگیری در سنوات مختلف

طرح درس مبتنی بر واحدهای یادگیری

همچنان که می‌دانیم در یک طبقه‌بندی کلی، مهارت‌هایی که معلمان به جهت توسعه شغلی به آن احتیاج دارند، در سه گروه مهارت‌های عمومی، مهارت‌های تخصصی و مهارت‌های حرفه‌ای طبقه‌بندی می‌شوند.

معلمان می‌توانند برای توسعه مهارت‌های حرفه‌ای خود اعم از مهارت‌های بدو خدمت، درس‌پژوهی، اقدام پژوهی، روان‌شناسی تربیتی و ... به سایت مدارس یادگیرنده مرآت به آدرس ltms.ir مراجعه نمایند. در این مجلد تلاش شده تا معلمان را در طراحی آموزشی کلاس درس، یاری رسانیم.

اگر کوچک‌ترین واحد محتوای آموزشی کتاب درسی را که می‌بایست توسط دانش‌آموز فراگرفته شود را واحد یادگیری بنامیم؛ معلم می‌تواند برای هر واحد یادگیری طرح درس بنویسد، آن را تدریس کند و با ارزشیابی آن می‌تواند به طور مستمر به این سوال اساسی پاسخ دهد که «هر دانش آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است» و با بازخورد موثر به بهبود مستمر آن یاری رساند.

فرایند یاددهی- یادگیری تحت عنوان طراحی آموزشی انجام می‌پذیرد که قسمتی از آن در کلاس درس، قسمتی از آن در خانه و حتی محیط‌های دیگر توسط دانش‌آموز انجام می‌گردد و معلم به عنوان طراح این فرایند به ابزارهایی احتیاج دارد تا هم در فرایند یادگیری، دانش‌آموزان را یاری کند و هم خود از میزان تحقق اهداف قصد شده در طرح درس مطمئن گردد و مدرسه را مطمئن سازد که اهداف کتاب درسی در درس مربوطه محقق شده است.

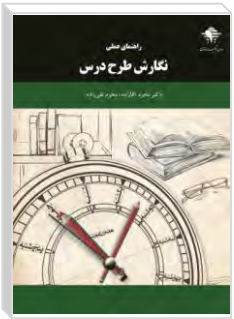

طرح درس، سندی است که اجزای مختلف فرایند آموزشی برای مشارکت دانش‌آموز به منظور دستیابی به اهداف یک سال تحصیلی را ترسیم می‌کند. در یک طرح درس مجموعه فعالیت‌هایی که معلم از پیش برای رسیدن به یک یا چند هدف آموزشی ویژه تدارک می‌بیند، پیش‌بینی و تنظیم شده است و معلم با کمک طرح درس می‌تواند فعالیت‌های ضروری آموزشی را به ترتیب و در مراحل و زمان‌های مشخص و به شیوه‌ای منطقی پیش ببرد. برای این‌که بتوانید از این مجموعه به نحو احسن استفاده کنید، پیشنهاد می‌شود که دوره ضمن خدمت «راهنمای عملی نگارش طرح درس» را در سایت موسسه مدارس یادگیرنده مرآت به آدرس ltms.ir مشاهده نمایید و یا از کتاب «راهنمای عملی نگارش طرح درس» استفاده کنید. در این دوره ۱۰ الی ۱۲ ساختار پیشنهاد شده است. یکی از ساختارهای عمومی و همگانی که معمولاً معلمان استفاده می‌کنند، ساختار «**طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری**» است. در مجلد پیش رو، مجموعهٔ حداقلی و نیمه‌ساخته مبتنی بر واحدهای یادگیری به منظور تدوین طرح درس ارائه شده است.

در طرح درس‌های نیمه ساخته، یک معلم باید به این سؤال پاسخ بدهد که: برای آموزش یک واحد یادگیری، چه چیزی را به عنوان تِم استفاده کند؟ (نوع فعالیتی را که مد نظر معلم برای ایجاد انگیزه یعنی گرم کردن کلاس درس تِم گفته می‌شود.)

عنصر ثابت همهٔ ساختارهای طرح درس، مفهومی است تحت عنوان «هدف». یک معلم زمانی که بتواند اهداف یک واحد یادگیری را بنویسد می‌تواند به‌راحتی برای آن نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه، روش تدریس، روش ارزشیابی، مواد و وسایل مورد نیاز را به دست آورد.

یک جملهٔ هدفی معمولاً سه بخش دارد: **شرایط**، **عملکرد** و **معیار**.

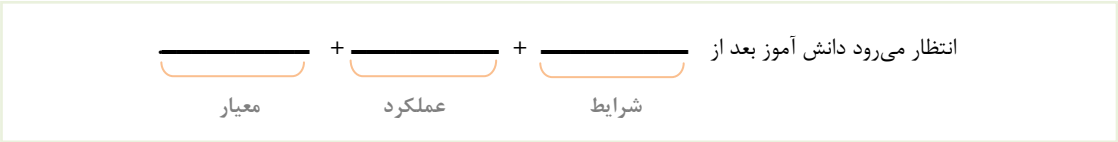

برای مثال، شما باید یک جملهٔ هدفی را این‌گونه بنویسید: انتظار می‌رود دانش‌آموز بعد از خواندن این کتاب، دانش‌آموز بعد از خواندن این مطلب، دانش‌آموز بعد از تمرین این موضوع، دانش‌آموز بعد از دیدن این فیلم، دانش‌آموز بعد از انجام مباحثه، دانش‌آموز بعد از خلاصه‌نویسی، این‌ها شرایط است. بعد از چه شرایطی؟ معمولاً رایج‌ترین حالتی را که یک معلم استفاده می‌کند، «انتظار می‌رود بعد از پایان این کلاس» است.

معیار یعنی در چه سطحی است. در چه سطحی را معمولاً با فعل نشان می‌دهند: بخواند، بداند، بپرد، بدود، ایمان بیاورد، اعتقاد داشته باشد، باور کند. می‌توانید در حیطه جانشین، در حیطه مهارتی یا در حیطه نگرشی اینها را طبقه‌بندی کنید. انتظار می‌رود دانش‌آموز بعد از این شرایط، عملکردی را در چه سطحی داشته باشد.

نکتهٔ آخر که حتماً بایستی مد نظر داشته باشید، نوع فعل جمله هدفی شماست که مشخص می‌کند نوع هدف شما **نگرش** دانش‌آموز مد نظر است، **شناخت** دانش‌آموز مد نظر است، یا این‌که **مهارت** دانش‌آموز مد نظر است. به عبارت دیگر، نوع فعل شما نوع هدف سه‌گانه شما را مشخص می‌کند. اگر فعل شناختی به کار ببرید با شناخت دانش‌آموز کار دارید، اگر فعل نگرشی به کار ببرید با نگرش دانش‌آموز کار دارید. اگر فعل مهارتی به کار ببرید با مهارت دانش‌آموز کار دارید. وقتی می‌گویید بداند، شناخت است. وقتی می‌گویید بپرد، ببُرد، مهارت است. وقتی می‌گویید اعتراض کند، مقایسه کند، باور کند، نگرش است.

واحدهای یادگیری کتاب‌های درسی و انواع ارزشیابی‌ها

ارزشیابی میزان اجرای طرح درس به معنای میزان تحقق یادگیری دانش‌آموزان می‌باشد. به عبارت دیگر، اجرای گام به گام طرح درس حول محور اهداف واحدهای یادگیری هر درس می‌چرخد و یک معلم توانمند باید به این سؤال بسیار مهم پاسخ دهد که «هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟».

ارزشیابی، آخرین حلقه از زنجیره‌ی طراحی آموزشی معلم است و تکمیل کننده سایر فعالیت‌های مرتبط به حساب می‌آید. در این مرحله معلم به کمک روش‌ها و فنون مختلف به سنجش[1] فرایندهای یادگیری دانش‌آموزان اقدام می‌کند و با توجه به نتایج حاصله درباره‌ی کم و کیف پیشرفت آنان در یادگیری و توفیق خود در آموزش به داوری می‌پردازد. دسته‌بندی انواع ارزشیابی‌ها عبارتند از:

ارزشیابی با توجه به ملاک مورد استفاده: معروف‌ترین تقسیم‌بندی برای ارزشیابی‌های آموزشی تقسیم‌بندی آن‌ها به ارزشیابی وابسته به ملاک و ارزشیابی وابسته به هنجار است.

- ارزشیابی وابسته به ملاک: در این ارزشیابی که ارزشیابی ملاکی نامیده می‌شود، معیار یا ملاک ارزشیابی از پیش تعیین می‌شود و عملکرد دانش‌آموز با توجه به آن ملاک مورد قضاوت قرار می‌گیرد. این نوع ارزشیابی تعیین می‌کند که آیا دانش‌آموزان مطالب و هدف‌های یک واحد یادگیری را که قرار بوده است بیاموزند، به چه میزان آموخته‌اند.
- ارزشیابی وابسته به هنجار: این نوع ارزشیابی به جای یک ملاک مطلق از پیش تعیین شده بر نوعی ملاک نسبی وابسته است. در این نوع ارزشیابی می‌توان تعیین کرد که پیشرفت یک دانش‌آموز نسبت به دانش‌آموزان دیگر یا یک کلاس درس نسبت به کلاس دیگر چه وضعی دارد.

ارزشیابی با توجه به زمان و هدف استفاده: ارزشیابی‌های آموزشی را با توجه به زمان و هدف استفاده به چهار دسته ارزشیابی‌های آغازین، تکوینی، تشخیصی و تراکمی تقسیم می‌کنند:

- ارزشیابی آغازین: نخستین ارزشیابی که پیش از انجام فعالیت‌های آموزشی به اجرا درمی‌آید، ارزشیابی آغازین یا سنجش آغازین نامیده می‌شود.
- ارزشیابی تکوینی: هدف از کاربرد ارزشیابی تکوینی در رابطه با پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان، آگاهی یافتن از میزان و نحوه‌ی یادگیری آنان برای تعیین نقاط قوت و ضعف یادگیری و نیز، تشخیص مشکلات روش آموزش معلم در رابطه با هدف‌های آموزشی است.

---

[1] سنجش یك اصطلاح کلی است و به صورت فرایندی تعریف می‌شود که برای گردآوری اطلاعات مورد نیاز تصمیم‌گیری درباره‌ی دانش‌آموزان، برنامه‌های درسی و سیاست‌های آموزشی مورد استفاده قرار می‌گیرد

- ارزشیابی تشخیصی: این ارزشیابی با هدف تشخیص مشکلات یادگیری دانش‌آموزان به‌کار می‌رود و زمانی مورد استفاده قرار می‌گیرد که معلم با مشکلات مبرم و مکرری در یک یا چند دانش‌آموز روبه‌رو می‌شود، که با روش‌های اصلاحیِ معمولِ ارزشیابی تکوینی قابل رفع نیست.
- ارزشیابی تراکمی: در ارزشیابی تراکمی[1] تمام آموخته‌های دانش‌آموزان در طول یک دوره‌ی آموزشی ارزشیابی می‌شوند و هدف آن، نمره دادن به دانش‌آموزان و قضاوت درباره‌ی اثربخشی طراحی آموزشی و مقایسه‌ی برنامه‌های مختلف درسی با یکدیگر است.

ارزشیابی با توجه به ارزشیابان: ارزشیابی درونی[2] و ارزشیابی بیرونی[3] دو نوع ارزشیابی آموزشی دیگر است. منظور از ارزشیابی درونی، این است که بر اساس آزمون درون‌مدرسه‌ای (معلم ساخته) انجام گیرد و منظور از ارزشیابی بیرونی، ارزشیابی توسط موسسه‌های آموزشی بیرونیست که آزمون آن‌ها به صورت هماهنگ بین مدارس برگزار می‌گردد. هر دو نوع ارزشیابی درونی و بیرونی ضروری هستند. چرا که مدرسه همواره می‌بایست به دو پرسش زیر پاسخ دهد:

۱. هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟

۲. در مقایسه با سایر مدارس، وضع ما چگونه است؟

ارزشیابی با استفاده از کارپوشه: بنا به تعریف، کارپوشه[4] «به مجموعه‌ای از فعالیت‌های یادگیرنده گفته می‌شود که نشان‌دهنده‌ی کوشش، پیشرفت و موفقیت تحصیلی او در یک واحد یادگیری است». با استفاده از کارپوشه هم می‌توان ارزشیابی تکوینی به عمل آورد و هم تراکمی. قبلاً توضیح دادیم که ارزشیابی تکوینی یا سنجش تکوینی در جریان آموزش معلم و یادگیری دانش‌آموزان صورت می‌گیرد و هدف آن کمک به تکوین یا شکل‌گیری یادگیری دانش‌آموزان و رفع نواقص روش آموزشی معلم است. در مقابل، ارزشیابی تراکمی یا سنجش تراکمی (دوره‌ای) به عنوان وسیله‌ای برای تعیین آموخته‌های متراکم شده یا جمع شده‌ی دانش‌آموزان در طول یک مدت معین تحصیلی به کار می‌رود. از فنّاوری الکترونیکی می‌توان برای سازمان دادن، ذخیره کردن، و ارائه دادن کار پوشه‌های دانش‌آموزی استفاده کرد. که به اصطلاح به آن، کارپوشه‌ی الکترونیکی[5] گفته می‌شود.

---

[1] summative evaluation

[2] internal evaluation

[3] external evaluation

[4] portfolio (در اصطلاح لغوی، این کلمه به یك کیف چرمی پَهن گفته می‌شود که برای حمل برگه‌های کاغذ، صفحات پیش‌نویس یك نمایش‌نامه، یا مجموعه نقاشی‌های یك فرد به کار می‌رود. این اصطلاح از آنجا در آموزش به عنوان یك روش به کار رفته که در آن دانش‌آموز مجموعه‌ای از کارهای خود را که در طول یك سال یا نیمسال تحصیلی انجام داده است، معمولاً در داخل یك پوشه، برای نشان دادن توانایی‌اش به معلم یا ارزشیاب ارائه می‌دهد.)

[5] electronic portfolio

واحدهای یادگیری کتاب‌های درسی، خودارزیابی آنلاین و آزمون هماهنگ

معلمان با انواع ارزشیابی‌های مذکور از وضعیت تحصیلی دانش‌آموزان کسب اطلاع می‌نمایند. اما آن‌چه مهم است، این است که اولاً اطلاعات فراهم شده با دقت کافی و صحت قابل اعتماد و متناسب با واحدهای یادگیری تهیه شده باشد؛ ثانیاً سریع و روزآمد باشد. در این راستا مرآت با ارائه خدمات زیر بنا دارد معلمان را در جریان میزان تحقق اهداف آموزشی هر واحد یادگیری قرار دهد.

خودارزیابی دانش‌آموزان در هر واحد یادگیری توسط اپلیکیشن[1]

اپلیکیشن بستری است که دانش‌آموزان می‌توانند برای ایجاد موقعیت یادگیری اقدام به شخصی سازی یادگیری بر اساس واحدهای یادگیری کتاب‌های درسی نمایند. ویژگی‌های اپلیکیشن عبارت‌اند از:

- انجام خودارزیابی‌های مستمر و روزانه با قابلیت مشاهده میزان تسلط در هر واحدیادگیری و ثبت نتایج در کارپوشه
- بازآموزی هدفمند دانش آموزان پس از انجام خودارزیابی از طریق مشاهده پاسخنامه تشریحی و فیلم‌های آموزشی و بررسی خطاهای یادگیری در هر سوال (این سرویس برای مدارس عضو رایگان است)
- امکان ثبت برنامه مطالعاتی روزانه در هر واحد یادگیری به همراه پیشنهاد مطالعاتیِ هوشمند
- ایجاد کارپوشه الکترونیکی شخصی از وضعیت پیشرفت و میزان تسلط دانش آموز در هر واحد یادگیری با دسترسی طبقه‌بندی شده در کارپوشه مدرسه به منظور ارزشیابی مستمر عملکرد آموزشی دانش‌آموزان
- دارای تأییدیه از سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش

ارزشیابی عملکرد یک دوره آموزشی با آزمون هماهنگ

آزمون‌های هماهنگ مدارس با هدف رصد میزان تحقق اهداف واحدهای یادگیری متناسب با برنامه آموزشی، طراحی شده است. دانش‌آموزان می‌توانند در این آزمون‌ها هم به صورت حضوری و هم از طریق اپلیکیشن به صورت آنلاین شرکت نمایند. ویژگی‌های برجسته این آزمون‌ها به شرح زیر است:

- گام‌های آزمون متناسب با برنامه مدرسه و واحدهای یادگیری
- طراحی سوالات آزمون متناسب با اهداف کتاب درسی[2]

---

۱ جهت نصب اپلیکیشن بر روی تلفن همراه می توانید عبارت «مرآت» را در google play (ویژه اندروید) یا اناردونی (ویژه ios) جستجو و نصب نمایید.

۲ در آزمون‌های شبیه ساز کنکور پایه‌های دهم و یازدهم و آزمون‌های پایه دوازدهم، علاوه بر اهداف کتاب درسی، رویکرد طراحی سوالات کنکور سراسری با هدف موفقیت دانش‌آموزان مدنظر بوده است.

- ارزشیابی از حیطه‌های شناختی
- هماهنگی با طرح درس معلم
- آسیب‌سنجی و بازخوردگیری دقیق برای معلمان
- تشکیل کارپوشه بر اساس واحدهای یادگیری
- ارائه گزارش بر اساس واحدهای یادگیری به منظور رصد تحقق اهداف آموزشی
- ارائه گزارش‌های نوشتاری
- ارائه تقدیرنامه برای تشویق

ایجاد کارپوشه عملکرد آموزشی برای بازخورد مؤثر و بازآموزی هدفمند

تجمیع اطلاعات آموزشی دانش آموز برای معلمان به منظور رصد میزان تحقق اهداف آموزشی طرح درس خود بسیار پراهمیت می‌باشد. بدیهی است زمان زیادی از معلمان به جمع آوری و طبقه‌بندی اطلاعات آموزشی می‌گذرد تا بتوانند یک ارزشیابی آموزشی برای برنامه و فعالیت بعدی خود داشته باشند. بدین‌منظور کارپوشهٔ الکترونیکی از تجمیع اطلاعات داینامیک فعالیت‌های آموزشی دانش آموز (در اپلیکیشن و آزمون‌های هماهنگ) ایجاد شده است. معلمان می‌توانند از طریق نام کاربری و رمز عبور اختصاصی خود به آن دسترسی داشته باشند.

جدول واحدهای یادگیری یازدهم عمومی (کلیهٔ رشته‌ها)
در یک نگاه

ردیف	نام درس	فصل / بخش	واحد یادگیری	صفحه	
۱	فارسی	۸	۱۶	۱۶۸	ستایش: لطف خدا / درس یکم: نیکی / گنج حکمت: همّت درس دوم: قاضی بُست / شعرخوانی: زاغ و کبک درس سوم: در امواج سند / گنج حکمت: چو سرو باش درس پنجم: آغازگری تنها / روان‌خوانی: تا غزل بعد درس ششم: پرورده عشق / گنج حکمت: مردان واقعی درس هفتم: باران محبّت / شعرخوانی: آفتاب حُسن درس هشتم: در کوی عاشقان / گنج حکمت: چنان باش درس نهم: ذوق لطیف / روان‌خوانی: میثاق دوستی درس دهم: بانگ جرس/ گنج حکمت: به یاد ۲۲ بهمن درس یازدهم: یاران عاشق / شعرخوانی: صبح بی تو درس دوازدهم: کاوه دادخواه / گنج حکمت: کاردانی درس چهاردهم: حمله حیدری / شعرخوانی: وطن درس پانزدهم: کبوتر طوق‌دار / گنج حکمت: مهمان ناخوانده درس شانزدهم: قصّه عینکم / روان‌خوانی: دیدار درس هفدهم: خاموشی دریا / گنج حکمت: تجسّم عشق درس هجدهم: خوان عدل / روان‌خوانی: آذرباد / نیایش: الهی
۲	عربی	۷	۷	۹۱	مواعظ قیّمة / اسم التّفضیل و اسم المکان / حوار فی سوق مشهد صناعة التّلمیع فی الأدب الفارسیّ / اسم الفاعل و اسم المفعول و اسم المبالغة / شراء شریحة الهاتف الجوّال عجائب المخلوقات / أسلوب الشّرط و أدواته / حوار فی الملعب الرّیاضی تأثیر اللّغة الفارسیّة علی اللّغة العربیّة / المعرفة و النّکرة / ترجمة الفعل المضارع (۱) الصّدق / الجملة بعد النّکرة / حوار، شراء شریحة الهاتف الجوّال ارحموا ثلاثا / ترجمة الفعل المضارع (۲) لاتقنطوا / معانی الأفعال النّاقصة
۳	دین و زندگی	۲	۱۸	۲۳۰	درس ۱: هدایت الهی درس ۲: تداوم هدایت درس ۳: آخرین پیامبر درس ۴: معجزه جاودان درس ۵: مسئولیت های پیامبر (ص) درس ۶: پیشوای اسوه درس ۷: امامت، تداوم رسالت درس ۸: جان و جانشین پیامبر (ص) درس ۹: وضعیت فرهنگی، اجتماعی و سیاسی مسلمانان، پس از رسول خدا (ص) درس ۱۰ : احیای ارزش های راستین درس ۱۱ : جهاد در راستای ولایت ظاهری درس ۱۲ : عصر غیبت امام زمان (ع) درس ۱۳ : در انتظار ظهور درس ۱۴ : مرجعیت و ولایت فقیه درس ۱۵ : رهبری و مردم درس ۱۶ : عزّت نفس درس ۱۷ : زمینه های پیوند درس ۱۸ : پیوند مقدّس
۴	انگلیسی	۳	۹	۱۰۷	Conversation / New Words & Expressions Reading / Vocabulary Development Grammar / Listening & Speaking / Pronunciation / Writing Conversation / New Words & Expressions Reading / Vocabulary Development Grammar / Listening & Speaking / Pronunciation / Writing Conversation / New Words & Expressions Reading / Vocabulary Development Grammar / Listening & Speaking / Pronunciation / Writing
۵	ریاضی و آمار	۳	۷	۷۰	درس ۱: گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها درس ۲: استدلال ریاضی درس ۱: توابع ثابت، چندضابطه‌ای و همانی درس ۲: توابع پلکانی و قدرمطلقی درس ۳: اعمال بر روی توابع درس ۱: شاخص‌های آماری درس ۲: سری‌های زمانی
۶	علوم و فنون ادبی	۴	۱۲	۱۰۸	درس ۱: تاریخ ادبیات فارسی در قرن‌های هفتم، هشتم و نهم درس ۲: پایه‌های آوایی درس ۳: تشبیه درس ۴: سبک‌شناسی قرن‌های هفتم، هشتم و نهم (سبک عراقی) درس ۵: پایه‌های آوایی همسان (۱) درس ۶: مجاز درس ۷: تاریخ ادبیات فارسی در قرن‌های دهم و یازدهم درس ۸: پایه‌های آوایی همسان (۲) درس ۹: استعاره درس ۱۰: سبک‌شناسی قرن‌های دهم و یازدهم (سبک هندی) درس ۱۱: پایه‌های آوایی همسان دو لختی درس ۱۲: کنایه
۷	تاریخ	۴	۱۶	۱۸۶	درس ۱: منابع پژوهش در تاریخ اسلام و ایران دوران اسلامی درس ۲: روش پژوهش در تاریخ؛ بررسی و سنجش اعتبار شواهد و مدارک درس ۳: اسلام در مکه درس ۴: امت و حکومت نبوی در مدینه درس ۵: تثبیت و گسترش اسلام در دوران خلفای نخستین درس ۶: امویان بر مسند قدرت درس ۷: جهان اسلام در عصر خلافت عباسی درس ۸: اسلام در ایران؛ زمینه‌های ظهور تمدن ایرانی - اسلامی درس ۹: ظهور و گسترش تمدن ایرانی - اسلامی درس ۱۰: ایران در دوران غزنوی، سلجوقی و خوارزمشاهی درس ۱۱: حکومت، جامعه و اقتصاد در عصر مغول - تیموری درس ۱۲: فرهنگ و هنر در عصر مغول - تیموری درس ۱۳: تحولات سیاسی و اقتصادی ایران در دوره صفوی درس ۱۴: فرهنگ و تمدن در عصر صفوی درس ۱۵: قرون وسطا درس ۱۶: رنسانس و عصر جدید
۸	جغرافیا	۴	۱۱	۱۷۳	درس ۱: معنا و مفهوم ناحیه درس ۲: انسان و ناحیه درس ۳: نواحی آب و هوایی درس ۴: ناهمواری‌ها و اشکال زمین درس ۵: نواحی زیستی درس ۶: نواحی فرهنگی درس ۷: نواحی اقتصادی (کشاورزی و صنعتی) درس ۸: نواحی اقتصادی (تجارت و اقتصاد جهانی) درس ۹: معنا و مفهوم ناحیه سیاسی درس ۱۰: کشور، یک ناحیه سیاسی درس ۱۱: ژئوپلیتیک
۹	جامعه‌شناسی	۴	۱۵	۱۳۳	درس ۱: جهان فرهنگی درس ۲: فرهنگ جهانی درس ۳: نمونه‌های فرهنگ جهانی ۱ درس ۴: نمونه‌های فرهنگ جهانی ۲ درس ۵: باورها و ارزش‌های بنیادین فرهنگ غرب درس ۶: چگونگی تکوین فرهنگ معاصر غرب درس ۷: جامعه جهانی درس ۸: تحولات نظام جهانی درس ۹: جهان دوقطبی درس ۱۰: جنگ‌ها و تقابل‌های جهانی درس ۱۱: بحران‌های اقتصادی و زیست‌محیطی درس ۱۲: بحران‌های معرفتی و معنوی درس ۱۳: سرآغاز بیداری اسلامی درس ۱۴: انقلاب اسلامی ایران؛ نقطه عطف بیداری اسلامی درس ۱۵: افق بیداری اسلامی
۱۰	فلسفه	۳	۱۱	۹۳	درس ۱: چیستی فلسفه درس ۲: ریشه و شاخه‌های فلسفه درس ۳: فلسفه و زندگی درس ۴: آغاز تاریخی فلسفه درس ۵: زندگی بر اساس اندیشه درس ۶: امکان شناخت درس ۷: ابزارهای شناخت درس ۸: نگاهی به تاریخچه معرفت درس ۹: چیستی انسان (۱) درس ۱۰: چیستی انسان (۲) درس ۱۱: انسان، موجود اخلاق‌گرا
۱۱	روان‌شناسی	۸	۸	۲۰۶	روان‌شناسی: تعریف و روش مورد مطالعه روان‌شناسی رشد احساس، توجه، ادراک حافظه و علل فراموشی تفکر (۱) حل مسئله تفکر (۲) تصمیم‌گیری انگیزه و نگرش روان‌شناسی سلامت
	مجموع	**۵۰**	**۱۳۰**	**۱۵۶۵**	

پیوست ۱ انگلیسی یازدهم عمومی

کتاب انگلیسی پایه یازدهم عمومی (کلیهٔ رشته‌ها) در یک نگاه

در آموزش این کتاب ساحت‌ها و اهداف پایه را مدنظر قرار دهیم.

ساحت تعلیم و تربیت	اهداف دورهٔ تحصیلی
اعتقادی، عبادی و اخلاقی	۱. با درک وجه استدلالی و عقلانی معارف دینی، در مواجهه با پرسش‌ها و مسائل، پاسخ‌های متقاعدکننده‌ای را با تکیه بر منابع و شواهد دینی ارائه کند و تأثیر آن را مورد ارزیابی قرار دهد. ۲. با الگوگیری از سیرهٔ پیشوایان دینی، نقش ایشان را در احیای دین و ترسیم آیندهٔ بشریت (جامعه عدل مهدوی: عدالت‌خواهی، ظلم‌ستیزی، صلح‌جویی، عمران و آبادی) تبیین کند و دلالت‌های آن را در موقعیت‌های مختلف زندگی فردی و اجتماعی به کار گیرد. ۳. با باور به ظرفیت‌های قرآن و جاودانگی دین اسلام (جامعیت، ثبات، سازگاری با فطرت، پویایی نسبت به نیازهای حال و آینده) قادر است از آن برای حل نمونه‌ای از مسایل دنیای امروز استفاده کند.
زیبایی‌شناسی و هنری	۱. با مطالعهٔ آثار و مسایل حوزه هنر (رابطه هنر با: فناوری، اقتصاد، فرهنگ، اخلاق ...)، آن‌ها را بر اساس اصول زیبایی‌شناسی و ارزشی، نقد و تأثیر آن را بر خود و جامعه ارزیابی کند. ۲. با بکارگیری قدرت تخیل و ذوق هنری، اثری فرهنگی هنری را خلق کند و آن را بر اساس معیارهای زیبایی‌شناسی مورد ارزیابی قرار دهد. ۳. با انتخاب و بررسی آثار فرهنگی هنری بر مبنای اصول ارزشی و زیبایی‌شناسی، نقش هنر را به عنوان زبان مشترک میان انسان‌ها در بستر زمان و مکان تبیین نماید.
زیستی و بدنی	۱. عوامل فرهنگی اجتماعی، اقتصادی و سیاسی تأثیرگذار بر سلامت و توانایی جسمانی، روانی، اجتماعی و معنوی خود را شناسایی کند و با به‌کارگیری راهبردهای زندگی شایسته، به الگوی رفتاری پایداری دست یابد. ۲. با مشارکت در طرح‌ها و برنامه‌های بهبود سبک زندگی، تفریحات سالم، تربیت‌بدنی و ورزش، سالم‌سازی محیط زیست و عام‌المنفعه مسئولیت‌های خویش را نسبت به حفظ آفریده‌های خداوند و سلامت خود، خانواده و جامعه انجام دهد و میزان تأثیرگذاری آن را ارزیابی کند. ۳. با مطالعهٔ مسایل و مشکلات محیط زیست در سطح ملی و جهانی و شناخت کارکرد نهادهای اجتماعی، به عنوان دوستدار و فعال زیست‌محیطی برای اصلاح و بهبود پایدار آن ایفای نقش کند.
علمی و فناورانه	۱. با تحلیل و ارزیابی الگوها و روابط حاکم بر پدیده‌های انسانی، طبیعی (آیات الهی) و حل مسایل ریاضی از مدل‌سازی برای شناخت و حل مسایل واقعی زندگی استفاده کند. ۲. طی یک فرایند کار مشارکتی در سطح مدرسه، ایده‌ها و یافته‌های علمی- فناورانه را دربارهٔ یک موضوع مطالعه و آزمایش کند و یافته‌های خود را با رعایت اخلاق علمی در سطح فرامدرسه‌ای ارائه کند. ۳. با بهره‌گیری از سواد فناوری و بررسی وضعیت آینده / تحولات علمی و فناوری، ایده خود را در قالب یک طرح یا محصول ارائه کند.
اجتماعی و سیاسی	۱. با شناخت حقوق و مسئولیت‌های خود در زندگی اجتماعی- سیاسی، مسایل جامعه (مشکلات و آسیب‌های اجتماعی، زیست‌محیطی و ...) را شناسایی کند و وظایف خود را برای حل آن‌ها در راستای حفظ امنیت و منافع ملی، وحدت و انسجام اجتماعی انجام دهد. ۲. با بهره‌گیری از شیوه کنش اقناعی در تعاملات اجتماعی- سیاسی، مهارت گفتگو و مشارکت سازنده در فعالیت‌های جمعی و مدیریت مشارکتی را تجربه کند. ۳. با تحلیل سازوکارهای تکوین، تداوم و تغییر زندگی اجتماعی- سیاسی، موقعیت مکانی/ زمانی را انتخاب کند و وظایف و مسئولیت‌های اجتماعی- سیاسی مترتب بر آن را در سطح خانوادگی، محلی، ملی و بین‌المللی انجام دهد. ۴. با تحلیل و ارزیابی فرهنگ و تمدن ایرانی- اسلامی و سیر تحول آن، روش‌هایی را برای صیانت و گسترش این فرهنگ و تعامل میان فرهنگی در سطح محلی، ملی و بین‌المللی پیشنهاد کند.
اقتصادی و حرفه‌ای	۱. با درک ابعاد و روند شکل‌گیری مسائل و تحولات اقتصادی در فضای واقعی و مجازی، الگوی رفتار اقتصادی خود، خانواده و جامعه را بررسی کند و روش‌هایی برای تدبیر معاش حلال به کار گیرد. ۲. با شناسایی تحولات عرصه اشتغال و سرمایه‌گذاری، صلاحیت‌های حرفه‌ای خود را ارزیابی و برای کسب و کار و نقش‌آفرینی اقتصادی در آینده برنامه‌ریزی کند. ۳. با شناخت عمومی از بخش‌ها و سیاست‌های کلان اقتصادی و درک رفتارهای مثبت و منفی بازیگران اقتصادی در سطح ملی و فراملی تأثیر آن را بر مسائل اقتصادی جامعه تحلیل کند.

جایگاه این کتاب را در حوزه‌های تربیت و یادگیری برنامه درسی ملّی بدانیم.

۱. حکمت و معارف اسلامی	○	۲. قرآن و عربی	○	۳.زبان و ادبیات فارسی	○	۴. فرهنگ و هنر	○	۵. سلامت و تربیت بدنی	○	۶. کار و فن‌آوری	○
۷. علوم انسانی و مطالعات اجتماعی	○	۸. ریاضیات	○	۹. علوم تجربی	○	۱۰. زبان‌های خارجی	○	۱۱. آداب و مهارت‌های زندگی و بنیان خانواده	○	۱۲. بوم (برنامه ویژه مدرسه)	○

با مشخصات کمّی این کتاب آشنا شویم.

۱	عناوین یادگیری (فصل)	۳
۲	واحدهای یادگیری (درس)	۹
۳	زیرواحد یادگیری	۲۷
۴	تعداد صفحه	۱۰۷
۵	پیش‌نیاز	
۶	عناصر هر واحد یادگیری	

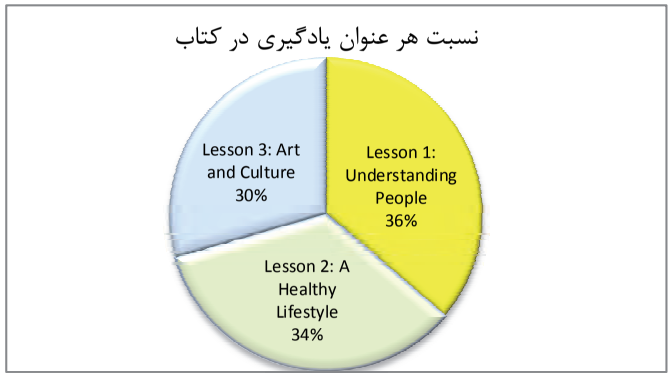

پیوست ۲ انگلیسی یازدهم عمومی

نقشه مفهومی کتاب انگلیسی یازدهم عمومی (کلیهٔ رشته‌ها)

Lesson 1: Understanding People

- ۳. Grammar / Listening & Speaking / Pronunciation / Writing
  - ۱. Grammar ۲. Vocabulary ۳. Pronunciation ۴. Reading ۵. Cloze ۶. ...
- ۲. Reading / Vocabulary Development
  - ۱. Reading ۲. Cloze ۳. Vocabulary ۴. ...
- ۱. Conversation / New Words & Expressions
  - ۱. Vocabulary ۲. ...

Lesson 2: A Healthy Lifestyle

- ۶. Grammar /Listening & Speaking / Pronunciation / Writing
  - ۱. Grammar ۲. Vocabulary ۳. Pronunciation ۴. Reading ۵. Cloze ۶. ...
- ۵. Reading / Vocabulary Development
  - ۱. Reading ۲. Cloze ۳. Vocabulary ۴. ...
- ۴. Conversation / New Words & Expressions
  - ۱. Vocabulary ۲. ...

Lesson 3: Art and Culture

- ۹. Grammar / Listening & Speaking / Pronunciation / Writing
  - ۱. Grammar ۲. Vocabulary ۳. Pronunciation ۴. Reading ۵. Cloze ۶. ...
- ۸. Reading / Vocabulary Development
  - ۱. Reading ۲. Cloze ۳. Vocabulary ۴. ...
- ۷. Conversation / New Words & Expressions
  - ۱. Vocabulary ۲. ...

عنوان یادگیری | ۹ واحد یادگیری | ۲۷ موضوع یادگیری

پیوست ۴

طرح درس‌های نیمه‌ساخته
انگلیسی یازدهم عمومی (کلیه رشته‌ها)

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	انگلیسی
نام مدرسه		واحد یادگیری	Conversation / New Words & Expressions
پایه تحصیلی	یازدهم عمومی (کلیهٔ رشته‌ها)	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع Vocabulary را .....

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	انگلیسی
نام مدرسه		واحد یادگیری	Reading / Vocabulary Development
پایه تحصیلی	یازدهم عمومی (کلیهٔ رشته‌ها)	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع Reading را .....

۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع Cloze را .....

۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع Vocabulary را .....

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	انگلیسی
نام مدرسه		واحد یادگیری	Grammar / Listening & Speaking / Pronunciation / Writing
پایه تحصیلی	یازدهم عمومی (کلیهٔ رشته‌ها)	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع Grammar را .....

۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع Vocabulary را .....

۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع Pronunciation را .....

۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع Reading را .....

۵. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع Cloze را .....

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	انگلیسی
نام مدرسه		واحد یادگیری	Conversation / New Words & Expressions
پایه تحصیلی	یازدهم عمومی (کلیهٔ رشته‌ها)	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع Vocabulary را .....

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	انگلیسی
نام مدرسه		واحد یادگیری	Reading / Vocabulary Development
پایه تحصیلی	یازدهم عمومی (کلیهٔ رشته‌ها)	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع Reading را .....

۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع Cloze را .....

۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع Vocabulary را .....

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	انگلیسی
نام مدرسه		واحد یادگیری	Grammar / Listening & Speaking / Pronunciation / Writing
پایه تحصیلی	یازدهم عمومی (کلیهٔ رشته‌ها)	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع Grammar را .....

۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع Vocabulary را .....

۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع Pronunciation را .....

۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع Reading را .....

۵. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع Cloze را .....

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	انگلیسی
نام مدرسه		واحد یادگیری	Conversation / New Words & Expressions
پایه تحصیلی	یازدهم عمومی (کلیهٔ رشته‌ها)	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع Vocabulary را .....

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	انگلیسی
نام مدرسه		واحد یادگیری	Reading / Vocabulary Development
پایه تحصیلی	یازدهم عمومی (کلیهٔ رشته‌ها)	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع Reading را .....

۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع Cloze را .....

۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع Vocabulary را .....

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	انگلیسی
نام مدرسه		واحد یادگیری	Grammar / Listening & Speaking / Pronunciation / Writing
پایه تحصیلی	یازدهم عمومی (کلیهٔ رشته‌ها)	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع Grammar را .....

۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع Vocabulary را .....

۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع Pronunciation را .....

۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع Reading را .....

۵. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع Cloze را .....

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

پیوست ۵

برگه مراقبت و وارسی واحدهای یادگیری انگلیسی یازدهم عمومی (کلیه رشته‌ها)

برگهٔ مراقبت و وارسی واحدهای یادگیری انگلیسی یازدهم عمومی (کلیهٔ رشته‌ها)

واحد یادگیری ۱: Conversation / New Words & Expressions

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
Vocabulary						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم: تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول: تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۲: Reading / Vocabulary Development

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
Reading						
Cloze						
Vocabulary						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم: تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول: تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۳: Grammar / Listening & Speaking / Pronunciation / Writing

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
Grammar						
Vocabulary						
Pronunciation						
Reading						
Cloze						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم: تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول: تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۴: Conversation / New Words & Expressions

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
Vocabulary						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم: تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول: تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۵: Reading / Vocabulary Development

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
Reading						
Cloze						
Vocabulary						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم: تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول: تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۶: Grammar / Listening & Speaking / Pronunciation / Writing

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
Grammar						
Vocabulary						
Pronunciation						
Reading						
Cloze						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم: تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول: تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۷: Conversation / New Words & Expressions

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
Vocabulary						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم — تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول — تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۸: Reading / Vocabulary Development

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
Reading						
Cloze						
Vocabulary						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم — تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول — تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۹: Grammar / Listening & Speaking / Pronunciation / Writing

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
Grammar						
Vocabulary						
Pronunciation						
Reading						
Cloze						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم — تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول — تاریخ و امضاء

دستنامه طرح درس‌نویسی

ریاضی و آمار یازدهم علوم انسانی

مبتنی بر واحدهای یادگیری

ویژه معلم

نام و نام خانوادگی معلم: .....

مدرسه: .....

پیوست‌ها

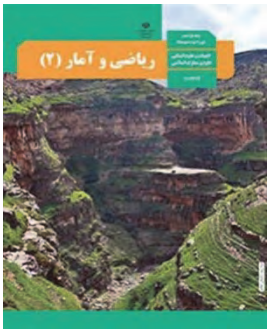

- جدول واحدهای یادگیری
- کتاب در یک نگاه
- نقشه مفهومی کتاب
- طرح درس‌های نیمه‌ساخته کتاب
- برگه مراقبت و وارسی کتاب

سخنی با معلمان

همچنان که می‌دانیم علاوه بر مهارت‌های عمومی و مهارت‌های تخصصی معلمان، مجموعه‌ای از مهارت‌های پیشه و شغل معلمی وجود دارند که به آن‌ها مهارت‌های حرفه‌ای گفته می‌شود. از میان خیل عظیم این مهارت‌ها که عموماً در قالب دوره‌های آموزشی ضمن خدمت ارائه می‌گردد، مهارت‌های سه گانه حرفه‌ای معلمان شامل **مهارت طرح درس‌نویسی**، **مهارت تدریس** و **مهارت ارزشیابی** برای طراحی آموزشی لازم است. به طور ساده می‌توان طراحی آموزشی کلاس درس را در تصویر زیر مشاهده کرد:

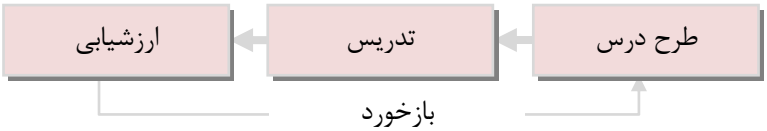

معلمان به عنوان محور آموزش در مدرسه و طراح آموزشیِ کلاس درس همواره کتاب درسی را به عنوان طرح و برنامه رسمی خود در کلاس درس به آموزش می‌گیرند. اما نکته اساسی این است که کتاب درسی دارای چه اهداف آموزشی می‌باشد؟ یکی از نیازهای معلمان به منظور طراحی طرح درس خود، آشنایی با اهداف آموزشی کتاب درسی است. یک معلم نیاز دارد بداند:

اهداف قصد شده کتاب درسی چیست؟

تا بتواند متناسب به کمیت و کیفیت اهداف قصد شده کتاب درسی طراحی آموزشی خود را برای یک سال تحصیلی برنامه‌ریزی کرده و فرایند تدریس خود را متناسب با هر هدف، انتخاب و پس از تدریس آن را ارزشیابی نماید. لذا دستنامه‌ای به جهت پاسخ به این سوال تهیه شده است که معلمان با آن بتوانند علاوه بر مشاهده نقشه مفهومی کتاب درسی و عناوین آن با مفهوم دیگری با عنوان **"واحدهای یادگیری"**، جلسات آموزشی کلاس خود را طراحی و متناسب با **"موضوعات یادگیری"** اهداف آموزشی خود را در **"طرح درس‌های نیمه ساخته"** تکمیل و تولید نمایند. این دستنامه با اهداف زیر تدوین گردیده است.

- آشنایی با اهداف آموزشی کتاب‌های درسی در قالب واحدهای یادگیری
- آشنایی با نقشه مفهومی عناوین یادگیری، واحدهای یادگیری و موضوع‌های یادگیری کتاب‌های درسی
- آشنایی با طرح درس‌نویسی بر اساس طرح درس‌های نیمه ساخته مبتنی بر واحدهای یادگیری با ارائه "موضوعات یادگیری"

پیشنهاد می‌شود معلمان با به کارگیری این دستنامه و شرکت در دوره‌های آموزشی ضمن خدمت "راهنمای عملی نگارش طرح درس" (در سامانه مدارس یادگیرنده مرآت به نشانی ltms.ir)، طرح درس‌های خود را بر اساس واحدهای یادگیری به منظور اجرای آن در طول سال تحصیلی متناسب با "اهداف قصد شده" طراحی نمایند.

پس از طراحی و برنامه‌ریزی "اهداف آموزشی قصد شده" در طرح درس و اجرای آن در طول سال تحصیلی در کلاس درس، ارزشیابی میزان تحقق آن‌ها لازم و ضروری می‌باشد و سوال اساسی در این رابطه مطرح می‌شود:

«چقدر از اهداف قصد شده کتاب‌های درسی، در کلاس درس تحقق یافته است؟»

یا به عبارتی هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟ و یا چقدر از واحدهای یادگیری قصد شده هر کتاب درسی به آموزش گرفته شده است؟ در واقع ارزشیابی، بخشی از فرایند آموزش تلقی می‌گردد، به این معنا که ارزشیابی در جریان آموزش جاری است. در راستای پشتیبانی از مدارس در پاسخگویی به این سوال، خدمات ارزشیابی زیر ارائه می‌گردد:

- **خودارزیابی‌های آنلاین:** به منظور توسعه یادگیری فردی دانش‌آموزان در هر واحد یادگیری؛
- **آزمون هماهنگ:** به منظور ارزشیابی عملکرد در یک دوره آموزشی مبتنی بر واحدهای یادگیری؛
- **بسته ارزشیابی تشریحی:** به منظور ارزشیابی همه سطوح یادگیری مبتنی بر واحدهای یادگیری.

ارائه بازخورد مؤثر همراه با بازآموزی هدفمند از اهمیت ویژه‌ای در ارزشیابی‌های آموزشی برخوردار است. درگیر کردن مؤثر دانش‌آموزان در فرایند یادگیری، توانا کردن دانش‌آموزان در ارزیابی از خود، آگاه کردن معلمان از وضعیت آموزشی کلاس درس متناسب با هر واحد یادگیری و ... همه به ارتقای آموزش در کلاس درس یاری می‌رساند. در این راستا پس از اجرای ارزشیابی‌ها، **کارپوشه الکترونیکی** به منظور تجمیع نتایج آزمون‌ها باقابلیت دسترسی طبقه‌بندی شده با ویژگی‌های زیر ارائه می‌گردد:

- ارائه میزان تسلط در هر واحد یادگیری به ازای خودارزیابی‌ها در اپلیکیشن و سؤال‌های آن واحد یادگیری در آزمون هماهنگ
- قابلیت مشاهده سوال و پاسخ تشریحی خودارزیابی‌ها و آزمون‌های هماهنگ به ازای هر واحد یادگیری
- ارائه پاسخ ویدیوییِ آموزشی برای سوال‌های پیشرفته آزمون به منظور بازآموزی هدفمند
- امکان مقایسه عملکرد هر دانش‌آموز با خود در هر واحد یادگیری و در طول سال تحصیلی
- ارائه گزارش‌های توصیفی به منظور بازخورد مؤثر
- امکان ذخیره نتایج عملکرد به ازای هر واحد یادگیری در سنوات مختلف

طرح درس مبتنی بر واحدهای یادگیری

همچنان که می‌دانیم در یک طبقه‌بندی کلی، مهارت‌هایی که معلمان به جهت توسعه شغلی به آن احتیاج دارند، در سه گروه مهارت‌های عمومی، مهارت‌های تخصصی و مهارت‌های حرفه‌ای طبقه‌بندی می‌شوند.

معلمان می‌توانند برای توسعه مهارت‌های حرفه‌ای خود اعم از مهارت‌های بدو خدمت، درس‌پژوهی، اقدام پژوهی، روان‌شناسی تربیتی و ... به سایت مدارس یادگیرنده مرآت به آدرس ltms.ir مراجعه نمایند. در این مجلد تلاش شده تا معلمان را در طراحی آموزشی کلاس درس، یاری رسانیم.

اگر کوچک‌ترین واحد محتوای آموزشی کتاب درسی را که می‌بایست توسط دانش‌آموز فراگرفته شود را واحد یادگیری بنامیم؛ معلم می‌تواند برای هر واحد یادگیری طرح درس بنویسد، آن را تدریس کند و با ارزشیابی آن می‌تواند به طور مستمر به این سوال اساسی پاسخ دهد که «هر دانش آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است» و با بازخورد موثر به بهبود مستمر آن یاری رساند.

فرایند یاددهی- یادگیری تحت عنوان طراحی آموزشی انجام می‌پذیرد که قسمتی از آن در کلاس درس، قسمتی از آن در خانه و حتی محیط‌های دیگر توسط دانش‌آموز انجام می‌گردد و معلم به عنوان طراح این فرایند به ابزارهایی احتیاج دارد تا هم در فرایند یادگیری، دانش‌آموزان را یاری کند و هم خود از میزان تحقق اهداف قصد شده در طرح درس مطمئن گردد و مدرسه را مطمئن سازد که اهداف کتاب درسی در درس مربوطه محقق شده است.

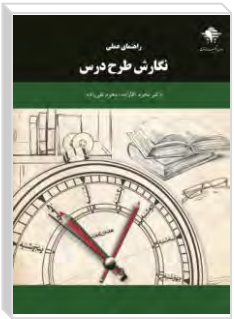

طرح درس، سندی است که اجزای مختلف فرایند آموزشی برای مشارکت دانش‌آموز به منظور دستیابی به اهداف یک سال تحصیلی را ترسیم می‌کند. در یک طرح درس مجموعه فعالیت‌هایی که معلم از پیش برای رسیدن به یک یا چند هدف آموزشی ویژه تدارک می‌بیند، پیش‌بینی و تنظیم شده است و معلم با کمک طرح درس می‌تواند فعالیت‌های ضروری آموزشی را به ترتیب و در مراحل و زمان‌های مشخص و به شیوه‌ای منطقی پیش ببرد. برای این‌که بتوانید از این مجموعه به نحو احسن استفاده کنید، پیشنهاد می‌شود که دوره ضمن خدمت «راهنمای عملی نگارش طرح درس» را در سایت موسسه مدارس یادگیرنده مرآت به آدرس ltms.ir مشاهده نمایید و یا از کتاب «راهنمای عملی نگارش طرح درس» استفاده کنید. در این دوره ۱۰ الی ۱۲ ساختار پیشنهاد شده است. یکی از ساختارهای عمومی و همگانی که معمولاً معلمان استفاده می‌کنند، ساختار «**طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری**» است. در مجلد پیش رو، مجموعهٔ حداقلی و نیمه‌ساخته مبتنی بر واحدهای یادگیری به منظور تدوین طرح درس ارائه شده است.

در طرح درس‌های نیمه ساخته، یک معلم باید به این سؤال پاسخ بدهد که: برای آموزش یک واحد یادگیری، چه چیزی را به عنوان تِم استفاده کند؟ (نوع فعالیتی را که مد نظر معلم برای ایجاد انگیزه یعنی گرم کردن کلاس درس تِم گفته می‌شود.)

عنصر ثابت همهٔ ساختارهای طرح درس، مفهومی است تحت عنوان «هدف». یک معلم زمانی که بتواند اهداف یک واحد یادگیری را بنویسد می‌تواند به‌راحتی برای آن نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه، روش تدریس، روش ارزشیابی، مواد و وسایل مورد نیاز را به دست آورد.

یک جملهٔ هدفی معمولاً سه بخش دارد: **شرایط**، **عملکرد** و **معیار**.

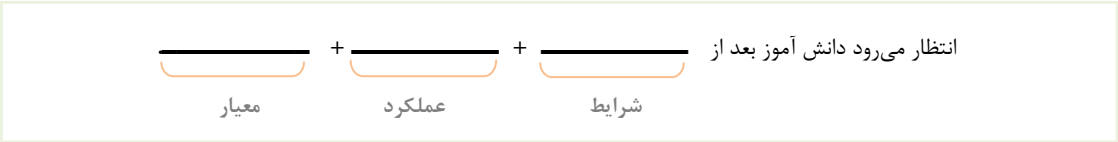

برای مثال، شما باید یک جملهٔ هدفی را این‌گونه بنویسید: انتظار می‌رود دانش‌آموز بعد از خواندن این کتاب، دانش‌آموز بعد از خواندن این مطلب، دانش‌آموز بعد از تمرین این موضوع، دانش‌آموز بعد از دیدن این فیلم، دانش‌آموز بعد از انجام مباحثه، دانش‌آموز بعد از خلاصه‌نویسی، این‌ها شرایط است. بعد از چه شرایطی؟ معمولاً رایج‌ترین حالتی را که یک معلم استفاده می‌کند، «انتظار می‌رود بعد از پایان این کلاس» است.

معیار یعنی در چه سطحی است. در چه سطحی را معمولاً با فعل نشان می‌دهند: بخواند، بداند، بپرد، بدود، ایمان بیاورد، اعتقاد داشته باشد، باور کند. می‌توانید در حیطه جانشین، در حیطه مهارتی یا در حیطه نگرشی اینها را طبقه‌بندی کنید. انتظار می‌رود دانش‌آموز بعد از این شرایط، عملکردی را در چه سطحی داشته باشد.

نکتهٔ آخر که حتماً بایستی مد نظر داشته باشید، نوع فعل جمله هدفی شماست که مشخص می‌کند نوع هدف شما **نگرش** دانش‌آموز مد نظر است، **شناخت** دانش‌آموز مد نظر است، یا این‌که **مهارت** دانش‌آموز مد نظر است. به عبارت دیگر، نوع فعل شما نوع هدف سه‌گانه شما را مشخص می‌کند. اگر فعل شناختی به کار ببرید با شناخت دانش‌آموز کار دارید، اگر فعل نگرشی به کار ببرید با نگرش دانش‌آموز کار دارید. اگر فعل مهارتی به کار ببرید با مهارت دانش‌آموز کار دارید. وقتی می‌گویید بداند، شناخت است. وقتی می‌گویید بپرد، ببُرد، مهارت است. وقتی می‌گویید اعتراض کند، مقایسه کند، باور کند، نگرش است.

واحدهای یادگیری کتاب‌های درسی و انواع ارزشیابی‌ها

ارزشیابی میزان اجرای طرح درس به معنای میزان تحقق یادگیری دانش‌آموزان می‌باشد. به عبارت دیگر، اجرای گام به گام طرح درس حول محور اهداف واحدهای یادگیری هر درس می‌چرخد و یک معلم توانمند باید به این سؤال بسیار مهم پاسخ دهد که «هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟».

ارزشیابی، آخرین حلقه از زنجیره‌ی طراحی آموزشی معلم است و تکمیل کننده سایر فعالیت‌های مرتبط به حساب می‌آید. در این مرحله معلم به کمک روش‌ها و فنون مختلف به سنجش[1] فرایندهای یادگیری دانش‌آموزان اقدام می‌کند و با توجه به نتایج حاصله درباره‌ی کم و کیف پیشرفت آنان در یادگیری و توفیق خود در آموزش به داوری می‌پردازد. دسته‌بندی انواع ارزشیابی‌ها عبارتند از:

ارزشیابی با توجه به ملاک مورد استفاده: معروف‌ترین تقسیم‌بندی برای ارزشیابی‌های آموزشی تقسیم‌بندی آن‌ها به ارزشیابی وابسته به ملاک و ارزشیابی وابسته به هنجار است.

- ارزشیابی وابسته به ملاک: در این ارزشیابی که ارزشیابی ملاکی نامیده می‌شود، معیار یا ملاک ارزشیابی از پیش تعیین می‌شود و عملکرد دانش‌آموز با توجه به آن ملاک مورد قضاوت قرار می‌گیرد. این نوع ارزشیابی تعیین می‌کند که آیا دانش‌آموزان مطالب و هدف‌های یک واحد یادگیری را که قرار بوده است بیاموزند، به چه میزان آموخته‌اند.
- ارزشیابی وابسته به هنجار: این نوع ارزشیابی به جای یک ملاک مطلق از پیش تعیین شده بر نوعی ملاک نسبی وابسته است. در این نوع ارزشیابی می‌توان تعیین کرد که پیشرفت یک دانش‌آموز نسبت به دانش‌آموزان دیگر یا یک کلاس درس نسبت به کلاس دیگر چه وضعی دارد.

ارزشیابی با توجه به زمان و هدف استفاده: ارزشیابی‌های آموزشی را با توجه به زمان و هدف استفاده به چهار دسته ارزشیابی‌های آغازین، تکوینی، تشخیصی و تراکمی تقسیم می‌کنند:

- ارزشیابی آغازین: نخستین ارزشیابی که پیش از انجام فعالیت‌های آموزشی به اجرا درمی‌آید، ارزشیابی آغازین یا سنجش آغازین نامیده می‌شود.
- ارزشیابی تکوینی: هدف از کاربرد ارزشیابی تکوینی در رابطه با پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان، آگاهی یافتن از میزان و نحوه‌ی یادگیری آنان برای تعیین نقاط قوت و ضعف یادگیری و نیز، تشخیص مشکلات روش آموزش معلم در رابطه با هدف‌های آموزشی است.

---

[1] سنجش یك اصطلاح کلی است و به صورت فرایندی تعریف می‌شود که برای گردآوری اطلاعات مورد نیاز تصمیم‌گیری درباره‌ی دانش‌آموزان، برنامه‌های درسی و سیاست‌های آموزشی مورد استفاده قرار می‌گیرد

- ارزشیابی تشخیصی: این ارزشیابی با هدف تشخیص مشکلات یادگیری دانش‌آموزان به‌کار می‌رود و زمانی مورد استفاده قرار می‌گیرد که معلم با مشکلات مبرم و مکرری در یک یا چند دانش‌آموز روبه‌رو می‌شود، که با روش‌های اصلاحیِ معمولِ ارزشیابی تکوینی قابل رفع نیست.
- ارزشیابی تراکمی: در ارزشیابی تراکمی[1] تمام آموخته‌های دانش‌آموزان در طول یک دوره‌ی آموزشی ارزشیابی می‌شوند و هدف آن، نمره دادن به دانش‌آموزان و قضاوت درباره‌ی اثربخشی طراحی آموزشی و مقایسه‌ی برنامه‌های مختلف درسی با یکدیگر است.

ارزشیابی با توجه به ارزشیابان: ارزشیابی درونی[2] و ارزشیابی بیرونی[3] دو نوع ارزشیابی آموزشی دیگر است. منظور از ارزشیابی درونی، این است که بر اساس آزمون درون‌مدرسه‌ای (معلم ساخته) انجام گیرد و منظور از ارزشیابی بیرونی، ارزشیابی توسط موسسه‌های آموزشی بیرونیست که آزمون آن‌ها به صورت هماهنگ بین مدارس برگزار می‌گردد. هر دو نوع ارزشیابی درونی و بیرونی ضروری هستند. چرا که مدرسه همواره می‌بایست به دو پرسش زیر پاسخ دهد:

۱. هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟

۲. در مقایسه با سایر مدارس، وضع ما چگونه است؟

ارزشیابی با استفاده از کارپوشه: بنا به تعریف، کارپوشه[4] «به مجموعه‌ای از فعالیت‌های یادگیرنده گفته می‌شود که نشان‌دهنده‌ی کوشش، پیشرفت و موفقیت تحصیلی او در یک واحد یادگیری است». با استفاده از کارپوشه هم می‌توان ارزشیابی تکوینی به عمل آورد و هم تراکمی. قبلاً توضیح دادیم که ارزشیابی تکوینی یا سنجش تکوینی در جریان آموزش معلم و یادگیری دانش‌آموزان صورت می‌گیرد و هدف آن کمک به تکوین یا شکل‌گیری یادگیری دانش‌آموزان و رفع نواقص روش آموزشی معلم است. در مقابل، ارزشیابی تراکمی یا سنجش تراکمی (دوره‌ای) به عنوان وسیله‌ای برای تعیین آموخته‌های متراکم شده یا جمع شده‌ی دانش‌آموزان در طول یک مدت معین تحصیلی به کار می‌رود. از فنّاوری الکترونیکی می‌توان برای سازمان دادن، ذخیره کردن، و ارائه دادن کار پوشه‌های دانش‌آموزی استفاده کرد. که به اصطلاح به آن، کارپوشه‌ی الکترونیکی[5] گفته می‌شود.

---

[1] summative evaluation

[2] internal evaluation

[3] external evaluation

[4] portfolio (در اصطلاح لغوی، این کلمه به یك کیف چرمی پَهن گفته می‌شود که برای حمل برگه‌های کاغذ، صفحات پیش‌نویس یك نمایش‌نامه، یا مجموعه نقاشی‌های یك فرد به کار می‌رود. این اصطلاح از آنجا در آموزش به عنوان یك روش به کار رفته که در آن دانش‌آموز مجموعه‌ای از کارهای خود را که در طول یك سال یا نیمسال تحصیلی انجام داده است، معمولاً در داخل یك پوشه، برای نشان دادن توانایی‌اش به معلم یا ارزشیاب ارائه می‌دهد.)

[5] electronic portfolio

واحدهای یادگیری کتاب‌های درسی، خودارزیابی آنلاین و آزمون هماهنگ

معلمان با انواع ارزشیابی‌های مذکور از وضعیت تحصیلی دانش‌آموزان کسب اطلاع می‌نمایند. اما آن‌چه مهم است، این است که اولاً اطلاعات فراهم شده با دقت کافی و صحت قابل اعتماد و متناسب با واحدهای یادگیری تهیه شده باشد؛ ثانیاً سریع و روزآمد باشد. در این راستا مرآت با ارائه خدمات زیر بنا دارد معلمان را در جریان میزان تحقق اهداف آموزشی هر واحد یادگیری قرار دهد.

خودارزیابی دانش‌آموزان در هر واحد یادگیری توسط اپلیکیشن[1]

اپلیکیشن بستری است که دانش‌آموزان می‌توانند برای ایجاد موقعیت یادگیری اقدام به شخصی سازی یادگیری بر اساس واحدهای یادگیری کتاب‌های درسی نمایند. ویژگی‌های اپلیکیشن عبارت‌اند از:

- انجام خودارزیابی‌های مستمر و روزانه با قابلیت مشاهده میزان تسلط در هر واحدیادگیری و ثبت نتایج در کارپوشه
- بازآموزی هدفمند دانش آموزان پس از انجام خودارزیابی از طریق مشاهده پاسخنامه تشریحی و فیلم‌های آموزشی و بررسی خطاهای یادگیری در هر سوال (این سرویس برای مدارس عضو رایگان است)
- امکان ثبت برنامه مطالعاتی روزانه در هر واحد یادگیری به همراه پیشنهاد مطالعاتیِ هوشمند
- ایجاد کارپوشه الکترونیکی شخصی از وضعیت پیشرفت و میزان تسلط دانش آموز در هر واحد یادگیری با دسترسی طبقه‌بندی شده در کارپوشه مدرسه به منظور ارزشیابی مستمر عملکرد آموزشی دانش‌آموزان
- دارای تأییدیه از سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش

ارزشیابی عملکرد یک دوره آموزشی با آزمون هماهنگ

آزمون‌های هماهنگ مدارس با هدف رصد میزان تحقق اهداف واحدهای یادگیری متناسب با برنامه آموزشی، طراحی شده است. دانش‌آموزان می‌توانند در این آزمون‌ها هم به صورت حضوری و هم از طریق اپلیکیشن به صورت آنلاین شرکت نمایند. ویژگی‌های برجسته این آزمون‌ها به شرح زیر است:

- گام‌های آزمون متناسب با برنامه مدرسه و واحدهای یادگیری
- طراحی سوالات آزمون متناسب با اهداف کتاب درسی[2]

---

۱ جهت نصب اپلیکیشن بر روی تلفن همراه می توانید عبارت «مرآت» را در google play (ویژه اندروید) یا اناردونی (ویژه ios) جستجو و نصب نمایید.

۲ در آزمون‌های شبیه ساز کنکور پایه‌های دهم و یازدهم و آزمون‌های پایه دوازدهم، علاوه بر اهداف کتاب درسی، رویکرد طراحی سوالات کنکور سراسری با هدف موفقیت دانش‌آموزان مدنظر بوده است.

- ارزشیابی از حیطه‌های شناختی
- هماهنگی با طرح درس معلم
- آسیب‌سنجی و بازخوردگیری دقیق برای معلمان
- تشکیل کارپوشه بر اساس واحدهای یادگیری
- ارائه گزارش بر اساس واحدهای یادگیری به منظور رصد تحقق اهداف آموزشی
- ارائه گزارش‌های نوشتاری
- ارائه تقدیرنامه برای تشویق

ایجاد کارپوشه عملکرد آموزشی برای بازخورد مؤثر و بازآموزی هدفمند

تجمیع اطلاعات آموزشی دانش آموز برای معلمان به منظور رصد میزان تحقق اهداف آموزشی طرح درس خود بسیار پراهمیت می‌باشد. بدیهی است زمان زیادی از معلمان به جمع آوری و طبقه‌بندی اطلاعات آموزشی می‌گذرد تا بتوانند یک ارزشیابی آموزشی برای برنامه و فعالیت بعدی خود داشته باشند. بدین‌منظور کارپوشهٔ الکترونیکی از تجمیع اطلاعات داینامیک فعالیت‌های آموزشی دانش آموز (در اپلیکیشن و آزمون‌های هماهنگ) ایجاد شده است. معلمان می‌توانند از طریق نام کاربری و رمز عبور اختصاصی خود به آن دسترسی داشته باشند.

جدول واحدهای یادگیری یازدهم علوم انسانی
در یک نگاه

ردیف	نام درس	فصل / بخش	واحد یادگیری	صفحه	
۱	فارسی	۸	۱۶	۱۶۸	ستایش: لطف خدا / درس یکم: نیکی / گنج حکمت: همّت درس دوم: قاضی بُست / شعرخوانی: زاغ و کبک درس سوم: در امواج سند / گنج حکمت: چو سرو باش درس پنجم: آغازگری تنها / روان‌خوانی: تا غزل بعد درس ششم: پرورده عشق / گنج حکمت: مردان واقعی درس هفتم: باران محبّت / شعرخوانی: آفتاب حُسن درس هشتم: در کوی عاشقان / گنج حکمت: چنان باش درس نهم: ذوق لطیف / روان‌خوانی: میثاق دوستی درس دهم: بانگ جرس/ گنج حکمت: به یاد ۲۲ بهمن درس یازدهم: یاران عاشق / شعرخوانی: صبح بی تو درس دوازدهم: کاوه دادخواه / گنج حکمت: کاردانی درس چهاردهم: حمله حیدری / شعرخوانی: وطن درس پانزدهم: کبوتر طوق‌دار / گنج حکمت: مهمان ناخوانده درس شانزدهم: قصّه عینکم / روان‌خوانی: دیدار درس هفدهم: خاموشی دریا / گنج حکمت: تجسّم عشق درس هجدهم: خوان عدل / روان‌خوانی: آذرباد / نیایش: الهی
۲	عربی	۷	۷	۹۱	مواعظ قیّمة / اسم التّفضیل و اسم المکان / حوار فی سوق مشهد صناعة التّلمیع فی الأدب الفارسیّ / اسم الفاعل و اسم المفعول و اسم المبالغة / شراء شریحة الهاتف الجوّال عجائب المخلوقات / أسلوب الشّرط و أدواته / حوار فی الملعب الرّیاضی تأثیر اللّغة الفارسیّة علی اللّغة العربیّة / المعرفة و النّکرة / ترجمة الفعل المضارع (۱) الصّدق / الجملة بعد النّکرة / حوار، شراء شریحة الهاتف الجوّال ارحموا ثلاثا / ترجمة الفعل المضارع (۲) لاتقنطوا / معانی الأفعال النّاقصة
۳	دین و زندگی	۲	۱۸	۲۳۰	درس ۱: هدایت الهی درس ۲: تداوم هدایت درس ۳: آخرین پیامبر درس ۴: معجزه جاودان درس ۵: مسئولیت های پیامبر (ص) درس ۶: پیشوای اسوه درس ۷: امامت، تداوم رسالت درس ۸: جان و جانشین پیامبر (ص) درس ۹: وضعیت فرهنگی، اجتماعی و سیاسی مسلمانان، پس از رسول خدا (ص) درس ۱۰ : احیای ارزش های راستین درس ۱۱ : جهاد در راستای ولایت ظاهری درس ۱۲ : عصر غیبت امام زمان (ع) درس ۱۳ : در انتظار ظهور درس ۱۴ : مرجعیت و ولایت فقیه درس ۱۵ : رهبری و مردم درس ۱۶ : عزّت نفس درس ۱۷ : زمینه های پیوند درس ۱۸ : پیوند مقدّس
۴	انگلیسی	۳	۹	۱۰۷	Conversation / New Words & Expressions Reading / Vocabulary Development Grammar / Listening & Speaking / Pronunciation / Writing Conversation / New Words & Expressions Reading / Vocabulary Development Grammar / Listening & Speaking / Pronunciation / Writing Conversation / New Words & Expressions Reading / Vocabulary Development Grammar / Listening & Speaking / Pronunciation / Writing
۵	ریاضی و آمار	۳	۷	۷۰	درس ۱: گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها درس ۲: استدلال ریاضی درس ۱: توابع ثابت، چندضابطه‌ای و همانی درس ۲: توابع پلکانی و قدرمطلقی درس ۳: اعمال بر روی توابع درس ۱: شاخص‌های آماری درس ۲: سری‌های زمانی
۶	علوم و فنون ادبی	۴	۱۲	۱۰۸	درس ۱: تاریخ ادبیات فارسی در قرن‌های هفتم، هشتم و نهم درس ۲: پایه‌های آوایی درس ۳: تشبیه درس ۴: سبک‌شناسی قرن‌های هفتم، هشتم و نهم (سبک عراقی) درس ۵: پایه‌های آوایی همسان (۱) درس ۶: مجاز درس ۷: تاریخ ادبیات فارسی در قرن‌های دهم و یازدهم درس ۸: پایه‌های آوایی همسان (۲) درس ۹: استعاره درس ۱۰: سبک‌شناسی قرن‌های دهم و یازدهم (سبک هندی) درس ۱۱: پایه‌های آوایی همسان دو لختی درس ۱۲: کنایه
۷	تاریخ	۴	۱۶	۱۸۶	درس ۱: منابع پژوهش در تاریخ اسلام و ایران دوران اسلامی درس ۲: روش پژوهش در تاریخ؛ بررسی و سنجش اعتبار شواهد و مدارک درس ۳: اسلام در مکه درس ۴: امت و حکومت نبوی در مدینه درس ۵: تثبیت و گسترش اسلام در دوران خلفای نخستین درس ۶: امویان بر مسند قدرت درس ۷: جهان اسلام در عصر خلافت عباسی درس ۸: اسلام در ایران؛ زمینه‌های ظهور تمدن ایرانی - اسلامی درس ۹: ظهور و گسترش تمدن ایرانی - اسلامی درس ۱۰: ایران در دوران غزنوی، سلجوقی و خوارزمشاهی درس ۱۱: حکومت، جامعه و اقتصاد در عصر مغول - تیموری درس ۱۲: فرهنگ و هنر در عصر مغول - تیموری درس ۱۳: تحولات سیاسی و اقتصادی ایران در دوره صفوی درس ۱۴: فرهنگ و تمدن در عصر صفوی درس ۱۵: قرون وسطا درس ۱۶: رنسانس و عصر جدید
۸	جغرافیا	۴	۱۱	۱۷۳	درس ۱: معنا و مفهوم ناحیه درس ۲: انسان و ناحیه درس ۳: نواحی آب و هوایی درس ۴: ناهمواری‌ها و اشکال زمین درس ۵: نواحی زیستی درس ۶: نواحی فرهنگی درس ۷: نواحی اقتصادی (کشاورزی و صنعتی) درس ۸: نواحی اقتصادی (تجارت و اقتصاد جهانی) درس ۹: معنا و مفهوم ناحیه سیاسی درس ۱۰: کشور، یک ناحیه سیاسی درس ۱۱: ژئوپلیتیک
۹	جامعه‌شناسی	۴	۱۵	۱۳۳	درس ۱: جهان فرهنگی درس ۲: فرهنگ جهانی درس ۳: نمونه‌های فرهنگ جهانی ۱ درس ۴: نمونه‌های فرهنگ جهانی ۲ درس ۵: باورها و ارزش‌های بنیادین فرهنگ غرب درس ۶: چگونگی تکوین فرهنگ معاصر غرب درس ۷: جامعه جهانی درس ۸: تحولات نظام جهانی درس ۹: جهان دوقطبی درس ۱۰: جنگ‌ها و تقابل‌های جهانی درس ۱۱: بحران‌های اقتصادی و زیست‌محیطی درس ۱۲: بحران‌های معرفتی و معنوی درس ۱۳: سرآغاز بیداری اسلامی درس ۱۴: انقلاب اسلامی ایران؛ نقطه عطف بیداری اسلامی درس ۱۵: افق بیداری اسلامی
۱۰	فلسفه	۳	۱۱	۹۳	درس ۱: چیستی فلسفه درس ۲: ریشه و شاخه‌های فلسفه درس ۳: فلسفه و زندگی درس ۴: آغاز تاریخی فلسفه درس ۵: زندگی بر اساس اندیشه درس ۶: امکان شناخت درس ۷: ابزارهای شناخت درس ۸: نگاهی به تاریخچه معرفت درس ۹: چیستی انسان (۱) درس ۱۰: چیستی انسان (۲) درس ۱۱: انسان، موجود اخلاق‌گرا
۱۱	روان‌شناسی	۸	۸	۲۰۶	روان‌شناسی: تعریف و روش مورد مطالعه روان‌شناسی رشد احساس، توجه، ادراک حافظه و علل فراموشی تفکر (۱) حل مسئله تفکر (۲) تصمیم‌گیری انگیزه و نگرش روان‌شناسی سلامت
	مجموع	**۵۰**	**۱۳۰**	**۱۵۶۵**	

پیوست ۱ ریاضی و آمار یازدهم انسانی

کتاب ریاضی و آمار پایه یازدهم رشته علوم انسانی در یک نگاه

در آموزش این کتاب ساحت‌ها و اهداف پایه را مدنظر قرار دهیم.

ساحت تعلیم و تربیت	اهداف دورهٔ تحصیلی
اعتقادی، عبادی و اخلاقی	۱. با درک وجه استدلالی و عقلانی معارف دینی، در مواجهه با پرسش‌ها و مسائل، پاسخ‌های متقاعدکننده‌ای را با تکیه بر منابع و شواهد دینی ارائه کند و تأثیر آن را مورد ارزیابی قرار دهد. ۲. با الگوگیری از سیرهٔ پیشوایان دینی، نقش ایشان را در احیای دین و ترسیم آیندهٔ بشریت (جامعه عدل مهدوی: عدالت‌خواهی، ظلم‌ستیزی، صلح‌جویی، عمران و آبادی) تبیین کند و دلالت‌های آن را در موقعیت‌های مختلف زندگی فردی و اجتماعی به کار گیرد. ۳. با باور به ظرفیت‌های قرآن و جاودانگی دین اسلام (جامعیت، ثبات، سازگاری با فطرت، پویایی نسبت به نیازهای حال و آینده) قادر است از آن برای حل نمونه‌ای از مسایل دنیای امروز استفاده کند.
زیبایی‌شناسی و هنری	۱. با مطالعهٔ آثار و مسایل حوزه هنر (رابطه هنر با: فناوری، اقتصاد، فرهنگ، اخلاق ...)، آن‌ها را بر اساس اصول زیبایی‌شناسی و ارزشی، نقد و تأثیر آن را بر خود و جامعه ارزیابی کند. ۲. با بکارگیری قدرت تخیل و ذوق هنری، اثری فرهنگی هنری را خلق کند و آن را بر اساس معیارهای زیبایی‌شناسی مورد ارزیابی قرار دهد. ۳. با انتخاب و بررسی آثار فرهنگی هنری بر مبنای اصول ارزشی و زیبایی‌شناسی، نقش هنر را به عنوان زبان مشترک میان انسان‌ها در بستر زمان و مکان تبیین نماید.
زیستی و بدنی	۱. عوامل فرهنگی اجتماعی، اقتصادی و سیاسی تأثیرگذار بر سلامت و توانایی جسمانی، روانی، اجتماعی و معنوی خود را شناسایی کند و با به‌کارگیری راهبردهای زندگی شایسته، به الگوی رفتاری پایداری دست یابد. ۲. با مشارکت در طرح‌ها و برنامه‌های بهبود سبک زندگی، تفریحات سالم، تربیت‌بدنی و ورزش، سالم‌سازی محیط زیست و عام‌المنفعه مسئولیت‌های خویش را نسبت به حفظ آفریده‌های خداوند و سلامت خود، خانواده و جامعه انجام دهد و میزان تأثیرگذاری آن را ارزیابی کند. ۳. با مطالعهٔ مسایل و مشکلات محیط زیست در سطح ملی و جهانی و شناخت کارکرد نهادهای اجتماعی، به عنوان دوست‌دار و فعال زیست‌محیطی برای اصلاح و بهبود پایدار آن ایفای نقش کند.
علمی و فناورانه	۱. با تحلیل و ارزیابی الگوها و روابط حاکم بر پدیده‌های انسانی، طبیعی (آیات الهی) و حل مسایل ریاضی از مدل‌سازی برای شناخت و حل مسایل واقعی زندگی استفاده کند. ۲. طی یک فرایند کار مشارکتی در سطح مدرسه، ایده‌ها و یافته‌های علمی- فناورانه را دربارهٔ یک موضوع مطالعه و آزمایش کند و یافته‌های خود را با رعایت اخلاق علمی در سطح فرامدرسه‌ای ارائه کند. ۳. با بهره‌گیری از سواد فناوری و بررسی وضعیت آینده / تحولات علمی و فناوری، ایده خود را در قالب یک طرح یا محصول ارائه کند.
اجتماعی و سیاسی	۱. با شناخت حقوق و مسئولیت‌های خود در زندگی اجتماعی- سیاسی، مسایل جامعه (مشکلات و آسیب‌های اجتماعی، زیست‌محیطی و ...) را شناسایی کند و وظایف خود را برای حل آن‌ها در راستای حفظ امنیت و منافع ملی، وحدت و انسجام اجتماعی انجام دهد. ۲. با بهره‌گیری از شیوه کنش اقناعی در تعاملات اجتماعی- سیاسی، مهارت گفتگو و مشارکت سازنده در فعالیت‌های جمعی و مدیریت مشارکتی را تجربه کند. ۳. با تحلیل سازوکارهای تکوین، تداوم و تغییر زندگی اجتماعی- سیاسی، موقعیت مکانی/ زمانی را انتخاب کند و وظایف و مسئولیت‌های اجتماعی- سیاسی مترتب بر آن را در سطح خانوادگی، محلی، ملی و بین‌المللی انجام دهد. ۴. با تحلیل و ارزیابی فرهنگ و تمدن ایرانی- اسلامی و سیر تحول آن، روش‌هایی را برای صیانت و گسترش این فرهنگ و تعامل میان فرهنگی در سطح محلی، ملی و بین‌المللی پیشنهاد کند.
اقتصادی و حرفه‌ای	۱. با درک ابعاد و روند شکل‌گیری مسائل و تحولات اقتصادی در فضای واقعی و مجازی، الگوی رفتار اقتصادی خود، خانواده و جامعه را بررسی کند و روش‌هایی برای تدبیر معاش حلال به کار گیرد. ۲. با شناسایی تحولات عرصه اشتغال و سرمایه‌گذاری، صلاحیت‌های حرفه‌ای خود را ارزیابی و برای کسب و کار و نقش‌آفرینی اقتصادی در آینده برنامه‌ریزی کند. ۳. با شناخت عمومی از بخش‌ها و سیاست‌های کلان اقتصادی و درک رفتارهای مثبت و منفی بازیگران اقتصادی در سطح ملی و فراملی تأثیر آن را بر مسائل اقتصادی جامعه تحلیل کند.

جایگاه این کتاب را در حوزه‌های تربیت و یادگیری برنامه درسی ملّی بدانیم.

۱. حکمت و معارف اسلامی	○	۲. قرآن و عربی	○	۳.زبان و ادبیات فارسی	○	۴. فرهنگ و هنر	○	۵. سلامت و تربیت بدنی	○	۶. کار و فن‌آوری	○
۷. علوم انسانی و مطالعات اجتماعی	○	۸. ریاضیات	○	۹. علوم تجربی	○	۱۰. زبان‌های خارجی	○	۱۱. آداب و مهارت‌های زندگی و بنیان خانواده	○	۱۲. بوم (برنامه ویژه مدرسه)	○

با مشخصات کمّی این کتاب آشنا شویم.

۱	عنوان یادگیری (فصل)	۳
۲	واحد یادگیری (درس)	۷
۳	موضوع یادگیری	۲۹
۴	تعداد صفحه	۷۰
۵	پیش‌نیاز	
۶	عناصر هر واحد یادگیری	

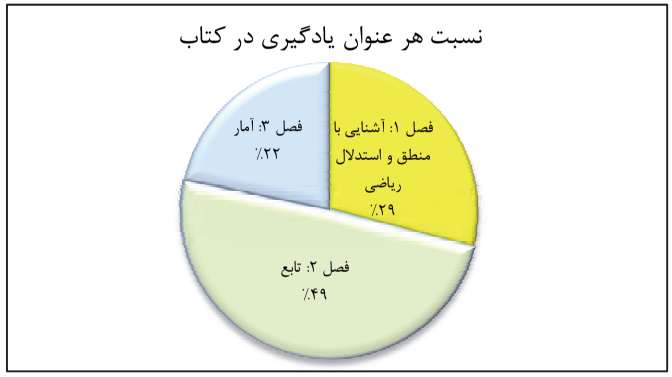

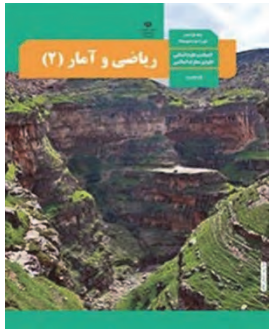

پیوست ۲ ریاضی و آمار یازدهم انسانی

نقشه مفهومی کتاب ریاضی و آمار یازدهم علوم انسانی

فصل ۱: آشنایی با منطق و استدلال ریاضی

- ۱. درس ۱: گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها
  - ۱. تعریف گزاره و نقیض آن ۲. ترکیب عطفی ۳. ترکیب فصلی ۴. ترکیب شرطی ۵. ترکیب دو شرطی ۶. ...
- ۲. درس ۲: استدلال ریاضی
  - ۱. تبدیل جملات فارسی به نماد ریاضی و برعکس ۲. قیاس استثنایی ۳. مغالطه ۴. تشخیص غلط‌های محاسباتی ۵. ...

فصل ۲: تابع

- ۳. درس ۱: توابع ثابت، چندضابطه‌ای و همانی
  - ۱. مرور و یادآوری تابع از دهم ۲. تابع ثابت ۳. تابع چندضابطه‌ای و رسم آن ۴. تابع همانی ۵. ...
- ۴. درس ۲: توابع پلکانی و قدرمطلقی
  - ۱. تابع پلکانی ۲. تابع علامت ۳. تابع جزء صحیح ۴. تابع قدرمطلق ۵. ...
- ۵. درس ۳: اعمال بر روی توابع
  - ۱. مفهوم کاربردی اعمال روی توابع ۲. عملیات توابع به کمک زوج مرتب ۳. عملیات توابع به کمک ضابطهٔ توابع ۴. عملیات توابع از روی نمودار مختصات دکارتی ۵. ...

فصل ۳: آمار

- ۶. درس ۱: شاخص‌های آماری
  - ۱. خط فقر و روش‌های مختلف محاسبهٔ آن ۲. شاخص بهای کالا و خدمات ۳. تورم ۴. شاخص تودهٔ بدنی و شاخص یادگیری ۵. ...
- ۷. درس ۲: سری‌های زمانی
  - ۱. تعریف و معرفی سری‌های زمانی ۲. درون‌یابی و خطای درون‌یابی ۳. برون‌یابی و خطای برون‌یابی ۴. نمودار سری زمانی ۵. ...

پیوست ۴

طرح درس‌های نیمه‌ساخته
ریاضی و آمار یازدهم علوم انسانی

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	ریاضی و آمار
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس ۱: گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع تعریف گزاره و نقیض آن را .....

۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع ترکیب عطفی را .....

۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع ترکیب فصلی را .....

۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع ترکیب شرطی را .....

۵. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع ترکیب دو شرطی را .....

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	ریاضی و آمار
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس ۲: استدلال ریاضی
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع تبدیل جملات فارسی به نماد ریاضی و برعکس را .....

۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع قیاس استثنایی را .....

۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع مغالطه را .....

۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع تشخیص غلط‌های محاسباتی را .....

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	ریاضی و آمار
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس ۱: توابع ثابت، چندضابطه‌ای و همانی
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع مرور و یادآوری تابع از دهم را .....

۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع تابع ثابت را .....

۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع تابع چندضابطه‌ای و رسم آن را .....

۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع تابع همانی را .....

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	ریاضی و آمار
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس ۲: توابع پلکانی و قدرمطلقی
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع تابع پلکانی را .....

۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع تابع علامت را .....

۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع تابع جزء صحیح را .....

۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع تابع قدرمطلق را .....

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	ریاضی و آمار
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس ۳: اعمال بر روی توابع
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع مفهوم کاربردی اعمال روی توابع را .....

۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع عملیات توابع به کمک زوج مرتب را .....

۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع عملیات توابع به کمک ضابطهٔ توابع را .....

۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع عملیات توابع از روی نمودار مختصات دکارتی را .....

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	ریاضی و آمار
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس ۱: شاخص‌های آماری
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع خط فقر و روش‌های مختلف محاسبهٔ آن را .....

۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع شاخص بهای کالا و خدمات را .....

۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع تورم را .....

۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع شاخص تودهٔ بدنی و شاخص یادگیری را .....

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	ریاضی و آمار
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس ۲: سری‌های زمانی
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع تعریف و معرفی سری‌های زمانی را .....

۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع درون‌یابی و خطای درون‌یابی را .....

۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع برون‌یابی و خطای برون‌یابی را .....

۴. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع نمودار سری زمانی را .....

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

پیوست ۵

برگه مراقبت و وارسی واحدهای یادگیری ریاضی و آمار یازدهم علوم انسانی

برگهٔ مراقبت و وارسی واحدهای یادگیری ریاضی و آمار یازدهم علوم انسانی

واحد یادگیری ۱: درس ۱: گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
تعریف گزاره و نقیض آن						
ترکیب عطفی						
ترکیب فصلی						
ترکیب شرطی						
ترکیب دو شرطی						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم: تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول: تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۲: درس ۲: استدلال ریاضی

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
تبدیل جملات فارسی به نماد ریاضی و برعکس						
قیاس استثنایی						
مغالطه						
تشخیص غلط‌های محاسباتی						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم: تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول: تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۳: درس ۱: توابع ثابت، چندضابطه‌ای و همانی

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
مرور و یادآوری تابع از دهم						
تابع ثابت						
تابع چندضابطه‌ای و رسم آن						
تابع همانی						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم: تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول: تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۴: درس ۲: توابع پلکانی و قدرمطلق

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
تابع پلکانی						
تابع علامت						
تابع جزء صحیح						
تابع قدرمطلق						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم: تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول: تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۵: درس ۳: اعمال بر روی توابع

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
مفهوم کاربردی اعمال روی توابع						
عملیات توابع به کمک زوج مرتب						
عملیات توابع به کمک ضابطهٔ توابع						
عملیات توابع از روی نمودار مختصات دکارتی						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم
تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول
تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۶: درس ۱: شاخص‌های آماری

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
خط فقر و روش‌های مختلف محاسبهٔ آن						
شاخص بهای کالا و خدمات						
تورم						
شاخص تودهٔ بدنی و شاخص یادگیری						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم
تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول
تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۷: درس ۲: سری‌های زمانی

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
تعریف و معرفی سری‌های زمانی						
درون‌یابی و خطای درون‌یابی						
برون‌یابی و خطای برون‌یابی						
نمودار سری زمانی						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم
تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول
تاریخ و امضاء

دستنامه طرح درس‌نویسی

علوم و فنون ادبی یازدهم علوم انسانی

مبتنی بر واحدهای یادگیری

ویژه معلم

نام و نام خانوادگی معلم: .....

مدرسه: .....

پیوست‌ها

- جدول واحدهای یادگیری
- کتاب در یک نگاه
- نقشه مفهومی کتاب
- طرح درس‌های نیمه‌ساخته کتاب
- برگه مراقبت و وارسی کتاب

سخنی با معلمان

همچنان که می‌دانیم علاوه بر مهارت‌های عمومی و مهارت‌های تخصصی معلمان، مجموعه‌ای از مهارت‌های پیشه و شغل معلمی وجود دارند که به آن‌ها مهارت‌های حرفه‌ای گفته می‌شود. از میان خیل عظیم این مهارت‌ها که عموماً در قالب دوره‌های آموزشی ضمن خدمت ارائه می‌گردد، مهارت‌های سه گانه حرفه‌ای معلمان شامل **مهارت طرح درس‌نویسی**، **مهارت تدریس** و **مهارت ارزشیابی** برای طراحی آموزشی لازم است. به طور ساده می‌توان طراحی آموزشی کلاس درس را در تصویر زیر مشاهده کرد:

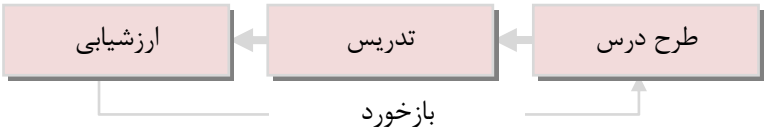

معلمان به عنوان محور آموزش در مدرسه و طراح آموزشیِ کلاس درس همواره کتاب درسی را به عنوان طرح و برنامه رسمی خود در کلاس درس به آموزش می‌گیرند. اما نکته اساسی این است که کتاب درسی دارای چه اهداف آموزشی می‌باشد؟ یکی از نیازهای معلمان به منظور طراحی طرح درس خود، آشنایی با اهداف آموزشی کتاب درسی است. یک معلم نیاز دارد بداند:

اهداف قصد شده کتاب درسی چیست؟

تا بتواند متناسب به کمیت و کیفیت اهداف قصد شده کتاب درسی طراحی آموزشی خود را برای یک سال تحصیلی برنامه‌ریزی کرده و فرایند تدریس خود را متناسب با هر هدف، انتخاب و پس از تدریس آن را ارزشیابی نماید. لذا دستنامه‌ای به جهت پاسخ به این سوال تهیه شده است که معلمان با آن بتوانند علاوه بر مشاهده نقشه مفهومی کتاب درسی و عناوین آن با مفهوم دیگری با عنوان **"واحدهای یادگیری"**، جلسات آموزشی کلاس خود را طراحی و متناسب با **"موضوعات یادگیری"** اهداف آموزشی خود را در **"طرح درس‌های نیمه ساخته"** تکمیل و تولید نمایند. این دستنامه با اهداف زیر تدوین گردیده است.

- آشنایی با اهداف آموزشی کتاب‌های درسی در قالب واحدهای یادگیری
- آشنایی با نقشه مفهومی عناوین یادگیری، واحدهای یادگیری و موضوع‌های یادگیری کتاب‌های درسی
- آشنایی با طرح درس‌نویسی بر اساس طرح درس‌های نیمه ساخته مبتنی بر واحدهای یادگیری با ارائه "موضوعات یادگیری"

پیشنهاد می‌شود معلمان با به کارگیری این دستنامه و شرکت در دوره‌های آموزشی ضمن خدمت "راهنمای عملی نگارش طرح درس" (در سامانه مدارس یادگیرنده مرآت به نشانی ltms.ir)، طرح درس‌های خود را بر اساس واحدهای یادگیری به منظور اجرای آن در طول سال تحصیلی متناسب با "اهداف قصد شده" طراحی نمایند.

پس از طراحی و برنامه‌ریزی "اهداف آموزشی قصد شده" در طرح درس و اجرای آن در طول سال تحصیلی در کلاس درس، ارزشیابی میزان تحقق آن‌ها لازم و ضروری می‌باشد و سوال اساسی در این رابطه مطرح می‌شود:

«چقدر از اهداف قصد شده کتاب‌های درسی، در کلاس درس تحقق یافته است؟»

یا به عبارتی هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟ و یا چقدر از واحدهای یادگیری قصد شده هر کتاب درسی به آموزش گرفته شده است؟ در واقع ارزشیابی، بخشی از فرایند آموزش تلقی می‌گردد، به این معنا که ارزشیابی در جریان آموزش جاری است. در راستای پشتیبانی از مدارس در پاسخگویی به این سوال، خدمات ارزشیابی زیر ارائه می‌گردد:

- **خودارزیابی‌های آنلاین:** به منظور توسعه یادگیری فردی دانش‌آموزان در هر واحد یادگیری؛
- **آزمون هماهنگ:** به منظور ارزشیابی عملکرد در یک دوره آموزشی مبتنی بر واحدهای یادگیری؛
- **بسته ارزشیابی تشریحی:** به منظور ارزشیابی همه سطوح یادگیری مبتنی بر واحدهای یادگیری.

ارائه بازخورد مؤثر همراه با بازآموزی هدفمند از اهمیت ویژه‌ای در ارزشیابی‌های آموزشی برخوردار است. درگیر کردن مؤثر دانش‌آموزان در فرایند یادگیری، توانا کردن دانش‌آموزان در ارزیابی از خود، آگاه کردن معلمان از وضعیت آموزشی کلاس درس متناسب با هر واحد یادگیری و ... همه به ارتقای آموزش در کلاس درس یاری می‌رساند. در این راستا پس از اجرای ارزشیابی‌ها، **کارپوشه الکترونیکی** به منظور تجمیع نتایج آزمون‌ها باقابلیت دسترسی طبقه‌بندی شده با ویژگی‌های زیر ارائه می‌گردد:

- ارائه میزان تسلط در هر واحد یادگیری به ازای خودارزیابی‌ها در اپلیکیشن و سؤال‌های آن واحد یادگیری در آزمون هماهنگ
- قابلیت مشاهده سوال و پاسخ تشریحی خودارزیابی‌ها و آزمون‌های هماهنگ به ازای هر واحد یادگیری
- ارائه پاسخ ویدیوییِ آموزشی برای سوال‌های پیشرفته آزمون به منظور بازآموزی هدفمند
- امکان مقایسه عملکرد هر دانش‌آموز با خود در هر واحد یادگیری و در طول سال تحصیلی
- ارائه گزارش‌های توصیفی به منظور بازخورد مؤثر
- امکان ذخیره نتایج عملکرد به ازای هر واحد یادگیری در سنوات مختلف

طرح درس مبتنی بر واحدهای یادگیری

همچنان که می‌دانیم در یک طبقه‌بندی کلی، مهارت‌هایی که معلمان به جهت توسعه شغلی به آن احتیاج دارند، در سه گروه مهارت‌های عمومی، مهارت‌های تخصصی و مهارت‌های حرفه‌ای طبقه‌بندی می‌شوند.

معلمان می‌توانند برای توسعه مهارت‌های حرفه‌ای خود اعم از مهارت‌های بدو خدمت، درس‌پژوهی، اقدام پژوهی، روان‌شناسی تربیتی و ... به سایت مدارس یادگیرنده مرآت به آدرس ltms.ir مراجعه نمایند. در این مجلد تلاش شده تا معلمان را در طراحی آموزشی کلاس درس، یاری رسانیم.

اگر کوچک‌ترین واحد محتوای آموزشی کتاب درسی را که می‌بایست توسط دانش‌آموز فراگرفته شود را واحد یادگیری بنامیم؛ معلم می‌تواند برای هر واحد یادگیری طرح درس بنویسد، آن را تدریس کند و با ارزشیابی آن می‌تواند به طور مستمر به این سوال اساسی پاسخ دهد که «هر دانش آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است» و با بازخورد موثر به بهبود مستمر آن یاری رساند.

فرایند یاددهی- یادگیری تحت عنوان طراحی آموزشی انجام می‌پذیرد که قسمتی از آن در کلاس درس، قسمتی از آن در خانه و حتی محیط‌های دیگر توسط دانش‌آموز انجام می‌گردد و معلم به عنوان طراح این فرایند به ابزارهایی احتیاج دارد تا هم در فرایند یادگیری، دانش‌آموزان را یاری کند و هم خود از میزان تحقق اهداف قصد شده در طرح درس مطمئن گردد و مدرسه را مطمئن سازد که اهداف کتاب درسی در درس مربوطه محقق شده است.

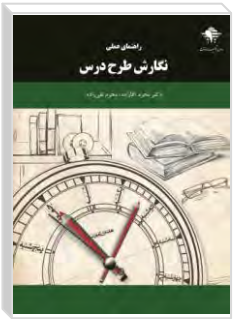

طرح درس، سندی است که اجزای مختلف فرایند آموزشی برای مشارکت دانش‌آموز به منظور دستیابی به اهداف یک سال تحصیلی را ترسیم می‌کند. در یک طرح درس مجموعه فعالیت‌هایی که معلم از پیش برای رسیدن به یک یا چند هدف آموزشی ویژه تدارک می‌بیند، پیش‌بینی و تنظیم شده است و معلم با کمک طرح درس می‌تواند فعالیت‌های ضروری آموزشی را به ترتیب و در مراحل و زمان‌های مشخص و به شیوه‌ای منطقی پیش ببرد. برای این‌که بتوانید از این مجموعه به نحو احسن استفاده کنید، پیشنهاد می‌شود که دوره ضمن خدمت «راهنمای عملی نگارش طرح درس» را در سایت موسسه مدارس یادگیرنده مرآت به آدرس ltms.ir مشاهده نمایید و یا از کتاب «راهنمای عملی نگارش طرح درس» استفاده کنید. در این دوره ۱۰ الی ۱۲ ساختار پیشنهاد شده است. یکی از ساختارهای عمومی و همگانی که معمولاً معلمان استفاده می‌کنند، ساختار «**طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری**» است. در مجلد پیش رو، مجموعهٔ حداقلی و نیمه‌ساخته مبتنی بر واحدهای یادگیری به منظور تدوین طرح درس ارائه شده است.

در طرح درس‌های نیمه ساخته، یک معلم باید به این سؤال پاسخ بدهد که: برای آموزش یک واحد یادگیری، چه چیزی را به عنوان تِم استفاده کند؟ (نوع فعالیتی را که مد نظر معلم برای ایجاد انگیزه یعنی گرم کردن کلاس درس تِم گفته می‌شود.)

عنصر ثابت همهٔ ساختارهای طرح درس، مفهومی است تحت عنوان «هدف». یک معلم زمانی که بتواند اهداف یک واحد یادگیری را بنویسد می‌تواند به‌راحتی برای آن نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه، روش تدریس، روش ارزشیابی، مواد و وسایل مورد نیاز را به دست آورد.

یک جملهٔ هدفی معمولاً سه بخش دارد: **شرایط**، **عملکرد** و **معیار**.

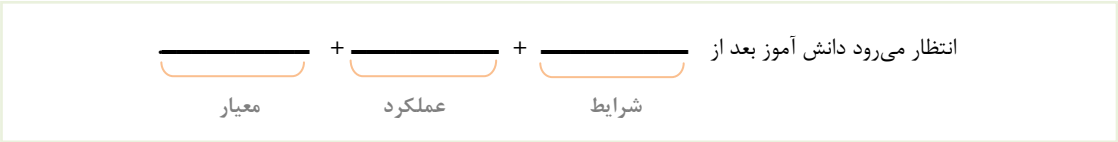

برای مثال، شما باید یک جملهٔ هدفی را این‌گونه بنویسید: انتظار می‌رود دانش‌آموز بعد از خواندن این کتاب، دانش‌آموز بعد از خواندن این مطلب، دانش‌آموز بعد از تمرین این موضوع، دانش‌آموز بعد از دیدن این فیلم، دانش‌آموز بعد از انجام مباحثه، دانش‌آموز بعد از خلاصه‌نویسی، این‌ها شرایط است. بعد از چه شرایطی؟ معمولاً رایج‌ترین حالتی را که یک معلم استفاده می‌کند، «انتظار می‌رود بعد از پایان این کلاس» است.

معیار یعنی در چه سطحی است. در چه سطحی را معمولاً با فعل نشان می‌دهند: بخواند، بداند، بپرد، بدود، ایمان بیاورد، اعتقاد داشته باشد، باور کند. می‌توانید در حیطه جانشین، در حیطه مهارتی یا در حیطه نگرشی اینها را طبقه‌بندی کنید. انتظار می‌رود دانش‌آموز بعد از این شرایط، عملکردی را در چه سطحی داشته باشد.

نکتهٔ آخر که حتماً بایستی مد نظر داشته باشید، نوع فعل جمله هدفی شماست که مشخص می‌کند نوع هدف شما **نگرش** دانش‌آموز مد نظر است، **شناخت** دانش‌آموز مد نظر است، یا این‌که **مهارت** دانش‌آموز مد نظر است. به عبارت دیگر، نوع فعل شما نوع هدف سه‌گانه شما را مشخص می‌کند. اگر فعل شناختی به کار ببرید با شناخت دانش‌آموز کار دارید، اگر فعل نگرشی به کار ببرید با نگرش دانش‌آموز کار دارید. اگر فعل مهارتی به کار ببرید با مهارت دانش‌آموز کار دارید. وقتی می‌گویید بداند، شناخت است. وقتی می‌گویید بپرد، ببُرد، مهارت است. وقتی می‌گویید اعتراض کند، مقایسه کند، باور کند، نگرش است.

واحدهای یادگیری کتاب‌های درسی و انواع ارزشیابی‌ها

ارزشیابی میزان اجرای طرح درس به معنای میزان تحقق یادگیری دانش‌آموزان می‌باشد. به عبارت دیگر، اجرای گام به گام طرح درس حول محور اهداف واحدهای یادگیری هر درس می‌چرخد و یک معلم توانمند باید به این سؤال بسیار مهم پاسخ دهد که «هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟».

ارزشیابی، آخرین حلقه از زنجیره‌ی طراحی آموزشی معلم است و تکمیل کننده سایر فعالیت‌های مرتبط به حساب می‌آید. در این مرحله معلم به کمک روش‌ها و فنون مختلف به سنجش[1] فرایندهای یادگیری دانش‌آموزان اقدام می‌کند و با توجه به نتایج حاصله درباره‌ی کم و کیف پیشرفت آنان در یادگیری و توفیق خود در آموزش به داوری می‌پردازد. دسته‌بندی انواع ارزشیابی‌ها عبارتند از:

ارزشیابی با توجه به ملاک مورد استفاده: معروف‌ترین تقسیم‌بندی برای ارزشیابی‌های آموزشی تقسیم‌بندی آن‌ها به ارزشیابی وابسته به ملاک و ارزشیابی وابسته به هنجار است.

- ارزشیابی وابسته به ملاک: در این ارزشیابی که ارزشیابی ملاکی نامیده می‌شود، معیار یا ملاک ارزشیابی از پیش تعیین می‌شود و عملکرد دانش‌آموز با توجه به آن ملاک مورد قضاوت قرار می‌گیرد. این نوع ارزشیابی تعیین می‌کند که آیا دانش‌آموزان مطالب و هدف‌های یک واحد یادگیری را که قرار بوده است بیاموزند، به چه میزان آموخته‌اند.
- ارزشیابی وابسته به هنجار: این نوع ارزشیابی به جای یک ملاک مطلق از پیش تعیین شده بر نوعی ملاک نسبی وابسته است. در این نوع ارزشیابی می‌توان تعیین کرد که پیشرفت یک دانش‌آموز نسبت به دانش‌آموزان دیگر یا یک کلاس درس نسبت به کلاس دیگر چه وضعی دارد.

ارزشیابی با توجه به زمان و هدف استفاده: ارزشیابی‌های آموزشی را با توجه به زمان و هدف استفاده به چهار دسته ارزشیابی‌های آغازین، تکوینی، تشخیصی و تراکمی تقسیم می‌کنند:

- ارزشیابی آغازین: نخستین ارزشیابی که پیش از انجام فعالیت‌های آموزشی به اجرا درمی‌آید، ارزشیابی آغازین یا سنجش آغازین نامیده می‌شود.
- ارزشیابی تکوینی: هدف از کاربرد ارزشیابی تکوینی در رابطه با پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان، آگاهی یافتن از میزان و نحوه‌ی یادگیری آنان برای تعیین نقاط قوت و ضعف یادگیری و نیز، تشخیص مشکلات روش آموزش معلم در رابطه با هدف‌های آموزشی است.

---

[1] سنجش یك اصطلاح کلی است و به صورت فرایندی تعریف می‌شود که برای گردآوری اطلاعات مورد نیاز تصمیم‌گیری درباره‌ی دانش‌آموزان، برنامه‌های درسی و سیاست‌های آموزشی مورد استفاده قرار می‌گیرد

- ارزشیابی تشخیصی: این ارزشیابی با هدف تشخیص مشکلات یادگیری دانش‌آموزان به‌کار می‌رود و زمانی مورد استفاده قرار می‌گیرد که معلم با مشکلات مبرم و مکرری در یک یا چند دانش‌آموز روبه‌رو می‌شود، که با روش‌های اصلاحیِ معمولِ ارزشیابی تکوینی قابل رفع نیست.
- ارزشیابی تراکمی: در ارزشیابی تراکمی[1] تمام آموخته‌های دانش‌آموزان در طول یک دوره‌ی آموزشی ارزشیابی می‌شوند و هدف آن، نمره دادن به دانش‌آموزان و قضاوت درباره‌ی اثربخشی طراحی آموزشی و مقایسه‌ی برنامه‌های مختلف درسی با یکدیگر است.

ارزشیابی با توجه به ارزشیابان: ارزشیابی درونی[2] و ارزشیابی بیرونی[3] دو نوع ارزشیابی آموزشی دیگر است. منظور از ارزشیابی درونی، این است که بر اساس آزمون درون‌مدرسه‌ای (معلم ساخته) انجام گیرد و منظور از ارزشیابی بیرونی، ارزشیابی توسط موسسه‌های آموزشی بیرونیست که آزمون آن‌ها به صورت هماهنگ بین مدارس برگزار می‌گردد. هر دو نوع ارزشیابی درونی و بیرونی ضروری هستند. چرا که مدرسه همواره می‌بایست به دو پرسش زیر پاسخ دهد:

۱. هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟

۲. در مقایسه با سایر مدارس، وضع ما چگونه است؟

ارزشیابی با استفاده از کارپوشه: بنا به تعریف، کارپوشه[4] «به مجموعه‌ای از فعالیت‌های یادگیرنده گفته می‌شود که نشان‌دهنده‌ی کوشش، پیشرفت و موفقیت تحصیلی او در یک واحد یادگیری است». با استفاده از کارپوشه هم می‌توان ارزشیابی تکوینی به عمل آورد و هم تراکمی. قبلاً توضیح دادیم که ارزشیابی تکوینی یا سنجش تکوینی در جریان آموزش معلم و یادگیری دانش‌آموزان صورت می‌گیرد و هدف آن کمک به تکوین یا شکل‌گیری یادگیری دانش‌آموزان و رفع نواقص روش آموزشی معلم است. در مقابل، ارزشیابی تراکمی یا سنجش تراکمی (دوره‌ای) به عنوان وسیله‌ای برای تعیین آموخته‌های متراکم شده یا جمع شده‌ی دانش‌آموزان در طول یک مدت معین تحصیلی به کار می‌رود. از فنّاوری الکترونیکی می‌توان برای سازمان دادن، ذخیره کردن، و ارائه دادن کار پوشه‌های دانش‌آموزی استفاده کرد. که به اصطلاح به آن، کارپوشه‌ی الکترونیکی[5] گفته می‌شود.

---

[1] summative evaluation

[2] internal evaluation

[3] external evaluation

[4] portfolio (در اصطلاح لغوی، این کلمه به یك کیف چرمی پَهن گفته می‌شود که برای حمل برگه‌های کاغذ، صفحات پیش‌نویس یك نمایش‌نامه، یا مجموعه نقاشی‌های یك فرد به کار می‌رود. این اصطلاح از آنجا در آموزش به عنوان یك روش به کار رفته که در آن دانش‌آموز مجموعه‌ای از کارهای خود را که در طول یك سال یا نیمسال تحصیلی انجام داده است، معمولاً در داخل یك پوشه، برای نشان دادن توانایی‌اش به معلم یا ارزشیاب ارائه می‌دهد.)

[5] electronic portfolio

واحدهای یادگیری کتاب‌های درسی، خودارزیابی آنلاین و آزمون هماهنگ

معلمان با انواع ارزشیابی‌های مذکور از وضعیت تحصیلی دانش‌آموزان کسب اطلاع می‌نمایند. اما آن‌چه مهم است، این است که اولاً اطلاعات فراهم شده با دقت کافی و صحت قابل اعتماد و متناسب با واحدهای یادگیری تهیه شده باشد؛ ثانیاً سریع و روزآمد باشد. در این راستا مرآت با ارائه خدمات زیر بنا دارد معلمان را در جریان میزان تحقق اهداف آموزشی هر واحد یادگیری قرار دهد.

خودارزیابی دانش‌آموزان در هر واحد یادگیری توسط اپلیکیشن[1]

اپلیکیشن بستری است که دانش‌آموزان می‌توانند برای ایجاد موقعیت یادگیری اقدام به شخصی سازی یادگیری بر اساس واحدهای یادگیری کتاب‌های درسی نمایند. ویژگی‌های اپلیکیشن عبارت‌اند از:

- انجام خودارزیابی‌های مستمر و روزانه با قابلیت مشاهده میزان تسلط در هر واحدیادگیری و ثبت نتایج در کارپوشه
- بازآموزی هدفمند دانش آموزان پس از انجام خودارزیابی از طریق مشاهده پاسخنامه تشریحی و فیلم‌های آموزشی و بررسی خطاهای یادگیری در هر سوال (این سرویس برای مدارس عضو رایگان است)
- امکان ثبت برنامه مطالعاتی روزانه در هر واحد یادگیری به همراه پیشنهاد مطالعاتیِ هوشمند
- ایجاد کارپوشه الکترونیکی شخصی از وضعیت پیشرفت و میزان تسلط دانش آموز در هر واحد یادگیری با دسترسی طبقه‌بندی شده در کارپوشه مدرسه به منظور ارزشیابی مستمر عملکرد آموزشی دانش‌آموزان
- دارای تأییدیه از سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش

ارزشیابی عملکرد یک دوره آموزشی با آزمون هماهنگ

آزمون‌های هماهنگ مدارس با هدف رصد میزان تحقق اهداف واحدهای یادگیری متناسب با برنامه آموزشی، طراحی شده است. دانش‌آموزان می‌توانند در این آزمون‌ها هم به صورت حضوری و هم از طریق اپلیکیشن به صورت آنلاین شرکت نمایند. ویژگی‌های برجسته این آزمون‌ها به شرح زیر است:

- گام‌های آزمون متناسب با برنامه مدرسه و واحدهای یادگیری
- طراحی سوالات آزمون متناسب با اهداف کتاب درسی[2]

---

۱ جهت نصب اپلیکیشن بر روی تلفن همراه می توانید عبارت «مرآت» را در google play (ویژه اندروید) یا اناردونی (ویژه ios) جستجو و نصب نمایید.

۲ در آزمون‌های شبیه ساز کنکور پایه‌های دهم و یازدهم و آزمون‌های پایه دوازدهم، علاوه بر اهداف کتاب درسی، رویکرد طراحی سوالات کنکور سراسری با هدف موفقیت دانش‌آموزان مدنظر بوده است.

- ارزشیابی از حیطه‌های شناختی
- هماهنگی با طرح درس معلم
- آسیب‌سنجی و بازخوردگیری دقیق برای معلمان
- تشکیل کارپوشه بر اساس واحدهای یادگیری
- ارائه گزارش بر اساس واحدهای یادگیری به منظور رصد تحقق اهداف آموزشی
- ارائه گزارش‌های نوشتاری
- ارائه تقدیرنامه برای تشویق

ایجاد کارپوشه عملکرد آموزشی برای بازخورد مؤثر و بازآموزی هدفمند

تجمیع اطلاعات آموزشی دانش آموز برای معلمان به منظور رصد میزان تحقق اهداف آموزشی طرح درس خود بسیار پراهمیت می‌باشد. بدیهی است زمان زیادی از معلمان به جمع آوری و طبقه‌بندی اطلاعات آموزشی می‌گذرد تا بتوانند یک ارزشیابی آموزشی برای برنامه و فعالیت بعدی خود داشته باشند. بدین‌منظور کارپوشهٔ الکترونیکی از تجمیع اطلاعات داینامیک فعالیت‌های آموزشی دانش آموز (در اپلیکیشن و آزمون‌های هماهنگ) ایجاد شده است. معلمان می‌توانند از طریق نام کاربری و رمز عبور اختصاصی خود به آن دسترسی داشته باشند.

جدول واحدهای یادگیری یازدهم علوم انسانی
در یک نگاه

ردیف	نام درس	فصل / بخش	واحد یادگیری	صفحه	
۱	فارسی	۸	۱۶	۱۶۸	ستایش: لطف خدا / درس یکم: نیکی / گنج حکمت: همّت درس دوم: قاضی بُست / شعرخوانی: زاغ و کبک درس سوم: در امواج سند / گنج حکمت: چو سرو باش درس پنجم: آغازگری تنها / روان‌خوانی: تا غزل بعد درس ششم: پرورده عشق / گنج حکمت: مردان واقعی درس هفتم: باران محبّت / شعرخوانی: آفتاب حُسن درس هشتم: در کوی عاشقان / گنج حکمت: چنان باش درس نهم: ذوق لطیف / روان‌خوانی: میثاق دوستی درس دهم: بانگ جرس/ گنج حکمت: به یاد ۲۲ بهمن درس یازدهم: یاران عاشق / شعرخوانی: صبح بی تو درس دوازدهم: کاوه دادخواه / گنج حکمت: کاردانی درس چهاردهم: حمله حیدری / شعرخوانی: وطن درس پانزدهم: کبوتر طوق‌دار / گنج حکمت: مهمان ناخوانده درس شانزدهم: قصّه عینکم / روان‌خوانی: دیدار درس هفدهم: خاموشی دریا / گنج حکمت: تجسّم عشق درس هجدهم: خوان عدل / روان‌خوانی: آذرباد / نیایش: الهی
۲	عربی	۷	۷	۹۱	مواعظ قیّمة / اسم التّفضیل و اسم المکان / حوار فی سوق مشهد صناعة التّلمیع فی الأدب الفارسیّ / اسم الفاعل و اسم المفعول و اسم المبالغة / شراء شریحة الهاتف الجوّال عجائب المخلوقات / أسلوب الشّرط و أدواته / حوار فی الملعب الرّیاضی تأثیر اللّغة الفارسیّة علی اللّغة العربیّة / المعرفة و النّکرة / ترجمة الفعل المضارع (۱) الصّدق / الجملة بعد النّکرة / حوار، شراء شریحة الهاتف الجوّال ارحموا ثلاثا / ترجمة الفعل المضارع (۲) لاتقنطوا / معانی الأفعال النّاقصة
۳	دین و زندگی	۲	۱۸	۲۳۰	درس ۱: هدایت الهی درس ۲: تداوم هدایت درس ۳: آخرین پیامبر درس ۴: معجزه جاودان درس ۵: مسئولیت های پیامبر (ص) درس ۶: پیشوای اسوه درس ۷: امامت، تداوم رسالت درس ۸: جان و جانشین پیامبر (ص) درس ۹: وضعیت فرهنگی، اجتماعی و سیاسی مسلمانان، پس از رسول خدا (ص) درس ۱۰ : احیای ارزش های راستین درس ۱۱ : جهاد در راستای ولایت ظاهری درس ۱۲ : عصر غیبت امام زمان (ع) درس ۱۳ : در انتظار ظهور درس ۱۴ : مرجعیت و ولایت فقیه درس ۱۵ : رهبری و مردم درس ۱۶ : عزّت نفس درس ۱۷ : زمینه های پیوند درس ۱۸ : پیوند مقدّس
۴	انگلیسی	۳	۹	۱۰۷	Conversation / New Words & Expressions Reading / Vocabulary Development Grammar / Listening & Speaking / Pronunciation / Writing Conversation / New Words & Expressions Reading / Vocabulary Development Grammar / Listening & Speaking / Pronunciation / Writing Conversation / New Words & Expressions Reading / Vocabulary Development Grammar / Listening & Speaking / Pronunciation / Writing
۵	ریاضی و آمار	۳	۷	۷۰	درس ۱: گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها درس ۲: استدلال ریاضی درس ۱: توابع ثابت، چندضابطه‌ای و همانی درس ۲: توابع پلکانی و قدرمطلقی درس ۳: اعمال بر روی توابع درس ۱: شاخص‌های آماری درس ۲: سری‌های زمانی
۶	علوم و فنون ادبی	۴	۱۲	۱۰۸	درس ۱: تاریخ ادبیات فارسی در قرن‌های هفتم، هشتم و نهم درس ۲: پایه‌های آوایی درس ۳: تشبیه درس ۴: سبک‌شناسی قرن‌های هفتم، هشتم و نهم (سبک عراقی) درس ۵: پایه‌های آوایی همسان (۱) درس ۶: مجاز درس ۷: تاریخ ادبیات فارسی در قرن‌های دهم و یازدهم درس ۸: پایه‌های آوایی همسان (۲) درس ۹: استعاره درس ۱۰: سبک‌شناسی قرن‌های دهم و یازدهم (سبک هندی) درس ۱۱: پایه‌های آوایی همسان دو لختی درس ۱۲: کنایه
۷	تاریخ	۴	۱۶	۱۸۶	درس ۱: منابع پژوهش در تاریخ اسلام و ایران دوران اسلامی درس ۲: روش پژوهش در تاریخ؛ بررسی و سنجش اعتبار شواهد و مدارک درس ۳: اسلام در مکه درس ۴: امت و حکومت نبوی در مدینه درس ۵: تثبیت و گسترش اسلام در دوران خلفای نخستین درس ۶: امویان بر مسند قدرت درس ۷: جهان اسلام در عصر خلافت عباسی درس ۸: اسلام در ایران؛ زمینه‌های ظهور تمدن ایرانی - اسلامی درس ۹: ظهور و گسترش تمدن ایرانی - اسلامی درس ۱۰: ایران در دوران غزنوی، سلجوقی و خوارزمشاهی درس ۱۱: حکومت، جامعه و اقتصاد در عصر مغول - تیموری درس ۱۲: فرهنگ و هنر در عصر مغول - تیموری درس ۱۳: تحولات سیاسی و اقتصادی ایران در دوره صفوی درس ۱۴: فرهنگ و تمدن در عصر صفوی درس ۱۵: قرون وسطا درس ۱۶: رنسانس و عصر جدید
۸	جغرافیا	۴	۱۱	۱۷۳	درس ۱: معنا و مفهوم ناحیه درس ۲: انسان و ناحیه درس ۳: نواحی آب و هوایی درس ۴: ناهمواری‌ها و اشکال زمین درس ۵: نواحی زیستی درس ۶: نواحی فرهنگی درس ۷: نواحی اقتصادی (کشاورزی و صنعتی) درس ۸: نواحی اقتصادی (تجارت و اقتصاد جهانی) درس ۹: معنا و مفهوم ناحیه سیاسی درس ۱۰: کشور، یک ناحیه سیاسی درس ۱۱: ژئوپلیتیک
۹	جامعه‌شناسی	۴	۱۵	۱۳۳	درس ۱: جهان فرهنگی درس ۲: فرهنگ جهانی درس ۳: نمونه‌های فرهنگ جهانی ۱ درس ۴: نمونه‌های فرهنگ جهانی ۲ درس ۵: باورها و ارزش‌های بنیادین فرهنگ غرب درس ۶: چگونگی تکوین فرهنگ معاصر غرب درس ۷: جامعه جهانی درس ۸: تحولات نظام جهانی درس ۹: جهان دوقطبی درس ۱۰: جنگ‌ها و تقابل‌های جهانی درس ۱۱: بحران‌های اقتصادی و زیست‌محیطی درس ۱۲: بحران‌های معرفتی و معنوی درس ۱۳: سرآغاز بیداری اسلامی درس ۱۴: انقلاب اسلامی ایران؛ نقطه عطف بیداری اسلامی درس ۱۵: افق بیداری اسلامی
۱۰	فلسفه	۳	۱۱	۹۳	درس ۱: چیستی فلسفه درس ۲: ریشه و شاخه‌های فلسفه درس ۳: فلسفه و زندگی درس ۴: آغاز تاریخی فلسفه درس ۵: زندگی بر اساس اندیشه درس ۶: امکان شناخت درس ۷: ابزارهای شناخت درس ۸: نگاهی به تاریخچه معرفت درس ۹: چیستی انسان (۱) درس ۱۰: چیستی انسان (۲) درس ۱۱: انسان، موجود اخلاق‌گرا
۱۱	روان‌شناسی	۸	۸	۲۰۶	روان‌شناسی: تعریف و روش مورد مطالعه روان‌شناسی رشد احساس، توجه، ادراک حافظه و علل فراموشی تفکر (۱) حل مسئله تفکر (۲) تصمیم‌گیری انگیزه و نگرش روان‌شناسی سلامت
	مجموع	**۵۰**	**۱۳۰**	**۱۵۶۵**	

پیوست ۱ علوم و فنون ادبی یازدهم انسانی

کتاب علوم و فنون ادبی پایه یازدهم رشته علوم انسانی در یک نگاه

در آموزش این کتاب ساحت‌ها و اهداف پایه را مدنظر قرار دهیم.

ساحت تعلیم و تربیت	اهداف دورهٔ تحصیلی
اعتقادی، عبادی و اخلاقی	۱. با درک وجه استدلالی و عقلانی معارف دینی، در مواجهه با پرسش‌ها و مسائل، پاسخ‌های متقاعدکننده‌ای را با تکیه بر منابع و شواهد دینی ارائه کند و تأثیر آن را مورد ارزیابی قرار دهد. ۲. با الگوگیری از سیرهٔ پیشوایان دینی، نقش ایشان را در احیای دین و ترسیم آیندهٔ بشریت (جامعه عدل مهدوی: عدالت‌خواهی، ظلم‌ستیزی، صلح‌جویی، عمران و آبادی) تبیین کند و دلالت‌های آن را در موقعیت‌های مختلف زندگی فردی و اجتماعی به کار گیرد. ۳. با باور به ظرفیت‌های قرآن و جاودانگی دین اسلام (جامعیت، ثبات، سازگاری با فطرت، پویایی نسبت به نیازهای حال و آینده) قادر است از آن برای حل نمونه‌ای از مسایل دنیای امروز استفاده کند.
زیبایی‌شناسی و هنری	۱. با مطالعهٔ آثار و مسایل حوزه هنر (رابطه هنر با: فناوری، اقتصاد، فرهنگ، اخلاق ...)، آن‌ها را بر اساس اصول زیبایی‌شناسی و ارزشی، نقد و تأثیر آن را بر خود و جامعه ارزیابی کند. ۲. با بکارگیری قدرت تخیل و ذوق هنری، اثری فرهنگی هنری را خلق کند و آن را بر اساس معیارهای زیبایی‌شناسی مورد ارزیابی قرار دهد. ۳. با انتخاب و بررسی آثار فرهنگی هنری بر مبنای اصول ارزشی و زیبایی‌شناسی، نقش هنر را به عنوان زبان مشترک میان انسان‌ها در بستر زمان و مکان تبیین نماید.
زیستی و بدنی	۱. عوامل فرهنگی اجتماعی، اقتصادی و سیاسی تأثیرگذار بر سلامت و توانایی جسمانی، روانی، اجتماعی و معنوی خود را شناسایی کند و با به‌کارگیری راهبردهای زندگی شایسته، به الگوی رفتاری پایداری دست یابد. ۲. با مشارکت در طرح‌ها و برنامه‌های بهبود سبک زندگی، تفریحات سالم، تربیت‌بدنی و ورزش، سالم‌سازی محیط زیست و عام‌المنفعه مسئولیت‌های خویش را نسبت به حفظ آفریده‌های خداوند و سلامت خود، خانواده و جامعه انجام دهد و میزان تأثیرگذاری آن را ارزیابی کند. ۳. با مطالعهٔ مسایل و مشکلات محیط زیست در سطح ملی و جهانی و شناخت کارکرد نهادهای اجتماعی، به عنوان دوست‌دار و فعال زیست‌محیطی برای اصلاح و بهبود پایدار آن ایفای نقش کند.
علمی و فناورانه	۱. با تحلیل و ارزیابی الگوها و روابط حاکم بر پدیده‌های انسانی، طبیعی (آیات الهی) و حل مسایل ریاضی از مدل‌سازی برای شناخت و حل مسایل واقعی زندگی استفاده کند. ۲. طی یک فرایند کار مشارکتی در سطح مدرسه، ایده‌ها و یافته‌های علمی- فناورانه را دربارهٔ یک موضوع مطالعه و آزمایش کند و یافته‌های خود را با رعایت اخلاق علمی در سطح فرامدرسه‌ای ارائه کند. ۳. با بهره‌گیری از سواد فناوری و بررسی وضعیت آینده / تحولات علمی و فناوری، ایده خود را در قالب یک طرح یا محصول ارائه کند.
اجتماعی و سیاسی	۱. با شناخت حقوق و مسئولیت‌های خود در زندگی اجتماعی- سیاسی، مسایل جامعه (مشکلات و آسیب‌های اجتماعی، زیست‌محیطی و ...) را شناسایی کند و وظایف خود را برای حل آن‌ها در راستای حفظ امنیت و منافع ملی، وحدت و انسجام اجتماعی انجام دهد. ۲. با بهره‌گیری از شیوه کنش اقناعی در تعاملات اجتماعی- سیاسی، مهارت گفتگو و مشارکت سازنده در فعالیت‌های جمعی و مدیریت مشارکتی را تجربه کند. ۳. با تحلیل سازوکارهای تکوین، تداوم و تغییر زندگی اجتماعی- سیاسی، موقعیت مکانی/ زمانی را انتخاب کند و وظایف و مسئولیت‌های اجتماعی- سیاسی مترتب بر آن را در سطح خانوادگی، محلی، ملی و بین‌المللی انجام دهد. ۴. با تحلیل و ارزیابی فرهنگ و تمدن ایرانی- اسلامی و سیر تحول آن، روش‌هایی را برای صیانت و گسترش این فرهنگ و تعامل میان فرهنگی در سطح محلی، ملی و بین‌المللی پیشنهاد کند.
اقتصادی و حرفه‌ای	۱. با درک ابعاد و روند شکل‌گیری مسائل و تحولات اقتصادی در فضای واقعی و مجازی، الگوی رفتار اقتصادی خود، خانواده و جامعه را بررسی کند و روش‌هایی برای تدبیر معاش حلال به کار گیرد. ۲. با شناسایی تحولات عرصه اشتغال و سرمایه‌گذاری، صلاحیت‌های حرفه‌ای خود را ارزیابی و برای کسب و کار و نقش‌آفرینی اقتصادی در آینده برنامه‌ریزی کند. ۳. با شناخت عمومی از بخش‌ها و سیاست‌های کلان اقتصادی و درک رفتارهای مثبت و منفی بازیگران اقتصادی در سطح ملی و فراملی تأثیر آن را بر مسائل اقتصادی جامعه تحلیل کند.

جایگاه این کتاب را در حوزه‌های تربیت و یادگیری برنامه درسی ملّی بدانیم.

۱. حکمت و معارف اسلامی	○	۲. قرآن و عربی	○	۳.زبان و ادبیات فارسی	○	۴. فرهنگ و هنر	○	۵. سلامت و تربیت بدنی	○	۶. کار و فن‌آوری	○
۷. علوم انسانی و مطالعات اجتماعی	○	۸. ریاضیات	○	۹. علوم تجربی	○	۱۰. زبان‌های خارجی	○	۱۱. آداب و مهارت‌های زندگی و بنیان خانواده	○	۱۲. بوم (برنامه ویژه مدرسه)	○

با مشخصات کمّی این کتاب آشنا شویم.

۱	عنوان یادگیری (فصل)	۴
۲	واحد یادگیری (درس)	۱۲
۳	موضوع یادگیری	۱۹
۴	تعداد صفحه	۱۰۸
۵	پیش‌نیاز	
۶	عناصر هر واحد یادگیری	

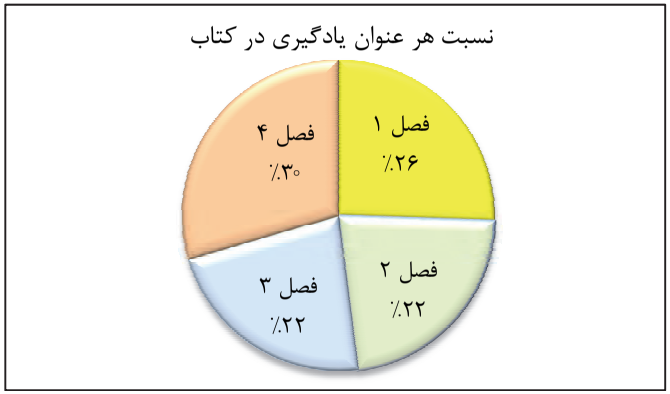

پیوست ۲ علوم و فنون ادبی یازدهم انسانی

نقشه مفهومی کتاب علوم و فنون ادبی یازدهم علوم انسانی

فصل ۱

- ۱. درس ۱: تاریخ ادبیات فارسی در قرن‌های هفتم، هشتم و نهم
  - ۱. تاریخ ادبیات قرن هفتم ۲. تاریخ ادبیات قرن هشتم ۳. تاریخ ادبیات قرن نهم ۴. ...
- ۲. درس ۲: پایه‌های آوایی
  - ۱. پاره‌های آوایی ۲. ...
- ۳. درس ۳: تشبیه
  - ۱. تشبیه ۲. انواع تشبیه ۳. ...

فصل ۲

- ۴. درس ۴: سبک‌شناسی قرن‌های هفتم، هشتم و نهم (سبک عراقی)
  - ۱. شعر سبک عراقی ۲. نثر سبک عراقی ۳. ...
- ۵. درس ۵: پایه‌های آوایی همسان (۱)
  - ۱. پایه‌های آوایی همسان ۲. ...
- ۶. درس ۶: مجاز
  - ۱. مجاز ۲. ...

فصل ۳

- ۷. درس ۷: تاریخ ادبیات فارسی در قرن‌های دهم و یازدهم
  - ۱. تاریخ ادبیات قرن دهم ۲. تاریخ ادبیات قرن یازدهم ۳. ...
- ۸. درس ۸: پایه‌های آوایی همسان (۲)
  - ۱. پایه‌های آوایی همسان ۲. ...
- ۹. درس ۹: استعاره
  - ۱. استعارهٔ مصرحه ۲. استعارهٔ مکنیّه ۳. ...

فصل ۴

- ۱۰. درس ۱۰: سبک‌شناسی قرن‌های دهم و یازدهم (سبک هندی)
  - ۱. شعر سبک هندی ۲. نثر دورهٔ هندی ۳. ...
- ۱۱. درس ۱۱: پایه‌های آوایی همسان دو لختی
  - ۱. پایه‌های آوایی همسان دو لختی ۲. ...
- ۱۱. درس ۱۲: کنایه
  - ۱. کنایه ۲. ...

عنوان یادگیری | ۱۲ واحد یادگیری | ۱۹ موضوع یادگیری

پیوست ۴

طرح درس‌های نیمه‌ساخته
علوم و فنون ادبی یازدهم علوم انسانی

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	علوم و فنون ادبی
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس ۱: تاریخ ادبیات فارسی در قرن‌های هفتم، هشتم و نهم
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع تاریخ ادبیات قرن هفتم را .....

۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع تاریخ ادبیات قرن هشتم را .....

۳. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع تاریخ ادبیات قرن نهم را .....

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	علوم و فنون ادبی
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس ۲: پایه‌های آوایی
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع پاره‌های آوایی را .....

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	علوم و فنون ادبی
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس ۳: تشبیه
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع تشبیه را .....

۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع انواع تشبیه را .....

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	علوم و فنون ادبی
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس ۴: سبک‌شناسی قرن‌های هفتم، هشتم و نهم (سبک عراقی)
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع شعر سبک عراقی را .....

۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع نثر سبک عراقی را .....

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	علوم و فنون ادبی
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس ۵: پایه‌های آوایی همسان (۱)
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع پایه‌های آوایی همسان را .....

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	علوم و فنون ادبی
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس ۶: مجاز
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع **مجاز** را .....

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	علوم و فنون ادبی
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس ۷: تاریخ ادبیات فارسی در قرن‌های دهم و یازدهم
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع تاریخ ادبیات قرن دهم را .....

۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع تاریخ ادبیات قرن یازدهم را .....

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	علوم و فنون ادبی
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس ۸: پایه‌های آوایی همسان (۲)
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع پایه‌های آوایی همسان را .....

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	علوم و فنون ادبی
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس ۹: استعاره
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع استعارهٔ مصرحه را .....

۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع استعارهٔ مکنیّه را .....

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	علوم و فنون ادبی
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس ۱۰: سبک‌شناسی قرن‌های دهم و یازدهم (سبک هندی)
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع شعر سبک هندی را .....

۲. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع نثر دورهٔ هندی را .....

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	علوم و فنون ادبی
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس ۱۱: پایه‌های آوایی همسان دو لختی
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع پایه‌های آوایی همسان دو لختی را .....

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	علوم و فنون ادبی
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس ۱۲: کنایه
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۱. *انتظار می‌رود دانش‌آموزان بعد از ..... موضوع کنایه را .....*

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

پیوست ۵

برگه مراقبت و وارسی
واحدهای یادگیری
علوم و فنون ادبی یازدهم علوم انسانی

برگهٔ مراقبت و وارسی واحدهای یادگیری علوم و فنون ادبی یازدهم علوم انسانی

واحد یادگیری ۱: درس ۱: تاریخ ادبیات فارسی در قرن‌های هفتم، هشتم و نهم

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
تاریخ ادبیات قرن هفتم						
تاریخ ادبیات قرن هشتم						
تاریخ ادبیات قرن نهم						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم — تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول — تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۲: درس ۲: پایه‌های آوایی

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
پاره‌های آوایی						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم — تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول — تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۳: درس ۳: تشبیه

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
تشبیه						
انواع تشبیه						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم — تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول — تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۴: درس ۴: سبک‌شناسی قرن‌های هفتم، هشتم و نهم (سبک عراقی)

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
شعر سبک عراقی						
نثر سبک عراقی						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم — تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول — تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۵: درس ۵: پایه‌های آوایی همسان (۱)

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
پایه‌های آوایی همسان						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم — تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول — تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۶: درس ۶: مجاز

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
مجاز						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم — تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول — تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۷: درس ۷: تاریخ ادبیات فارسی در قرن‌های دهم و یازدهم

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
تاریخ ادبیات قرن دهم						
تاریخ ادبیات قرن یازدهم						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم — تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول — تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۸: درس ۸: پایه‌های آوایی همسان (۲)

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
پایه‌های آوایی همسان						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم — تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول — تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۹: درس ۹: استعاره

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
استعارهٔ مصرحه						
استعارهٔ مکنیّه						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم — تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول — تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۱۰: درس ۱۰: سبک‌شناسی قرن‌های دهم و یازدهم (سبک هندی)

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
شعر سبک هندی						
نثر دورهٔ هندی						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم — تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول — تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۱۱: درس ۱۱: پایه‌های آوایی همسان دو لختی

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
پایه‌های آوایی همسان دو لختی						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم — تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول — تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۱۲: درس ۱۲: کنایه

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
کنایه						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم — تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول — تاریخ و امضاء

دستنامه طرح درس‌نویسی

تاریخ یازدهم علوم انسانی

مبتنی بر واحدهای یادگیری

ویژه معلم

نام و نام خانوادگی معلم: .....

مدرسه: .....

پیوست‌ها

- جدول واحدهای یادگیری
- کتاب در یک نگاه
- نقشه مفهومی کتاب
- طرح درس‌های نیمه‌ساخته کتاب
- برگه مراقبت و وارسی کتاب

سخنی با معلمان

همچنان که می‌دانیم علاوه بر مهارت‌های عمومی و مهارت‌های تخصصی معلمان، مجموعه‌ای از مهارت‌های پیشه و شغل معلمی وجود دارند که به آن‌ها مهارت‌های حرفه‌ای گفته می‌شود. از میان خیل عظیم این مهارت‌ها که عموماً در قالب دوره‌های آموزشی ضمن خدمت ارائه می‌گردد، مهارت‌های سه گانه حرفه‌ای معلمان شامل **مهارت طرح درس‌نویسی**، **مهارت تدریس** و **مهارت ارزشیابی** برای طراحی آموزشی لازم است. به طور ساده می‌توان طراحی آموزشی کلاس درس را در تصویر زیر مشاهده کرد:

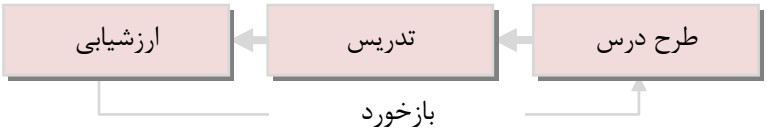

معلمان به عنوان محور آموزش در مدرسه و طراح آموزشیِ کلاس درس همواره کتاب درسی را به عنوان طرح و برنامه رسمی خود در کلاس درس به آموزش می‌گیرند. اما نکته اساسی این است که کتاب درسی دارای چه اهداف آموزشی می‌باشد؟ یکی از نیازهای معلمان به منظور طراحی طرح درس خود، آشنایی با اهداف آموزشی کتاب درسی است. یک معلم نیاز دارد بداند:

اهداف قصد شده کتاب درسی چیست؟

تا بتواند متناسب به کمیت و کیفیت اهداف قصد شده کتاب درسی طراحی آموزشی خود را برای یک سال تحصیلی برنامه‌ریزی کرده و فرایند تدریس خود را متناسب با هر هدف، انتخاب و پس از تدریس آن را ارزشیابی نماید. لذا دستنامه‌ای به جهت پاسخ به این سوال تهیه شده است که معلمان با آن بتوانند علاوه بر مشاهده نقشه مفهومی کتاب درسی و عناوین آن با مفهوم دیگری با عنوان **"واحدهای یادگیری"**، جلسات آموزشی کلاس خود را طراحی و متناسب با **"موضوعات یادگیری"** اهداف آموزشی خود را در **"طرح درس‌های نیمه ساخته"** تکمیل و تولید نمایند. این دستنامه با اهداف زیر تدوین گردیده است.

- آشنایی با اهداف آموزشی کتاب‌های درسی در قالب واحدهای یادگیری
- آشنایی با نقشه مفهومی عناوین یادگیری، واحدهای یادگیری و موضوع‌های یادگیری کتاب‌های درسی
- آشنایی با طرح درس‌نویسی بر اساس طرح درس‌های نیمه ساخته مبتنی بر واحدهای یادگیری با ارائه "موضوعات یادگیری"

پیشنهاد می‌شود معلمان با به کارگیری این دستنامه و شرکت در دوره‌های آموزشی ضمن خدمت "راهنمای عملی نگارش طرح درس" (در سامانه مدارس یادگیرنده مرآت به نشانی ltms.ir)، طرح درس‌های خود را بر اساس واحدهای یادگیری به منظور اجرای آن در طول سال تحصیلی متناسب با "اهداف قصد شده" طراحی نمایند.

پس از طراحی و برنامه‌ریزی "اهداف آموزشی قصد شده" در طرح درس و اجرای آن در طول سال تحصیلی در کلاس درس، ارزشیابی میزان تحقق آن‌ها لازم و ضروری می‌باشد و سوال اساسی در این رابطه مطرح می‌شود:

«چقدر از اهداف قصد شده کتاب‌های درسی، در کلاس درس تحقق یافته است؟»

یا به عبارتی هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟ و یا چقدر از واحدهای یادگیری قصد شده هر کتاب درسی به آموزش گرفته شده است؟ در واقع ارزشیابی، بخشی از فرایند آموزش تلقی می‌گردد، به این معنا که ارزشیابی در جریان آموزش جاری است. در راستای پشتیبانی از مدارس در پاسخگویی به این سوال، خدمات ارزشیابی زیر ارائه می‌گردد:

- **خودارزیابی‌های آنلاین:** به منظور توسعه یادگیری فردی دانش‌آموزان در هر واحد یادگیری؛
- **آزمون هماهنگ:** به منظور ارزشیابی عملکرد در یک دوره آموزشی مبتنی بر واحدهای یادگیری؛
- **بسته ارزشیابی تشریحی:** به منظور ارزشیابی همه سطوح یادگیری مبتنی بر واحدهای یادگیری.

ارائه بازخورد مؤثر همراه با بازآموزی هدفمند از اهمیت ویژه‌ای در ارزشیابی‌های آموزشی برخوردار است. درگیر کردن مؤثر دانش‌آموزان در فرایند یادگیری، توانا کردن دانش‌آموزان در ارزیابی از خود، آگاه کردن معلمان از وضعیت آموزشی کلاس درس متناسب با هر واحد یادگیری و ... همه به ارتقای آموزش در کلاس درس یاری می‌رساند. در این راستا پس از اجرای ارزشیابی‌ها، **کارپوشه الکترونیکی** به منظور تجمیع نتایج آزمون‌ها باقابلیت دسترسی طبقه‌بندی شده با ویژگی‌های زیر ارائه می‌گردد:

- ارائه میزان تسلط در هر واحد یادگیری به ازای خودارزیابی‌ها در اپلیکیشن و سؤال‌های آن واحد یادگیری در آزمون هماهنگ
- قابلیت مشاهده سوال و پاسخ تشریحی خودارزیابی‌ها و آزمون‌های هماهنگ به ازای هر واحد یادگیری
- ارائه پاسخ ویدیوییِ آموزشی برای سوال‌های پیشرفته آزمون به منظور بازآموزی هدفمند
- امکان مقایسه عملکرد هر دانش‌آموز با خود در هر واحد یادگیری و در طول سال تحصیلی
- ارائه گزارش‌های توصیفی به منظور بازخورد مؤثر
- امکان ذخیره نتایج عملکرد به ازای هر واحد یادگیری در سنوات مختلف

طرح درس مبتنی بر واحدهای یادگیری

همچنان که می‌دانیم در یک طبقه‌بندی کلی، مهارت‌هایی که معلمان به جهت توسعه شغلی به آن احتیاج دارند، در سه گروه مهارت‌های عمومی، مهارت‌های تخصصی و مهارت‌های حرفه‌ای طبقه‌بندی می‌شوند.

معلمان می‌توانند برای توسعه مهارت‌های حرفه‌ای خود اعم از مهارت‌های بدو خدمت، درس‌پژوهی، اقدام پژوهی، روان‌شناسی تربیتی و ... به سایت مدارس یادگیرنده مرآت به آدرس ltms.ir مراجعه نمایند. در این مجلد تلاش شده تا معلمان را در طراحی آموزشی کلاس درس، یاری رسانیم.

اگر کوچک‌ترین واحد محتوای آموزشی کتاب درسی را که می‌بایست توسط دانش‌آموز فراگرفته شود را واحد یادگیری بنامیم؛ معلم می‌تواند برای هر واحد یادگیری طرح درس بنویسد، آن را تدریس کند و با ارزشیابی آن می‌تواند به طور مستمر به این سوال اساسی پاسخ دهد که «هر دانش آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است» و با بازخورد موثر به بهبود مستمر آن یاری رساند.

فرایند یاددهی- یادگیری تحت عنوان طراحی آموزشی انجام می‌پذیرد که قسمتی از آن در کلاس درس، قسمتی از آن در خانه و حتی محیط‌های دیگر توسط دانش‌آموز انجام می‌گردد و معلم به عنوان طراح این فرایند به ابزارهایی احتیاج دارد تا هم در فرایند یادگیری، دانش‌آموزان را یاری کند و هم خود از میزان تحقق اهداف قصد شده در طرح درس مطمئن گردد و مدرسه را مطمئن سازد که اهداف کتاب درسی در درس مربوطه محقق شده است.

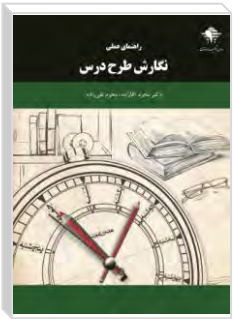

طرح درس، سندی است که اجزای مختلف فرایند آموزشی برای مشارکت دانش‌آموز به منظور دستیابی به اهداف یک سال تحصیلی را ترسیم می‌کند. در یک طرح درس مجموعه فعالیت‌هایی که معلم از پیش برای رسیدن به یک یا چند هدف آموزشی ویژه تدارک می‌بیند، پیش‌بینی و تنظیم شده است و معلم با کمک طرح درس می‌تواند فعالیت‌های ضروری آموزشی را به ترتیب و در مراحل و زمان‌های مشخص و به شیوه‌ای منطقی پیش ببرد. برای این‌که بتوانید از این مجموعه به نحو احسن استفاده کنید، پیشنهاد می‌شود که دوره ضمن خدمت «راهنمای عملی نگارش طرح درس» را در سایت موسسه مدارس یادگیرنده مرآت به آدرس ltms.ir مشاهده نمایید و یا از کتاب «راهنمای عملی نگارش طرح درس» استفاده کنید. در این دوره ۱۰ الی ۱۲ ساختار پیشنهاد شده است. یکی از ساختارهای عمومی و همگانی که معمولاً معلمان استفاده می‌کنند، ساختار «**طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری**» است. در مجلد پیش رو، مجموعهٔ حداقلی و نیمه‌ساخته مبتنی بر واحدهای یادگیری به منظور تدوین طرح درس ارائه شده است.

در طرح درس‌های نیمه ساخته، یک معلم باید به این سؤال پاسخ بدهد که: برای آموزش یک واحد یادگیری، چه چیزی را به عنوان تِم استفاده کند؟ (نوع فعالیتی را که مد نظر معلم برای ایجاد انگیزه یعنی گرم کردن کلاس درس تِم گفته می‌شود.)

عنصر ثابت همهٔ ساختارهای طرح درس، مفهومی است تحت عنوان «هدف». یک معلم زمانی که بتواند اهداف یک واحد یادگیری را بنویسد می‌تواند به‌راحتی برای آن نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه، روش تدریس، روش ارزشیابی، مواد و وسایل مورد نیاز را به دست آورد.

یک جملهٔ هدفی معمولاً سه بخش دارد: **شرایط**، **عملکرد** و **معیار**.

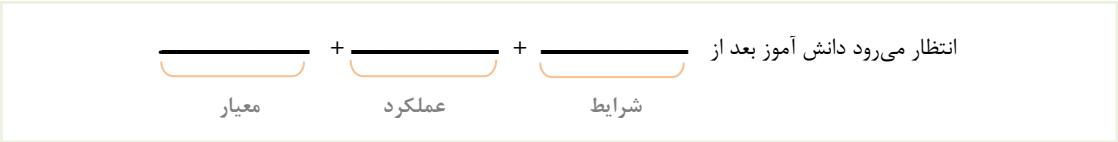

برای مثال، شما باید یک جملهٔ هدفی را این‌گونه بنویسید: انتظار می‌رود دانش‌آموز بعد از خواندن این کتاب، دانش‌آموز بعد از خواندن این مطلب، دانش‌آموز بعد از تمرین این موضوع، دانش‌آموز بعد از دیدن این فیلم، دانش‌آموز بعد از انجام مباحثه، دانش‌آموز بعد از خلاصه‌نویسی، این‌ها شرایط است. بعد از چه شرایطی؟ معمولاً رایج‌ترین حالتی را که یک معلم استفاده می‌کند، «انتظار می‌رود بعد از پایان این کلاس» است.

معیار یعنی در چه سطحی است. در چه سطحی را معمولاً با فعل نشان می‌دهند: بخواند، بداند، بپرد، بدود، ایمان بیاورد، اعتقاد داشته باشد، باور کند. می‌توانید در حیطه جانشین، در حیطه مهارتی یا در حیطه نگرشی اینها را طبقه‌بندی کنید. انتظار می‌رود دانش‌آموز بعد از این شرایط، عملکردی را در چه سطحی داشته باشد.

نکتهٔ آخر که حتماً بایستی مد نظر داشته باشید، نوع فعل جمله هدفی شماست که مشخص می‌کند نوع هدف شما **نگرش** دانش‌آموز مد نظر است، **شناخت** دانش‌آموز مد نظر است، یا این‌که **مهارت** دانش‌آموز مد نظر است. به عبارت دیگر، نوع فعل شما نوع هدف سه‌گانه شما را مشخص می‌کند. اگر فعل شناختی به کار ببرید با شناخت دانش‌آموز کار دارید، اگر فعل نگرشی به کار ببرید با نگرش دانش‌آموز کار دارید. اگر فعل مهارتی به کار ببرید با مهارت دانش‌آموز کار دارید. وقتی می‌گویید بداند، شناخت است. وقتی می‌گویید بپرد، ببُرد، مهارت است. وقتی می‌گویید اعتراض کند، مقایسه کند، باور کند، نگرش است.

واحدهای یادگیری کتاب‌های درسی و انواع ارزشیابی‌ها

ارزشیابی میزان اجرای طرح درس به معنای میزان تحقق یادگیری دانش‌آموزان می‌باشد. به عبارت دیگر، اجرای گام به گام طرح درس حول محور اهداف واحدهای یادگیری هر درس می‌چرخد و یک معلم توانمند باید به این سؤال بسیار مهم پاسخ دهد که «هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟».

ارزشیابی، آخرین حلقه از زنجیره‌ی طراحی آموزشی معلم است و تکمیل کننده سایر فعالیت‌های مرتبط به حساب می‌آید. در این مرحله معلم به کمک روش‌ها و فنون مختلف به سنجش[1] فرایندهای یادگیری دانش‌آموزان اقدام می‌کند و با توجه به نتایج حاصله درباره‌ی کم و کیف پیشرفت آنان در یادگیری و توفیق خود در آموزش به داوری می‌پردازد. دسته‌بندی انواع ارزشیابی‌ها عبارتند از:

ارزشیابی با توجه به ملاک مورد استفاده: معروف‌ترین تقسیم‌بندی برای ارزشیابی‌های آموزشی تقسیم‌بندی آن‌ها به ارزشیابی وابسته به ملاک و ارزشیابی وابسته به هنجار است.

- ارزشیابی وابسته به ملاک: در این ارزشیابی که ارزشیابی ملاکی نامیده می‌شود، معیار یا ملاک ارزشیابی از پیش تعیین می‌شود و عملکرد دانش‌آموز با توجه به آن ملاک مورد قضاوت قرار می‌گیرد. این نوع ارزشیابی تعیین می‌کند که آیا دانش‌آموزان مطالب و هدف‌های یک واحد یادگیری را که قرار بوده است بیاموزند، به چه میزان آموخته‌اند.
- ارزشیابی وابسته به هنجار: این نوع ارزشیابی به جای یک ملاک مطلق از پیش تعیین شده بر نوعی ملاک نسبی وابسته است. در این نوع ارزشیابی می‌توان تعیین کرد که پیشرفت یک دانش‌آموز نسبت به دانش‌آموزان دیگر یا یک کلاس درس نسبت به کلاس دیگر چه وضعی دارد.

ارزشیابی با توجه به زمان و هدف استفاده: ارزشیابی‌های آموزشی را با توجه به زمان و هدف استفاده به چهار دسته ارزشیابی‌های آغازین، تکوینی، تشخیصی و تراکمی تقسیم می‌کنند:

- ارزشیابی آغازین: نخستین ارزشیابی که پیش از انجام فعالیت‌های آموزشی به اجرا درمی‌آید، ارزشیابی آغازین یا سنجش آغازین نامیده می‌شود.
- ارزشیابی تکوینی: هدف از کاربرد ارزشیابی تکوینی در رابطه با پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان، آگاهی یافتن از میزان و نحوه‌ی یادگیری آنان برای تعیین نقاط قوت و ضعف یادگیری و نیز، تشخیص مشکلات روش آموزش معلم در رابطه با هدف‌های آموزشی است.

---

[1] سنجش یك اصطلاح کلی است و به صورت فرایندی تعریف می‌شود که برای گردآوری اطلاعات مورد نیاز تصمیم‌گیری درباره‌ی دانش‌آموزان، برنامه‌های درسی و سیاست‌های آموزشی مورد استفاده قرار می‌گیرد

- ارزشیابی تشخیصی: این ارزشیابی با هدف تشخیص مشکلات یادگیری دانش‌آموزان به‌کار می‌رود و زمانی مورد استفاده قرار می‌گیرد که معلم با مشکلات مبرم و مکرری در یک یا چند دانش‌آموز روبه‌رو می‌شود، که با روش‌های اصلاحیِ معمولِ ارزشیابی تکوینی قابل رفع نیست.
- ارزشیابی تراکمی: در ارزشیابی تراکمی[1] تمام آموخته‌های دانش‌آموزان در طول یک دوره‌ی آموزشی ارزشیابی می‌شوند و هدف آن، نمره دادن به دانش‌آموزان و قضاوت درباره‌ی اثربخشی طراحی آموزشی و مقایسه‌ی برنامه‌های مختلف درسی با یکدیگر است.

ارزشیابی با توجه به ارزشیابان: ارزشیابی درونی[2] و ارزشیابی بیرونی[3] دو نوع ارزشیابی آموزشی دیگر است. منظور از ارزشیابی درونی، این است که بر اساس آزمون درون‌مدرسه‌ای (معلم ساخته) انجام گیرد و منظور از ارزشیابی بیرونی، ارزشیابی توسط موسسه‌های آموزشی بیرونیست که آزمون آن‌ها به صورت هماهنگ بین مدارس برگزار می‌گردد. هر دو نوع ارزشیابی درونی و بیرونی ضروری هستند. چرا که مدرسه همواره می‌بایست به دو پرسش زیر پاسخ دهد:

۱. هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟

۲. در مقایسه با سایر مدارس، وضع ما چگونه است؟

ارزشیابی با استفاده از کارپوشه: بنا به تعریف، کارپوشه[4] «به مجموعه‌ای از فعالیت‌های یادگیرنده گفته می‌شود که نشان‌دهنده‌ی کوشش، پیشرفت و موفقیت تحصیلی او در یک واحد یادگیری است». با استفاده از کارپوشه هم می‌توان ارزشیابی تکوینی به عمل آورد و هم تراکمی. قبلاً توضیح دادیم که ارزشیابی تکوینی یا سنجش تکوینی در جریان آموزش معلم و یادگیری دانش‌آموزان صورت می‌گیرد و هدف آن کمک به تکوین یا شکل‌گیری یادگیری دانش‌آموزان و رفع نواقص روش آموزشی معلم است. در مقابل، ارزشیابی تراکمی یا سنجش تراکمی (دوره‌ای) به عنوان وسیله‌ای برای تعیین آموخته‌های متراکم شده یا جمع شده‌ی دانش‌آموزان در طول یک مدت معین تحصیلی به کار می‌رود. از فنّاوری الکترونیکی می‌توان برای سازمان دادن، ذخیره کردن، و ارائه دادن کار پوشه‌های دانش‌آموزی استفاده کرد. که به اصطلاح به آن، کارپوشه‌ی الکترونیکی[5] گفته می‌شود.

---

[1] summative evaluation

[2] internal evaluation

[3] external evaluation

[4] portfolio (در اصطلاح لغوی، این کلمه به یك کیف چرمی پَهن گفته می‌شود که برای حمل برگه‌های کاغذ، صفحات پیش‌نویس یك نمایش‌نامه، یا مجموعه نقاشی‌های یك فرد به کار می‌رود. این اصطلاح از آنجا در آموزش به عنوان یك روش به کار رفته که در آن دانش‌آموز مجموعه‌ای از کارهای خود را که در طول یك سال یا نیمسال تحصیلی انجام داده است، معمولاً در داخل یك پوشه، برای نشان دادن توانایی‌اش به معلم یا ارزشیاب ارائه می‌دهد.)

[5] electronic portfolio

واحدهای یادگیری کتاب‌های درسی، خودارزیابی آنلاین و آزمون هماهنگ

معلمان با انواع ارزشیابی‌های مذکور از وضعیت تحصیلی دانش‌آموزان کسب اطلاع می‌نمایند. اما آن‌چه مهم است، این است که اولاً اطلاعات فراهم شده با دقت کافی و صحت قابل اعتماد و متناسب با واحدهای یادگیری تهیه شده باشد؛ ثانیاً سریع و روزآمد باشد. در این راستا مرآت با ارائه خدمات زیر بنا دارد معلمان را در جریان میزان تحقق اهداف آموزشی هر واحد یادگیری قرار دهد.

خودارزیابی دانش‌آموزان در هر واحد یادگیری توسط اپلیکیشن[1]

اپلیکیشن بستری است که دانش‌آموزان می‌توانند برای ایجاد موقعیت یادگیری اقدام به شخصی سازی یادگیری بر اساس واحدهای یادگیری کتاب‌های درسی نمایند. ویژگی‌های اپلیکیشن عبارت‌اند از:

- انجام خودارزیابی‌های مستمر و روزانه با قابلیت مشاهده میزان تسلط در هر واحدیادگیری و ثبت نتایج در کارپوشه
- بازآموزی هدفمند دانش آموزان پس از انجام خودارزیابی از طریق مشاهده پاسخنامه تشریحی و فیلم‌های آموزشی و بررسی خطاهای یادگیری در هر سوال (این سرویس برای مدارس عضو رایگان است)
- امکان ثبت برنامه مطالعاتی روزانه در هر واحد یادگیری به همراه پیشنهاد مطالعاتیِ هوشمند
- ایجاد کارپوشه الکترونیکی شخصی از وضعیت پیشرفت و میزان تسلط دانش آموز در هر واحد یادگیری با دسترسی طبقه‌بندی شده در کارپوشه مدرسه به منظور ارزشیابی مستمر عملکرد آموزشی دانش‌آموزان
- دارای تأییدیه از سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش

ارزشیابی عملکرد یک دوره آموزشی با آزمون هماهنگ

آزمون‌های هماهنگ مدارس با هدف رصد میزان تحقق اهداف واحدهای یادگیری متناسب با برنامه آموزشی، طراحی شده است. دانش‌آموزان می‌توانند در این آزمون‌ها هم به صورت حضوری و هم از طریق اپلیکیشن به صورت آنلاین شرکت نمایند. ویژگی‌های برجسته این آزمون‌ها به شرح زیر است:

- گام‌های آزمون متناسب با برنامه مدرسه و واحدهای یادگیری
- طراحی سوالات آزمون متناسب با اهداف کتاب درسی[2]

---

۱ جهت نصب اپلیکیشن بر روی تلفن همراه می توانید عبارت «مرآت» را در google play (ویژه اندروید) یا اناردونی (ویژه ios) جستجو و نصب نمایید.

۲ در آزمون‌های شبیه ساز کنکور پایه‌های دهم و یازدهم و آزمون‌های پایه دوازدهم، علاوه بر اهداف کتاب درسی، رویکرد طراحی سوالات کنکور سراسری با هدف موفقیت دانش‌آموزان مدنظر بوده است.

- ارزشیابی از حیطه‌های شناختی
- هماهنگی با طرح درس معلم
- آسیب‌سنجی و بازخوردگیری دقیق برای معلمان
- تشکیل کارپوشه بر اساس واحدهای یادگیری
- ارائه گزارش بر اساس واحدهای یادگیری به منظور رصد تحقق اهداف آموزشی
- ارائه گزارش‌های نوشتاری
- ارائه تقدیرنامه برای تشویق

ایجاد کارپوشه عملکرد آموزشی برای بازخورد مؤثر و بازآموزی هدفمند

تجمیع اطلاعات آموزشی دانش آموز برای معلمان به منظور رصد میزان تحقق اهداف آموزشی طرح درس خود بسیار پراهمیت می‌باشد. بدیهی است زمان زیادی از معلمان به جمع آوری و طبقه‌بندی اطلاعات آموزشی می‌گذرد تا بتوانند یک ارزشیابی آموزشی برای برنامه و فعالیت بعدی خود داشته باشند. بدین‌منظور کارپوشهٔ الکترونیکی از تجمیع اطلاعات داینامیک فعالیت‌های آموزشی دانش آموز (در اپلیکیشن و آزمون‌های هماهنگ) ایجاد شده است. معلمان می‌توانند از طریق نام کاربری و رمز عبور اختصاصی خود به آن دسترسی داشته باشند.

جدول واحدهای یادگیری یازدهم علوم انسانی
در یک نگاه

ردیف	نام درس	فصل / بخش	واحد یادگیری	صفحه	
۱	فارسی	۸	۱۶	۱۶۸	ستایش: لطف خدا / درس یکم: نیکی / گنج حکمت: همّت درس دوم: قاضی بُست / شعرخوانی: زاغ و کبک درس سوم: در امواج سند / گنج حکمت: چو سرو باش درس پنجم: آغازگری تنها / روان‌خوانی: تا غزل بعد درس ششم: پرورده عشق / گنج حکمت: مردان واقعی درس هفتم: باران محبّت / شعرخوانی: آفتاب حُسن درس هشتم: در کوی عاشقان / گنج حکمت: چنان باش درس نهم: ذوق لطیف / روان‌خوانی: میثاق دوستی درس دهم: بانگ جرس/ گنج حکمت: به یاد ۲۲ بهمن درس یازدهم: یاران عاشق / شعرخوانی: صبح بی تو درس دوازدهم: کاوه دادخواه / گنج حکمت: کاردانی درس چهاردهم: حمله حیدری / شعرخوانی: وطن درس پانزدهم: کبوتر طوق‌دار / گنج حکمت: مهمان ناخوانده درس شانزدهم: قصّه عینکم / روان‌خوانی: دیدار درس هفدهم: خاموشی دریا / گنج حکمت: تجسّم عشق درس هجدهم: خوان عدل / روان‌خوانی: آذرباد / نیایش: الهی
۲	عربی	۷	۷	۹۱	مواعظ قیّمة / اسم التّفضیل و اسم المکان / حوار فی سوق مشهد صناعة التّلمیع فی الأدب الفارسیّ / اسم الفاعل و اسم المفعول و اسم المبالغة / شراء شریحة الهاتف الجوّال عجائب المخلوقات / أسلوب الشّرط و أدواته / حوار فی الملعب الرّیاضی تأثیر اللّغة الفارسیّة علی اللّغة العربیّة / المعرفة و النّکرة / ترجمة الفعل المضارع (۱) الصّدق / الجملة بعد النّکرة / حوار، شراء شریحة الهاتف الجوّال ارحموا ثلاثا / ترجمة الفعل المضارع (۲) لاتقنطوا / معانی الأفعال النّاقصة
۳	دین و زندگی	۲	۱۸	۲۳۰	درس ۱: هدایت الهی درس ۲: تداوم هدایت درس ۳: آخرین پیامبر درس ۴: معجزه جاودان درس ۵: مسئولیت های پیامبر (ص) درس ۶: پیشوای اسوه درس ۷: امامت، تداوم رسالت درس ۸: جان و جانشین پیامبر (ص) درس ۹: وضعیت فرهنگی، اجتماعی و سیاسی مسلمانان، پس از رسول خدا (ص) درس ۱۰ : احیای ارزش های راستین درس ۱۱ : جهاد در راستای ولایت ظاهری درس ۱۲ : عصر غیبت امام زمان (ع) درس ۱۳ : در انتظار ظهور درس ۱۴ : مرجعیت و ولایت فقیه درس ۱۵ : رهبری و مردم درس ۱۶ : عزّت نفس درس ۱۷ : زمینه های پیوند درس ۱۸ : پیوند مقدّس
۴	انگلیسی	۳	۹	۱۰۷	Conversation / New Words & Expressions Reading / Vocabulary Development Grammar / Listening & Speaking / Pronunciation / Writing Conversation / New Words & Expressions Reading / Vocabulary Development Grammar / Listening & Speaking / Pronunciation / Writing Conversation / New Words & Expressions Reading / Vocabulary Development Grammar / Listening & Speaking / Pronunciation / Writing
۵	ریاضی و آمار	۳	۷	۷۰	درس ۱: گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها درس ۲: استدلال ریاضی درس ۱: توابع ثابت، چندضابطه‌ای و همانی درس ۲: توابع پلکانی و قدرمطلقی درس ۳: اعمال بر روی توابع درس ۱: شاخص‌های آماری درس ۲: سری‌های زمانی
۶	علوم و فنون ادبی	۴	۱۲	۱۰۸	درس ۱: تاریخ ادبیات فارسی در قرن‌های هفتم، هشتم و نهم درس ۲: پایه‌های آوایی درس ۳: تشبیه درس ۴: سبک‌شناسی قرن‌های هفتم، هشتم و نهم (سبک عراقی) درس ۵: پایه‌های آوایی همسان (۱) درس ۶: مجاز درس ۷: تاریخ ادبیات فارسی در قرن‌های دهم و یازدهم درس ۸: پایه‌های آوایی همسان (۲) درس ۹: استعاره درس ۱۰: سبک‌شناسی قرن‌های دهم و یازدهم (سبک هندی) درس ۱۱: پایه‌های آوایی همسان دو لختی درس ۱۲: کنایه
۷	تاریخ	۴	۱۶	۱۸۶	درس ۱: منابع پژوهش در تاریخ اسلام و ایران دوران اسلامی درس ۲: روش پژوهش در تاریخ؛ بررسی و سنجش اعتبار شواهد و مدارک درس ۳: اسلام در مکه درس ۴: امت و حکومت نبوی در مدینه درس ۵: تثبیت و گسترش اسلام در دوران خلفای نخستین درس ۶: امویان بر مسند قدرت درس ۷: جهان اسلام در عصر خلافت عباسی درس ۸: اسلام در ایران؛ زمینه‌های ظهور تمدن ایرانی - اسلامی درس ۹: ظهور و گسترش تمدن ایرانی - اسلامی درس ۱۰: ایران در دوران غزنوی، سلجوقی و خوارزمشاهی درس ۱۱: حکومت، جامعه و اقتصاد در عصر مغول - تیموری درس ۱۲: فرهنگ و هنر در عصر مغول - تیموری درس ۱۳: تحولات سیاسی و اقتصادی ایران در دوره صفوی درس ۱۴: فرهنگ و تمدن در عصر صفوی درس ۱۵: قرون وسطا درس ۱۶: رنسانس و عصر جدید
۸	جغرافیا	۴	۱۱	۱۷۳	درس ۱: معنا و مفهوم ناحیه درس ۲: انسان و ناحیه درس ۳: نواحی آب و هوایی درس ۴: ناهمواری‌ها و اشکال زمین درس ۵: نواحی زیستی درس ۶: نواحی فرهنگی درس ۷: نواحی اقتصادی (کشاورزی و صنعتی) درس ۸: نواحی اقتصادی (تجارت و اقتصاد جهانی) درس ۹: معنا و مفهوم ناحیه سیاسی درس ۱۰: کشور، یک ناحیه سیاسی درس ۱۱: ژئوپلیتیک
۹	جامعه‌شناسی	۴	۱۵	۱۳۳	درس ۱: جهان فرهنگی درس ۲: فرهنگ جهانی درس ۳: نمونه‌های فرهنگ جهانی ۱ درس ۴: نمونه‌های فرهنگ جهانی ۲ درس ۵: باورها و ارزش‌های بنیادین فرهنگ غرب درس ۶: چگونگی تکوین فرهنگ معاصر غرب درس ۷: جامعه جهانی درس ۸: تحولات نظام جهانی درس ۹: جهان دوقطبی درس ۱۰: جنگ‌ها و تقابل‌های جهانی درس ۱۱: بحران‌های اقتصادی و زیست‌محیطی درس ۱۲: بحران‌های معرفتی و معنوی درس ۱۳: سرآغاز بیداری اسلامی درس ۱۴: انقلاب اسلامی ایران؛ نقطه عطف بیداری اسلامی درس ۱۵: افق بیداری اسلامی
۱۰	فلسفه	۳	۱۱	۹۳	درس ۱: چیستی فلسفه درس ۲: ریشه و شاخه‌های فلسفه درس ۳: فلسفه و زندگی درس ۴: آغاز تاریخی فلسفه درس ۵: زندگی بر اساس اندیشه درس ۶: امکان شناخت درس ۷: ابزارهای شناخت درس ۸: نگاهی به تاریخچه معرفت درس ۹: چیستی انسان (۱) درس ۱۰: چیستی انسان (۲) درس ۱۱: انسان، موجود اخلاق‌گرا
۱۱	روان‌شناسی	۸	۸	۲۰۶	روان‌شناسی: تعریف و روش مورد مطالعه روان‌شناسی رشد احساس، توجه، ادراک حافظه و علل فراموشی تفکر (۱) حل مسئله تفکر (۲) تصمیم‌گیری انگیزه و نگرش روان‌شناسی سلامت
	مجموع	۵۰	۱۳۰	۱۵۶۵	

پیوست ۱ تاریخ یازدهم انسانی

کتاب تاریخ پایه یازدهم رشته علوم انسانی در یک نگاه

در آموزش این کتاب ساحت‌ها و اهداف پایه را مدنظر قرار دهیم.

ساحت تعلیم و تربیت	اهداف دورهٔ تحصیلی
اعتقادی، عبادی و اخلاقی	۱. با درک وجه استدلالی و عقلانی معارف دینی، در مواجهه با پرسش‌ها و مسائل، پاسخ‌های متقاعدکننده‌ای را با تکیه بر منابع و شواهد دینی ارائه کند و تأثیر آن را مورد ارزیابی قرار دهد. ۲. با الگوگیری از سیرهٔ پیشوایان دینی، نقش ایشان را در احیای دین و ترسیم آیندهٔ بشریت (جامعه عدل مهدوی: عدالت‌خواهی، ظلم‌ستیزی، صلح‌جویی، عمران و آبادی) تبیین کند و دلالت‌های آن را در موقعیت‌های مختلف زندگی فردی و اجتماعی به کار گیرد. ۳. با باور به ظرفیت‌های قرآن و جاودانگی دین اسلام (جامعیت، ثبات، سازگاری با فطرت، پویایی نسبت به نیازهای حال و آینده) قادر است از آن برای حل نمونه‌ای از مسایل دنیای امروز استفاده کند.
زیبایی‌شناسی و هنری	۱. با مطالعهٔ آثار و مسایل حوزه هنر (رابطه هنر با: فناوری، اقتصاد، فرهنگ، اخلاق ...)، آن‌ها را بر اساس اصول زیبایی‌شناسی و ارزشی، نقد و تأثیر آن را بر خود و جامعه ارزیابی کند. ۲. با بکارگیری قدرت تخیل و ذوق هنری، اثری فرهنگی هنری را خلق کند و آن را بر اساس معیارهای زیبایی‌شناسی مورد ارزیابی قرار دهد. ۳. با انتخاب و بررسی آثار فرهنگی هنری بر مبنای اصول ارزشی و زیبایی‌شناسی، نقش هنر را به عنوان زبان مشترک میان انسان‌ها در بستر زمان و مکان تبیین نماید.
زیستی و بدنی	۱. عوامل فرهنگی اجتماعی، اقتصادی و سیاسی تأثیرگذار بر سلامت و توانایی جسمانی، روانی، اجتماعی و معنوی خود را شناسایی کند و با به‌کارگیری راهبردهای زندگی شایسته، به الگوی رفتاری پایداری دست یابد. ۲. با مشارکت در طرح‌ها و برنامه‌های بهبود سبک زندگی، تفریحات سالم، تربیت‌بدنی و ورزش، سالم‌سازی محیط زیست و عام‌المنفعه مسئولیت‌های خویش را نسبت به حفظ آفریده‌های خداوند و سلامت خود، خانواده و جامعه انجام دهد و میزان تأثیرگذاری آن را ارزیابی کند. ۳. با مطالعهٔ مسایل و مشکلات محیط زیست در سطح ملی و جهانی و شناخت کارکرد نهادهای اجتماعی، به عنوان دوست‌دار و فعال زیست‌محیطی برای اصلاح و بهبود پایدار آن ایفای نقش کند.
علمی و فناورانه	۱. با تحلیل و ارزیابی الگوها و روابط حاکم بر پدیده‌های انسانی، طبیعی (آیات الهی) و حل مسایل ریاضی از مدل‌سازی برای شناخت و حل مسایل واقعی زندگی استفاده کند. ۲. طی یک فرایند کار مشارکتی در سطح مدرسه، ایده‌ها و یافته‌های علمی- فناورانه را دربارهٔ یک موضوع مطالعه و آزمایش کند و یافته‌های خود را با رعایت اخلاق علمی در سطح فرامدرسه‌ای ارائه کند. ۳. با بهره‌گیری از سواد فناوری و بررسی وضعیت آینده / تحولات علمی و فناوری، ایده خود را در قالب یک طرح یا محصول ارائه کند.
اجتماعی و سیاسی	۱. با شناخت حقوق و مسئولیت‌های خود در زندگی اجتماعی- سیاسی، مسایل جامعه (مشکلات و آسیب‌های اجتماعی، زیست‌محیطی و ...) را شناسایی کند و وظایف خود را برای حل آن‌ها در راستای حفظ امنیت و منافع ملی، وحدت و انسجام اجتماعی انجام دهد. ۲. با بهره‌گیری از شیوه کنش اقناعی در تعاملات اجتماعی- سیاسی، مهارت گفتگو و مشارکت سازنده در فعالیت‌های جمعی و مدیریت مشارکتی را تجربه کند. ۳. با تحلیل سازوکارهای تکوین، تداوم و تغییر زندگی اجتماعی- سیاسی، موقعیت مکانی/ زمانی را انتخاب کند و وظایف و مسئولیت‌های اجتماعی- سیاسی مترتب بر آن را در سطح خانوادگی، محلی، ملی و بین‌المللی انجام دهد. ۴. با تحلیل و ارزیابی فرهنگ و تمدن ایرانی- اسلامی و سیر تحول آن، روش‌هایی را برای صیانت و گسترش این فرهنگ و تعامل میان فرهنگی در سطح محلی، ملی و بین‌المللی پیشنهاد کند.
اقتصادی و حرفه‌ای	۱. با درک ابعاد و روند شکل‌گیری مسائل و تحولات اقتصادی در فضای واقعی و مجازی، الگوی رفتار اقتصادی خود، خانواده و جامعه را بررسی کند و روش‌هایی برای تدبیر معاش حلال به کار گیرد. ۲. با شناسایی تحولات عرصه اشتغال و سرمایه‌گذاری، صلاحیت‌های حرفه‌ای خود را ارزیابی و برای کسب و کار و نقش‌آفرینی اقتصادی در آینده برنامه‌ریزی کند. ۳. با شناخت عمومی از بخش‌ها و سیاست‌های کلان اقتصادی و درک رفتارهای مثبت و منفی بازیگران اقتصادی در سطح ملی و فراملی تأثیر آن را بر مسائل اقتصادی جامعه تحلیل کند.

جایگاه این کتاب را در حوزه‌های تربیت و یادگیری برنامه درسی ملّی بدانیم.

۱. حکمت و معارف اسلامی	○	۲. قرآن و عربی	○	۳.زبان و ادبیات فارسی	○	۴. فرهنگ و هنر	○	۵. سلامت و تربیت بدنی	○	۶. کار و فن‌آوری	○
۷. علوم انسانی و مطالعات اجتماعی	○	۸. ریاضیات	○	۹. علوم تجربی	○	۱۰. زبان‌های خارجی	○	۱۱. آداب و مهارت‌های زندگی و بنیان خانواده	○	۱۲. بوم (برنامه ویژه مدرسه)	○

با مشخصات کمّی این کتاب آشنا شویم.

۱	عنوان یادگیری (فصل)	۴
۲	واحد یادگیری (درس)	۱۶
۳	موضوع یادگیری	؟
۴	تعداد صفحه	۱۸۶
۵	پیش‌نیاز	
۶	عناصر هر واحد یادگیری	

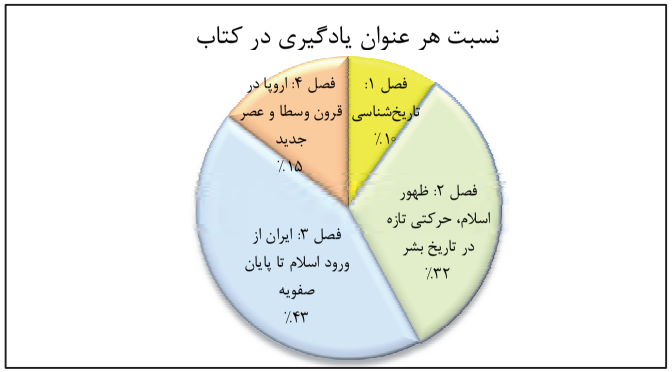

پیوست ۲ تاریخ یازدهم انسانی

نقشه مفهومی کتاب تاریخ یازدهم علوم انسانی

فصل ۱: تاریخ‌شناسی

- ۱. درس ۱: منابع پژوهش در تاریخ اسلام و ایران دوران اسلامی
  - ۱. ... ۲. ...
- ۲. درس ۲: روش پژوهش در تاریخ؛ بررسی و سنجش اعتبار شواهد و مدارک
  - ۱. ... ۲. ...

فصل ۲: ظهور اسلام، حرکتی تازه در تاریخ بشر

- ۳. درس ۳: اسلام در مکه
  - ۱. ... ۲. ...
- ۴. درس ۴: امت و حکومت نبوی در مدینه
  - ۱. ... ۲. ...
- ۵. درس ۵: تثبیت و گسترش اسلام در دوران خلفای نخستین
  - ۱. ... ۲. ...
- ۶. درس ۶: امویان بر مسند قدرت
  - ۱. ... ۲. ...
- ۷. درس ۷: جهان اسلام در عصر خلافت عباسی
  - ۱. ... ۲. ...

فصل ۳: ایران از ورود اسلام تا پایان صفویه

- ۸. درس ۸: اسلام در ایران؛ زمینه‌های ظهور تمدن ایرانی - اسلامی
  - ۱. ... ۲. ...
- ۹. درس ۹: ظهور و گسترش تمدن ایرانی - اسلامی
  - ۱. ... ۲. ...
- ۱۰. درس ۱۰: ایران در دوران غزنوی، سلجوقی و خوارزمشاهی
  - ۱. ... ۲. ...
- ۱۱. درس ۱۱: حکومت، جامعه و اقتصاد در عصر مغول - تیموری
  - ۱. ... ۲. ...
- ۱۲. درس ۱۲: فرهنگ و هنر در عصر مغول - تیموری
  - ۱. ... ۲. ...
- ۱۳. درس ۱۳: تحولات سیاسی و اقتصادی ایران در دوره صفوی
  - ۱. ... ۲. ...
- ۱۴. درس ۱۴: فرهنگ و تمدن در عصر صفوی
  - ۱. ... ۲. ...

فصل ۴: اروپا در قرون وسطا و عصر جدید

- ۱۵. درس ۱۵: قرون وسطا
  - ۱. ... ۲. ...
- ۱۶. درس ۱۶: رنسانس و عصر جدید
  - ۱. ... ۲. ...

عنوان یادگیری | ۱۶ واحد یادگیری | موضوع یادگیری؟

پیوست ۴

طرح درس‌های نیمه‌ساخته
تاریخ یازدهم علوم انسانی

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	تاریخ
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس ۱: منابع پژوهش در تاریخ اسلام و ایران دوران اسلامی
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	تاریخ
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس ۲: روش پـــژوهش در تـــاریخ؛ بررســـی و سنجش اعتبار شواهد و مدارک
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	تاریخ
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس ۳: اسلام در مکه
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	تاریخ
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس ۴: امت و حکومت نبوی در مدینه
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	تاریخ
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس ۵: تثبیت و گسترش اسلام در دوران خلفای نخستین
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	تاریخ
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس ۶: امویان بر مسند قدرت
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	تاریخ
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس ۷: جهان اسلام در عصر خلافت عباسی
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	تاریخ
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس ۸: اسلام در ایران؛ زمینه‌های ظهور تمدن ایرانی - اسلامی
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	تاریخ
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس ۹: ظهور و گسترش تمدن ایرانی - اسلامی
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	تاریخ
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس ۱۰: ایران در دوران غزنوی، سلجوقی و خوارزمشاهی
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	تاریخ
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس ۱۱: حکومت، جامعه و اقتصاد در عصر مغول – تیموری
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	تاریخ
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس ۱۲: فرهنگ و هنر در عصر مغول - تیموری
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	تاریخ
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس ۱۳: تحولات سیاسی و اقتصادی ایـران در دوره صفوی
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	تاریخ
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس ۱۴: فرهنگ و تمدن در عصر صفوی
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	تاریخ
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس ۱۵: قرون وسطا
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	تاریخ
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس ۱۶: رنسانس و عصر جدید
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

پیوست ۵
برگه مراقبت و وارسی واحدهای یادگیری تاریخ یازدهم علوم انسانی

برگهٔ مراقبت و وارسی واحدهای یادگیری تاریخ یازدهم علوم انسانی

واحد یادگیری ۱: درس ۱: منابع پژوهش در تاریخ اسلام و ایران دوران اسلامی

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
...						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم: تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول: تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۲: درس ۲: روش پژوهش در تاریخ؛ بررسی و سنجش اعتبار شواهد و مدارک

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
...						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم: تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول: تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۳: درس ۳: اسلام در مکه

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
...						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم: تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول: تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۴: درس ۴: امت و حکومت نبوی در مدینه

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
...						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم: تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول: تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۵: درس ۵: تثبیت و گسترش اسلام در دوران خلفای نخستین

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
...						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم: تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول: تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۶: درس ۶: امویان بر مسند قدرت

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
...						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم: تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول: تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۷: درس ۷: جهان اسلام در عصر خلافت عباسی

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
...						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم — تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول — تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۸: درس ۸: اسلام در ایران؛ زمینه‌های ظهور تمدن ایرانی – اسلامی

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
...						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم — تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول — تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۹: درس ۹: ظهور و گسترش تمدن ایرانی – اسلامی

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
...						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم — تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول — تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۱۰: درس ۱۰: ایران در دوران غزنوی، سلجوقی و خوارزمشاهی

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
...						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم — تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول — تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۱۱: درس ۱۱: حکومت، جامعه و اقتصاد در عصر مغول – تیموری

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
...						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم — تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول — تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۱۲: درس ۱۲: فرهنگ و هنر در عصر مغول – تیموری

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
...						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم — تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول — تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۱۳: درس ۱۳: تحولات سیاسی و اقتصادی ایران در دوره صفوی

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
...						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم

تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول

تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۱۴: درس ۱۴: فرهنگ و تمدن در عصر صفوی

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
...						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم

تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول

تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۱۵: درس ۱۵: قرون وسطا

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
...						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم

تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول

تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۱۶: درس ۱۶: رنسانس و عصر جدید

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
...						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم

تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول

تاریخ و امضاء

دستنامه طرح درس‌نویسی

جغرافیا یازدهم علوم انسانی

مبتنی بر واحدهای یادگیری

ویژه معلم

نام و نام خانوادگی معلم: .....

مدرسه: .....

پیوست‌ها

- جدول واحدهای یادگیری
- کتاب در یک نگاه
- نقشه مفهومی کتاب
- طرح درس‌های نیمه‌ساخته کتاب
- برگه مراقبت و وارسی کتاب

سخنی با معلمان

همچنان که می‌دانیم علاوه بر مهارت‌های عمومی و مهارت‌های تخصصی معلمان، مجموعه‌ای از مهارت‌های پیشه و شغل معلمی وجود دارند که به آن‌ها مهارت‌های حرفه‌ای گفته می‌شود. از میان خیل عظیم این مهارت‌ها که عموماً در قالب دوره‌های آموزشی ضمن خدمت ارائه می‌گردد، مهارت‌های سه گانه حرفه‌ای معلمان شامل **مهارت طرح درس‌نویسی**، **مهارت تدریس** و **مهارت ارزشیابی** برای طراحی آموزشی لازم است. به طور ساده می‌توان طراحی آموزشی کلاس درس را در تصویر زیر مشاهده کرد:

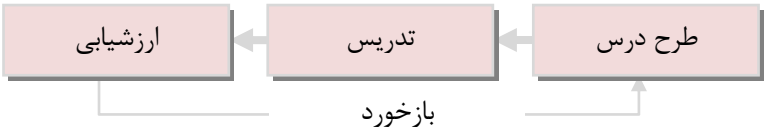

معلمان به عنوان محور آموزش در مدرسه و طراح آموزشیِ کلاس درس همواره کتاب درسی را به عنوان طرح و برنامه رسمی خود در کلاس درس به آموزش می‌گیرند. اما نکته اساسی این است که کتاب درسی دارای چه اهداف آموزشی می‌باشد؟ یکی از نیازهای معلمان به منظور طراحی طرح درس خود، آشنایی با اهداف آموزشی کتاب درسی است. یک معلم نیاز دارد بداند:

اهداف قصد شده کتاب درسی چیست؟

تا بتواند متناسب به کمیت و کیفیت اهداف قصد شده کتاب درسی طراحی آموزشی خود را برای یک سال تحصیلی برنامه‌ریزی کرده و فرایند تدریس خود را متناسب با هر هدف، انتخاب و پس از تدریس آن را ارزشیابی نماید. لذا دستنامه‌ای به جهت پاسخ به این سوال تهیه شده است که معلمان با آن بتوانند علاوه بر مشاهده نقشه مفهومی کتاب درسی و عناوین آن با مفهوم دیگری با عنوان **"واحدهای یادگیری"**، جلسات آموزشی کلاس خود را طراحی و متناسب با **"موضوعات یادگیری"** اهداف آموزشی خود را در **"طرح درس‌های نیمه ساخته"** تکمیل و تولید نمایند. این دستنامه با اهداف زیر تدوین گردیده است.

- آشنایی با اهداف آموزشی کتاب‌های درسی در قالب واحدهای یادگیری
- آشنایی با نقشه مفهومی عناوین یادگیری، واحدهای یادگیری و موضوع‌های یادگیری کتاب‌های درسی
- آشنایی با طرح درس‌نویسی بر اساس طرح درس‌های نیمه ساخته مبتنی بر واحدهای یادگیری با ارائه "موضوعات یادگیری"

پیشنهاد می‌شود معلمان با به کارگیری این دستنامه و شرکت در دوره‌های آموزشی ضمن خدمت "راهنمای عملی نگارش طرح درس" (در سامانه مدارس یادگیرنده مرآت به نشانی ltms.ir)، طرح درس‌های خود را بر اساس واحدهای یادگیری به منظور اجرای آن در طول سال تحصیلی متناسب با "اهداف قصد شده" طراحی نمایند.

پس از طراحی و برنامه‌ریزی "اهداف آموزشی قصد شده" در طرح درس و اجرای آن در طول سال تحصیلی در کلاس درس، ارزشیابی میزان تحقق آن‌ها لازم و ضروری می‌باشد و سوال اساسی در این رابطه مطرح می‌شود:

«چقدر از اهداف قصد شده کتاب‌های درسی، در کلاس درس تحقق یافته است؟»

یا به عبارتی هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟ و یا چقدر از واحدهای یادگیری قصد شده هر کتاب درسی به آموزش گرفته شده است؟ در واقع ارزشیابی، بخشی از فرایند آموزش تلقی می‌گردد، به این معنا که ارزشیابی در جریان آموزش جاری است. در راستای پشتیبانی از مدارس در پاسخگویی به این سوال، خدمات ارزشیابی زیر ارائه می‌گردد:

- **خودارزیابی‌های آنلاین:** به منظور توسعه یادگیری فردی دانش‌آموزان در هر واحد یادگیری؛
- **آزمون هماهنگ:** به منظور ارزشیابی عملکرد در یک دوره آموزشی مبتنی بر واحدهای یادگیری؛
- **بسته ارزشیابی تشریحی:** به منظور ارزشیابی همه سطوح یادگیری مبتنی بر واحدهای یادگیری.

ارائه بازخورد مؤثر همراه با بازآموزی هدفمند از اهمیت ویژه‌ای در ارزشیابی‌های آموزشی برخوردار است. درگیر کردن مؤثر دانش‌آموزان در فرایند یادگیری، توانا کردن دانش‌آموزان در ارزیابی از خود، آگاه کردن معلمان از وضعیت آموزشی کلاس درس متناسب با هر واحد یادگیری و ... همه به ارتقای آموزش در کلاس درس یاری می‌رساند. در این راستا پس از اجرای ارزشیابی‌ها، **کارپوشه الکترونیکی** به منظور تجمیع نتایج آزمون‌ها باقابلیت دسترسی طبقه‌بندی شده با ویژگی‌های زیر ارائه می‌گردد:

- ارائه میزان تسلط در هر واحد یادگیری به ازای خودارزیابی‌ها در اپلیکیشن و سؤال‌های آن واحد یادگیری در آزمون هماهنگ
- قابلیت مشاهده سوال و پاسخ تشریحی خودارزیابی‌ها و آزمون‌های هماهنگ به ازای هر واحد یادگیری
- ارائه پاسخ ویدیوییِ آموزشی برای سوال‌های پیشرفته آزمون به منظور بازآموزی هدفمند
- امکان مقایسه عملکرد هر دانش‌آموز با خود در هر واحد یادگیری و در طول سال تحصیلی
- ارائه گزارش‌های توصیفی به منظور بازخورد مؤثر
- امکان ذخیره نتایج عملکرد به ازای هر واحد یادگیری در سنوات مختلف

طرح درس مبتنی بر واحدهای یادگیری

همچنان که می‌دانیم در یک طبقه‌بندی کلی، مهارت‌هایی که معلمان به جهت توسعه شغلی به آن احتیاج دارند، در سه گروه مهارت‌های عمومی، مهارت‌های تخصصی و مهارت‌های حرفه‌ای طبقه‌بندی می‌شوند.

معلمان می‌توانند برای توسعه مهارت‌های حرفه‌ای خود اعم از مهارت‌های بدو خدمت، درس‌پژوهی، اقدام پژوهی، روان‌شناسی تربیتی و ... به سایت مدارس یادگیرنده مرآت به آدرس ltms.ir مراجعه نمایند. در این مجلد تلاش شده تا معلمان را در طراحی آموزشی کلاس درس، یاری رسانیم.

اگر کوچک‌ترین واحد محتوای آموزشی کتاب درسی را که می‌بایست توسط دانش‌آموز فراگرفته شود را واحد یادگیری بنامیم؛ معلم می‌تواند برای هر واحد یادگیری طرح درس بنویسد، آن را تدریس کند و با ارزشیابی آن می‌تواند به طور مستمر به این سوال اساسی پاسخ دهد که «هر دانش آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است» و با بازخورد موثر به بهبود مستمر آن یاری رساند.

فرایند یاددهی- یادگیری تحت عنوان طراحی آموزشی انجام می‌پذیرد که قسمتی از آن در کلاس درس، قسمتی از آن در خانه و حتی محیط‌های دیگر توسط دانش‌آموز انجام می‌گردد و معلم به عنوان طراح این فرایند به ابزارهایی احتیاج دارد تا هم در فرایند یادگیری، دانش‌آموزان را یاری کند و هم خود از میزان تحقق اهداف قصد شده در طرح درس مطمئن گردد و مدرسه را مطمئن سازد که اهداف کتاب درسی در درس مربوطه محقق شده است.

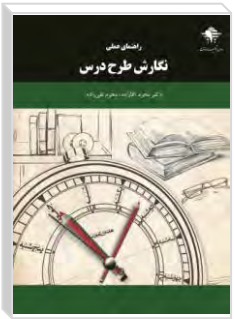

طرح درس، سندی است که اجزای مختلف فرایند آموزشی برای مشارکت دانش‌آموز به منظور دستیابی به اهداف یک سال تحصیلی را ترسیم می‌کند. در یک طرح درس مجموعه فعالیت‌هایی که معلم از پیش برای رسیدن به یک یا چند هدف آموزشی ویژه تدارک می‌بیند، پیش‌بینی و تنظیم شده است و معلم با کمک طرح درس می‌تواند فعالیت‌های ضروری آموزشی را به ترتیب و در مراحل و زمان‌های مشخص و به شیوه‌ای منطقی پیش ببرد. برای این‌که بتوانید از این مجموعه به نحو احسن استفاده کنید، پیشنهاد می‌شود که دوره ضمن خدمت «راهنمای عملی نگارش طرح درس» را در سایت موسسه مدارس یادگیرنده مرآت به آدرس ltms.ir مشاهده نمایید و یا از کتاب «راهنمای عملی نگارش طرح درس» استفاده کنید. در این دوره ۱۰ الی ۱۲ ساختار پیشنهاد شده است. یکی از ساختارهای عمومی و همگانی که معمولاً معلمان استفاده می‌کنند، ساختار «**طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری**» است. در مجلد پیش رو، مجموعهٔ حداقلی و نیمه‌ساخته مبتنی بر واحدهای یادگیری به منظور تدوین طرح درس ارائه شده است.

در طرح درس‌های نیمه ساخته، یک معلم باید به این سؤال پاسخ بدهد که: برای آموزش یک واحد یادگیری، چه چیزی را به عنوان تِم استفاده کند؟ (نوع فعالیتی را که مد نظر معلم برای ایجاد انگیزه یعنی گرم کردن کلاس درس تِم گفته می‌شود.)

عنصر ثابت همهٔ ساختارهای طرح درس، مفهومی است تحت عنوان «هدف». یک معلم زمانی که بتواند اهداف یک واحد یادگیری را بنویسد می‌تواند به‌راحتی برای آن نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه، روش تدریس، روش ارزشیابی، مواد و وسایل مورد نیاز را به دست آورد.

یک جملهٔ هدفی معمولاً سه بخش دارد: **شرایط**، **عملکرد** و **معیار**.

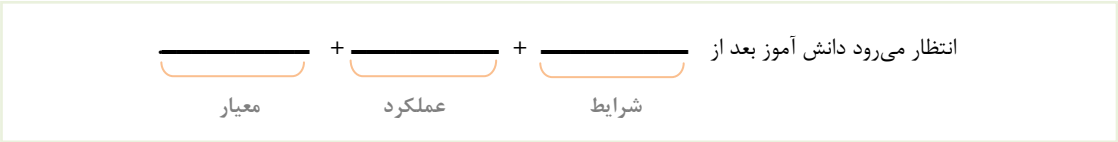

برای مثال، شما باید یک جملهٔ هدفی را این‌گونه بنویسید: انتظار می‌رود دانش‌آموز بعد از خواندن این کتاب، دانش‌آموز بعد از خواندن این مطلب، دانش‌آموز بعد از تمرین این موضوع، دانش‌آموز بعد از دیدن این فیلم، دانش‌آموز بعد از انجام مباحثه، دانش‌آموز بعد از خلاصه‌نویسی، این‌ها شرایط است. بعد از چه شرایطی؟ معمولاً رایج‌ترین حالتی را که یک معلم استفاده می‌کند، «انتظار می‌رود بعد از پایان این کلاس» است.

معیار یعنی در چه سطحی است. در چه سطحی را معمولاً با فعل نشان می‌دهند: بخواند، بداند، بپرد، بدود، ایمان بیاورد، اعتقاد داشته باشد، باور کند. می‌توانید در حیطه جانشین، در حیطه مهارتی یا در حیطه نگرشی اینها را طبقه‌بندی کنید. انتظار می‌رود دانش‌آموز بعد از این شرایط، عملکردی را در چه سطحی داشته باشد.

نکتهٔ آخر که حتماً بایستی مد نظر داشته باشید، نوع فعل جمله هدفی شماست که مشخص می‌کند نوع هدف شما **نگرش** دانش‌آموز مد نظر است، **شناخت** دانش‌آموز مد نظر است، یا این‌که **مهارت** دانش‌آموز مد نظر است. به عبارت دیگر، نوع فعل شما نوع هدف سه‌گانه شما را مشخص می‌کند. اگر فعل شناختی به کار ببرید با شناخت دانش‌آموز کار دارید، اگر فعل نگرشی به کار ببرید با نگرش دانش‌آموز کار دارید. اگر فعل مهارتی به کار ببرید با مهارت دانش‌آموز کار دارید. وقتی می‌گویید بداند، شناخت است. وقتی می‌گویید بپرد، ببُرد، مهارت است. وقتی می‌گویید اعتراض کند، مقایسه کند، باور کند، نگرش است.

واحدهای یادگیری کتاب‌های درسی و انواع ارزشیابی‌ها

ارزشیابی میزان اجرای طرح درس به معنای میزان تحقق یادگیری دانش‌آموزان می‌باشد. به عبارت دیگر، اجرای گام به گام طرح درس حول محور اهداف واحدهای یادگیری هر درس می‌چرخد و یک معلم توانمند باید به این سؤال بسیار مهم پاسخ دهد که «هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟».

ارزشیابی، آخرین حلقه از زنجیره‌ی طراحی آموزشی معلم است و تکمیل کننده سایر فعالیت‌های مرتبط به حساب می‌آید. در این مرحله معلم به کمک روش‌ها و فنون مختلف به سنجش[1] فرایندهای یادگیری دانش‌آموزان اقدام می‌کند و با توجه به نتایج حاصله درباره‌ی کم و کیف پیشرفت آنان در یادگیری و توفیق خود در آموزش به داوری می‌پردازد. دسته‌بندی انواع ارزشیابی‌ها عبارتند از:

ارزشیابی با توجه به ملاک مورد استفاده: معروف‌ترین تقسیم‌بندی برای ارزشیابی‌های آموزشی تقسیم‌بندی آن‌ها به ارزشیابی وابسته به ملاک و ارزشیابی وابسته به هنجار است.

- ارزشیابی وابسته به ملاک: در این ارزشیابی که ارزشیابی ملاکی نامیده می‌شود، معیار یا ملاک ارزشیابی از پیش تعیین می‌شود و عملکرد دانش‌آموز با توجه به آن ملاک مورد قضاوت قرار می‌گیرد. این نوع ارزشیابی تعیین می‌کند که آیا دانش‌آموزان مطالب و هدف‌های یک واحد یادگیری را که قرار بوده است بیاموزند، به چه میزان آموخته‌اند.
- ارزشیابی وابسته به هنجار: این نوع ارزشیابی به جای یک ملاک مطلق از پیش تعیین شده بر نوعی ملاک نسبی وابسته است. در این نوع ارزشیابی می‌توان تعیین کرد که پیشرفت یک دانش‌آموز نسبت به دانش‌آموزان دیگر یا یک کلاس درس نسبت به کلاس دیگر چه وضعی دارد.

ارزشیابی با توجه به زمان و هدف استفاده: ارزشیابی‌های آموزشی را با توجه به زمان و هدف استفاده به چهار دسته ارزشیابی‌های آغازین، تکوینی، تشخیصی و تراکمی تقسیم می‌کنند:

- ارزشیابی آغازین: نخستین ارزشیابی که پیش از انجام فعالیت‌های آموزشی به اجرا درمی‌آید، ارزشیابی آغازین یا سنجش آغازین نامیده می‌شود.
- ارزشیابی تکوینی: هدف از کاربرد ارزشیابی تکوینی در رابطه با پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان، آگاهی یافتن از میزان و نحوه‌ی یادگیری آنان برای تعیین نقاط قوت و ضعف یادگیری و نیز، تشخیص مشکلات روش آموزش معلم در رابطه با هدف‌های آموزشی است.

---

[1] سنجش یك اصطلاح کلی است و به صورت فرایندی تعریف می‌شود که برای گردآوری اطلاعات مورد نیاز تصمیم‌گیری درباره‌ی دانش‌آموزان، برنامه‌های درسی و سیاست‌های آموزشی مورد استفاده قرار می‌گیرد

- ارزشیابی تشخیصی: این ارزشیابی با هدف تشخیص مشکلات یادگیری دانش‌آموزان به‌کار می‌رود و زمانی مورد استفاده قرار می‌گیرد که معلم با مشکلات مبرم و مکرری در یک یا چند دانش‌آموز روبه‌رو می‌شود، که با روش‌های اصلاحیِ معمولِ ارزشیابی تکوینی قابل رفع نیست.
- ارزشیابی تراکمی: در ارزشیابی تراکمی[1] تمام آموخته‌های دانش‌آموزان در طول یک دوره‌ی آموزشی ارزشیابی می‌شوند و هدف آن، نمره دادن به دانش‌آموزان و قضاوت درباره‌ی اثربخشی طراحی آموزشی و مقایسه‌ی برنامه‌های مختلف درسی با یکدیگر است.

ارزشیابی با توجه به ارزشیابان: ارزشیابی درونی[2] و ارزشیابی بیرونی[3] دو نوع ارزشیابی آموزشی دیگر است. منظور از ارزشیابی درونی، این است که بر اساس آزمون درون‌مدرسه‌ای (معلم ساخته) انجام گیرد و منظور از ارزشیابی بیرونی، ارزشیابی توسط موسسه‌های آموزشی بیرونیست که آزمون آن‌ها به صورت هماهنگ بین مدارس برگزار می‌گردد. هر دو نوع ارزشیابی درونی و بیرونی ضروری هستند. چرا که مدرسه همواره می‌بایست به دو پرسش زیر پاسخ دهد:

۱. هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟

۲. در مقایسه با سایر مدارس، وضع ما چگونه است؟

ارزشیابی با استفاده از کارپوشه: بنا به تعریف، کارپوشه[4] «به مجموعه‌ای از فعالیت‌های یادگیرنده گفته می‌شود که نشان‌دهنده‌ی کوشش، پیشرفت و موفقیت تحصیلی او در یک واحد یادگیری است». با استفاده از کارپوشه هم می‌توان ارزشیابی تکوینی به عمل آورد و هم تراکمی. قبلاً توضیح دادیم که ارزشیابی تکوینی یا سنجش تکوینی در جریان آموزش معلم و یادگیری دانش‌آموزان صورت می‌گیرد و هدف آن کمک به تکوین یا شکل‌گیری یادگیری دانش‌آموزان و رفع نواقص روش آموزشی معلم است. در مقابل، ارزشیابی تراکمی یا سنجش تراکمی (دوره‌ای) به عنوان وسیله‌ای برای تعیین آموخته‌های متراکم شده یا جمع شده‌ی دانش‌آموزان در طول یک مدت معین تحصیلی به کار می‌رود. از فنّاوری الکترونیکی می‌توان برای سازمان دادن، ذخیره کردن، و ارائه دادن کار پوشه‌های دانش‌آموزی استفاده کرد. که به اصطلاح به آن، کارپوشه‌ی الکترونیکی[5] گفته می‌شود.

---

[1] summative evaluation

[2] internal evaluation

[3] external evaluation

[4] portfolio (در اصطلاح لغوی، این کلمه به یك کیف چرمی پَهن گفته می‌شود که برای حمل برگه‌های کاغذ، صفحات پیش‌نویس یك نمایش‌نامه، یا مجموعه نقاشی‌های یك فرد به کار می‌رود. این اصطلاح از آنجا در آموزش به عنوان یك روش به کار رفته که در آن دانش‌آموز مجموعه‌ای از کارهای خود را که در طول یك سال یا نیمسال تحصیلی انجام داده است، معمولاً در داخل یك پوشه، برای نشان دادن توانایی‌اش به معلم یا ارزشیاب ارائه می‌دهد.)

[5] electronic portfolio

واحدهای یادگیری کتاب‌های درسی، خودارزیابی آنلاین و آزمون هماهنگ

معلمان با انواع ارزشیابی‌های مذکور از وضعیت تحصیلی دانش‌آموزان کسب اطلاع می‌نمایند. اما آن‌چه مهم است، این است که اولاً اطلاعات فراهم شده با دقت کافی و صحت قابل اعتماد و متناسب با واحدهای یادگیری تهیه شده باشد؛ ثانیاً سریع و روزآمد باشد. در این راستا مرآت با ارائه خدمات زیر بنا دارد معلمان را در جریان میزان تحقق اهداف آموزشی هر واحد یادگیری قرار دهد.

خودارزیابی دانش‌آموزان در هر واحد یادگیری توسط اپلیکیشن[1]

اپلیکیشن بستری است که دانش‌آموزان می‌توانند برای ایجاد موقعیت یادگیری اقدام به شخصی سازی یادگیری بر اساس واحدهای یادگیری کتاب‌های درسی نمایند. ویژگی‌های اپلیکیشن عبارت‌اند از:

- انجام خودارزیابی‌های مستمر و روزانه با قابلیت مشاهده میزان تسلط در هر واحدیادگیری و ثبت نتایج در کارپوشه
- بازآموزی هدفمند دانش آموزان پس از انجام خودارزیابی از طریق مشاهده پاسخنامه تشریحی و فیلم‌های آموزشی و بررسی خطاهای یادگیری در هر سوال (این سرویس برای مدارس عضو رایگان است)
- امکان ثبت برنامه مطالعاتی روزانه در هر واحد یادگیری به همراه پیشنهاد مطالعاتیِ هوشمند
- ایجاد کارپوشه الکترونیکی شخصی از وضعیت پیشرفت و میزان تسلط دانش آموز در هر واحد یادگیری با دسترسی طبقه‌بندی شده در کارپوشه مدرسه به منظور ارزشیابی مستمر عملکرد آموزشی دانش‌آموزان
- دارای تأییدیه از سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش

ارزشیابی عملکرد یک دوره آموزشی با آزمون هماهنگ

آزمون‌های هماهنگ مدارس با هدف رصد میزان تحقق اهداف واحدهای یادگیری متناسب با برنامه آموزشی، طراحی شده است. دانش‌آموزان می‌توانند در این آزمون‌ها هم به صورت حضوری و هم از طریق اپلیکیشن به صورت آنلاین شرکت نمایند. ویژگی‌های برجسته این آزمون‌ها به شرح زیر است:

- گام‌های آزمون متناسب با برنامه مدرسه و واحدهای یادگیری
- طراحی سوالات آزمون متناسب با اهداف کتاب درسی[2]

---

۱ جهت نصب اپلیکیشن بر روی تلفن همراه می توانید عبارت «مرآت» را در google play (ویژه اندروید) یا اناردونی (ویژه ios) جستجو و نصب نمایید.

۲ در آزمون‌های شبیه ساز کنکور پایه‌های دهم و یازدهم و آزمون‌های پایه دوازدهم، علاوه بر اهداف کتاب درسی، رویکرد طراحی سوالات کنکور سراسری با هدف موفقیت دانش‌آموزان مدنظر بوده است.

- ارزشیابی از حیطه‌های شناختی
- هماهنگی با طرح درس معلم
- آسیب‌سنجی و بازخوردگیری دقیق برای معلمان
- تشکیل کارپوشه بر اساس واحدهای یادگیری
- ارائه گزارش بر اساس واحدهای یادگیری به منظور رصد تحقق اهداف آموزشی
- ارائه گزارش‌های نوشتاری
- ارائه تقدیرنامه برای تشویق

ایجاد کارپوشه عملکرد آموزشی برای بازخورد مؤثر و بازآموزی هدفمند

تجمیع اطلاعات آموزشی دانش آموز برای معلمان به منظور رصد میزان تحقق اهداف آموزشی طرح درس خود بسیار پراهمیت می‌باشد. بدیهی است زمان زیادی از معلمان به جمع آوری و طبقه‌بندی اطلاعات آموزشی می‌گذرد تا بتوانند یک ارزشیابی آموزشی برای برنامه و فعالیت بعدی خود داشته باشند. بدین‌منظور کارپوشهٔ الکترونیکی از تجمیع اطلاعات داینامیک فعالیت‌های آموزشی دانش آموز (در اپلیکیشن و آزمون‌های هماهنگ) ایجاد شده است. معلمان می‌توانند از طریق نام کاربری و رمز عبور اختصاصی خود به آن دسترسی داشته باشند.

جدول واحدهای یادگیری یازدهم علوم انسانی
در یک نگاه

ردیف	نام درس	فصل / بخش	واحد یادگیری	صفحه	
۱	فارسی	۸	۱۶	۱۶۸	ستایش: لطف خدا / درس یکم: نیکی / گنج حکمت: همّت درس دوم: قاضی بُست / شعرخوانی: زاغ و کبک درس سوم: در امواج سند / گنج حکمت: چو سرو باش درس پنجم: آغازگری تنها / روان‌خوانی: تا غزل بعد درس ششم: پرورده عشق / گنج حکمت: مردان واقعی درس هفتم: باران محبّت / شعرخوانی: آفتاب حُسن درس هشتم: در کوی عاشقان / گنج حکمت: چنان باش درس نهم: ذوق لطیف / روان‌خوانی: میثاق دوستی درس دهم: بانگ جرس/ گنج حکمت: به یاد ۲۲ بهمن درس یازدهم: یاران عاشق / شعرخوانی: صبح بی تو درس دوازدهم: کاوه دادخواه / گنج حکمت: کاردانی درس چهاردهم: حمله حیدری / شعرخوانی: وطن درس پانزدهم: کبوتر طوق‌دار / گنج حکمت: مهمان ناخوانده درس شانزدهم: قصّه عینکم / روان‌خوانی: دیدار درس هفدهم: خاموشی دریا / گنج حکمت: تجسّم عشق درس هجدهم: خوان عدل / روان‌خوانی: آذرباد / نیایش: الهی
۲	عربی	۷	۷	۹۱	مواعظ قیّمة / اسم التّفضیل و اسم المکان / حوار فی سوق مشهد صناعة التّلمیع فی الأدب الفارسیّ / اسم الفاعل و اسم المفعول و اسم المبالغة / شراء شریحة الهاتف الجوّال عجائب المخلوقات / أسلوب الشّرط و أدواته / حوار فی الملعب الرّیاضی تأثیر اللّغة الفارسیّة علی اللّغة العربیّة / المعرفة و النّکرة / ترجمة الفعل المضارع (۱) الصّدق / الجملة بعد النّکرة / حوار، شراء شریحة الهاتف الجوّال ارحموا ثلاثا / ترجمة الفعل المضارع (۲) لاتقنطوا / معانی الأفعال النّاقصة
۳	دین و زندگی	۲	۱۸	۲۳۰	درس ۱: هدایت الهی درس ۲: تداوم هدایت درس ۳: آخرین پیامبر درس ۴: معجزه جاودان درس ۵: مسئولیت های پیامبر (ص) درس ۶: پیشوای اسوه درس ۷: امامت، تداوم رسالت درس ۸: جان و جانشین پیامبر (ص) درس ۹: وضعیت فرهنگی، اجتماعی و سیاسی مسلمانان، پس از رسول خدا (ص) درس ۱۰ : احیای ارزش های راستین درس ۱۱ : جهاد در راستای ولایت ظاهری درس ۱۲ : عصر غیبت امام زمان (ع) درس ۱۳ : در انتظار ظهور درس ۱۴ : مرجعیت و ولایت فقیه درس ۱۵ : رهبری و مردم درس ۱۶ : عزّت نفس درس ۱۷ : زمینه های پیوند درس ۱۸ : پیوند مقدّس
۴	انگلیسی	۳	۹	۱۰۷	Conversation / New Words & Expressions Reading / Vocabulary Development Grammar / Listening & Speaking / Pronunciation / Writing Conversation / New Words & Expressions Reading / Vocabulary Development Grammar / Listening & Speaking / Pronunciation / Writing Conversation / New Words & Expressions Reading / Vocabulary Development Grammar / Listening & Speaking / Pronunciation / Writing
۵	ریاضی و آمار	۳	۷	۷۰	درس ۱: گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها درس ۲: استدلال ریاضی درس ۱: توابع ثابت، چندضابطه‌ای و همانی درس ۲: توابع پلکانی و قدرمطلقی درس ۳: اعمال بر روی توابع درس ۱: شاخص‌های آماری درس ۲: سری‌های زمانی
۶	علوم و فنون ادبی	۴	۱۲	۱۰۸	درس ۱: تاریخ ادبیات فارسی در قرن‌های هفتم، هشتم و نهم درس ۲: پایه‌های آوایی درس ۳: تشبیه درس ۴: سبک‌شناسی قرن‌های هفتم، هشتم و نهم (سبک عراقی) درس ۵: پایه‌های آوایی همسان (۱) درس ۶: مجاز درس ۷: تاریخ ادبیات فارسی در قرن‌های دهم و یازدهم درس ۸: پایه‌های آوایی همسان (۲) درس ۹: استعاره درس ۱۰: سبک‌شناسی قرن‌های دهم و یازدهم (سبک هندی) درس ۱۱: پایه‌های آوایی همسان دو لختی درس ۱۲: کنایه
۷	تاریخ	۴	۱۶	۱۸۶	درس ۱: منابع پژوهش در تاریخ اسلام و ایران دوران اسلامی درس ۲: روش پژوهش در تاریخ؛ بررسی و سنجش اعتبار شواهد و مدارک درس ۳: اسلام در مکه درس ۴: امت و حکومت نبوی در مدینه درس ۵: تثبیت و گسترش اسلام در دوران خلفای نخستین درس ۶: امویان بر مسند قدرت درس ۷: جهان اسلام در عصر خلافت عباسی درس ۸: اسلام در ایران؛ زمینه‌های ظهور تمدن ایرانی - اسلامی درس ۹: ظهور و گسترش تمدن ایرانی - اسلامی درس ۱۰: ایران در دوران غزنوی، سلجوقی و خوارزمشاهی درس ۱۱: حکومت، جامعه و اقتصاد در عصر مغول - تیموری درس ۱۲: فرهنگ و هنر در عصر مغول - تیموری درس ۱۳: تحولات سیاسی و اقتصادی ایران در دوره صفوی درس ۱۴: فرهنگ و تمدن در عصر صفوی درس ۱۵: قرون وسطا درس ۱۶: رنسانس و عصر جدید
۸	جغرافیا	۴	۱۱	۱۷۳	درس ۱: معنا و مفهوم ناحیه درس ۲: انسان و ناحیه درس ۳: نواحی آب و هوایی درس ۴: ناهمواری‌ها و اشکال زمین درس ۵: نواحی زیستی درس ۶: نواحی فرهنگی درس ۷: نواحی اقتصادی (کشاورزی و صنعتی) درس ۸: نواحی اقتصادی (تجارت و اقتصاد جهانی) درس ۹: معنا و مفهوم ناحیه سیاسی درس ۱۰: کشور، یک ناحیه سیاسی درس ۱۱: ژئوپلیتیک
۹	جامعه‌شناسی	۴	۱۵	۱۳۳	درس ۱: جهان فرهنگی درس ۲: فرهنگ جهانی درس ۳: نمونه‌های فرهنگ جهانی ۱ درس ۴: نمونه‌های فرهنگ جهانی ۲ درس ۵: باورها و ارزش‌های بنیادین فرهنگ غرب درس ۶: چگونگی تکوین فرهنگ معاصر غرب درس ۷: جامعه جهانی درس ۸: تحولات نظام جهانی درس ۹: جهان دوقطبی درس ۱۰: جنگ‌ها و تقابل‌های جهانی درس ۱۱: بحران‌های اقتصادی و زیست‌محیطی درس ۱۲: بحران‌های معرفتی و معنوی درس ۱۳: سرآغاز بیداری اسلامی درس ۱۴: انقلاب اسلامی ایران؛ نقطه عطف بیداری اسلامی درس ۱۵: افق بیداری اسلامی
۱۰	فلسفه	۳	۱۱	۹۳	درس ۱: چیستی فلسفه درس ۲: ریشه و شاخه‌های فلسفه درس ۳: فلسفه و زندگی درس ۴: آغاز تاریخی فلسفه درس ۵: زندگی بر اساس اندیشه درس ۶: امکان شناخت درس ۷: ابزارهای شناخت درس ۸: نگاهی به تاریخچه معرفت درس ۹: چیستی انسان (۱) درس ۱۰: چیستی انسان (۲) درس ۱۱: انسان، موجود اخلاق‌گرا
۱۱	روان‌شناسی	۸	۸	۲۰۶	روان‌شناسی: تعریف و روش مورد مطالعه روان‌شناسی رشد احساس، توجه، ادراک حافظه و علل فراموشی تفکر (۱) حل مسئله تفکر (۲) تصمیم‌گیری انگیزه و نگرش روان‌شناسی سلامت
	مجموع	۵۰	۱۳۰	۱۵۶۵	

پیوست ۱ جغرافیا یازدهم انسانی

کتاب جغرافیا پایه یازدهم رشته علوم انسانی در یک نگاه

در آموزش این کتاب ساحت‌ها و اهداف پایه را مدنظر قرار دهیم.

ساحت تعلیم و تربیت	اهداف دورهٔ تحصیلی
اعتقادی، عبادی و اخلاقی	۱. با درک وجه استدلالی و عقلانی معارف دینی، در مواجهه با پرسش‌ها و مسائل، پاسخ‌های متقاعدکننده‌ای را با تکیه بر منابع و شواهد دینی ارائه کند و تأثیر آن را مورد ارزیابی قرار دهد. ۲. با الگوگیری از سیرهٔ پیشوایان دینی، نقش ایشان را در احیای دین و ترسیم آیندهٔ بشریت (جامعه عدل مهدوی: عدالت‌خواهی، ظلم‌ستیزی، صلح‌جویی، عمران و آبادی) تبیین کند و دلالت‌های آن را در موقعیت‌های مختلف زندگی فردی و اجتماعی به کار گیرد. ۳. با باور به ظرفیت‌های قرآن و جاودانگی دین اسلام (جامعیت، ثبات، سازگاری با فطرت، پویایی نسبت به نیازهای حال و آینده) قادر است از آن برای حل نمونه‌ای از مسایل دنیای امروز استفاده کند.
زیبایی‌شناسی و هنری	۱. با مطالعهٔ آثار و مسایل حوزه هنر (رابطه هنر با: فناوری، اقتصاد، فرهنگ، اخلاق ...)، آن‌ها را بر اساس اصول زیبایی‌شناسی و ارزشی، نقد و تأثیر آن را بر خود و جامعه ارزیابی کند. ۲. با بکارگیری قدرت تخیل و ذوق هنری، اثری فرهنگی هنری را خلق کند و آن را بر اساس معیارهای زیبایی‌شناسی مورد ارزیابی قرار دهد. ۳. با انتخاب و بررسی آثار فرهنگی هنری بر مبنای اصول ارزشی و زیبایی‌شناسی، نقش هنر را به عنوان زبان مشترک میان انسان‌ها در بستر زمان و مکان تبیین نماید.
زیستی و بدنی	۱. عوامل فرهنگی اجتماعی، اقتصادی و سیاسی تأثیرگذار بر سلامت و توانایی جسمانی، روانی، اجتماعی و معنوی خود را شناسایی کند و با به‌کارگیری راهبردهای زندگی شایسته، به الگوی رفتاری پایداری دست یابد. ۲. با مشارکت در طرح‌ها و برنامه‌های بهبود سبک زندگی، تفریحات سالم، تربیت‌بدنی و ورزش، سالم‌سازی محیط زیست و عام‌المنفعه مسئولیت‌های خویش را نسبت به حفظ آفریده‌های خداوند و سلامت خود، خانواده و جامعه انجام دهد و میزان تأثیرگذاری آن را ارزیابی کند. ۳. با مطالعهٔ مسایل و مشکلات محیط زیست در سطح ملی و جهانی و شناخت کارکرد نهادهای اجتماعی، به عنوان دوست‌دار و فعال زیست‌محیطی برای اصلاح و بهبود پایدار آن ایفای نقش کند.
علمی و فناورانه	۱. با تحلیل و ارزیابی الگوها و روابط حاکم بر پدیده‌های انسانی، طبیعی (آیات الهی) و حل مسایل ریاضی از مدل‌سازی برای شناخت و حل مسایل واقعی زندگی استفاده کند. ۲. طی یک فرایند کار مشارکتی در سطح مدرسه، ایده‌ها و یافته‌های علمی- فناورانه را دربارهٔ یک موضوع مطالعه و آزمایش کند و یافته‌های خود را با رعایت اخلاق علمی در سطح فرامدرسه‌ای ارائه کند. ۳. با بهره‌گیری از سواد فناوری و بررسی وضعیت آینده / تحولات علمی و فناوری، ایده خود را در قالب یک طرح یا محصول ارائه کند.
اجتماعی و سیاسی	۱. با شناخت حقوق و مسئولیت‌های خود در زندگی اجتماعی- سیاسی، مسایل جامعه (مشکلات و آسیب‌های اجتماعی، زیست‌محیطی و ...) را شناسایی کند و وظایف خود را برای حل آن‌ها در راستای حفظ امنیت و منافع ملی، وحدت و انسجام اجتماعی انجام دهد. ۲. با بهره‌گیری از شیوه کنش اقناعی در تعاملات اجتماعی- سیاسی، مهارت گفتگو و مشارکت سازنده در فعالیت‌های جمعی و مدیریت مشارکتی را تجربه کند. ۳. با تحلیل سازوکارهای تکوین، تداوم و تغییر زندگی اجتماعی- سیاسی، موقعیت مکانی/ زمانی را انتخاب کند و وظایف و مسئولیت‌های اجتماعی- سیاسی مترتب بر آن را در سطح خانوادگی، محلی، ملی و بین‌المللی انجام دهد. ۴. با تحلیل و ارزیابی فرهنگ و تمدن ایرانی- اسلامی و سیر تحول آن، روش‌هایی را برای صیانت و گسترش این فرهنگ و تعامل میان فرهنگی در سطح محلی، ملی و بین‌المللی پیشنهاد کند.
اقتصادی و حرفه‌ای	۱. با درک ابعاد و روند شکل‌گیری مسائل و تحولات اقتصادی در فضای واقعی و مجازی، الگوی رفتار اقتصادی خود، خانواده و جامعه را بررسی کند و روش‌هایی برای تدبیر معاش حلال به کار گیرد. ۲. با شناسایی تحولات عرصه اشتغال و سرمایه‌گذاری، صلاحیت‌های حرفه‌ای خود را ارزیابی و برای کسب و کار و نقش‌آفرینی اقتصادی در آینده برنامه‌ریزی کند. ۳. با شناخت عمومی از بخش‌ها و سیاست‌های کلان اقتصادی و درک رفتارهای مثبت و منفی بازیگران اقتصادی در سطح ملی و فراملی تأثیر آن را بر مسائل اقتصادی جامعه تحلیل کند.

جایگاه این کتاب را در حوزه‌های تربیت و یادگیری برنامه درسی ملّی بدانیم.

۱. حکمت و معارف اسلامی	○	۲. قرآن و عربی	○	۳.زبان و ادبیات فارسی	○	۴. فرهنگ و هنر	○	۵. سلامت و تربیت بدنی	○	۶. کار و فن‌آوری	○
۷. علوم انسانی و مطالعات اجتماعی	○	۸. ریاضیات	○	۹. علوم تجربی	○	۱۰. زبان‌های خارجی	○	۱۱. آداب و مهارت‌های زندگی و بنیان خانواده	○	۱۲. بوم (برنامه ویژه مدرسه)	○

با مشخصات کمّی این کتاب آشنا شویم.

۱	عنوان یادگیری (فصل)	۴
۲	واحد یادگیری (درس)	۱۱
۳	موضوع یادگیری	؟
۴	تعداد صفحه	۱۷۳
۵	پیش‌نیاز	
۶	عناصر هر واحد یادگیری	

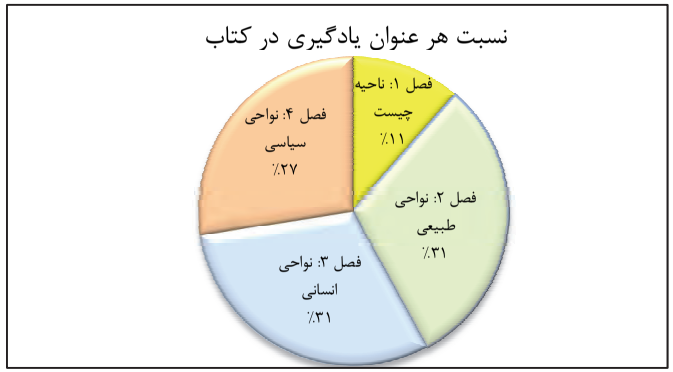

پیوست ۲ جغرافیا یازدهم انسانی

نقشه مفهومی کتاب جغرافیا یازدهم علوم انسانی

عنوان یادگیری	۱۱ واحد یادگیری	موضوع یادگیری؟
فصل ۱: ناحیه چیست	۱. درس ۱: معنا و مفهوم ناحیه	۱ ... ۲ ...
	۲. درس ۲: انسان و ناحیه	۱ ... ۲ ...
فصل ۲: نواحی طبیعی	۳. درس ۳: نواحی آب و هوایی	۱ ... ۲ ...
	۴. درس ۴: ناهمواری‌ها و اشکال زمین	۱ ... ۲ ...
	۵. درس ۵: نواحی زیستی	۱ ... ۲ ...
فصل ۳: نواحی انسانی	۶. درس ۶: نواحی فرهنگی	۱ ... ۲ ...
	۷. درس ۷: نواحی اقتصادی (کشاورزی و صنعتی)	۱ ... ۲ ...
	۸. درس ۸: نواحی اقتصادی (تجارت و اقتصاد جهانی)	۱ ... ۲ ...
فصل ۴: نواحی سیاسی	۹. درس ۹: معنا و مفهوم ناحیه سیاسی	۱ ... ۲ ...
	۱۰. درس ۱۰: کشور، یک ناحیه سیاسی	۱ ... ۲ ...
	۱۱. درس ۱۱: ژئوپلیتیک	۱ ... ۲ ...

پیوست ۳ جغرافیا یازدهم انسانی

پیوست ۴

طرح درس‌های نیمه‌ساخته
جغرافیا یازدهم علوم انسانی

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	جغرافیا
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس ۱: معنا و مفهوم ناحیه
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	جغرافیا
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس ۲: انسان و ناحیه
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	جغرافیا
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس ۳: نواحی آب و هوایی
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	جغرافیا
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس ۴: ناهمواری‌ها و اشکال زمین
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	جغرافیا
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس ۵: نواحی زیستی
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	جغرافیا
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس ۶: نواحی فرهنگی
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	جغرافیا
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس ۷: نواحی اقتصادی (کشاورزی و صنعتی)
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	جغرافیا
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس ۸: نواحی اقتصادی (تجارت و اقتصاد جهانی)
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	جغرافیا
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس ۹: معنا و مفهوم ناحیه سیاسی
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	جغرافیا
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس ۱۰: کشور، یک ناحیه سیاسی
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	جغرافیا
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس ۱۱: ژئوپلیتیک
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

پیوست ۵
برگه مراقبت و وارسی واحدهای یادگیری جغرافیا یازدهم علوم انسانی

برگهٔ مراقبت و وارسی واحدهای یادگیری جغرافیا یازدهم علوم انسانی

واحد یادگیری ۱: درس ۱: معنا و مفهوم ناحیه

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
...						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم — تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول — تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۲: درس ۲: انسان و ناحیه

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
...						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم — تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول — تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۳: درس ۳: نواحی آب و هوایی

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
...						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم — تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول — تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۴: درس ۴: ناهمواری‌ها و اشکال زمین

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
...						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم — تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول — تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۵: درس ۵: نواحی زیستی

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
...						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم — تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول — تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۶: درس ۶: نواحی فرهنگی

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
...						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم — تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول — تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۷: درس ۷: نواحی اقتصادی (کشاورزی و صنعتی)

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
...						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم: تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول: تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۸: درس ۸: نواحی اقتصادی (تجارت و اقتصاد جهانی)

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
...						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم: تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول: تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۹: درس ۹: معنا و مفهوم ناحیه سیاسی

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
...						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم: تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول: تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۱۰: درس ۱۰: کشور، یک ناحیه سیاسی

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
...						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم: تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول: تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۱۱: درس ۱۱: ژئوپلیتیک

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
...						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم: تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول: تاریخ و امضاء

دستنامه طرح درس‌نویسی

جامعه‌شناسی یازدهم علوم انسانی

مبتنی بر واحدهای یادگیری

ویژه معلم

نام و نام خانوادگی معلم: .....

مدرسه: .....

پیوست‌ها

- جدول واحدهای یادگیری
- کتاب در یک نگاه
- نقشه مفهومی کتاب
- طرح درس‌های نیمه‌ساخته کتاب
- برگه مراقبت و وارسی کتاب

سخنی با معلمان

همچنان که می‌دانیم علاوه بر مهارت‌های عمومی و مهارت‌های تخصصی معلمان، مجموعه‌ای از مهارت‌های پیشه و شغل معلمی وجود دارند که به آن‌ها مهارت‌های حرفه‌ای گفته می‌شود. از میان خیل عظیم این مهارت‌ها که عموماً در قالب دوره‌های آموزشی ضمن خدمت ارائه می‌گردد، مهارت‌های سه گانه حرفه‌ای معلمان شامل **مهارت طرح درس‌نویسی**، **مهارت تدریس** و **مهارت ارزشیابی** برای طراحی آموزشی لازم است. به طور ساده می‌توان طراحی آموزشی کلاس درس را در تصویر زیر مشاهده کرد:

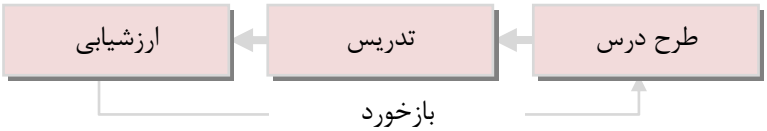

معلمان به عنوان محور آموزش در مدرسه و طراح آموزشیِ کلاس درس همواره کتاب درسی را به عنوان طرح و برنامه رسمی خود در کلاس درس به آموزش می‌گیرند. اما نکته اساسی این است که کتاب درسی دارای چه اهداف آموزشی می‌باشد؟ یکی از نیازهای معلمان به منظور طراحی طرح درس خود، آشنایی با اهداف آموزشی کتاب درسی است. یک معلم نیاز دارد بداند:

اهداف قصد شده کتاب درسی چیست؟

تا بتواند متناسب به کمیت و کیفیت اهداف قصد شده کتاب درسی طراحی آموزشی خود را برای یک سال تحصیلی برنامه‌ریزی کرده و فرایند تدریس خود را متناسب با هر هدف، انتخاب و پس از تدریس آن را ارزشیابی نماید. لذا دستنامه‌ای به جهت پاسخ به این سوال تهیه شده است که معلمان با آن بتوانند علاوه بر مشاهده نقشه مفهومی کتاب درسی و عناوین آن با مفهوم دیگری با عنوان **"واحدهای یادگیری"**، جلسات آموزشی کلاس خود را طراحی و متناسب با **"موضوعات یادگیری"** اهداف آموزشی خود را در **"طرح درس‌های نیمه ساخته"** تکمیل و تولید نمایند. این دستنامه با اهداف زیر تدوین گردیده است.

- آشنایی با اهداف آموزشی کتاب‌های درسی در قالب واحدهای یادگیری
- آشنایی با نقشه مفهومی عناوین یادگیری، واحدهای یادگیری و موضوع‌های یادگیری کتاب‌های درسی
- آشنایی با طرح درس‌نویسی بر اساس طرح درس‌های نیمه ساخته مبتنی بر واحدهای یادگیری با ارائه "موضوعات یادگیری"

پیشنهاد می‌شود معلمان با به کارگیری این دستنامه و شرکت در دوره‌های آموزشی ضمن خدمت "راهنمای عملی نگارش طرح درس" (در سامانه مدارس یادگیرنده مرآت به نشانی ltms.ir)، طرح درس‌های خود را بر اساس واحدهای یادگیری به منظور اجرای آن در طول سال تحصیلی متناسب با "اهداف قصد شده" طراحی نمایند.

پس از طراحی و برنامه‌ریزی "اهداف آموزشی قصد شده" در طرح درس و اجرای آن در طول سال تحصیلی در کلاس درس، ارزشیابی میزان تحقق آن‌ها لازم و ضروری می‌باشد و سوال اساسی در این رابطه مطرح می‌شود:

«چقدر از اهداف قصد شده کتاب‌های درسی، در کلاس درس تحقق یافته است؟»

یا به عبارتی هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟ و یا چقدر از واحدهای یادگیری قصد شده هر کتاب درسی به آموزش گرفته شده است؟ در واقع ارزشیابی، بخشی از فرایند آموزش تلقی می‌گردد، به این معنا که ارزشیابی در جریان آموزش جاری است. در راستای پشتیبانی از مدارس در پاسخگویی به این سوال، خدمات ارزشیابی زیر ارائه می‌گردد:

- **خودارزیابی‌های آنلاین:** به منظور توسعه یادگیری فردی دانش‌آموزان در هر واحد یادگیری؛
- **آزمون هماهنگ:** به منظور ارزشیابی عملکرد در یک دوره آموزشی مبتنی بر واحدهای یادگیری؛
- **بسته ارزشیابی تشریحی:** به منظور ارزشیابی همه سطوح یادگیری مبتنی بر واحدهای یادگیری.

ارائه بازخورد مؤثر همراه با بازآموزی هدفمند از اهمیت ویژه‌ای در ارزشیابی‌های آموزشی برخوردار است. درگیر کردن مؤثر دانش‌آموزان در فرایند یادگیری، توانا کردن دانش‌آموزان در ارزیابی از خود، آگاه کردن معلمان از وضعیت آموزشی کلاس درس متناسب با هر واحد یادگیری و ... همه به ارتقای آموزش در کلاس درس یاری می‌رساند. در این راستا پس از اجرای ارزشیابی‌ها، **کارپوشه الکترونیکی** به منظور تجمیع نتایج آزمون‌ها باقابلیت دسترسی طبقه‌بندی شده با ویژگی‌های زیر ارائه می‌گردد:

- ارائه میزان تسلط در هر واحد یادگیری به ازای خودارزیابی‌ها در اپلیکیشن و سؤال‌های آن واحد یادگیری در آزمون هماهنگ
- قابلیت مشاهده سوال و پاسخ تشریحی خودارزیابی‌ها و آزمون‌های هماهنگ به ازای هر واحد یادگیری
- ارائه پاسخ ویدیوییِ آموزشی برای سوال‌های پیشرفته آزمون به منظور بازآموزی هدفمند
- امکان مقایسه عملکرد هر دانش‌آموز با خود در هر واحد یادگیری و در طول سال تحصیلی
- ارائه گزارش‌های توصیفی به منظور بازخورد مؤثر
- امکان ذخیره نتایج عملکرد به ازای هر واحد یادگیری در سنوات مختلف

طرح درس مبتنی بر واحدهای یادگیری

همچنان که می‌دانیم در یک طبقه‌بندی کلی، مهارت‌هایی که معلمان به جهت توسعه شغلی به آن احتیاج دارند، در سه گروه مهارت‌های عمومی، مهارت‌های تخصصی و مهارت‌های حرفه‌ای طبقه‌بندی می‌شوند.

معلمان می‌توانند برای توسعه مهارت‌های حرفه‌ای خود اعم از مهارت‌های بدو خدمت، درس‌پژوهی، اقدام پژوهی، روان‌شناسی تربیتی و ... به سایت مدارس یادگیرنده مرآت به آدرس ltms.ir مراجعه نمایند. در این مجلد تلاش شده تا معلمان را در طراحی آموزشی کلاس درس، یاری رسانیم.

اگر کوچک‌ترین واحد محتوای آموزشی کتاب درسی را که می‌بایست توسط دانش‌آموز فراگرفته شود را واحد یادگیری بنامیم؛ معلم می‌تواند برای هر واحد یادگیری طرح درس بنویسد، آن را تدریس کند و با ارزشیابی آن می‌تواند به طور مستمر به این سوال اساسی پاسخ دهد که «هر دانش آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است» و با بازخورد موثر به بهبود مستمر آن یاری رساند.

فرایند یاددهی- یادگیری تحت عنوان طراحی آموزشی انجام می‌پذیرد که قسمتی از آن در کلاس درس، قسمتی از آن در خانه و حتی محیط‌های دیگر توسط دانش‌آموز انجام می‌گردد و معلم به عنوان طراح این فرایند به ابزارهایی احتیاج دارد تا هم در فرایند یادگیری، دانش‌آموزان را یاری کند و هم خود از میزان تحقق اهداف قصد شده در طرح درس مطمئن گردد و مدرسه را مطمئن سازد که اهداف کتاب درسی در درس مربوطه محقق شده است.

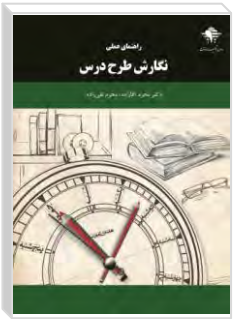

طرح درس، سندی است که اجزای مختلف فرایند آموزشی برای مشارکت دانش‌آموز به منظور دستیابی به اهداف یک سال تحصیلی را ترسیم می‌کند. در یک طرح درس مجموعه فعالیت‌هایی که معلم از پیش برای رسیدن به یک یا چند هدف آموزشی ویژه تدارک می‌بیند، پیش‌بینی و تنظیم شده است و معلم با کمک طرح درس می‌تواند فعالیت‌های ضروری آموزشی را به ترتیب و در مراحل و زمان‌های مشخص و به شیوه‌ای منطقی پیش ببرد. برای این‌که بتوانید از این مجموعه به نحو احسن استفاده کنید، پیشنهاد می‌شود که دوره ضمن خدمت «راهنمای عملی نگارش طرح درس» را در سایت موسسه مدارس یادگیرنده مرآت به آدرس ltms.ir مشاهده نمایید و یا از کتاب «راهنمای عملی نگارش طرح درس» استفاده کنید. در این دوره ۱۰ الی ۱۲ ساختار پیشنهاد شده است. یکی از ساختارهای عمومی و همگانی که معمولاً معلمان استفاده می‌کنند، ساختار «**طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری**» است. در مجلد پیش رو، مجموعهٔ حداقلی و نیمه‌ساخته مبتنی بر واحدهای یادگیری به منظور تدوین طرح درس ارائه شده است.

در طرح درس‌های نیمه ساخته، یک معلم باید به این سؤال پاسخ بدهد که: برای آموزش یک واحد یادگیری، چه چیزی را به عنوان تِم استفاده کند؟ (نوع فعالیتی را که مد نظر معلم برای ایجاد انگیزه یعنی گرم کردن کلاس درس تِم گفته می‌شود.)

عنصر ثابت همهٔ ساختارهای طرح درس، مفهومی است تحت عنوان «هدف». یک معلم زمانی که بتواند اهداف یک واحد یادگیری را بنویسد می‌تواند به‌راحتی برای آن نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه، روش تدریس، روش ارزشیابی، مواد و وسایل مورد نیاز را به دست آورد.

یک جملهٔ هدفی معمولاً سه بخش دارد: **شرایط**، **عملکرد** و **معیار**.

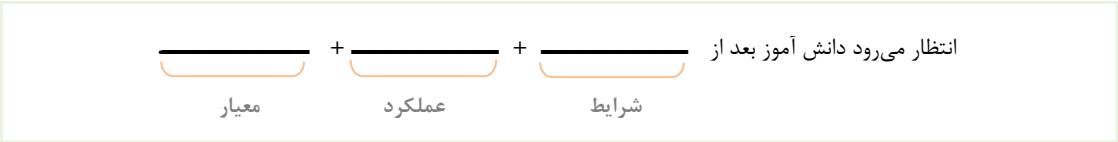

برای مثال، شما باید یک جملهٔ هدفی را این‌گونه بنویسید: انتظار می‌رود دانش‌آموز بعد از خواندن این کتاب، دانش‌آموز بعد از خواندن این مطلب، دانش‌آموز بعد از تمرین این موضوع، دانش‌آموز بعد از دیدن این فیلم، دانش‌آموز بعد از انجام مباحثه، دانش‌آموز بعد از خلاصه‌نویسی، این‌ها شرایط است. بعد از چه شرایطی؟ معمولاً رایج‌ترین حالتی را که یک معلم استفاده می‌کند، «انتظار می‌رود بعد از پایان این کلاس» است.

معیار یعنی در چه سطحی است. در چه سطحی را معمولاً با فعل نشان می‌دهند: بخواند، بداند، بپرد، بدود، ایمان بیاورد، اعتقاد داشته باشد، باور کند. می‌توانید در حیطه جانشین، در حیطه مهارتی یا در حیطه نگرشی اینها را طبقه‌بندی کنید. انتظار می‌رود دانش‌آموز بعد از این شرایط، عملکردی را در چه سطحی داشته باشد.

نکتهٔ آخر که حتماً بایستی مد نظر داشته باشید، نوع فعل جمله هدفی شماست که مشخص می‌کند نوع هدف شما **نگرش** دانش‌آموز مد نظر است، **شناخت** دانش‌آموز مد نظر است، یا این‌که **مهارت** دانش‌آموز مد نظر است. به عبارت دیگر، نوع فعل شما نوع هدف سه‌گانه شما را مشخص می‌کند. اگر فعل شناختی به کار ببرید با شناخت دانش‌آموز کار دارید، اگر فعل نگرشی به کار ببرید با نگرش دانش‌آموز کار دارید. اگر فعل مهارتی به کار ببرید با مهارت دانش‌آموز کار دارید. وقتی می‌گویید بداند، شناخت است. وقتی می‌گویید بپرد، ببُرد، مهارت است. وقتی می‌گویید اعتراض کند، مقایسه کند، باور کند، نگرش است.

واحدهای یادگیری کتاب‌های درسی و انواع ارزشیابی‌ها

ارزشیابی میزان اجرای طرح درس به معنای میزان تحقق یادگیری دانش‌آموزان می‌باشد. به عبارت دیگر، اجرای گام به گام طرح درس حول محور اهداف واحدهای یادگیری هر درس می‌چرخد و یک معلم توانمند باید به این سؤال بسیار مهم پاسخ دهد که «هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟».

ارزشیابی، آخرین حلقه از زنجیره‌ی طراحی آموزشی معلم است و تکمیل کننده سایر فعالیت‌های مرتبط به حساب می‌آید. در این مرحله معلم به کمک روش‌ها و فنون مختلف به سنجش[1] فرایندهای یادگیری دانش‌آموزان اقدام می‌کند و با توجه به نتایج حاصله درباره‌ی کم و کیف پیشرفت آنان در یادگیری و توفیق خود در آموزش به داوری می‌پردازد. دسته‌بندی انواع ارزشیابی‌ها عبارتند از:

ارزشیابی با توجه به ملاک مورد استفاده: معروف‌ترین تقسیم‌بندی برای ارزشیابی‌های آموزشی تقسیم‌بندی آن‌ها به ارزشیابی وابسته به ملاک و ارزشیابی وابسته به هنجار است.

- ارزشیابی وابسته به ملاک: در این ارزشیابی که ارزشیابی ملاکی نامیده می‌شود، معیار یا ملاک ارزشیابی از پیش تعیین می‌شود و عملکرد دانش‌آموز با توجه به آن ملاک مورد قضاوت قرار می‌گیرد. این نوع ارزشیابی تعیین می‌کند که آیا دانش‌آموزان مطالب و هدف‌های یک واحد یادگیری را که قرار بوده است بیاموزند، به چه میزان آموخته‌اند.
- ارزشیابی وابسته به هنجار: این نوع ارزشیابی به جای یک ملاک مطلق از پیش تعیین شده بر نوعی ملاک نسبی وابسته است. در این نوع ارزشیابی می‌توان تعیین کرد که پیشرفت یک دانش‌آموز نسبت به دانش‌آموزان دیگر یا یک کلاس درس نسبت به کلاس دیگر چه وضعی دارد.

ارزشیابی با توجه به زمان و هدف استفاده: ارزشیابی‌های آموزشی را با توجه به زمان و هدف استفاده به چهار دسته ارزشیابی‌های آغازین، تکوینی، تشخیصی و تراکمی تقسیم می‌کنند:

- ارزشیابی آغازین: نخستین ارزشیابی که پیش از انجام فعالیت‌های آموزشی به اجرا درمی‌آید، ارزشیابی آغازین یا سنجش آغازین نامیده می‌شود.
- ارزشیابی تکوینی: هدف از کاربرد ارزشیابی تکوینی در رابطه با پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان، آگاهی یافتن از میزان و نحوه‌ی یادگیری آنان برای تعیین نقاط قوت و ضعف یادگیری و نیز، تشخیص مشکلات روش آموزش معلم در رابطه با هدف‌های آموزشی است.

---

[1] سنجش یك اصطلاح کلی است و به صورت فرایندی تعریف می‌شود که برای گردآوری اطلاعات مورد نیاز تصمیم‌گیری درباره‌ی دانش‌آموزان، برنامه‌های درسی و سیاست‌های آموزشی مورد استفاده قرار می‌گیرد

- ارزشیابی تشخیصی: این ارزشیابی با هدف تشخیص مشکلات یادگیری دانش‌آموزان به‌کار می‌رود و زمانی مورد استفاده قرار می‌گیرد که معلم با مشکلات مبرم و مکرری در یک یا چند دانش‌آموز روبه‌رو می‌شود، که با روش‌های اصلاحیِ معمولِ ارزشیابی تکوینی قابل رفع نیست.
- ارزشیابی تراکمی: در ارزشیابی تراکمی[1] تمام آموخته‌های دانش‌آموزان در طول یک دوره‌ی آموزشی ارزشیابی می‌شوند و هدف آن، نمره دادن به دانش‌آموزان و قضاوت درباره‌ی اثربخشی طراحی آموزشی و مقایسه‌ی برنامه‌های مختلف درسی با یکدیگر است.

ارزشیابی با توجه به ارزشیابان: ارزشیابی درونی[2] و ارزشیابی بیرونی[3] دو نوع ارزشیابی آموزشی دیگر است. منظور از ارزشیابی درونی، این است که بر اساس آزمون درون‌مدرسه‌ای (معلم ساخته) انجام گیرد و منظور از ارزشیابی بیرونی، ارزشیابی توسط موسسه‌های آموزشی بیرونیست که آزمون آن‌ها به صورت هماهنگ بین مدارس برگزار می‌گردد. هر دو نوع ارزشیابی درونی و بیرونی ضروری هستند. چرا که مدرسه همواره می‌بایست به دو پرسش زیر پاسخ دهد:

۱. هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟

۲. در مقایسه با سایر مدارس، وضع ما چگونه است؟

ارزشیابی با استفاده از کارپوشه: بنا به تعریف، کارپوشه[4] «به مجموعه‌ای از فعالیت‌های یادگیرنده گفته می‌شود که نشان‌دهنده‌ی کوشش، پیشرفت و موفقیت تحصیلی او در یک واحد یادگیری است». با استفاده از کارپوشه هم می‌توان ارزشیابی تکوینی به عمل آورد و هم تراکمی. قبلاً توضیح دادیم که ارزشیابی تکوینی یا سنجش تکوینی در جریان آموزش معلم و یادگیری دانش‌آموزان صورت می‌گیرد و هدف آن کمک به تکوین یا شکل‌گیری یادگیری دانش‌آموزان و رفع نواقص روش آموزشی معلم است. در مقابل، ارزشیابی تراکمی یا سنجش تراکمی (دوره‌ای) به عنوان وسیله‌ای برای تعیین آموخته‌های متراکم شده یا جمع شده‌ی دانش‌آموزان در طول یک مدت معین تحصیلی به کار می‌رود. از فنّاوری الکترونیکی می‌توان برای سازمان دادن، ذخیره کردن، و ارائه دادن کار پوشه‌های دانش‌آموزی استفاده کرد. که به اصطلاح به آن، کارپوشه‌ی الکترونیکی[5] گفته می‌شود.

---

[1] summative evaluation

[2] internal evaluation

[3] external evaluation

[4] portfolio (در اصطلاح لغوی، این کلمه به یك کیف چرمی پَهن گفته می‌شود که برای حمل برگه‌های کاغذ، صفحات پیش‌نویس یك نمایش‌نامه، یا مجموعه نقاشی‌های یك فرد به کار می‌رود. این اصطلاح از آنجا در آموزش به عنوان یك روش به کار رفته که در آن دانش‌آموز مجموعه‌ای از کارهای خود را که در طول یك سال یا نیمسال تحصیلی انجام داده است، معمولاً در داخل یك پوشه، برای نشان دادن توانایی‌اش به معلم یا ارزشیاب ارائه می‌دهد.)

[5] electronic portfolio

واحدهای یادگیری کتاب‌های درسی، خودارزیابی آنلاین و آزمون هماهنگ

معلمان با انواع ارزشیابی‌های مذکور از وضعیت تحصیلی دانش‌آموزان کسب اطلاع می‌نمایند. اما آن‌چه مهم است، این است که اولاً اطلاعات فراهم شده با دقت کافی و صحت قابل اعتماد و متناسب با واحدهای یادگیری تهیه شده باشد؛ ثانیاً سریع و روزآمد باشد. در این راستا مرآت با ارائه خدمات زیر بنا دارد معلمان را در جریان میزان تحقق اهداف آموزشی هر واحد یادگیری قرار دهد.

خودارزیابی دانش‌آموزان در هر واحد یادگیری توسط اپلیکیشن[1]

اپلیکیشن بستری است که دانش‌آموزان می‌توانند برای ایجاد موقعیت یادگیری اقدام به شخصی سازی یادگیری بر اساس واحدهای یادگیری کتاب‌های درسی نمایند. ویژگی‌های اپلیکیشن عبارت‌اند از:

- انجام خودارزیابی‌های مستمر و روزانه با قابلیت مشاهده میزان تسلط در هر واحدیادگیری و ثبت نتایج در کارپوشه
- بازآموزی هدفمند دانش آموزان پس از انجام خودارزیابی از طریق مشاهده پاسخنامه تشریحی و فیلم‌های آموزشی و بررسی خطاهای یادگیری در هر سوال (این سرویس برای مدارس عضو رایگان است)
- امکان ثبت برنامه مطالعاتی روزانه در هر واحد یادگیری به همراه پیشنهاد مطالعاتیِ هوشمند
- ایجاد کارپوشه الکترونیکی شخصی از وضعیت پیشرفت و میزان تسلط دانش آموز در هر واحد یادگیری با دسترسی طبقه‌بندی شده در کارپوشه مدرسه به منظور ارزشیابی مستمر عملکرد آموزشی دانش‌آموزان
- دارای تأییدیه از سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش

ارزشیابی عملکرد یک دوره آموزشی با آزمون هماهنگ

آزمون‌های هماهنگ مدارس با هدف رصد میزان تحقق اهداف واحدهای یادگیری متناسب با برنامه آموزشی، طراحی شده است. دانش‌آموزان می‌توانند در این آزمون‌ها هم به صورت حضوری و هم از طریق اپلیکیشن به صورت آنلاین شرکت نمایند. ویژگی‌های برجسته این آزمون‌ها به شرح زیر است:

- گام‌های آزمون متناسب با برنامه مدرسه و واحدهای یادگیری
- طراحی سوالات آزمون متناسب با اهداف کتاب درسی[2]

---

۱ جهت نصب اپلیکیشن بر روی تلفن همراه می توانید عبارت «مرآت» را در google play (ویژه اندروید) یا اناردونی (ویژه ios) جستجو و نصب نمایید.

۲ در آزمون‌های شبیه ساز کنکور پایه‌های دهم و یازدهم و آزمون‌های پایه دوازدهم، علاوه بر اهداف کتاب درسی، رویکرد طراحی سوالات کنکور سراسری با هدف موفقیت دانش‌آموزان مدنظر بوده است.

- ارزشیابی از حیطه‌های شناختی
- هماهنگی با طرح درس معلم
- آسیب‌سنجی و بازخوردگیری دقیق برای معلمان
- تشکیل کارپوشه بر اساس واحدهای یادگیری
- ارائه گزارش بر اساس واحدهای یادگیری به منظور رصد تحقق اهداف آموزشی
- ارائه گزارش‌های نوشتاری
- ارائه تقدیرنامه برای تشویق

ایجاد کارپوشه عملکرد آموزشی برای بازخورد مؤثر و بازآموزی هدفمند

تجمیع اطلاعات آموزشی دانش آموز برای معلمان به منظور رصد میزان تحقق اهداف آموزشی طرح درس خود بسیار پراهمیت می‌باشد. بدیهی است زمان زیادی از معلمان به جمع آوری و طبقه‌بندی اطلاعات آموزشی می‌گذرد تا بتوانند یک ارزشیابی آموزشی برای برنامه و فعالیت بعدی خود داشته باشند. بدین‌منظور کارپوشهٔ الکترونیکی از تجمیع اطلاعات داینامیک فعالیت‌های آموزشی دانش آموز (در اپلیکیشن و آزمون‌های هماهنگ) ایجاد شده است. معلمان می‌توانند از طریق نام کاربری و رمز عبور اختصاصی خود به آن دسترسی داشته باشند.

جدول واحدهای یادگیری یازدهم علوم انسانی
در یک نگاه

ردیف	نام درس	فصل / بخش	واحد یادگیری	صفحه	
۱	فارسی	۸	۱۶	۱۶۸	ستایش: لطف خدا / درس یکم: نیکی / گنج حکمت: همّت درس دوم: قاضی بُست / شعرخوانی: زاغ و کبک درس سوم: در امواج سند / گنج حکمت: چو سرو باش درس پنجم: آغازگری تنها / روان‌خوانی: تا غزل بعد درس ششم: پرورده عشق / گنج حکمت: مردان واقعی درس هفتم: باران محبّت / شعرخوانی: آفتاب حُسن درس هشتم: در کوی عاشقان / گنج حکمت: چنان باش درس نهم: ذوق لطیف / روان‌خوانی: میثاق دوستی درس دهم: بانگ جرس/ گنج حکمت: به یاد ۲۲ بهمن درس یازدهم: یاران عاشق / شعرخوانی: صبح بی تو درس دوازدهم: کاوه دادخواه / گنج حکمت: کاردانی درس چهاردهم: حمله حیدری / شعرخوانی: وطن درس پانزدهم: کبوتر طوق‌دار / گنج حکمت: مهمان ناخوانده درس شانزدهم: قصّه عینکم / روان‌خوانی: دیدار درس هفدهم: خاموشی دریا / گنج حکمت: تجسّم عشق درس هجدهم: خوان عدل / روان‌خوانی: آذرباد / نیایش: الهی
۲	عربی	۷	۷	۹۱	مواعظ قیّمة / اسم التّفضیل و اسم المکان / حوار فی سوق مشهد صناعة التّلمیع فی الأدب الفارسیّ / اسم الفاعل و اسم المفعول و اسم المبالغة / شراء شریحة الهاتف الجوّال عجائب المخلوقات / أسلوب الشّرط و أدواته / حوار فی الملعب الرّیاضی تأثیر اللّغة الفارسیّة علی اللّغة العربیّة /المعرفة و النّکرة / ترجمة الفعل المضارع (۱) الصّدق / الجملة بعد النّکرة / حوار، شراء شریحة الهاتف الجوّال ارحموا ثلاثا / ترجمة الفعل المضارع (۲) لاتقنطوا / معانی الأفعال النّاقصة
۳	دین و زندگی	۲	۱۸	۲۳۰	درس ۱: هدایت الهی درس ۲: تداوم هدایت درس ۳: آخرین پیامبر درس ۴: معجزه جاودان درس ۵: مسئولیت های پیامبر (ص) درس ۶: پیشوای اسوه درس ۷: امامت، تداوم رسالت درس ۸: جان و جانشین پیامبر (ص) درس ۹: وضعیت فرهنگی، اجتماعی و سیاسی مسلمانان، پس از رسول خدا (ص) درس ۱۰ : احیای ارزش های راستین درس ۱۱ : جهاد در راستای ولایت ظاهری درس ۱۲ : عصر غیبت امام زمان (ع) درس ۱۳ : در انتظار ظهور درس ۱۴ : مرجعیت و ولایت فقیه درس ۱۵ : رهبری و مردم درس ۱۶ : عزّت نفس درس ۱۷ : زمینه های پیوند درس ۱۸ : پیوند مقدّس
۴	انگلیسی	۳	۹	۱۰۷	Conversation / New Words & Expressions Reading / Vocabulary Development Grammar / Listening & Speaking / Pronunciation / Writing Conversation / New Words & Expressions Reading / Vocabulary Development Grammar / Listening & Speaking / Pronunciation / Writing Conversation / New Words & Expressions Reading / Vocabulary Development Grammar / Listening & Speaking / Pronunciation / Writing
۵	ریاضی و آمار	۳	۷	۷۰	درس ۱: گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها درس ۲: استدلال ریاضی درس ۱: توابع ثابت، چندضابطه‌ای و همانی درس ۲: توابع پلکانی و قدرمطلقی درس ۳: اعمال بر روی توابع درس ۱: شاخص‌های آماری درس ۲: سری‌های زمانی
۶	علوم و فنون ادبی	۴	۱۲	۱۰۸	درس ۱: تاریخ ادبیات فارسی در قرن‌های هفتم، هشتم و نهم درس ۲: پایه‌های آوایی درس ۳: تشبیه درس ۴: سبک‌شناسی قرن‌های هفتم، هشتم و نهم (سبک عراقی) درس ۵: پایه‌های آوایی همسان (۱) درس ۶: مجاز درس ۷: تاریخ ادبیات فارسی در قرن‌های دهم و یازدهم درس ۸: پایه‌های آوایی همسان (۲) درس ۹: استعاره درس ۱۰: سبک‌شناسی قرن‌های دهم و یازدهم (سبک هندی) درس ۱۱: پایه‌های آوایی همسان دو لختی درس ۱۲: کنایه
۷	تاریخ	۴	۱۶	۱۸۶	درس ۱: منابع پژوهش در تاریخ اسلام و ایران دوران اسلامی درس ۲: روش پژوهش در تاریخ؛ بررسی و سنجش اعتبار شواهد و مدارک درس ۳: اسلام در مکه درس ۴: امت و حکومت نبوی در مدینه درس ۵: تثبیت و گسترش اسلام در دوران خلفای نخستین درس ۶: امویان بر مسند قدرت درس ۷: جهان اسلام در عصر خلافت عباسی درس ۸: اسلام در ایران؛ زمینه‌های ظهور تمدن ایرانی - اسلامی درس ۹: ظهور و گسترش تمدن ایرانی - اسلامی درس ۱۰: ایران در دوران غزنوی، سلجوقی و خوارزمشاهی درس ۱۱: حکومت، جامعه و اقتصاد در عصر مغول - تیموری درس ۱۲: فرهنگ و هنر در عصر مغول - تیموری درس ۱۳: تحولات سیاسی و اقتصادی ایران در دوره صفوی درس ۱۴: فرهنگ و تمدن در عصر صفوی درس ۱۵: قرون وسطا درس ۱۶: رنسانس و عصر جدید
۸	جغرافیا	۴	۱۱	۱۷۳	درس ۱: معنا و مفهوم ناحیه درس ۲: انسان و ناحیه درس ۳: نواحی آب و هوایی درس ۴: ناهمواری‌ها و اشکال زمین درس ۵: نواحی زیستی درس ۶: نواحی فرهنگی درس ۷: نواحی اقتصادی (کشاورزی و صنعتی) درس ۸: نواحی اقتصادی (تجارت و اقتصاد جهانی) درس ۹: معنا و مفهوم ناحیه سیاسی درس ۱۰: کشور، یک ناحیه سیاسی درس ۱۱: ژئوپلیتیک
۹	جامعه‌شناسی	۴	۱۵	۱۳۳	درس ۱: جهان فرهنگی درس ۲: فرهنگ جهانی درس ۳: نمونه‌های فرهنگ جهانی ۱ درس ۴: نمونه‌های فرهنگ جهانی ۲ درس ۵: باورها و ارزش‌های بنیادین فرهنگ غرب درس ۶: چگونگی تکوین فرهنگ معاصر غرب درس ۷: جامعه جهانی درس ۸: تحولات نظام جهانی درس ۹: جهان دوقطبی درس ۱۰: جنگ‌ها و تقابل‌های جهانی درس ۱۱: بحران‌های اقتصادی و زیست‌محیطی درس ۱۲: بحران‌های معرفتی و معنوی درس ۱۳: سرآغاز بیداری اسلامی درس ۱۴: انقلاب اسلامی ایران؛ نقطه عطف بیداری اسلامی درس ۱۵: افق بیداری اسلامی
۱۰	فلسفه	۳	۱۱	۹۳	درس ۱: چیستی فلسفه درس ۲: ریشه و شاخه‌های فلسفه درس ۳: فلسفه و زندگی درس ۴: آغاز تاریخی فلسفه درس ۵: زندگی بر اساس اندیشه درس ۶: امکان شناخت درس ۷: ابزارهای شناخت درس ۸: نگاهی به تاریخچه معرفت درس ۹: چیستی انسان (۱) درس ۱۰: چیستی انسان (۲) درس ۱۱: انسان، موجود اخلاق‌گرا
۱۱	روان‌شناسی	۸	۸	۲۰۶	روان‌شناسی: تعریف و روش مورد مطالعه روان‌شناسی رشد احساس، توجه، ادراک حافظه و علل فراموشی تفکر (۱) حل مسئله تفکر (۲) تصمیم‌گیری انگیزه و نگرش روان‌شناسی سلامت
	مجموع	۵۰	۱۳۰	۱۵۶۵	

پیوست ۱ جامعه‌شناسی یازدهم انسانی

کتاب جامعه‌شناسی پایه یازدهم رشته علوم انسانی در یک نگاه

در آموزش این کتاب ساحت‌ها و اهداف پایه را مدنظر قرار دهیم.

ساحت تعلیم و تربیت	اهداف دورهٔ تحصیلی
اعتقادی، عبادی و اخلاقی	۱. با درک وجه استدلالی و عقلانی معارف دینی، در مواجهه با پرسش‌ها و مسائل، پاسخ‌های متقاعدکننده‌ای را با تکیه بر منابع و شواهد دینی ارائه کند و تأثیر آن را مورد ارزیابی قرار دهد. ۲. با الگوگیری از سیرهٔ پیشوایان دینی، نقش ایشان را در احیای دین و ترسیم آیندهٔ بشریت (جامعه عدل مهدوی: عدالت‌خواهی، ظلم‌ستیزی، صلح‌جویی، عمران و آبادی) تبیین کند و دلالت‌های آن را در موقعیت‌های مختلف زندگی فردی و اجتماعی به کار گیرد. ۳. با باور به ظرفیت‌های قرآن و جاودانگی دین اسلام (جامعیت، ثبات، سازگاری با فطرت، پویایی نسبت به نیازهای حال و آینده) قادر است از آن برای حل نمونه‌ای از مسایل دنیای امروز استفاده کند.
زیبایی‌شناسی و هنری	۱. با مطالعهٔ آثار و مسایل حوزه هنر (رابطه هنر با: فناوری، اقتصاد، فرهنگ، اخلاق ...)، آن‌ها را بر اساس اصول زیبایی‌شناسی و ارزشی، نقد و تأثیر آن را بر خود و جامعه ارزیابی کند. ۲. با بکارگیری قدرت تخیل و ذوق هنری، اثری فرهنگی هنری را خلق کند و آن را بر اساس معیارهای زیبایی‌شناسی مورد ارزیابی قرار دهد. ۳. با انتخاب و بررسی آثار فرهنگی هنری بر مبنای اصول ارزشی و زیبایی‌شناسی، نقش هنر را به عنوان زبان مشترک میان انسان‌ها در بستر زمان و مکان تبیین نماید.
زیستی و بدنی	۱. عوامل فرهنگی اجتماعی، اقتصادی و سیاسی تأثیرگذار بر سلامت و توانایی جسمانی، روانی، اجتماعی و معنوی خود را شناسایی کند و با به‌کارگیری راهبردهای زندگی شایسته، به الگوی رفتاری پایداری دست یابد. ۲. با مشارکت در طرح‌ها و برنامه‌های بهبود سبک زندگی، تفریحات سالم، تربیت‌بدنی و ورزش، سالم‌سازی محیط زیست و عام‌المنفعه مسئولیت‌های خویش را نسبت به حفظ آفریده‌های خداوند و سلامت خود، خانواده و جامعه انجام دهد و میزان تأثیرگذاری آن را ارزیابی کند. ۳. با مطالعهٔ مسایل و مشکلات محیط زیست در سطح ملی و جهانی و شناخت کارکرد نهادهای اجتماعی، به عنوان دوست‌دار و فعال زیست‌محیطی برای اصلاح و بهبود پایدار آن ایفای نقش کند.
علمی و فناورانه	۱. با تحلیل و ارزیابی الگوها و روابط حاکم بر پدیده‌های انسانی، طبیعی (آیات الهی) و حل مسایل ریاضی از مدل‌سازی برای شناخت و حل مسایل واقعی زندگی استفاده کند. ۲. طی یک فرایند کار مشارکتی در سطح مدرسه، ایده‌ها و یافته‌های علمی- فناورانه را دربارهٔ یک موضوع مطالعه و آزمایش کند و یافته‌های خود را با رعایت اخلاق علمی در سطح فرامدرسه‌ای ارائه کند. ۳. با بهره‌گیری از سواد فناوری و بررسی وضعیت آینده / تحولات علمی و فناوری، ایده خود را در قالب یک طرح یا محصول ارائه کند.
اجتماعی و سیاسی	۱. با شناخت حقوق و مسئولیت‌های خود در زندگی اجتماعی- سیاسی، مسایل جامعه (مشکلات و آسیب‌های اجتماعی، زیست‌محیطی و ...) را شناسایی کند و وظایف خود را برای حل آن‌ها در راستای حفظ امنیت و منافع ملی، وحدت و انسجام اجتماعی انجام دهد. ۲. با بهره‌گیری از شیوه کنش اقناعی در تعاملات اجتماعی- سیاسی، مهارت گفتگو و مشارکت سازنده در فعالیت‌های جمعی و مدیریت مشارکتی را تجربه کند. ۳. با تحلیل سازوکارهای تکوین، تداوم و تغییر زندگی اجتماعی- سیاسی، موقعیت مکانی/ زمانی را انتخاب کند و وظایف و مسئولیت‌های اجتماعی- سیاسی مترتب بر آن را در سطح خانوادگی، محلی، ملی و بین‌المللی انجام دهد. ۴. با تحلیل و ارزیابی فرهنگ و تمدن ایرانی- اسلامی و سیر تحول آن، روش‌هایی را برای صیانت و گسترش این فرهنگ و تعامل میان فرهنگی در سطح محلی، ملی و بین‌المللی پیشنهاد کند.
اقتصادی و حرفه‌ای	۱. با درک ابعاد و روند شکل‌گیری مسائل و تحولات اقتصادی در فضای واقعی و مجازی، الگوی رفتار اقتصادی خود، خانواده و جامعه را بررسی کند و روش‌هایی برای تدبیر معاش حلال به کار گیرد. ۲. با شناسایی تحولات عرصه اشتغال و سرمایه‌گذاری، صلاحیت‌های حرفه‌ای خود را ارزیابی و برای کسب و کار و نقش‌آفرینی اقتصادی در آینده برنامه‌ریزی کند. ۳. با شناخت عمومی از بخش‌ها و سیاست‌های کلان اقتصادی و درک رفتارهای مثبت و منفی بازیگران اقتصادی در سطح ملی و فراملی تأثیر آن را بر مسائل اقتصادی جامعه تحلیل کند.

جایگاه این کتاب را در حوزه‌های تربیت و یادگیری برنامه درسی ملّی بدانیم.

۱. حکمت و معارف اسلامی	○	۲. قرآن و عربی	○	۳.زبان و ادبیات فارسی	○	۴. فرهنگ و هنر	○	۵. سلامت و تربیت بدنی	○	۶. کار و فن‌آوری	○
۷. علوم انسانی و مطالعات اجتماعی	○	۸. ریاضیات	○	۹. علوم تجربی	○	۱۰. زبان‌های خارجی	○	۱۱. آداب و مهارت‌های زندگی و بنیان خانواده	○	۱۲. بوم (برنامه ویژه مدرسه)	○

با مشخصات کمّی این کتاب آشنا شویم.

۱	عنوان یادگیری (فصل)	۴
۲	واحد یادگیری (درس)	۱۵
۳	موضوع یادگیری	؟
۴	تعداد صفحه	۱۳۳
۵	پیش‌نیاز	
۶	عناصر هر واحد یادگیری	

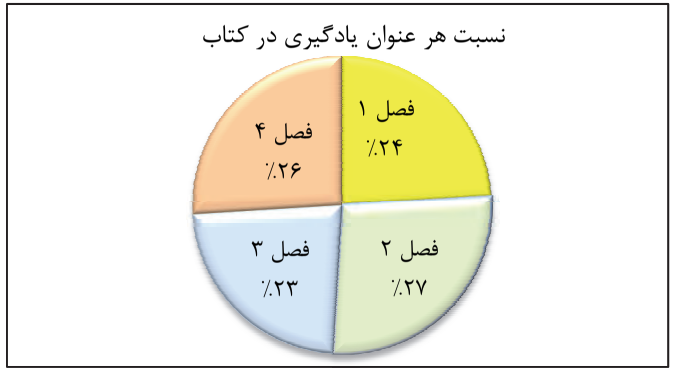

پیوست ۲ جامعه‌شناسی یازدهم انسانی

نقشه مفهومی کتاب جامعه‌شناسی یازدهم علوم انسانی

فصل ۱: فرهنگ جهانی

- ۱. درس ۱: جهان فرهنگی ← ۱. ... ۲. ...
- ۲. درس ۲: فرهنگ جهانی ← ۱. ... ۲. ...
- ۳. درس ۳: نمونه‌های فرهنگ جهانی ۱ ← ۱. ... ۲. ...
- ۴. درس ۴: نمونه‌های فرهنگ جهانی ۲ ← ۱. ... ۲. ...

فصل ۲: فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی

- ۵. درس ۵: باورها و ارزش‌های بنیادین فرهنگ غرب ← ۱. ... ۲. ...
- ۶. درس ۶: چگونگی تکوین فرهنگ معاصر غرب ← ۱. ... ۲. ...
- ۷. درس ۷: جامعه جهانی ← ۱. ... ۲. ...
- ۸. درس ۸: تحولات نظام جهانی ← ۱. ... ۲. ...

فصل ۳: چالش‌های جهانی

- ۹. درس ۹: جهان دوقطبی) ← ۱. ... ۲. ...
- ۱۰. درس ۱۰: جنگ‌ها و تقابل‌های جهانی ← ۱. ... ۲. ...
- ۱۱. درس ۱۱: بحران‌های اقتصادی و زیست‌محیطی ← ۱. ... ۲. ...
- ۱۲. درس ۱۲: بحران‌های معرفتی و معنوی ← ۱. ... ۲. ...

فصل ۴: بیداری اسلامی و جهان جدید

- ۱۳. درس ۱۳: سرآغاز بیداری اسلامی ← ۱. ... ۲. ...
- ۱۴. درس ۱۴: انقلاب اسلامی ایران؛ نقطه عطف بیداری اسلامی ← ۱. ... ۲. ...
- ۱۵. درس ۱۵: افق بیداری اسلامی ← ۱. ... ۲. ...

عنوان یادگیری | ۱۵ واحد یادگیری | ؟ موضوع یادگیری

پیوست ۴

طرح درس‌های نیمه‌ساخته
جامعه‌شناسی یازدهم علوم انسانی

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری

طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	جامعه‌شناسی
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس ۱: جهان فرهنگی
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	جامعه‌شناسی
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس ۲: فرهنگ جهانی
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	جامعه‌شناسی
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس ۳: نمونه‌های فرهنگ جهانی ۱
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	جامعه‌شناسی
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس ۴: نمونه‌های فرهنگ جهانی ۲
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	جامعه‌شناسی
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس ۵: باورها و ارزش‌های بنیادین فرهنگ غرب
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	جامعه‌شناسی
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس ۶: چگونگی تکوین فرهنگ معاصر غرب
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	جامعه‌شناسی
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس ۷: جامعه جهانی
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	جامعه‌شناسی
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس ۸: تحولات نظام جهانی
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	جامعه‌شناسی
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس ۹: جهان دوقطبی
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	جامعه‌شناسی
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس ۱۰: جنگ‌ها و تقابل‌های جهانی
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	جامعه‌شناسی
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس ۱۱: بحران‌های اقتصادی و زیست‌محیطی
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	جامعه‌شناسی
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس ۱۲: بحران‌های معرفتی و معنوی
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	جامعه‌شناسی
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس ۱۳: سرآغاز بیداری اسلامی
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	جامعه‌شناسی
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس ۱۴: انقلاب اسلامی ایران؛ نقطه عطف بیداری اسلامی
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	جامعه‌شناسی
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس ۱۵: افق بیداری اسلامی
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

پیوست ۵

برگه مراقبت و وارسی
واحدهای یادگیری
جامعه‌شناسی یازدهم علوم انسانی

برگهٔ مراقبت و وارسی واحدهای یادگیری جامعه‌شناسی یازدهم علوم انسانی

واحد یادگیری ۱: درس ۱: جهان فرهنگی

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
...						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم: تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول: تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۲: درس ۲: فرهنگ جهانی

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
...						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم: تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول: تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۳: درس ۳: نمونه‌های فرهنگ جهانی ۱

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
...						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم: تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول: تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۴: درس ۴: نمونه‌های فرهنگ جهانی ۲

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
...						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم: تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول: تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۵: درس ۵: باورها و ارزش‌های بنیادین فرهنگ غرب

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
...						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم: تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول: تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۶: درس ۶: چگونگی تکوین فرهنگ معاصر غرب

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
...						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم: تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول: تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۷: درس ۷: جامعه جهانی

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
...						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم — تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول — تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۸: درس ۸: تحولات نظام جهانی

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
...						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم — تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول — تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۹: درس ۹: جهان دوقطبی

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
...						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم — تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول — تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۱۰: درس ۱۰: جنگ‌ها و تقابل‌های جهانی

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
...						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم — تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول — تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۱۱: درس ۱۱: بحران‌های اقتصادی و زیست‌محیطی

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
...						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم — تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول — تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۱۲: درس ۱۲: بحران‌های معرفتی و معنوی

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
...						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم — تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول — تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۱۳: درس ۱۳: سرآغاز بیداری اسلامی

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
...						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم

تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول

تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۱۴: درس ۱۴: انقلاب اسلامی ایران؛ نقطه عطف بیداری اسلامی

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
...						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم

تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول

تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۱۵: درس ۱۵: افق بیداری اسلامی

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
...						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم

تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول

تاریخ و امضاء

دستنامه طرح درس‌نویسی

فلسفه یازدهم علوم انسانی

مبتنی بر واحدهای یادگیری

ویژه معلم

نام و نام خانوادگی معلم: .....

مدرسه: .....

پیوست‌ها

- جدول واحدهای یادگیری
- کتاب در یک نگاه
- نقشه مفهومی کتاب
- طرح درس‌های نیمه‌ساخته کتاب
- برگه مراقبت و وارسی کتاب

سخنی با معلمان

همچنان که می‌دانیم علاوه بر مهارت‌های عمومی و مهارت‌های تخصصی معلمان، مجموعه‌ای از مهارت‌های پیشه و شغل معلمی وجود دارند که به آن‌ها مهارت‌های حرفه‌ای گفته می‌شود. از میان خیل عظیم این مهارت‌ها که عموماً در قالب دوره‌های آموزشی ضمن خدمت ارائه می‌گردد، مهارت‌های سه گانه حرفه‌ای معلمان شامل **مهارت طرح درس‌نویسی**، **مهارت تدریس** و **مهارت ارزشیابی** برای طراحی آموزشی لازم است. به طور ساده می‌توان طراحی آموزشی کلاس درس را در تصویر زیر مشاهده کرد:

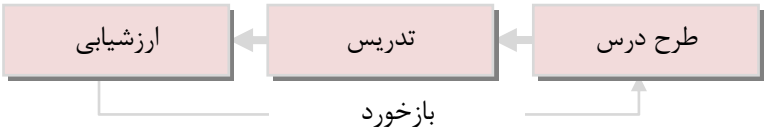

معلمان به عنوان محور آموزش در مدرسه و طراح آموزشیِ کلاس درس همواره کتاب درسی را به عنوان طرح و برنامه رسمی خود در کلاس درس به آموزش می‌گیرند. اما نکته اساسی این است که کتاب درسی دارای چه اهداف آموزشی می‌باشد؟ یکی از نیازهای معلمان به منظور طراحی طرح درس خود، آشنایی با اهداف آموزشی کتاب درسی است. یک معلم نیاز دارد بداند:

اهداف قصد شده کتاب درسی چیست؟

تا بتواند متناسب به کمیت و کیفیت اهداف قصد شده کتاب درسی طراحی آموزشی خود را برای یک سال تحصیلی برنامه‌ریزی کرده و فرایند تدریس خود را متناسب با هر هدف، انتخاب و پس از تدریس آن را ارزشیابی نماید. لذا دستنامه‌ای به جهت پاسخ به این سوال تهیه شده است که معلمان با آن بتوانند علاوه بر مشاهده نقشه مفهومی کتاب درسی و عناوین آن با مفهوم دیگری با عنوان **"واحدهای یادگیری"**، جلسات آموزشی کلاس خود را طراحی و متناسب با **"موضوعات یادگیری"** اهداف آموزشی خود را در **"طرح درس‌های نیمه ساخته"** تکمیل و تولید نمایند. این دستنامه با اهداف زیر تدوین گردیده است.

- آشنایی با اهداف آموزشی کتاب‌های درسی در قالب واحدهای یادگیری
- آشنایی با نقشه مفهومی عناوین یادگیری، واحدهای یادگیری و موضوع‌های یادگیری کتاب‌های درسی
- آشنایی با طرح درس‌نویسی بر اساس طرح درس‌های نیمه ساخته مبتنی بر واحدهای یادگیری با ارائه "موضوعات یادگیری"

پیشنهاد می‌شود معلمان با به کارگیری این دستنامه و شرکت در دوره‌های آموزشی ضمن خدمت "راهنمای عملی نگارش طرح درس" (در سامانه مدارس یادگیرنده مرآت به نشانی ltms.ir)، طرح درس‌های خود را بر اساس واحدهای یادگیری به منظور اجرای آن در طول سال تحصیلی متناسب با "اهداف قصد شده" طراحی نمایند.

پس از طراحی و برنامه‌ریزی "اهداف آموزشی قصد شده" در طرح درس و اجرای آن در طول سال تحصیلی در کلاس درس، ارزشیابی میزان تحقق آن‌ها لازم و ضروری می‌باشد و سوال اساسی در این رابطه مطرح می‌شود:

«چقدر از اهداف قصد شده کتاب‌های درسی، در کلاس درس تحقق یافته است؟»

یا به عبارتی هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟ و یا چقدر از واحدهای یادگیری قصد شده هر کتاب درسی به آموزش گرفته شده است؟ در واقع ارزشیابی، بخشی از فرایند آموزش تلقی می‌گردد، به این معنا که ارزشیابی در جریان آموزش جاری است. در راستای پشتیبانی از مدارس در پاسخگویی به این سوال، خدمات ارزشیابی زیر ارائه می‌گردد:

- **خودارزیابی‌های آنلاین:** به منظور توسعه یادگیری فردی دانش‌آموزان در هر واحد یادگیری؛
- **آزمون هماهنگ:** به منظور ارزشیابی عملکرد در یک دوره آموزشی مبتنی بر واحدهای یادگیری؛
- **بسته ارزشیابی تشریحی:** به منظور ارزشیابی همه سطوح یادگیری مبتنی بر واحدهای یادگیری.

ارائه بازخورد مؤثر همراه با بازآموزی هدفمند از اهمیت ویژه‌ای در ارزشیابی‌های آموزشی برخوردار است. درگیر کردن مؤثر دانش‌آموزان در فرایند یادگیری، توانا کردن دانش‌آموزان در ارزیابی از خود، آگاه کردن معلمان از وضعیت آموزشی کلاس درس متناسب با هر واحد یادگیری و ... همه به ارتقای آموزش در کلاس درس یاری می‌رساند. در این راستا پس از اجرای ارزشیابی‌ها، **کارپوشه الکترونیکی** به منظور تجمیع نتایج آزمون‌ها باقابلیت دسترسی طبقه‌بندی شده با ویژگی‌های زیر ارائه می‌گردد:

- ارائه میزان تسلط در هر واحد یادگیری به ازای خودارزیابی‌ها در اپلیکیشن و سؤال‌های آن واحد یادگیری در آزمون هماهنگ
- قابلیت مشاهده سوال و پاسخ تشریحی خودارزیابی‌ها و آزمون‌های هماهنگ به ازای هر واحد یادگیری
- ارائه پاسخ ویدیوییِ آموزشی برای سوال‌های پیشرفته آزمون به منظور بازآموزی هدفمند
- امکان مقایسه عملکرد هر دانش‌آموز با خود در هر واحد یادگیری و در طول سال تحصیلی
- ارائه گزارش‌های توصیفی به منظور بازخورد مؤثر
- امکان ذخیره نتایج عملکرد به ازای هر واحد یادگیری در سنوات مختلف

طرح درس مبتنی بر واحدهای یادگیری

همچنان که می‌دانیم در یک طبقه‌بندی کلی، مهارت‌هایی که معلمان به جهت توسعه شغلی به آن احتیاج دارند، در سه گروه مهارت‌های عمومی، مهارت‌های تخصصی و مهارت‌های حرفه‌ای طبقه‌بندی می‌شوند.

معلمان می‌توانند برای توسعه مهارت‌های حرفه‌ای خود اعم از مهارت‌های بدو خدمت، درس‌پژوهی، اقدام پژوهی، روان‌شناسی تربیتی و ... به سایت مدارس یادگیرنده مرآت به آدرس ltms.ir مراجعه نمایند. در این مجلد تلاش شده تا معلمان را در طراحی آموزشی کلاس درس، یاری رسانیم.

اگر کوچک‌ترین واحد محتوای آموزشی کتاب درسی را که می‌بایست توسط دانش‌آموز فراگرفته شود را واحد یادگیری بنامیم؛ معلم می‌تواند برای هر واحد یادگیری طرح درس بنویسد، آن را تدریس کند و با ارزشیابی آن می‌تواند به طور مستمر به این سوال اساسی پاسخ دهد که «هر دانش آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است» و با بازخورد موثر به بهبود مستمر آن یاری رساند.

فرایند یاددهی- یادگیری تحت عنوان طراحی آموزشی انجام می‌پذیرد که قسمتی از آن در کلاس درس، قسمتی از آن در خانه و حتی محیط‌های دیگر توسط دانش‌آموز انجام می‌گردد و معلم به عنوان طراح این فرایند به ابزارهایی احتیاج دارد تا هم در فرایند یادگیری، دانش‌آموزان را یاری کند و هم خود از میزان تحقق اهداف قصد شده در طرح درس مطمئن گردد و مدرسه را مطمئن سازد که اهداف کتاب درسی در درس مربوطه محقق شده است.

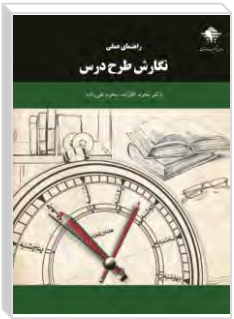

طرح درس، سندی است که اجزای مختلف فرایند آموزشی برای مشارکت دانش‌آموز به منظور دستیابی به اهداف یک سال تحصیلی را ترسیم می‌کند. در یک طرح درس مجموعه فعالیت‌هایی که معلم از پیش برای رسیدن به یک یا چند هدف آموزشی ویژه تدارک می‌بیند، پیش‌بینی و تنظیم شده است و معلم با کمک طرح درس می‌تواند فعالیت‌های ضروری آموزشی را به ترتیب و در مراحل و زمان‌های مشخص و به شیوه‌ای منطقی پیش ببرد. برای این‌که بتوانید از این مجموعه به نحو احسن استفاده کنید، پیشنهاد می‌شود که دوره ضمن خدمت «راهنمای عملی نگارش طرح درس» را در سایت موسسه مدارس یادگیرنده مرآت به آدرس ltms.ir مشاهده نمایید و یا از کتاب «راهنمای عملی نگارش طرح درس» استفاده کنید. در این دوره ۱۰ الی ۱۲ ساختار پیشنهاد شده است. یکی از ساختارهای عمومی و همگانی که معمولاً معلمان استفاده می‌کنند، ساختار «**طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری**» است. در مجلد پیش رو، مجموعهٔ حداقلی و نیمه‌ساخته مبتنی بر واحدهای یادگیری به منظور تدوین طرح درس ارائه شده است.

در طرح درس‌های نیمه ساخته، یک معلم باید به این سؤال پاسخ بدهد که: برای آموزش یک واحد یادگیری، چه چیزی را به عنوان تِم استفاده کند؟ (نوع فعالیتی را که مد نظر معلم برای ایجاد انگیزه یعنی گرم کردن کلاس درس تِم گفته می‌شود.)

عنصر ثابت همهٔ ساختارهای طرح درس، مفهومی است تحت عنوان «هدف». یک معلم زمانی که بتواند اهداف یک واحد یادگیری را بنویسد می‌تواند به‌راحتی برای آن نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه، روش تدریس، روش ارزشیابی، مواد و وسایل مورد نیاز را به دست آورد.

یک جملهٔ هدفی معمولاً سه بخش دارد: **شرایط**، **عملکرد** و **معیار**.

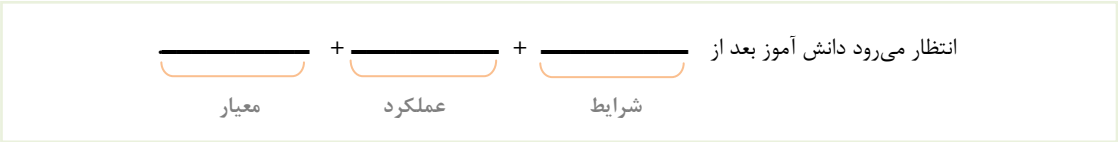

برای مثال، شما باید یک جملهٔ هدفی را این‌گونه بنویسید: انتظار می‌رود دانش‌آموز بعد از خواندن این کتاب، دانش‌آموز بعد از خواندن این مطلب، دانش‌آموز بعد از تمرین این موضوع، دانش‌آموز بعد از دیدن این فیلم، دانش‌آموز بعد از انجام مباحثه، دانش‌آموز بعد از خلاصه‌نویسی، این‌ها شرایط است. بعد از چه شرایطی؟ معمولاً رایج‌ترین حالتی را که یک معلم استفاده می‌کند، «انتظار می‌رود بعد از پایان این کلاس» است.

معیار یعنی در چه سطحی است. در چه سطحی را معمولاً با فعل نشان می‌دهند: بخواند، بداند، بپرد، بدود، ایمان بیاورد، اعتقاد داشته باشد، باور کند. می‌توانید در حیطه جانشین، در حیطه مهارتی یا در حیطه نگرشی اینها را طبقه‌بندی کنید. انتظار می‌رود دانش‌آموز بعد از این شرایط، عملکردی را در چه سطحی داشته باشد.

نکتهٔ آخر که حتماً بایستی مد نظر داشته باشید، نوع فعل جمله هدفی شماست که مشخص می‌کند نوع هدف شما **نگرش** دانش‌آموز مد نظر است، **شناخت** دانش‌آموز مد نظر است، یا این‌که **مهارت** دانش‌آموز مد نظر است. به عبارت دیگر، نوع فعل شما نوع هدف سه‌گانه شما را مشخص می‌کند. اگر فعل شناختی به کار ببرید با شناخت دانش‌آموز کار دارید، اگر فعل نگرشی به کار ببرید با نگرش دانش‌آموز کار دارید. اگر فعل مهارتی به کار ببرید با مهارت دانش‌آموز کار دارید. وقتی می‌گویید بداند، شناخت است. وقتی می‌گویید بپرد، ببُرد، مهارت است. وقتی می‌گویید اعتراض کند، مقایسه کند، باور کند، نگرش است.

واحدهای یادگیری کتاب‌های درسی و انواع ارزشیابی‌ها

ارزشیابی میزان اجرای طرح درس به معنای میزان تحقق یادگیری دانش‌آموزان می‌باشد. به عبارت دیگر، اجرای گام به گام طرح درس حول محور اهداف واحدهای یادگیری هر درس می‌چرخد و یک معلم توانمند باید به این سؤال بسیار مهم پاسخ دهد که «هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟».

ارزشیابی، آخرین حلقه از زنجیره‌ی طراحی آموزشی معلم است و تکمیل کننده سایر فعالیت‌های مرتبط به حساب می‌آید. در این مرحله معلم به کمک روش‌ها و فنون مختلف به سنجش[1] فرایندهای یادگیری دانش‌آموزان اقدام می‌کند و با توجه به نتایج حاصله درباره‌ی کم و کیف پیشرفت آنان در یادگیری و توفیق خود در آموزش به داوری می‌پردازد. دسته‌بندی انواع ارزشیابی‌ها عبارتند از:

ارزشیابی با توجه به ملاک مورد استفاده: معروف‌ترین تقسیم‌بندی برای ارزشیابی‌های آموزشی تقسیم‌بندی آن‌ها به ارزشیابی وابسته به ملاک و ارزشیابی وابسته به هنجار است.

- ارزشیابی وابسته به ملاک: در این ارزشیابی که ارزشیابی ملاکی نامیده می‌شود، معیار یا ملاک ارزشیابی از پیش تعیین می‌شود و عملکرد دانش‌آموز با توجه به آن ملاک مورد قضاوت قرار می‌گیرد. این نوع ارزشیابی تعیین می‌کند که آیا دانش‌آموزان مطالب و هدف‌های یک واحد یادگیری را که قرار بوده است بیاموزند، به چه میزان آموخته‌اند.
- ارزشیابی وابسته به هنجار: این نوع ارزشیابی به جای یک ملاک مطلق از پیش تعیین شده بر نوعی ملاک نسبی وابسته است. در این نوع ارزشیابی می‌توان تعیین کرد که پیشرفت یک دانش‌آموز نسبت به دانش‌آموزان دیگر یا یک کلاس درس نسبت به کلاس دیگر چه وضعی دارد.

ارزشیابی با توجه به زمان و هدف استفاده: ارزشیابی‌های آموزشی را با توجه به زمان و هدف استفاده به چهار دسته ارزشیابی‌های آغازین، تکوینی، تشخیصی و تراکمی تقسیم می‌کنند:

- ارزشیابی آغازین: نخستین ارزشیابی که پیش از انجام فعالیت‌های آموزشی به اجرا درمی‌آید، ارزشیابی آغازین یا سنجش آغازین نامیده می‌شود.
- ارزشیابی تکوینی: هدف از کاربرد ارزشیابی تکوینی در رابطه با پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان، آگاهی یافتن از میزان و نحوه‌ی یادگیری آنان برای تعیین نقاط قوت و ضعف یادگیری و نیز، تشخیص مشکلات روش آموزش معلم در رابطه با هدف‌های آموزشی است.

---

[1] سنجش یك اصطلاح کلی است و به صورت فرایندی تعریف می‌شود که برای گردآوری اطلاعات مورد نیاز تصمیم‌گیری درباره‌ی دانش‌آموزان، برنامه‌های درسی و سیاست‌های آموزشی مورد استفاده قرار می‌گیرد

- ارزشیابی تشخیصی: این ارزشیابی با هدف تشخیص مشکلات یادگیری دانش‌آموزان به‌کار می‌رود و زمانی مورد استفاده قرار می‌گیرد که معلم با مشکلات مبرم و مکرری در یک یا چند دانش‌آموز روبه‌رو می‌شود، که با روش‌های اصلاحیِ معمولِ ارزشیابی تکوینی قابل رفع نیست.
- ارزشیابی تراکمی: در ارزشیابی تراکمی[1] تمام آموخته‌های دانش‌آموزان در طول یک دوره‌ی آموزشی ارزشیابی می‌شوند و هدف آن، نمره دادن به دانش‌آموزان و قضاوت درباره‌ی اثربخشی طراحی آموزشی و مقایسه‌ی برنامه‌های مختلف درسی با یکدیگر است.

ارزشیابی با توجه به ارزشیابان: ارزشیابی درونی[2] و ارزشیابی بیرونی[3] دو نوع ارزشیابی آموزشی دیگر است. منظور از ارزشیابی درونی، این است که بر اساس آزمون درون‌مدرسه‌ای (معلم ساخته) انجام گیرد و منظور از ارزشیابی بیرونی، ارزشیابی توسط موسسه‌های آموزشی بیرونیست که آزمون آن‌ها به صورت هماهنگ بین مدارس برگزار می‌گردد. هر دو نوع ارزشیابی درونی و بیرونی ضروری هستند. چرا که مدرسه همواره می‌بایست به دو پرسش زیر پاسخ دهد:

۱. هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟

۲. در مقایسه با سایر مدارس، وضع ما چگونه است؟

ارزشیابی با استفاده از کارپوشه: بنا به تعریف، کارپوشه[4] «به مجموعه‌ای از فعالیت‌های یادگیرنده گفته می‌شود که نشان‌دهنده‌ی کوشش، پیشرفت و موفقیت تحصیلی او در یک واحد یادگیری است». با استفاده از کارپوشه هم می‌توان ارزشیابی تکوینی به عمل آورد و هم تراکمی. قبلاً توضیح دادیم که ارزشیابی تکوینی یا سنجش تکوینی در جریان آموزش معلم و یادگیری دانش‌آموزان صورت می‌گیرد و هدف آن کمک به تکوین یا شکل‌گیری یادگیری دانش‌آموزان و رفع نواقص روش آموزشی معلم است. در مقابل، ارزشیابی تراکمی یا سنجش تراکمی (دوره‌ای) به عنوان وسیله‌ای برای تعیین آموخته‌های متراکم شده یا جمع شده‌ی دانش‌آموزان در طول یک مدت معین تحصیلی به کار می‌رود. از فنّاوری الکترونیکی می‌توان برای سازمان دادن، ذخیره کردن، و ارائه دادن کار پوشه‌های دانش‌آموزی استفاده کرد. که به اصطلاح به آن، کارپوشه‌ی الکترونیکی[5] گفته می‌شود.

---

[1] summative evaluation

[2] internal evaluation

[3] external evaluation

[4] portfolio (در اصطلاح لغوی، این کلمه به یك کیف چرمی پَهن گفته می‌شود که برای حمل برگه‌های کاغذ، صفحات پیش‌نویس یك نمایش‌نامه، یا مجموعه نقاشی‌های یك فرد به کار می‌رود. این اصطلاح از آنجا در آموزش به عنوان یك روش به کار رفته که در آن دانش‌آموز مجموعه‌ای از کارهای خود را که در طول یك سال یا نیمسال تحصیلی انجام داده است، معمولاً در داخل یك پوشه، برای نشان دادن توانایی‌اش به معلم یا ارزشیاب ارائه می‌دهد.)

[5] electronic portfolio

واحدهای یادگیری کتاب‌های درسی، خودارزیابی آنلاین و آزمون هماهنگ

معلمان با انواع ارزشیابی‌های مذکور از وضعیت تحصیلی دانش‌آموزان کسب اطلاع می‌نمایند. اما آن‌چه مهم است، این است که اولاً اطلاعات فراهم شده با دقت کافی و صحت قابل اعتماد و متناسب با واحدهای یادگیری تهیه شده باشد؛ ثانیاً سریع و روزآمد باشد. در این راستا مرآت با ارائه خدمات زیر بنا دارد معلمان را در جریان میزان تحقق اهداف آموزشی هر واحد یادگیری قرار دهد.

خودارزیابی دانش‌آموزان در هر واحد یادگیری توسط اپلیکیشن[1]

اپلیکیشن بستری است که دانش‌آموزان می‌توانند برای ایجاد موقعیت یادگیری اقدام به شخصی سازی یادگیری بر اساس واحدهای یادگیری کتاب‌های درسی نمایند. ویژگی‌های اپلیکیشن عبارت‌اند از:

- انجام خودارزیابی‌های مستمر و روزانه با قابلیت مشاهده میزان تسلط در هر واحدیادگیری و ثبت نتایج در کارپوشه
- بازآموزی هدفمند دانش آموزان پس از انجام خودارزیابی از طریق مشاهده پاسخنامه تشریحی و فیلم‌های آموزشی و بررسی خطاهای یادگیری در هر سوال (این سرویس برای مدارس عضو رایگان است)
- امکان ثبت برنامه مطالعاتی روزانه در هر واحد یادگیری به همراه پیشنهاد مطالعاتیِ هوشمند
- ایجاد کارپوشه الکترونیکی شخصی از وضعیت پیشرفت و میزان تسلط دانش آموز در هر واحد یادگیری با دسترسی طبقه‌بندی شده در کارپوشه مدرسه به منظور ارزشیابی مستمر عملکرد آموزشی دانش‌آموزان
- دارای تأییدیه از سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش

ارزشیابی عملکرد یک دوره آموزشی با آزمون هماهنگ

آزمون‌های هماهنگ مدارس با هدف رصد میزان تحقق اهداف واحدهای یادگیری متناسب با برنامه آموزشی، طراحی شده است. دانش‌آموزان می‌توانند در این آزمون‌ها هم به صورت حضوری و هم از طریق اپلیکیشن به صورت آنلاین شرکت نمایند. ویژگی‌های برجسته این آزمون‌ها به شرح زیر است:

- گام‌های آزمون متناسب با برنامه مدرسه و واحدهای یادگیری
- طراحی سوالات آزمون متناسب با اهداف کتاب درسی[2]

---

۱ جهت نصب اپلیکیشن بر روی تلفن همراه می توانید عبارت «مرآت» را در google play (ویژه اندروید) یا اناردونی (ویژه ios) جستجو و نصب نمایید.

۲ در آزمون‌های شبیه ساز کنکور پایه‌های دهم و یازدهم و آزمون‌های پایه دوازدهم، علاوه بر اهداف کتاب درسی، رویکرد طراحی سوالات کنکور سراسری با هدف موفقیت دانش‌آموزان مدنظر بوده است.

- ارزشیابی از حیطه‌های شناختی
- هماهنگی با طرح درس معلم
- آسیب‌سنجی و بازخوردگیری دقیق برای معلمان
- تشکیل کارپوشه بر اساس واحدهای یادگیری
- ارائه گزارش بر اساس واحدهای یادگیری به منظور رصد تحقق اهداف آموزشی
- ارائه گزارش‌های نوشتاری
- ارائه تقدیرنامه برای تشویق

ایجاد کارپوشه عملکرد آموزشی برای بازخورد مؤثر و بازآموزی هدفمند

تجمیع اطلاعات آموزشی دانش آموز برای معلمان به منظور رصد میزان تحقق اهداف آموزشی طرح درس خود بسیار پراهمیت می‌باشد. بدیهی است زمان زیادی از معلمان به جمع آوری و طبقه‌بندی اطلاعات آموزشی می‌گذرد تا بتوانند یک ارزشیابی آموزشی برای برنامه و فعالیت بعدی خود داشته باشند. بدین‌منظور کارپوشهٔ الکترونیکی از تجمیع اطلاعات داینامیک فعالیت‌های آموزشی دانش آموز (در اپلیکیشن و آزمون‌های هماهنگ) ایجاد شده است. معلمان می‌توانند از طریق نام کاربری و رمز عبور اختصاصی خود به آن دسترسی داشته باشند.

جدول واحدهای یادگیری یازدهم علوم انسانی
در یک نگاه

ردیف	نام درس	فصل / بخش	واحد یادگیری	صفحه	
۱	فارسی	۸	۱۶	۱۶۸	ستایش: لطف خدا / درس یکم: نیکی / گنج حکمت: همّت درس دوم: قاضی بُست / شعرخوانی: زاغ و کبک درس سوم: در امواج سند / گنج حکمت: چو سرو باش درس پنجم: آغازگری تنها / روان‌خوانی: تا غزل بعد درس ششم: پرورده عشق / گنج حکمت: مردان واقعی درس هفتم: باران محبّت / شعرخوانی: آفتاب حُسن درس هشتم: در کوی عاشقان / گنج حکمت: چنان باش درس نهم: ذوق لطیف / روان‌خوانی: میثاق دوستی درس دهم: بانگ جرس/ گنج حکمت: به یاد ۲۲ بهمن درس یازدهم: یاران عاشق / شعرخوانی: صبح بی تو درس دوازدهم: کاوه دادخواه / گنج حکمت: کاردانی درس چهاردهم: حمله حیدری / شعرخوانی: وطن درس پانزدهم: کبوتر طوق‌دار / گنج حکمت: مهمان ناخوانده درس شانزدهم: قصّه عینکم / روان‌خوانی: دیدار درس هفدهم: خاموشی دریا / گنج حکمت: تجسّم عشق درس هجدهم: خوان عدل / روان‌خوانی: آذرباد / نیایش: الهی
۲	عربی	۷	۷	۹۱	مواعظ قیّمة / اسم التّفضیل و اسم المکان / حوار فی سوق مشهد صناعة التّلمیع فی الأدب الفارسیّ / اسم الفاعل و اسم المفعول و اسم المبالغة / شراء شریحة الهاتف الجوّال عجائب المخلوقات / أسلوب الشّرط و أدواته / حوار فی الملعب الرّیاضی تأثیر اللّغة الفارسیّة علی اللّغة العربیّة /المعرفة و النّکرة / ترجمة الفعل المضارع (۱) الصّدق / الجملة بعد النّکرة / حوار، شراء شریحة الهاتف الجوّال ارحموا ثلاثا / ترجمة الفعل المضارع (۲) لاتقنطوا / معانی الأفعال النّاقصة
۳	دین و زندگی	۲	۱۸	۲۳۰	درس ۱: هدایت الهی درس ۲: تداوم هدایت درس ۳: آخرین پیامبر درس ۴: معجزه جاودان درس ۵: مسئولیت های پیامبر (ص) درس ۶: پیشوای اسوه درس ۷: امامت، تداوم رسالت درس ۸: جان و جانشین پیامبر (ص) درس ۹: وضعیت فرهنگی، اجتماعی و سیاسی مسلمانان، پس از رسول خدا (ص) درس ۱۰ : احیای ارزش های راستین درس ۱۱ : جهاد در راستای ولایت ظاهری درس ۱۲ : عصر غیبت امام زمان (ع) درس ۱۳ : در انتظار ظهور درس ۱۴ : مرجعیت و ولایت فقیه درس ۱۵ : رهبری و مردم درس ۱۶ : عزّت نفس درس ۱۷ : زمینه های پیوند درس ۱۸ : پیوند مقدّس
۴	انگلیسی	۳	۹	۱۰۷	Conversation / New Words & Expressions Reading / Vocabulary Development Grammar / Listening & Speaking / Pronunciation / Writing Conversation / New Words & Expressions Reading / Vocabulary Development Grammar / Listening & Speaking / Pronunciation / Writing Conversation / New Words & Expressions Reading / Vocabulary Development Grammar / Listening & Speaking / Pronunciation / Writing
۵	ریاضی و آمار	۳	۷	۷۰	درس ۱: گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها درس ۲: استدلال ریاضی درس ۱: توابع ثابت، چندضابطه‌ای و همانی درس ۲: توابع پلکانی و قدرمطلقی درس ۳: اعمال بر روی توابع درس ۱: شاخص‌های آماری درس ۲: سری‌های زمانی
۶	علوم و فنون ادبی	۴	۱۲	۱۰۸	درس ۱: تاریخ ادبیات فارسی در قرن‌های هفتم، هشتم و نهم درس ۲: پایه‌های آوایی درس ۳: تشبیه درس ۴: سبک‌شناسی قرن‌های هفتم، هشتم و نهم (سبک عراقی) درس ۵: پایه‌های آوایی همسان (۱) درس ۶: مجاز درس ۷: تاریخ ادبیات فارسی در قرن‌های دهم و یازدهم درس ۸: پایه‌های آوایی همسان (۲) درس ۹: استعاره درس ۱۰: سبک‌شناسی قرن‌های دهم و یازدهم (سبک هندی) درس ۱۱: پایه‌های آوایی همسان دو لختی درس ۱۲: کنایه
۷	تاریخ	۴	۱۶	۱۸۶	درس ۱: منابع پژوهش در تاریخ اسلام و ایران دوران اسلامی درس ۲: روش پژوهش در تاریخ؛ بررسی و سنجش اعتبار شواهد و مدارک درس ۳: اسلام در مکه درس ۴: امت و حکومت نبوی در مدینه درس ۵: تثبیت و گسترش اسلام در دوران خلفای نخستین درس ۶: امویان بر مسند قدرت درس ۷: جهان اسلام در عصر خلافت عباسی درس ۸: اسلام در ایران؛ زمینه‌های ظهور تمدن ایرانی - اسلامی درس ۹: ظهور و گسترش تمدن ایرانی - اسلامی درس ۱۰: ایران در دوران غزنوی، سلجوقی و خوارزمشاهی درس ۱۱: حکومت، جامعه و اقتصاد در عصر مغول - تیموری درس ۱۲: فرهنگ و هنر در عصر مغول - تیموری درس ۱۳: تحولات سیاسی و اقتصادی ایران در دوره صفوی درس ۱۴: فرهنگ و تمدن در عصر صفوی درس ۱۵: قرون وسطا درس ۱۶: رنسانس و عصر جدید
۸	جغرافیا	۴	۱۱	۱۷۳	درس ۱: معنا و مفهوم ناحیه درس ۲: انسان و ناحیه درس ۳: نواحی آب و هوایی درس ۴: ناهمواری‌ها و اشکال زمین درس ۵: نواحی زیستی درس ۶: نواحی فرهنگی درس ۷: نواحی اقتصادی (کشاورزی و صنعتی) درس ۸: نواحی اقتصادی (تجارت و اقتصاد جهانی) درس ۹: معنا و مفهوم ناحیه سیاسی درس ۱۰: کشور، یک ناحیه سیاسی درس ۱۱: ژئوپلیتیک
۹	جامعه‌شناسی	۴	۱۵	۱۳۳	درس ۱: جهان فرهنگی درس ۲: فرهنگ جهانی درس ۳: نمونه‌های فرهنگ جهانی ۱ درس ۴: نمونه‌های فرهنگ جهانی ۲ درس ۵: باورها و ارزش‌های بنیادین فرهنگ غرب درس ۶: چگونگی تکوین فرهنگ معاصر غرب درس ۷: جامعه جهانی درس ۸: تحولات نظام جهانی درس ۹: جهان دوقطبی درس ۱۰: جنگ‌ها و تقابل‌های جهانی درس ۱۱: بحران‌های اقتصادی و زیست‌محیطی درس ۱۲: بحران‌های معرفتی و معنوی درس ۱۳: سرآغاز بیداری اسلامی درس ۱۴: انقلاب اسلامی ایران؛ نقطه عطف بیداری اسلامی درس ۱۵: افق بیداری اسلامی
۱۰	فلسفه	۳	۱۱	۹۳	درس ۱: چیستی فلسفه درس ۲: ریشه و شاخه‌های فلسفه درس ۳: فلسفه و زندگی درس ۴: آغاز تاریخی فلسفه درس ۵: زندگی بر اساس اندیشه درس ۶: امکان شناخت درس ۷: ابزارهای شناخت درس ۸: نگاهی به تاریخچه معرفت درس ۹: چیستی انسان (۱) درس ۱۰: چیستی انسان (۲) درس ۱۱: انسان، موجود اخلاق‌گرا
۱۱	روان‌شناسی	۸	۸	۲۰۶	روان‌شناسی: تعریف و روش مورد مطالعه روان‌شناسی رشد احساس، توجه، ادراک حافظه و علل فراموشی تفکر (۱) حل مسئله تفکر (۲) تصمیم‌گیری انگیزه و نگرش روان‌شناسی سلامت
	مجموع	۵۰	۱۳۰	۱۵۶۵	

پیوست ۱ فلسفه یازدهم انسانی

کتاب فلسفه پایه یازدهم رشته علوم انسانی در یک نگاه

در آموزش این کتاب ساحت‌ها و اهداف پایه را مدنظر قرار دهیم.

ساحت تعلیم و تربیت	اهداف دورهٔ تحصیلی
اعتقادی، عبادی و اخلاقی	۱. با درک وجه استدلالی و عقلانی معارف دینی، در مواجهه با پرسش‌ها و مسائل، پاسخ‌های متقاعدکننده‌ای را با تکیه بر منابع و شواهد دینی ارائه کند و تأثیر آن را مورد ارزیابی قرار دهد. ۲. با الگوگیری از سیرهٔ پیشوایان دینی، نقش ایشان را در احیای دین و ترسیم آیندهٔ بشریت (جامعه عدل مهدوی: عدالت‌خواهی، ظلم‌ستیزی، صلح‌جویی، عمران و آبادی) تبیین کند و دلالت‌های آن را در موقعیت‌های مختلف زندگی فردی و اجتماعی به کار گیرد. ۳. با باور به ظرفیت‌های قرآن و جاودانگی دین اسلام (جامعیت، ثبات، سازگاری با فطرت، پویایی نسبت به نیازهای حال و آینده) قادر است از آن برای حل نمونه‌ای از مسایل دنیای امروز استفاده کند.
زیبایی‌شناسی و هنری	۱. با مطالعهٔ آثار و مسایل حوزه هنر (رابطه هنر با: فناوری، اقتصاد، فرهنگ، اخلاق ...)، آن‌ها را بر اساس اصول زیبایی‌شناسی و ارزشی، نقد و تأثیر آن را بر خود و جامعه ارزیابی کند. ۲. با بکارگیری قدرت تخیل و ذوق هنری، اثری فرهنگی هنری را خلق کند و آن را بر اساس معیارهای زیبایی‌شناسی مورد ارزیابی قرار دهد. ۳. با انتخاب و بررسی آثار فرهنگی هنری بر مبنای اصول ارزشی و زیبایی‌شناسی، نقش هنر را به عنوان زبان مشترک میان انسان‌ها در بستر زمان و مکان تبیین نماید.
زیستی و بدنی	۱. عوامل فرهنگی اجتماعی، اقتصادی و سیاسی تأثیرگذار بر سلامت و توانایی جسمانی، روانی، اجتماعی و معنوی خود را شناسایی کند و با به‌کارگیری راهبردهای زندگی شایسته، به الگوی رفتاری پایداری دست یابد. ۲. با مشارکت در طرح‌ها و برنامه‌های بهبود سبک زندگی، تفریحات سالم، تربیت‌بدنی و ورزش، سالم‌سازی محیط زیست و عام‌المنفعه مسئولیت‌های خویش را نسبت به حفظ آفریده‌های خداوند و سلامت خود، خانواده و جامعه انجام دهد و میزان تأثیرگذاری آن را ارزیابی کند. ۳. با مطالعهٔ مسایل و مشکلات محیط زیست در سطح ملی و جهانی و شناخت کارکرد نهادهای اجتماعی، به عنوان دوست‌دار و فعال زیست‌محیطی برای اصلاح و بهبود پایدار آن ایفای نقش کند.
علمی و فناورانه	۱. با تحلیل و ارزیابی الگوها و روابط حاکم بر پدیده‌های انسانی، طبیعی (آیات الهی) و حل مسایل ریاضی از مدل‌سازی برای شناخت و حل مسایل واقعی زندگی استفاده کند. ۲. طی یک فرایند کار مشارکتی در سطح مدرسه، ایده‌ها و یافته‌های علمی- فناورانه را دربارهٔ یک موضوع مطالعه و آزمایش کند و یافته‌های خود را با رعایت اخلاق علمی در سطح فرامدرسه‌ای ارائه کند. ۳. با بهره‌گیری از سواد فناوری و بررسی وضعیت آینده / تحولات علمی و فناوری، ایده خود را در قالب یک طرح یا محصول ارائه کند.
اجتماعی و سیاسی	۱. با شناخت حقوق و مسئولیت‌های خود در زندگی اجتماعی- سیاسی، مسایل جامعه (مشکلات و آسیب‌های اجتماعی، زیست‌محیطی و ...) را شناسایی کند و وظایف خود را برای حل آن‌ها در راستای حفظ امنیت و منافع ملی، وحدت و انسجام اجتماعی انجام دهد. ۲. با بهره‌گیری از شیوه کنش اقناعی در تعاملات اجتماعی- سیاسی، مهارت گفتگو و مشارکت سازنده در فعالیت‌های جمعی و مدیریت مشارکتی را تجربه کند. ۳. با تحلیل سازوکارهای تکوین، تداوم و تغییر زندگی اجتماعی- سیاسی، موقعیت مکانی/ زمانی را انتخاب کند و وظایف و مسئولیت‌های اجتماعی- سیاسی مترتب بر آن را در سطح خانوادگی، محلی، ملی و بین‌المللی انجام دهد. ۴. با تحلیل و ارزیابی فرهنگ و تمدن ایرانی- اسلامی و سیر تحول آن، روش‌هایی را برای صیانت و گسترش این فرهنگ و تعامل میان فرهنگی در سطح محلی، ملی و بین‌المللی پیشنهاد کند.
اقتصادی و حرفه‌ای	۱. با درک ابعاد و روند شکل‌گیری مسائل و تحولات اقتصادی در فضای واقعی و مجازی، الگوی رفتار اقتصادی خود، خانواده و جامعه را بررسی کند و روش‌هایی برای تدبیر معاش حلال به کار گیرد. ۲. با شناسایی تحولات عرصه اشتغال و سرمایه‌گذاری، صلاحیت‌های حرفه‌ای خود را ارزیابی و برای کسب و کار و نقش‌آفرینی اقتصادی در آینده برنامه‌ریزی کند. ۳. با شناخت عمومی از بخش‌ها و سیاست‌های کلان اقتصادی و درک رفتارهای مثبت و منفی بازیگران اقتصادی در سطح ملی و فراملی تأثیر آن را بر مسائل اقتصادی جامعه تحلیل کند.

جایگاه این کتاب را در حوزه‌های تربیت و یادگیری برنامه درسی ملّی بدانیم.

۱. حکمت و معارف اسلامی	○	۲. قرآن و عربی	○	۳.زبان و ادبیات فارسی	○	۴. فرهنگ و هنر	○	۵. سلامت و تربیت بدنی	○	۶. کار و فن‌آوری	○
۷. علوم انسانی و مطالعات اجتماعی	○	۸. ریاضیات	○	۹. علوم تجربی	○	۱۰. زبان‌های خارجی	○	۱۱. آداب و مهارت‌های زندگی و بنیان خانواده	○	۱۲. بوم (برنامه ویژه مدرسه)	○

با مشخصات کمّی این کتاب آشنا شویم.

۱	عنوان یادگیری (فصل)	۳
۲	واحد یادگیری (درس)	۱۱
۳	موضوع یادگیری	؟
۴	تعداد صفحه	۹۳
۵	پیش‌نیاز	
۶	عناصر هر واحد یادگیری	

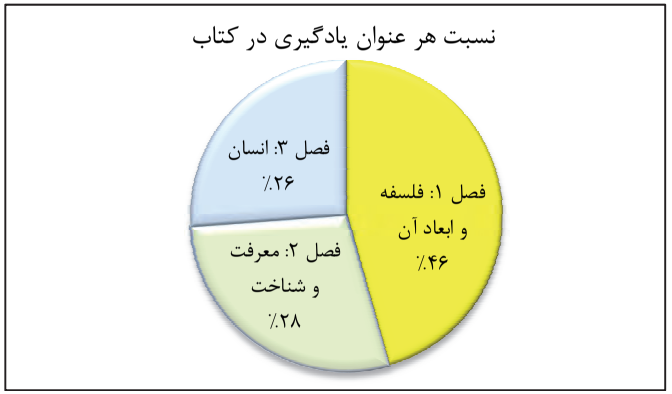

پیوست ۲ فلسفه یازدهم انسانی

نقشه مفهومی کتاب فلسفه یازدهم علوم انسانی

عنوان یادگیری

۱۱ واحد یادگیری

؟ موضوع یادگیری

فصل ۱: فلسفه و ابعاد آن

- ۱. درس ۱: چیستی فلسفه
  - ۱ ... ۲ ...
- ۲. درس ۲: ریشه و شاخه‌های فلسفه
  - ۱ ... ۲ ...
- ۳. درس ۳: فلسفه و زندگی
  - ۱ ... ۲ ...
- ۴. درس ۴: آغاز تاریخی فلسفه
  - ۱ ... ۲ ...
- ۵. درس ۵: زندگی بر اساس اندیشه
  - ۱ ... ۲ ...

فصل ۲: معرفت و شناخت

- ۶. درس ۶: امکان شناخت
  - ۱ ... ۲ ...
- ۷. درس ۷: ابزارهای شناخت
  - ۱ ... ۲ ...
- ۸. درس ۸: نگاهی به تاریخچه معرفت
  - ۱ ... ۲ ...

فصل ۳: انسان

- ۹. درس ۹: چیستی انسان (۱)
  - ۱ ... ۲ ...
- ۱۰. درس ۱۰: چیستی انسان (۲)
  - ۱ ... ۲ ...
- ۱۱. درس ۱۱: انسان، موجود اخلاق‌گرا
  - ۱ ... ۲ ...

پیوست ۳ فلسفه یازدهم انسانی

پیوست ۴

طرح درس‌های نیمه‌ساخته
فلسفه یازدهم علوم انسانی

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	فلسفه
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس ۱: چیستی فلسفه
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	فلسفه
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس ۲: ریشه و شاخه‌های فلسفه
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	فلسفه
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس ۳: فلسفه و زندگی
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	فلسفه
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس ۴: آغاز تاریخی فلسفه
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	فلسفه
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس ۵: زندگی بر اساس اندیشه
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	فلسفه
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس ۶: امکان شناخت
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	فلسفه
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس ۷: ابزارهای شناخت
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	فلسفه
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس ۸: نگاهی به تاریخچه معرفت
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	فلسفه
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس ۹: چیستی انسان (۱)
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	فلسفه
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس ۱۰: چیستی انسان (۲)
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	فلسفه
نام مدرسه		واحد یادگیری	درس ۱۱: انسان، موجود اخلاق‌گرا
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

پیوست ۵
برگه مراقبت و وارسی واحدهای یادگیری فلسفه یازدهم علوم انسانی

برگهٔ مراقبت و وارسی واحدهای یادگیری فلسفه یازدهم علوم انسانی

واحد یادگیری ۱: درس ۱: چیستی فلسفه

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
...						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم: تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول: تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۲: درس ۲: ریشه و شاخه‌های فلسفه

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
...						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم: تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول: تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۳: درس ۳: فلسفه و زندگی

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
...						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم: تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول: تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۴: درس ۴: آغاز تاریخی فلسفه

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
...						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم: تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول: تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۵: درس ۵: زندگی بر اساس اندیشه

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
...						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم: تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول: تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۶: درس ۶: امکان شناخت

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
...						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم: تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول: تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۷: درس ۷: ابزارهای شناخت

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
...						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم — تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول — تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۸: درس ۸: نگاهی به تاریخچه معرفت

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
...						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم — تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول — تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۹: درس ۹: چیستی انسان (۱)

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
...						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم — تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول — تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۱۰: درس ۱۰: چیستی انسان (۲)

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
...						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم — تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول — تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۱۱: درس ۱۱: انسان، موجود اخلاق‌گرا

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
...						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم — تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول — تاریخ و امضاء

دستنامه طرح درس‌نویسی

روان‌شناسی یازدهم علوم انسانی

مبتنی بر واحدهای یادگیری

ویژه معلم

نام و نام خانوادگی معلم: .....

مدرسه: .....

پیوست‌ها

- جدول واحدهای یادگیری
- کتاب در یک نگاه
- نقشه مفهومی کتاب
- طرح درس‌های نیمه‌ساخته کتاب
- برگه مراقبت و وارسی کتاب

سخنی با معلمان

همچنان که می‌دانیم علاوه بر مهارت‌های عمومی و مهارت‌های تخصصی معلمان، مجموعه‌ای از مهارت‌های پیشه و شغل معلمی وجود دارند که به آن‌ها مهارت‌های حرفه‌ای گفته می‌شود. از میان خیل عظیم این مهارت‌ها که عموماً در قالب دوره‌های آموزشی ضمن خدمت ارائه می‌گردد، مهارت‌های سه گانه حرفه‌ای معلمان شامل **مهارت طرح درس‌نویسی**، **مهارت تدریس** و **مهارت ارزشیابی** برای طراحی آموزشی لازم است. به طور ساده می‌توان طراحی آموزشی کلاس درس را در تصویر زیر مشاهده کرد:

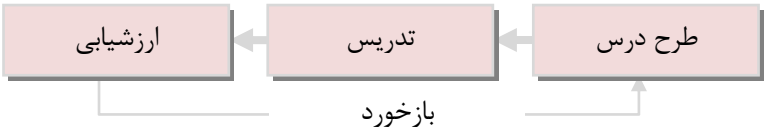

معلمان به عنوان محور آموزش در مدرسه و طراح آموزشیِ کلاس درس همواره کتاب درسی را به عنوان طرح و برنامه رسمی خود در کلاس درس به آموزش می‌گیرند. اما نکته اساسی این است که کتاب درسی دارای چه اهداف آموزشی می‌باشد؟ یکی از نیازهای معلمان به منظور طراحی طرح درس خود، آشنایی با اهداف آموزشی کتاب درسی است. یک معلم نیاز دارد بداند:

اهداف قصد شده کتاب درسی چیست؟

تا بتواند متناسب به کمیت و کیفیت اهداف قصد شده کتاب درسی طراحی آموزشی خود را برای یک سال تحصیلی برنامه‌ریزی کرده و فرایند تدریس خود را متناسب با هر هدف، انتخاب و پس از تدریس آن را ارزشیابی نماید. لذا دستنامه‌ای به جهت پاسخ به این سوال تهیه شده است که معلمان با آن بتوانند علاوه بر مشاهده نقشه مفهومی کتاب درسی و عناوین آن با مفهوم دیگری با عنوان **"واحدهای یادگیری"**، جلسات آموزشی کلاس خود را طراحی و متناسب با **"موضوعات یادگیری"** اهداف آموزشی خود را در **"طرح درس‌های نیمه ساخته"** تکمیل و تولید نمایند. این دستنامه با اهداف زیر تدوین گردیده است.

- آشنایی با اهداف آموزشی کتاب‌های درسی در قالب واحدهای یادگیری
- آشنایی با نقشه مفهومی عناوین یادگیری، واحدهای یادگیری و موضوع‌های یادگیری کتاب‌های درسی
- آشنایی با طرح درس‌نویسی بر اساس طرح درس‌های نیمه ساخته مبتنی بر واحدهای یادگیری با ارائه "موضوعات یادگیری"

پیشنهاد می‌شود معلمان با به کارگیری این دستنامه و شرکت در دوره‌های آموزشی ضمن خدمت "راهنمای عملی نگارش طرح درس" (در سامانه مدارس یادگیرنده مرآت به نشانی ltms.ir)، طرح درس‌های خود را بر اساس واحدهای یادگیری به منظور اجرای آن در طول سال تحصیلی متناسب با "اهداف قصد شده" طراحی نمایند.

پس از طراحی و برنامه‌ریزی "اهداف آموزشی قصد شده" در طرح درس و اجرای آن در طول سال تحصیلی در کلاس درس، ارزشیابی میزان تحقق آن‌ها لازم و ضروری می‌باشد و سوال اساسی در این رابطه مطرح می‌شود:

«چقدر از اهداف قصد شده کتاب‌های درسی، در کلاس درس تحقق یافته است؟»

یا به عبارتی هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟ و یا چقدر از واحدهای یادگیری قصد شده هر کتاب درسی به آموزش گرفته شده است؟ در واقع ارزشیابی، بخشی از فرایند آموزش تلقی می‌گردد، به این معنا که ارزشیابی در جریان آموزش جاری است. در راستای پشتیبانی از مدارس در پاسخگویی به این سوال، خدمات ارزشیابی زیر ارائه می‌گردد:

- **خودارزیابی‌های آنلاین:** به منظور توسعه یادگیری فردی دانش‌آموزان در هر واحد یادگیری؛
- **آزمون هماهنگ:** به منظور ارزشیابی عملکرد در یک دوره آموزشی مبتنی بر واحدهای یادگیری؛
- **بسته ارزشیابی تشریحی:** به منظور ارزشیابی همه سطوح یادگیری مبتنی بر واحدهای یادگیری.

ارائه بازخورد مؤثر همراه با بازآموزی هدفمند از اهمیت ویژه‌ای در ارزشیابی‌های آموزشی برخوردار است. درگیر کردن مؤثر دانش‌آموزان در فرایند یادگیری، توانا کردن دانش‌آموزان در ارزیابی از خود، آگاه کردن معلمان از وضعیت آموزشی کلاس درس متناسب با هر واحد یادگیری و ... همه به ارتقای آموزش در کلاس درس یاری می‌رساند. در این راستا پس از اجرای ارزشیابی‌ها، **کارپوشه الکترونیکی** به منظور تجمیع نتایج آزمون‌ها باقابلیت دسترسی طبقه‌بندی شده با ویژگی‌های زیر ارائه می‌گردد:

- ارائه میزان تسلط در هر واحد یادگیری به ازای خودارزیابی‌ها در اپلیکیشن و سؤال‌های آن واحد یادگیری در آزمون هماهنگ
- قابلیت مشاهده سوال و پاسخ تشریحی خودارزیابی‌ها و آزمون‌های هماهنگ به ازای هر واحد یادگیری
- ارائه پاسخ ویدیوییِ آموزشی برای سوال‌های پیشرفته آزمون به منظور بازآموزی هدفمند
- امکان مقایسه عملکرد هر دانش‌آموز با خود در هر واحد یادگیری و در طول سال تحصیلی
- ارائه گزارش‌های توصیفی به منظور بازخورد مؤثر
- امکان ذخیره نتایج عملکرد به ازای هر واحد یادگیری در سنوات مختلف

طرح درس مبتنی بر واحدهای یادگیری

همچنان که می‌دانیم در یک طبقه‌بندی کلی، مهارت‌هایی که معلمان به جهت توسعه شغلی به آن احتیاج دارند، در سه گروه مهارت‌های عمومی، مهارت‌های تخصصی و مهارت‌های حرفه‌ای طبقه‌بندی می‌شوند.

معلمان می‌توانند برای توسعه مهارت‌های حرفه‌ای خود اعم از مهارت‌های بدو خدمت، درس‌پژوهی، اقدام پژوهی، روان‌شناسی تربیتی و ... به سایت مدارس یادگیرنده مرآت به آدرس ltms.ir مراجعه نمایند. در این مجلد تلاش شده تا معلمان را در طراحی آموزشی کلاس درس، یاری رسانیم.

اگر کوچک‌ترین واحد محتوای آموزشی کتاب درسی را که می‌بایست توسط دانش‌آموز فراگرفته شود را واحد یادگیری بنامیم؛ معلم می‌تواند برای هر واحد یادگیری طرح درس بنویسد، آن را تدریس کند و با ارزشیابی آن می‌تواند به طور مستمر به این سوال اساسی پاسخ دهد که «هر دانش آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است» و با بازخورد موثر به بهبود مستمر آن یاری رساند.

فرایند یاددهی- یادگیری تحت عنوان طراحی آموزشی انجام می‌پذیرد که قسمتی از آن در کلاس درس، قسمتی از آن در خانه و حتی محیط‌های دیگر توسط دانش‌آموز انجام می‌گردد و معلم به عنوان طراح این فرایند به ابزارهایی احتیاج دارد تا هم در فرایند یادگیری، دانش‌آموزان را یاری کند و هم خود از میزان تحقق اهداف قصد شده در طرح درس مطمئن گردد و مدرسه را مطمئن سازد که اهداف کتاب درسی در درس مربوطه محقق شده است.

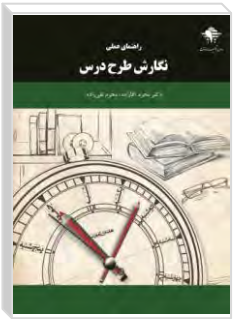

طرح درس، سندی است که اجزای مختلف فرایند آموزشی برای مشارکت دانش‌آموز به منظور دستیابی به اهداف یک سال تحصیلی را ترسیم می‌کند. در یک طرح درس مجموعه فعالیت‌هایی که معلم از پیش برای رسیدن به یک یا چند هدف آموزشی ویژه تدارک می‌بیند، پیش‌بینی و تنظیم شده است و معلم با کمک طرح درس می‌تواند فعالیت‌های ضروری آموزشی را به ترتیب و در مراحل و زمان‌های مشخص و به شیوه‌ای منطقی پیش ببرد. برای این‌که بتوانید از این مجموعه به نحو احسن استفاده کنید، پیشنهاد می‌شود که دوره ضمن خدمت «راهنمای عملی نگارش طرح درس» را در سایت موسسه مدارس یادگیرنده مرآت به آدرس ltms.ir مشاهده نمایید و یا از کتاب «راهنمای عملی نگارش طرح درس» استفاده کنید. در این دوره ۱۰ الی ۱۲ ساختار پیشنهاد شده است. یکی از ساختارهای عمومی و همگانی که معمولاً معلمان استفاده می‌کنند، ساختار «**طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری**» است. در مجلد پیش رو، مجموعهٔ حداقلی و نیمه‌ساخته مبتنی بر واحدهای یادگیری به منظور تدوین طرح درس ارائه شده است.

در طرح درس‌های نیمه ساخته، یک معلم باید به این سؤال پاسخ بدهد که: برای آموزش یک واحد یادگیری، چه چیزی را به عنوان تِم استفاده کند؟ (نوع فعالیتی را که مد نظر معلم برای ایجاد انگیزه یعنی گرم کردن کلاس درس تِم گفته می‌شود.)

عنصر ثابت همهٔ ساختارهای طرح درس، مفهومی است تحت عنوان «هدف». یک معلم زمانی که بتواند اهداف یک واحد یادگیری را بنویسد می‌تواند به‌راحتی برای آن نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه، روش تدریس، روش ارزشیابی، مواد و وسایل مورد نیاز را به دست آورد.

یک جملهٔ هدفی معمولاً سه بخش دارد: **شرایط**، **عملکرد** و **معیار**.

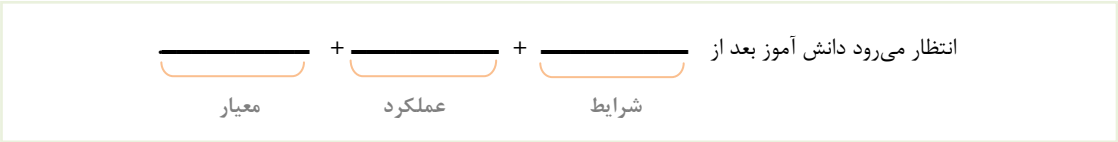

برای مثال، شما باید یک جملهٔ هدفی را این‌گونه بنویسید: انتظار می‌رود دانش‌آموز بعد از خواندن این کتاب، دانش‌آموز بعد از خواندن این مطلب، دانش‌آموز بعد از تمرین این موضوع، دانش‌آموز بعد از دیدن این فیلم، دانش‌آموز بعد از انجام مباحثه، دانش‌آموز بعد از خلاصه‌نویسی، این‌ها شرایط است. بعد از چه شرایطی؟ معمولاً رایج‌ترین حالتی را که یک معلم استفاده می‌کند، «انتظار می‌رود بعد از پایان این کلاس» است.

معیار یعنی در چه سطحی است. در چه سطحی را معمولاً با فعل نشان می‌دهند: بخواند، بداند، بپرد، بدود، ایمان بیاورد، اعتقاد داشته باشد، باور کند. می‌توانید در حیطه جانشین، در حیطه مهارتی یا در حیطه نگرشی اینها را طبقه‌بندی کنید. انتظار می‌رود دانش‌آموز بعد از این شرایط، عملکردی را در چه سطحی داشته باشد.

نکتهٔ آخر که حتماً بایستی مد نظر داشته باشید، نوع فعل جمله هدفی شماست که مشخص می‌کند نوع هدف شما **نگرش** دانش‌آموز مد نظر است، **شناخت** دانش‌آموز مد نظر است، یا این‌که **مهارت** دانش‌آموز مد نظر است. به عبارت دیگر، نوع فعل شما نوع هدف سه‌گانه شما را مشخص می‌کند. اگر فعل شناختی به کار ببرید با شناخت دانش‌آموز کار دارید، اگر فعل نگرشی به کار ببرید با نگرش دانش‌آموز کار دارید. اگر فعل مهارتی به کار ببرید با مهارت دانش‌آموز کار دارید. وقتی می‌گویید بداند، شناخت است. وقتی می‌گویید بپرد، ببُرد، مهارت است. وقتی می‌گویید اعتراض کند، مقایسه کند، باور کند، نگرش است.

واحدهای یادگیری کتاب‌های درسی و انواع ارزشیابی‌ها

ارزشیابی میزان اجرای طرح درس به معنای میزان تحقق یادگیری دانش‌آموزان می‌باشد. به عبارت دیگر، اجرای گام به گام طرح درس حول محور اهداف واحدهای یادگیری هر درس می‌چرخد و یک معلم توانمند باید به این سؤال بسیار مهم پاسخ دهد که «هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟».

ارزشیابی، آخرین حلقه از زنجیره‌ی طراحی آموزشی معلم است و تکمیل کننده سایر فعالیت‌های مرتبط به حساب می‌آید. در این مرحله معلم به کمک روش‌ها و فنون مختلف به سنجش[1] فرایندهای یادگیری دانش‌آموزان اقدام می‌کند و با توجه به نتایج حاصله درباره‌ی کم و کیف پیشرفت آنان در یادگیری و توفیق خود در آموزش به داوری می‌پردازد. دسته‌بندی انواع ارزشیابی‌ها عبارتند از:

ارزشیابی با توجه به ملاک مورد استفاده: معروف‌ترین تقسیم‌بندی برای ارزشیابی‌های آموزشی تقسیم‌بندی آن‌ها به ارزشیابی وابسته به ملاک و ارزشیابی وابسته به هنجار است.

- ارزشیابی وابسته به ملاک: در این ارزشیابی که ارزشیابی ملاکی نامیده می‌شود، معیار یا ملاک ارزشیابی از پیش تعیین می‌شود و عملکرد دانش‌آموز با توجه به آن ملاک مورد قضاوت قرار می‌گیرد. این نوع ارزشیابی تعیین می‌کند که آیا دانش‌آموزان مطالب و هدف‌های یک واحد یادگیری را که قرار بوده است بیاموزند، به چه میزان آموخته‌اند.
- ارزشیابی وابسته به هنجار: این نوع ارزشیابی به جای یک ملاک مطلق از پیش تعیین شده بر نوعی ملاک نسبی وابسته است. در این نوع ارزشیابی می‌توان تعیین کرد که پیشرفت یک دانش‌آموز نسبت به دانش‌آموزان دیگر یا یک کلاس درس نسبت به کلاس دیگر چه وضعی دارد.

ارزشیابی با توجه به زمان و هدف استفاده: ارزشیابی‌های آموزشی را با توجه به زمان و هدف استفاده به چهار دسته ارزشیابی‌های آغازین، تکوینی، تشخیصی و تراکمی تقسیم می‌کنند:

- ارزشیابی آغازین: نخستین ارزشیابی که پیش از انجام فعالیت‌های آموزشی به اجرا درمی‌آید، ارزشیابی آغازین یا سنجش آغازین نامیده می‌شود.
- ارزشیابی تکوینی: هدف از کاربرد ارزشیابی تکوینی در رابطه با پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان، آگاهی یافتن از میزان و نحوه‌ی یادگیری آنان برای تعیین نقاط قوت و ضعف یادگیری و نیز، تشخیص مشکلات روش آموزش معلم در رابطه با هدف‌های آموزشی است.

---

[1] سنجش یك اصطلاح کلی است و به صورت فرایندی تعریف می‌شود که برای گردآوری اطلاعات مورد نیاز تصمیم‌گیری درباره‌ی دانش‌آموزان، برنامه‌های درسی و سیاست‌های آموزشی مورد استفاده قرار می‌گیرد

- ارزشیابی تشخیصی: این ارزشیابی با هدف تشخیص مشکلات یادگیری دانش‌آموزان به‌کار می‌رود و زمانی مورد استفاده قرار می‌گیرد که معلم با مشکلات مبرم و مکرری در یک یا چند دانش‌آموز روبه‌رو می‌شود، که با روش‌های اصلاحیِ معمولِ ارزشیابی تکوینی قابل رفع نیست.
- ارزشیابی تراکمی: در ارزشیابی تراکمی[1] تمام آموخته‌های دانش‌آموزان در طول یک دوره‌ی آموزشی ارزشیابی می‌شوند و هدف آن، نمره دادن به دانش‌آموزان و قضاوت درباره‌ی اثربخشی طراحی آموزشی و مقایسه‌ی برنامه‌های مختلف درسی با یکدیگر است.

ارزشیابی با توجه به ارزشیابان: ارزشیابی درونی[2] و ارزشیابی بیرونی[3] دو نوع ارزشیابی آموزشی دیگر است. منظور از ارزشیابی درونی، این است که بر اساس آزمون درون‌مدرسه‌ای (معلم ساخته) انجام گیرد و منظور از ارزشیابی بیرونی، ارزشیابی توسط موسسه‌های آموزشی بیرونیست که آزمون آن‌ها به صورت هماهنگ بین مدارس برگزار می‌گردد. هر دو نوع ارزشیابی درونی و بیرونی ضروری هستند. چرا که مدرسه همواره می‌بایست به دو پرسش زیر پاسخ دهد:

۱. هر دانش‌آموز چه میزان از هر واحد یادگیری را آموخته است؟

۲. در مقایسه با سایر مدارس، وضع ما چگونه است؟

ارزشیابی با استفاده از کارپوشه: بنا به تعریف، کارپوشه[4] «به مجموعه‌ای از فعالیت‌های یادگیرنده گفته می‌شود که نشان‌دهنده‌ی کوشش، پیشرفت و موفقیت تحصیلی او در یک واحد یادگیری است». با استفاده از کارپوشه هم می‌توان ارزشیابی تکوینی به عمل آورد و هم تراکمی. قبلاً توضیح دادیم که ارزشیابی تکوینی یا سنجش تکوینی در جریان آموزش معلم و یادگیری دانش‌آموزان صورت می‌گیرد و هدف آن کمک به تکوین یا شکل‌گیری یادگیری دانش‌آموزان و رفع نواقص روش آموزشی معلم است. در مقابل، ارزشیابی تراکمی یا سنجش تراکمی (دوره‌ای) به عنوان وسیله‌ای برای تعیین آموخته‌های متراکم شده یا جمع شده‌ی دانش‌آموزان در طول یک مدت معین تحصیلی به کار می‌رود. از فنّاوری الکترونیکی می‌توان برای سازمان دادن، ذخیره کردن، و ارائه دادن کار پوشه‌های دانش‌آموزی استفاده کرد. که به اصطلاح به آن، کارپوشه‌ی الکترونیکی[5] گفته می‌شود.

---

[1] summative evaluation

[2] internal evaluation

[3] external evaluation

[4] portfolio (در اصطلاح لغوی، این کلمه به یك کیف چرمی پَهن گفته می‌شود که برای حمل برگه‌های کاغذ، صفحات پیش‌نویس یك نمایش‌نامه، یا مجموعه نقاشی‌های یك فرد به کار می‌رود. این اصطلاح از آنجا در آموزش به عنوان یك روش به کار رفته که در آن دانش‌آموز مجموعه‌ای از کارهای خود را که در طول یك سال یا نیمسال تحصیلی انجام داده است، معمولاً در داخل یك پوشه، برای نشان دادن توانایی‌اش به معلم یا ارزشیاب ارائه می‌دهد.)

[5] electronic portfolio

واحدهای یادگیری کتاب‌های درسی، خودارزیابی آنلاین و آزمون هماهنگ

معلمان با انواع ارزشیابی‌های مذکور از وضعیت تحصیلی دانش‌آموزان کسب اطلاع می‌نمایند. اما آن‌چه مهم است، این است که اولاً اطلاعات فراهم شده با دقت کافی و صحت قابل اعتماد و متناسب با واحدهای یادگیری تهیه شده باشد؛ ثانیاً سریع و روزآمد باشد. در این راستا مرآت با ارائه خدمات زیر بنا دارد معلمان را در جریان میزان تحقق اهداف آموزشی هر واحد یادگیری قرار دهد.

خودارزیابی دانش‌آموزان در هر واحد یادگیری توسط اپلیکیشن[1]

اپلیکیشن بستری است که دانش‌آموزان می‌توانند برای ایجاد موقعیت یادگیری اقدام به شخصی سازی یادگیری بر اساس واحدهای یادگیری کتاب‌های درسی نمایند. ویژگی‌های اپلیکیشن عبارت‌اند از:

- انجام خودارزیابی‌های مستمر و روزانه با قابلیت مشاهده میزان تسلط در هر واحدیادگیری و ثبت نتایج در کارپوشه
- بازآموزی هدفمند دانش آموزان پس از انجام خودارزیابی از طریق مشاهده پاسخنامه تشریحی و فیلم‌های آموزشی و بررسی خطاهای یادگیری در هر سوال (این سرویس برای مدارس عضو رایگان است)
- امکان ثبت برنامه مطالعاتی روزانه در هر واحد یادگیری به همراه پیشنهاد مطالعاتیِ هوشمند
- ایجاد کارپوشه الکترونیکی شخصی از وضعیت پیشرفت و میزان تسلط دانش آموز در هر واحد یادگیری با دسترسی طبقه‌بندی شده در کارپوشه مدرسه به منظور ارزشیابی مستمر عملکرد آموزشی دانش‌آموزان
- دارای تأییدیه از سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش

ارزشیابی عملکرد یک دوره آموزشی با آزمون هماهنگ

آزمون‌های هماهنگ مدارس با هدف رصد میزان تحقق اهداف واحدهای یادگیری متناسب با برنامه آموزشی، طراحی شده است. دانش‌آموزان می‌توانند در این آزمون‌ها هم به صورت حضوری و هم از طریق اپلیکیشن به صورت آنلاین شرکت نمایند. ویژگی‌های برجسته این آزمون‌ها به شرح زیر است:

- گام‌های آزمون متناسب با برنامه مدرسه و واحدهای یادگیری
- طراحی سوالات آزمون متناسب با اهداف کتاب درسی[2]

---

۱ جهت نصب اپلیکیشن بر روی تلفن همراه می توانید عبارت «مرآت» را در google play (ویژه اندروید) یا اناردونی (ویژه ios) جستجو و نصب نمایید.

۲ در آزمون‌های شبیه ساز کنکور پایه‌های دهم و یازدهم و آزمون‌های پایه دوازدهم، علاوه بر اهداف کتاب درسی، رویکرد طراحی سوالات کنکور سراسری با هدف موفقیت دانش‌آموزان مدنظر بوده است.

- ارزشیابی از حیطه‌های شناختی
- هماهنگی با طرح درس معلم
- آسیب‌سنجی و بازخوردگیری دقیق برای معلمان
- تشکیل کارپوشه بر اساس واحدهای یادگیری
- ارائه گزارش بر اساس واحدهای یادگیری به منظور رصد تحقق اهداف آموزشی
- ارائه گزارش‌های نوشتاری
- ارائه تقدیرنامه برای تشویق

ایجاد کارپوشه عملکرد آموزشی برای بازخورد مؤثر و بازآموزی هدفمند

تجمیع اطلاعات آموزشی دانش آموز برای معلمان به منظور رصد میزان تحقق اهداف آموزشی طرح درس خود بسیار پراهمیت می‌باشد. بدیهی است زمان زیادی از معلمان به جمع آوری و طبقه‌بندی اطلاعات آموزشی می‌گذرد تا بتوانند یک ارزشیابی آموزشی برای برنامه و فعالیت بعدی خود داشته باشند. بدین‌منظور کارپوشهٔ الکترونیکی از تجمیع اطلاعات داینامیک فعالیت‌های آموزشی دانش آموز (در اپلیکیشن و آزمون‌های هماهنگ) ایجاد شده است. معلمان می‌توانند از طریق نام کاربری و رمز عبور اختصاصی خود به آن دسترسی داشته باشند.

جدول واحدهای یادگیری یازدهم علوم انسانی
در یک نگاه

ردیف	نام درس	فصل / بخش	واحد یادگیری	صفحه	
۱	فارسی	۸	۱۶	۱۶۸	ستایش: لطف خدا / درس یکم: نیکی / گنج حکمت: همّت درس دوم: قاضی بُست / شعرخوانی: زاغ و کبک درس سوم: در امواج سند / گنج حکمت: چو سرو باش درس پنجم: آغازگری تنها / روان‌خوانی: تا غزل بعد درس ششم: پرورده عشق / گنج حکمت: مردان واقعی درس هفتم: باران محبّت / شعرخوانی: آفتاب حُسن درس هشتم: در کوی عاشقان / گنج حکمت: چنان باش درس نهم: ذوق لطیف / روان‌خوانی: میثاق دوستی درس دهم: بانگ جرس/ گنج حکمت: به یاد ۲۲ بهمن درس یازدهم: یاران عاشق / شعرخوانی: صبح بی تو درس دوازدهم: کاوه دادخواه / گنج حکمت: کاردانی درس چهاردهم: حمله حیدری / شعرخوانی: وطن درس پانزدهم: کبوتر طوق‌دار / گنج حکمت: مهمان ناخوانده درس شانزدهم: قصّه عینکم / روان‌خوانی: دیدار درس هفدهم: خاموشی دریا / گنج حکمت: تجسّم عشق درس هجدهم: خوان عدل / روان‌خوانی: آذرباد / نیایش: الهی
۲	عربی	۷	۷	۹۱	مواعظ قیّمة / اسم التّفضیل و اسم المکان / حوار فی سوق مشهد صناعة التّلمیع فی الأدب الفارسیّ / اسم الفاعل و اسم المفعول و اسم المبالغة / شراء شریحة الهاتف الجوّال عجائب المخلوقات / أسلوب الشّرط و أدواته / حوار فی الملعب الرّیاضی تأثیر اللّغة الفارسیّة علی اللّغة العربیّة /المعرفة و النّکرة / ترجمة الفعل المضارع (۱) الصّدق / الجملة بعد النّکرة / حوار، شراء شریحة الهاتف الجوّال ارحموا ثلاثا / ترجمة الفعل المضارع (۲) لاتقنطوا / معانی الأفعال النّاقصة
۳	دین و زندگی	۲	۱۸	۲۳۰	درس ۱: هدایت الهی درس ۲: تداوم هدایت درس ۳: آخرین پیامبر درس ۴: معجزه جاودان درس ۵: مسئولیت های پیامبر (ص) درس ۶: پیشوای اسوه درس ۷: امامت، تداوم رسالت درس ۸: جان و جانشین پیامبر (ص) درس ۹: وضعیت فرهنگی، اجتماعی و سیاسی مسلمانان، پس از رسول خدا (ص) درس ۱۰ : احیای ارزش های راستین درس ۱۱ : جهاد در راستای ولایت ظاهری درس ۱۲ : عصر غیبت امام زمان (ع) درس ۱۳ : در انتظار ظهور درس ۱۴ : مرجعیت و ولایت فقیه درس ۱۵ : رهبری و مردم درس ۱۶ : عزّت نفس درس ۱۷ : زمینه های پیوند درس ۱۸ : پیوند مقدّس
۴	انگلیسی	۳	۹	۱۰۷	Conversation / New Words & Expressions Reading / Vocabulary Development Grammar / Listening & Speaking / Pronunciation / Writing Conversation / New Words & Expressions Reading / Vocabulary Development Grammar / Listening & Speaking / Pronunciation / Writing Conversation / New Words & Expressions Reading / Vocabulary Development Grammar / Listening & Speaking / Pronunciation / Writing
۵	ریاضی و آمار	۳	۷	۷۰	درس ۱: گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها درس ۲: استدلال ریاضی درس ۱: توابع ثابت، چندضابطه‌ای و همانی درس ۲: توابع پلکانی و قدرمطلقی درس ۳: اعمال بر روی توابع درس ۱: شاخص‌های آماری درس ۲: سری‌های زمانی
۶	علوم و فنون ادبی	۴	۱۲	۱۰۸	درس ۱: تاریخ ادبیات فارسی در قرن‌های هفتم، هشتم و نهم درس ۲: پایه‌های آوایی درس ۳: تشبیه درس ۴: سبک‌شناسی قرن‌های هفتم، هشتم و نهم (سبک عراقی) درس ۵: پایه‌های آوایی همسان (۱) درس ۶: مجاز درس ۷: تاریخ ادبیات فارسی در قرن‌های دهم و یازدهم درس ۸: پایه‌های آوایی همسان (۲) درس ۹: استعاره درس ۱۰: سبک‌شناسی قرن‌های دهم و یازدهم (سبک هندی) درس ۱۱: پایه‌های آوایی همسان دو لختی درس ۱۲: کنایه
۷	تاریخ	۴	۱۶	۱۸۶	درس ۱: منابع پژوهش در تاریخ اسلام و ایران دوران اسلامی درس ۲: روش پژوهش در تاریخ؛ بررسی و سنجش اعتبار شواهد و مدارک درس ۳: اسلام در مکه درس ۴: امت و حکومت نبوی در مدینه درس ۵: تثبیت و گسترش اسلام در دوران خلفای نخستین درس ۶: امویان بر مسند قدرت درس ۷: جهان اسلام در عصر خلافت عباسی درس ۸: اسلام در ایران؛ زمینه‌های ظهور تمدن ایرانی - اسلامی درس ۹: ظهور و گسترش تمدن ایرانی - اسلامی درس ۱۰: ایران در دوران غزنوی، سلجوقی و خوارزمشاهی درس ۱۱: حکومت، جامعه و اقتصاد در عصر مغول - تیموری درس ۱۲: فرهنگ و هنر در عصر مغول - تیموری درس ۱۳: تحولات سیاسی و اقتصادی ایران در دوره صفوی درس ۱۴: فرهنگ و تمدن در عصر صفوی درس ۱۵: قرون وسطا درس ۱۶: رنسانس و عصر جدید
۸	جغرافیا	۴	۱۱	۱۷۳	درس ۱: معنا و مفهوم ناحیه درس ۲: انسان و ناحیه درس ۳: نواحی آب و هوایی درس ۴: ناهمواری‌ها و اشکال زمین درس ۵: نواحی زیستی درس ۶: نواحی فرهنگی درس ۷: نواحی اقتصادی (کشاورزی و صنعتی) درس ۸: نواحی اقتصادی (تجارت و اقتصاد جهانی) درس ۹: معنا و مفهوم ناحیه سیاسی درس ۱۰: کشور، یک ناحیه سیاسی درس ۱۱: ژئوپلیتیک
۹	جامعه‌شناسی	۴	۱۵	۱۳۳	درس ۱: جهان فرهنگی درس ۲: فرهنگ جهانی درس ۳: نمونه‌های فرهنگ جهانی ۱ درس ۴: نمونه‌های فرهنگ جهانی ۲ درس ۵: باورها و ارزش‌های بنیادین فرهنگ غرب درس ۶: چگونگی تکوین فرهنگ معاصر غرب درس ۷: جامعه جهانی درس ۸: تحولات نظام جهانی درس ۹: جهان دوقطبی درس ۱۰: جنگ‌ها و تقابل‌های جهانی درس ۱۱: بحران‌های اقتصادی و زیست‌محیطی درس ۱۲: بحران‌های معرفتی و معنوی درس ۱۳: سرآغاز بیداری اسلامی درس ۱۴: انقلاب اسلامی ایران؛ نقطه عطف بیداری اسلامی درس ۱۵: افق بیداری اسلامی
۱۰	فلسفه	۳	۱۱	۹۳	درس ۱: چیستی فلسفه درس ۲: ریشه و شاخه‌های فلسفه درس ۳: فلسفه و زندگی درس ۴: آغاز تاریخی فلسفه درس ۵: زندگی بر اساس اندیشه درس ۶: امکان شناخت درس ۷: ابزارهای شناخت درس ۸: نگاهی به تاریخچه معرفت درس ۹: چیستی انسان (۱) درس ۱۰: چیستی انسان (۲) درس ۱۱: انسان، موجود اخلاق‌گرا
۱۱	روان‌شناسی	۸	۸	۲۰۶	روان‌شناسی: تعریف و روش مورد مطالعه روان‌شناسی رشد احساس، توجه، ادراک حافظه و علل فراموشی تفکر (۱) حل مسئله تفکر (۲) تصمیم‌گیری انگیزه و نگرش روان‌شناسی سلامت
	مجموع	۵۰	۱۳۰	۱۵۶۵	

پیوست ۱ روان‌شناسی یازدهم انسانی

کتاب روان‌شناسی پایه یازدهم رشته علوم انسانی در یک نگاه

در آموزش این کتاب ساحت‌ها و اهداف پایه را مدنظر قرار دهیم.

ساحت تعلیم و تربیت	اهداف دورهٔ تحصیلی
اعتقادی، عبادی و اخلاقی	۱. با درک وجه استدلالی و عقلانی معارف دینی، در مواجهه با پرسش‌ها و مسائل، پاسخ‌های متقاعدکننده‌ای را با تکیه بر منابع و شواهد دینی ارائه کند و تأثیر آن را مورد ارزیابی قرار دهد. ۲. با الگوگیری از سیرهٔ پیشوایان دینی، نقش ایشان را در احیای دین و ترسیم آیندهٔ بشریت (جامعه عدل مهدوی: عدالت‌خواهی، ظلم‌ستیزی، صلح‌جویی، عمران و آبادی) تبیین کند و دلالت‌های آن را در موقعیت‌های مختلف زندگی فردی و اجتماعی به کار گیرد. ۳. با باور به ظرفیت‌های قرآن و جاودانگی دین اسلام (جامعیت، ثبات، سازگاری با فطرت، پویایی نسبت به نیازهای حال و آینده) قادر است از آن برای حل نمونه‌ای از مسایل دنیای امروز استفاده کند.
زیبایی‌شناسی و هنری	۱. با مطالعهٔ آثار و مسایل حوزه هنر (رابطه هنر با: فناوری، اقتصاد، فرهنگ، اخلاق ...)، آن‌ها را بر اساس اصول زیبایی‌شناسی و ارزشی، نقد و تأثیر آن را بر خود و جامعه ارزیابی کند. ۲. با بکارگیری قدرت تخیل و ذوق هنری، اثری فرهنگی هنری را خلق کند و آن را بر اساس معیارهای زیبایی‌شناسی مورد ارزیابی قرار دهد. ۳. با انتخاب و بررسی آثار فرهنگی هنری بر مبنای اصول ارزشی و زیبایی‌شناسی، نقش هنر را به عنوان زبان مشترک میان انسان‌ها در بستر زمان و مکان تبیین نماید.
زیستی و بدنی	۱. عوامل فرهنگی اجتماعی، اقتصادی و سیاسی تأثیرگذار بر سلامت و توانایی جسمانی، روانی، اجتماعی و معنوی خود را شناسایی کند و با به‌کارگیری راهبردهای زندگی شایسته، به الگوی رفتاری پایداری دست یابد. ۲. با مشارکت در طرح‌ها و برنامه‌های بهبود سبک زندگی، تفریحات سالم، تربیت‌بدنی و ورزش، سالم‌سازی محیط زیست و عام‌المنفعه مسئولیت‌های خویش را نسبت به حفظ آفریده‌های خداوند و سلامت خود، خانواده و جامعه انجام دهد و میزان تأثیرگذاری آن را ارزیابی کند. ۳. با مطالعهٔ مسایل و مشکلات محیط زیست در سطح ملی و جهانی و شناخت کارکرد نهادهای اجتماعی، به عنوان دوست‌دار و فعال زیست‌محیطی برای اصلاح و بهبود پایدار آن ایفای نقش کند.
علمی و فناورانه	۱. با تحلیل و ارزیابی الگوها و روابط حاکم بر پدیده‌های انسانی، طبیعی (آیات الهی) و حل مسایل ریاضی از مدل‌سازی برای شناخت و حل مسایل واقعی زندگی استفاده کند. ۲. طی یک فرایند کار مشارکتی در سطح مدرسه، ایده‌ها و یافته‌های علمی- فناورانه را دربارهٔ یک موضوع مطالعه و آزمایش کند و یافته‌های خود را با رعایت اخلاق علمی در سطح فرامدرسه‌ای ارائه کند. ۳. با بهره‌گیری از سواد فناوری و بررسی وضعیت آینده / تحولات علمی و فناوری، ایده خود را در قالب یک طرح یا محصول ارائه کند.
اجتماعی و سیاسی	۱. با شناخت حقوق و مسئولیت‌های خود در زندگی اجتماعی- سیاسی، مسایل جامعه (مشکلات و آسیب‌های اجتماعی، زیست‌محیطی و ...) را شناسایی کند و وظایف خود را برای حل آن‌ها در راستای حفظ امنیت و منافع ملی، وحدت و انسجام اجتماعی انجام دهد. ۲. با بهره‌گیری از شیوه کنش اقناعی در تعاملات اجتماعی- سیاسی، مهارت گفتگو و مشارکت سازنده در فعالیت‌های جمعی و مدیریت مشارکتی را تجربه کند. ۳. با تحلیل سازوکارهای تکوین، تداوم و تغییر زندگی اجتماعی- سیاسی، موقعیت مکانی/ زمانی را انتخاب کند و وظایف و مسئولیت‌های اجتماعی- سیاسی مترتب بر آن را در سطح خانوادگی، محلی، ملی و بین‌المللی انجام دهد. ۴. با تحلیل و ارزیابی فرهنگ و تمدن ایرانی- اسلامی و سیر تحول آن، روش‌هایی را برای صیانت و گسترش این فرهنگ و تعامل میان فرهنگی در سطح محلی، ملی و بین‌المللی پیشنهاد کند.
اقتصادی و حرفه‌ای	۱. با درک ابعاد و روند شکل‌گیری مسائل و تحولات اقتصادی در فضای واقعی و مجازی، الگوی رفتار اقتصادی خود، خانواده و جامعه را بررسی کند و روش‌هایی برای تدبیر معاش حلال به کار گیرد. ۲. با شناسایی تحولات عرصه اشتغال و سرمایه‌گذاری، صلاحیت‌های حرفه‌ای خود را ارزیابی و برای کسب و کار و نقش‌آفرینی اقتصادی در آینده برنامه‌ریزی کند. ۳. با شناخت عمومی از بخش‌ها و سیاست‌های کلان اقتصادی و درک رفتارهای مثبت و منفی بازیگران اقتصادی در سطح ملی و فراملی تأثیر آن را بر مسائل اقتصادی جامعه تحلیل کند.

جایگاه این کتاب را در حوزه‌های تربیت و یادگیری برنامه درسی ملّی بدانیم.

۱. حکمت و معارف اسلامی	○	۲. قرآن و عربی	○	۳.زبان و ادبیات فارسی	○	۴. فرهنگ و هنر	○	۵. سلامت و تربیت بدنی	○	۶ کار و فن‌آوری	○
۷. علوم انسانی و مطالعات اجتماعی	○	۸. ریاضیات	○	۹. علوم تجربی	○	۱۰. زبان‌های خارجی	○	۱۱. آداب و مهارت‌های زندگی و بنیان خانواده	○	۱۲. بوم (برنامه ویژه مدرسه)	○

با مشخصات کمّی این کتاب آشنا شویم.

۱	عنوان یادگیری (فصل)	۸
۲	واحد یادگیری (درس)	۸
۳	موضوع یادگیری	؟
۴	تعداد صفحه	۲۰۶
۵	پیش‌نیاز	
۶	عناصر هر واحد یادگیری	

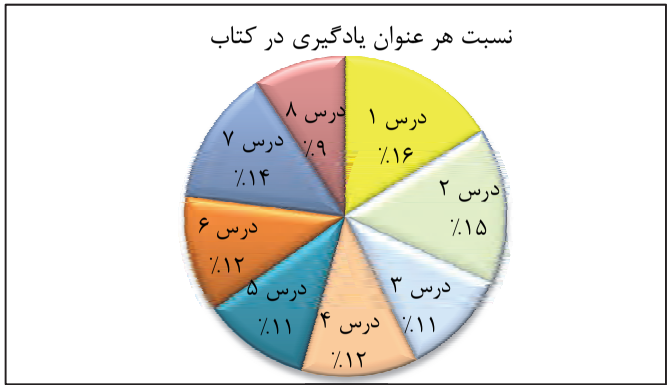

پیوست ۲ روان‌شناسی یازدهم انسانی

نقشه مفهومی کتاب روان‌شناسی یازدهم علوم انسانی

عنوان یادگیری	۸ واحد یادگیری	موضوع یادگیری؟
درس ۱	۱. روان‌شناسی: تعریف و روش مورد مطالعه	۱... ۲...
درس ۲	۲. روان‌شناسی رشد	۱... ۲...
درس ۳	۳. احساس، توجه، ادراک	۱... ۲...
درس ۴	۴. حافظه و علل فراموشی	۱... ۲...
درس ۵	۵. تفکر (۱) حل مسئله	۱... ۲...
درس ۶	۶. تفکر (۲) تصمیم‌گیری	۱... ۲...
درس ۷	۷. انگیزه و نگرش	۱... ۲...
درس ۸	۸. روان‌شناسی سلامت	۱... ۲...

پیوست ۳ روان‌شناسی یازدهم انسانی

پیوست ۴

طرح درس‌های نیمه‌ساخته
روان‌شناسی یازدهم علوم انسانی

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	روان‌شناسی
نام مدرسه		واحد یادگیری	روان‌شناسی: تعریف و روش مورد مطالعه
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	روان‌شناسی
نام مدرسه		واحد یادگیری	روان‌شناسی رشد
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	روان‌شناسی
نام مدرسه		واحد یادگیری	احساس، توجه، ادراک
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	روان‌شناسی
نام مدرسه		واحد یادگیری	حافظه و علل فراموشی
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	روان‌شناسی
نام مدرسه		واحد یادگیری	تفکر (۱) حل مسئله
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	روان‌شناسی
نام مدرسه		واحد یادگیری	تفکر (۲) تصمیم‌گیری
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	روان‌شناسی
نام مدرسه		واحد یادگیری	انگیزه و نگرش
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

طرح درس مبتنی بر واحد یادگیری	طرح درس شماره: ....

نام معلم		عنوان کتاب	روان‌شناسی
نام مدرسه		واحد یادگیری	روان‌شناسی سلامت
پایه تحصیلی	یازدهم علوم انسانی	تاریخ اجرا	

۱. نوع فعالیت برای ایجاد انگیزه

۲. اهداف/ پیامدها

۳. روش/ روش‌های تدریس:

* یادگیری مستقیم
* یادگیری معکوس

۴. روش‌های ارزشیابی:

* پرسش فردی
* انجام تکلیف
* خودارزیابی

۵. مواد و وسایل مورد نیاز:

* فیلم
* صوت
* PDF

۶. زمان مورد نیاز:

* زمان آنلاین
* زمان آفلاین

* با توجه به اهمیت طراحی طرح درس الکترونیک، در هر بخش از عناصر طرح درس، پیشنهادهای حداقلی برای طراحی الکترونیکی ارائه شده است.

پیوست ۵
برگه مراقبت و وارسی
واحدهای یادگیری
روان‌شناسی یازدهم علوم انسانی

برگهٔ مراقبت و وارسی واحدهای یادگیری روان‌شناسی یازدهم علوم انسانی

واحد یادگیری ۱: روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
...						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم — تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول — تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۲: روان‌شناسی رشد

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
...						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم — تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول — تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۳: احساس، توجه، ادراک

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
...						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم — تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول — تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۴: حافظه و علل فراموشی

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
...						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم — تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول — تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۵: تفکر (۱) حل مسئله

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
...						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم — تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول — تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۶: تفکر (۲) تصمیم‌گیری

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
...						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم — تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول — تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۷: انگیزه و نگرش

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
...						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم

تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول

تاریخ و امضاء

واحد یادگیری ۸: روان‌شناسی سلامت

موضوع یادگیری	تدریس	تکلیف	ارزشیابی	.....	.....	.....
...						

دانش‌آموزان غایب

دانش‌آموزان فاقد تکلیف

تأیید معلّم

تاریخ و امضاء

تأیید مشاور / ناظر / مسئول

تاریخ و امضاء

از طراحی تا ارزشیابی در یک نگاه:

- با جایگاه کتاب های درسی در اسناد بالا دستی آشنا شویم.
- کتاب های درسی را به واحدهای یادگیری تبدیل کنیم
- طراحی آموزشی مدرسه را به منظور تحقق اهداف آموزشی ارزشیابی کنیم.
- با تبدیل واحدهای یادگیری به اهداف آموزشی«طراحی آموزشی مدرسه» را تدوین کنیم.